

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

MEDYA OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN
ORTAOKUL TÜRKÇE PROGRAMI İÇERİSİNDEKİ YERİ
ve ÖĞRENCİLERİN MEDYA METİNLERİ ÜRETME
BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Hüseyin SAYIN

Danışman
Doç. Dr. Ali GÖÇER

Yüksek Lisans Tezi

Haziran 2015
KAYSERİ

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

MEDYA OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN ORTAOKUL
TÜRKÇE PROGRAMI İÇERİSİNDEKİ YERİ ve ÖĞRENCİLERİN
MEDYA METİNLERİ ÜRETME BECERİLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Hazırlayan
Hüseyin SAYIN

Danışman
Doç. Dr. Ali GÖÇER

HAZİRAN 2015
KAYSERİ

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

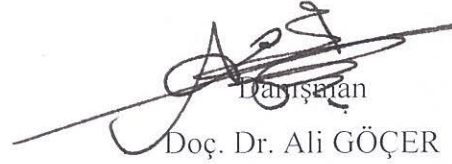
Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Hüseyin SAYIN

YÖNERGEYE UYGUNLUK

"Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı İçerisindeki Yeri ve Öğrencilerin Medya Metinleri Üretme Becerilerinin Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesine uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Hüseyin SAYIN

Danışman
Doç. Dr. Ali GÖÇER

 ABD Başkanı

Ad Soyad İmza

KABUL ve ONAY

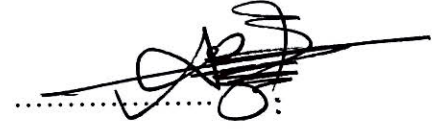
Doç. Dr. Ali GÖÇER danışmanlığında Hüseyin SAYIN tarafından hazırlanan "Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı İçerisindeki Yeri ve Öğrencilerin Medya Metinleri Üretme Becerilerinin Değerlendirilmesi" adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

17.10.2015

JÜRİ:

Danışman

Doç. Dr. Ali GÖÇER

Üye

Prof. Dr. Önder ÇABIRAN

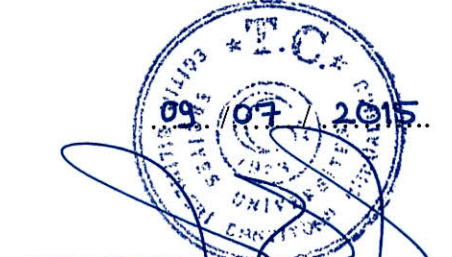
Üye

Doç. Dr. Mesut SAĞNAK

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 09/07/2015 tarih ve ...29-05... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Cevdet KIRPIE
Müdür

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Kitle iletişim araçlarının giderek yaygınlaştığı ve davranışlarımızı doğrudan etkilediği günümüz dünyasında; medya okuryazarlığı, önemi giderek artan bir beceridir. Birey, doğumundan ölümüne kadar etkisi altında kaldığı medyanın dilini doğru okumak ve düşüncelerini medya araçları ile ifade etmek için ihtiyaç duyduğu becerileri, tıpkı ana dili eğitimi gibi, küçük yaşlardan itibaren öğrenmek durumundadır.

Medya okuryazarlığı becerilerinin ana dili eğitimi ile ilişkisini ortaya koymaya çalışan bu çalışma, ilköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında medya okuryazarlığı becerilerinin izlerini aramak ve Türkçe dersini medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işleyerek ders uygulamaları için alternatif etkinliklerle bir model oluşturmak gayesi ile yürütülmüştür.

Bu tez çalışmasının; daha önce yapılan ilkokul (1-5. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programının medya okuryazarlığı ile ilişkilendirilmesine; 6, 7 ve 8. Sınıflar İlköğretim (Ortaokul) Türkçe Programını da ekleyerek medya okuryazarlığı ile Türkçe dersinin ilişkilendirilmesi ve birleştirilmesi konusundaki diğer araştırmaları, farklı açılardan desteklemesi düşünülmektedir.

Araştırma boyunca görüş ve önerilerine başvurduğum, benden ilgi ve yardımlarını esirgemeyen Danışman Hocam Doç. Dr. Ali GÖÇER'e teşekkürü bir borç bilirim.

Tez sürecim boyunca uzman görüşleri kapsamında öneri ve görüşlerini benimle paylaşan değerli hocalarıma ve çalışmalarım süresince sabır göstererek beni daima destekleyen aileme en içten sevgi ve saygılarımla...

Hüseyin SAYIN

Kayseri, Haziran, 2015

**MEDYA OKURYAZARLIĞI BECERİLERİNİN ORTAOKUL
TÜRKÇE PROGRAMI İÇERİSİNDEKİ YERİ ve ÖĞRENCİLERİN
MEDYA METİNLERİ ÜRETME BECERİLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Hüseyin SAYIN

**Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2015
Danışman: Doç. Dr. Ali GÖÇER**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, tüm dünyada önemi giderek artan medya okuryazarlığı becerilerinin ana dili eğitimi (Türkçe) ile kazandırılabilceğini gösterebilmek amacıyla medya okuryazarlığı becerilerini, İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı ve ders etkinlikleri ile ilişkilendirerek bir durum tespiti yapmaktır.

1. bölümde; İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı amaç ve kazanımları ile medya okuryazarlığı becerileri, uzman görüşlerinin de dikkate alındığı betimsel analizler ile ilişkilendirilmeye çalışılmış ve medya okuryazarlığı becerilerinin Türkçe eğitimindeki yeri irdelenmiştir.

2. bölümde; medya okuryazarlığı ile ana dili (Türkçe) eğitimi ilişkilendirilmesine bir ders ve etkinlik uygulaması modeli oluşturabilmek amacıyla ortaokul 7. Sınıf Türkçe dersleri medya okuryazarlığı becerilerinden erişim ve medya üretme ile ilişkilendirilerek yaklaşık 5 aylık bir süreç içerisinde işlenmiş ve elde edilen veriler gözlem, görüşme ve doküman analizleri ile değerlendirilmiştir. Bu amaçla ortaokul 7. Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve yıllık planında bir eğitim öğretim yılında işlenmesi gereken 6 temanın 3'ü medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işlenmiş ve 5 aylık süreç içerisinde öğrenci ve veliler üzerindeki değişimler gözlenmiştir. Öğrencilerin Türkçe dersinde üretmiş oldukları medya metinleri, çeşitli medya araçlarında sergilenerek bu becerilerin öğrencinin ve velinin Türkçe dersi ile ilgili algı ve görüşlerini değiştirip değiştirmediği de irdelenmiştir.

Araştırma sonunda, İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan 11 genel amacın 9'u (%81,8) medya okuryazarlığı dört temel becerisi ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 9 genel amaçtan 7'sinin *analiz ve değerlendirme* becerisi ile ilişkili olduğu görülmüştür. Programda yer alan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma beceri alanlarına ait toplam 177 kazanımdan 153'ünün (%86,4) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkilendirilebilecek düzeyde olduğu görülmüştür. Türkçe dil beceri alanları tek tek dikkate alındığında; dinleme/izleme beceri alanındaki kazanımlarının %74'ünün, konuşma beceri alanındaki kazanımların %90'ının, okuma beceri alanındaki kazanımların %84'ünün, yazma beceri alanındaki kazanımların %98'inin medya okuryazarlığı eğitimi ile ilişkilendirilebilecek nitelikte olduğu görülmüştür. Medya okuryazarlığı beceri alanları tek tek dikkate alındığında, ilişkili bulunan 153 kazanımın 82'sinin medya üretme, 29'unun analiz, 8'inin değerlendirme, 7'sinin erişim, 24'ünün hem analiz hem değerlendirme, 3'ünün ise hem erişim hem de medya üretme becerisi ile ilişkilendirilecek düzeyde olduğu görülmüştür.

Araştırmanın; görüşme, gözlem ve doküman incelemesine başvurulmuş uygulama aşamasının (eylem araştırması) sonunda ise öğrencilerin, konuşma ve yazma becerilerini, medya araçlarında uygulama yaparak öğrenmeye karşı oldukça istekli olduğu ve etkinliklere katıldıklarından dolayı duydukları memnuniyeti görüşmelerde dile getirdikleri görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin önemli bir kısmında eylem araştırması ile başlayan yazma çalışmalarının (e-posta gönderme; kitap, günlük ve köşe yazısı yazma; blog oluşturma vb.) devam ettiği veli gözlemleri ile tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: medya okuryazarlığı, Türkçe dersi, medya metinleri, medya okuryazarlığı becerileri, medya okuryazarlığı eğitimi, Türkçe eğitimi, medya üretme becerisi, erişim becerisi, okuryazarlık, medya ve eğitim.

**THE PLACE OF MEDIA LITERACY SKILLS IN SECONDARY
SCHOOL TURKISH LESSON CURRICULUM and EVALUATION
OF STUDENTS' SKILLS OF PRODUCING MEDIA TEXTS**

Hüseyin SAYIN

Erciyes University, Institute of Education Sciences,

Department of Turkish Education, Master Thesis, June 2015

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Ali GÖÇER

ABSTRACT

The objective of this research is to determine the state of associating media literacy skills with Secondary Education (6, 7 and 8 classes) Turkish Lesson Curriculum and lessons activities in order to show that media literacy skills, importance of which is increasing all over the world, can be gained with native language (Turkish) education.

In the 1st part; objectives and acquisitions of Secondary Education (6, 7 and 8 classes) Turkish Lesson Curriculum have been tried to be linked with media literacy skills with descriptive analysis by considering expert opinions and the place of media literacy skills in Turkish education have been scrutinized.

In the 2nd part; with the purpose of creating a lesson and implementation model of linking media literacy and mother language (Turkish) education together, secondary school 7th grade Turkish lessons have been studied by linking it with reaching the lesson via media literacy skills and creating media in a period of 5 months and collected data have been evaluated by observation, interview and document analysis. For that purpose 3 themes out of 6 themes that must be studied in one education year in secondary school 7th grade Turkish Lesson Curriculum and yearly lesson plan have been studied with media literacy skills and during the period of 5 months the changes on students and parents have been observed. Media text that students produced in Turkish lesson have been displayed in different media tools and it has been semtinized that whether students' these skills have been changed students' and their parents' perceptions and opinions about Turkish lesson or not.

At the end of the study, 9 (%81,8) out of 11 general aims which, take place in Secondary Education (6, 7 and 8 classes) Turkish Lesson Curriculum, have been found associated with 4 main skills of media literacy. 7 out of 9 linked general aims have been seen associated with analyzing and evaluation skills. In total 153 (%86,4) out of 177 acquisition which, are belong to skill areas that take place in the curriculum such as listening/watching, speaking, reading and writing, have been seen at the level that can be associated with media literacy skills. When Turkish language skills areas are considered one by one; %74 of acquisition in listening/watching skills area, %90 of acquisition in speaking skill area, %84 of acquisition in reading skill area, 98% of acquisition in writing skill area have been seen as qualified enough to be associated with media literacy education. When Media literacy skills areas are considered one by one it has been seen that out of 153 acquisition 82 acquisition are in the level that can be associated with creating media, 29 acquisition are in the level that can be associated with analyzing, 8 acquisition are in the level that can be associated with evaluating, 7 acquisition are in the level that can be associated with accessing, 24 acquisition are in the level that can be associated with both analyzing and evaluating, 3 acquisition are in the level that can be associated with both accessing and producing media skills.

At the end of the implementation phase (action search) of the research when interview observation and analyzing documents are referred students have been seen very eager towards acquisition speaking and writing skills by making implementations on media tools and the happiness that they have uttered to take part in these activities during the interviews. Moreover, that the certain number of students' writing studies (sending e-mail, writing book, diary and article, creating blog etc.), which began with action search, are continuing have been detected with observations of parents and interviews.

Key Words: media literacy, media literacy education, Turkish lesson, media texts, media literacy skills, Turkish language education, media producing skill, access skill, literacy, media and education.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	iii
YÖNERGEYE UYGUNLUK.....	iv
KABUL ve ONAY	v
ÖNSÖZ.....	vi
ÖZET.....	vii
ABSTRACT	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR	xix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Varsayım ve Sınırlılıklar	7
1.5. Tanımlar	8
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Okuryazarlık, Medya ve Medya Okuryazarlığı Kavramları	9
2.1.1. Okuryazarlık	9
2.1.2. Medya	14
2.1.3. Medya Okuryazarlığı	17
2.2. Medya Okuryazarlığı Eğitimi	19
2.2.1. Medya Okuryazarlığı Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar.....	22
2.2.2. Dünya'da Medya Okuryazarlığı Eğitimi	25
2.2.3. Türkiye'de Medya Okuryazarlığı Eğitimi	34

2.3. Türkçe Eğitimi-Medya Okuryazarlığı İlişkisi.....	38
2.4. İlgili Araştırmalar.....	46
3. YÖNTEM.....	50
3.1. Araştırmanın Modeli.....	51
3.2. Eylem Araştırma Süreci.....	52
3.2.1. Ders Programlarının İncelenmesi ve İlişkilendirilmesi	53
3.2.2. Uygulama Okulunun ve Sınıfının Belirlenmesi.....	56
3.2.3. Eylem Etkinlik Planının Hazırlanması	57
3.3. Veri Toplama Takvimi.....	59
3.4. Araştırma Ortamı	59
3.5. Çalışma Grubu (Katılımcılar)	61
3.5.1. Öğrenciler	61
3.5.1.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	62
3.5.1.2. Katılımcıların Ev Durumuna İlişkin Bulgular	66
3.5.1.3. Katılımcıların Okul Dışı Platforma İlişkin Bulgular	68
3.5.2. Veliler	73
3.5.3. Uygulayıcı Öğretmen.....	74
3.5.4. Gözlemci Öğretmen Adayları	74
3.6. Veri Toplama Araçları	75
3.7. Veri Analizi.....	78
3.8. Geçerlik ve Güvenirlik.....	80
4. BULGULAR	82
4.1. Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı İle İlişkilendirilmesine Dair Bulgular ve Yorumlar	82
4.2. Eylem Araştırmasına İlişkin Bulgu ve Yorumlar	91
4.2.1. Öğrenciler ile Yapılan Ön Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular	91

4.2.2. Öğrenci Velileriyle Yapılan Ön Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular ...	106
4.2.3. Eylem Etkinlik Planının Uygulanması ile Elde Edilen Bulgular.....	117
4.2.3.1. İletişim Temasından Elde Edilen Bulgular	119
4.2.3.2. Atatürkçülük Temasından Elde Edilen Bulgular	149
4.2.3.3. Kavramlar ve Çağrışımlar Temasından Elde Edilen Bulgular	165
4.2.4. Slogan Yarışmasından Elde Edilen Bulgular.....	204
4.2.5. Öğrenciler ile Yapılan Son Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular.....	206
4.2.6. Öğrenci Velileriyle Yapılan Son Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular ..	212
5. SONUÇ-TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	217
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	217
5.1.1. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıflar (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Amaç ve Kazanım İlişkilendirmesinden Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma.....	217
5.1.2. Eylem Araştırması Öncesinde, Öğrenci ve Velilerle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular ve Tartışma	220
5.1.3. Eylem Araştırması Sürecinde Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma	225
5.1.4. Eylem Araştırması Süreci Sonunda Öğrenci ve Veli Görüşmelerinden Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma	229
5.2. Öneriler	234
5.2.1. İlişkilendirmeye Yönelik Öneriler	234
5.2.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler	235
5.2.3. Araştırmacılara Öneriler	237
KAYNAKÇA	238
EKLER.....	248

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Medya Okuryazarlığı Programı Öğrenme Alanları ve Kazanım Sayıları.....	36
Tablo 2. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programının Erişim Becerisi İle İlgili Öğrenme Alanları ve Kazanımları	55
Tablo 3. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programının Medya Üretme Becerisi ile İlgili Öğrenme Alanları ve Kazanımları	55
Tablo 4. Eylem Araştırma Süreci ve Veri Toplama Takvimi	59
Tablo 5. Cinsiyet Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	62
Tablo 6. Doğum Tarihi Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	62
Tablo 7. Kardeş Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	63
Tablo 8. Aile Geliri Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	63
Tablo 9. Anne Sağ/Ölü Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	63
Tablo 10. Anne Öz/Üvey Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	64
Tablo 11. Anne Öğrenim Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	64
Tablo 12. Anne Mesleği Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	64
Tablo 13. Baba Sağ/Ölü Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	65
Tablo 14. Baba Öz/Üvey Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	65
Tablo 15. Baba Öğrenim Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	65
Tablo 16. Baba Mesleği Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	65
Tablo 17. Anne Baba Beraber/Ayrı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	66
Tablo 18. “Eviniz kaç odalı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
Tablo 19. “Ayrı odanız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
Tablo 20. Evdeki Televizyon Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	67
Tablo 21. Evdeki Bilgisayar Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Tablo 22. “Evinizde internet var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	67
Tablo 23. “Günde kaç saat televizyon izliyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	68
Tablo 24. “Facebook hesabınız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri ..	68
Tablo 25. “Facebook’u ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	69
Tablo 26. “Twitter hesabınız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	69
Tablo 27. “Twitter’ı ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	69
Tablo 28. “Günde kaç saat bilgisayar oyunu oynarsınız?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	70

Tablo 29. “Günde kaç saat radyo/müzik dinlersiniz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	70
Tablo 30. “Gazete veya dergide yazınız yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangilerinde?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	71
Tablo 31. “Bir medya kanalında yazınız veya eserinizi yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangilerinde?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	71
Tablo 32. “Daha önce hiçbir senaryo yazdınız mı? Yazdıysanız ismini/isimlerini belirtiniz.” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	71
Tablo 33. “Daha önce hiçbir kısa film ya da reklam çektiniz mi?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	72
Tablo 34. “Daha önce bir filmde/reklamda oynadınız mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri	72
Tablo 35. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Genel Amaçları ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi	82
Tablo 36. Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programında Öğrencinin Kazanması Beklenen Temel Beceriler ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi	83
Tablo 37. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Öğrenme ve Öğretme Süreci ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi.....	84
Tablo 38. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Dinleme/İzleme Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi	85
Tablo 39. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Konuşma Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi.....	86
Tablo 40. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Okuma Becerisi Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi	88
Tablo 41. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Yazma Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi	89
Tablo 42. Öğrencilerin İnterneti (Bilgisayar ile) Kullanma Sıklığı ve Amaçları	92
Tablo 43. Öğrencilerin Televizyonu Kullanma Sıklığı ve Amaçları	93
Tablo 44. Öğrencilerin Radyoyu Kullanma Sıklığı ve Amaçları.....	94
Tablo 45. Öğrencilerin "Akıllı Telefon" Kullanma Sıklığı ve Amaçları	96
Tablo 46. Öğrencilerin İnternette Kullandıkları Arama Araçları ve Stratejileri	97
Tablo 47. Öğrencilerin İnternet Sitelerinin Kuruluş Amaçlarını Fark Edebilmesi	99
Tablo 48. Öğrencilerin, Basılı Yayın Araçlarındaki <i>İçindekiler</i> Bölümünü Kullanma Durumları	100
Tablo 49. Öğrencilerin Türkçe Derslerine Karşı Tutumları.....	101
Tablo 50. Öğrencilerin Türkçe Dersinin Günlük Hayatla İlişkisi Hakkındaki Düşünceleri	102

Tablo 51. Türkçe Dersinin Medya Araçları İlişkisi Hakkındaki Öğrenci Görüşleri.....	103
Tablo 52. Öğrencilerin, Medya Metinleri Oluşturma Becerisi Hakkında Kendilerini Değerlendirmesi.....	104
Tablo 53. Öğrencilerin, Kendi Ürettikleri Medya Metinlerinin Yayınlanması Konusundaki Görüşleri	105
Tablo 54. Öğrencilerin İnterneti (Bilgisayarı ile) Kullanım Sıklığı Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri	107
Tablo 55. Öğrencilerin Televizyonu Kullanım Sıklığı ve Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri.....	108
Tablo 56. Öğrencilerin Akıllı Telefonu Kullanım Sıklığı ve Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri	110
Tablo 57. Türkçe Dersi-Günlük Hayat İlişkisi Konusunda Veli Görüşleri	112
Tablo 58. Türkçe Dersi-Medya İlişkisi Konusunda Veli Görüşleri.....	113
Tablo 59. Öğrencilerin Türkçe Derslerindeki Çalışmalarını Çeşitli Medya Araçlarında Paylaşmasına İlişkin Veli Görüşleri.....	114
Tablo 60. Öğrencilerin Türkçe Derslerinde Edindiği Bilgi ve Becerileri Okul Dışındaki Herhangi Bir Ortamda Kullanıp Kullanmadıkları ile İlgili Veli Gözlemleri..	116
Tablo 61. Öğrencilerin, Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Derslerinde Etkinlikler ve Medya Metni Üretme ile İlgili Öz Değerlendirmeleri	207
Tablo 62. Öğrencilerin İnternette Doğru, Hızlı ve Güvenilir Kaynaklara Ulaşmak için Kullandıkları Arama Yöntemleri ve Erişim Becerileri.....	209
Tablo 63. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Dersleri Hakkında Öğrenci Değerlendirmeleri	211
Tablo 64. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Derslerinin, Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkileri ile ilgili Veli Gözlemleri.....	213
Tablo 65. Öğrencilerin Türkçe Derslerine Yönelik Tutumları ile İlgili Veli Görüş ve Gözlemleri.....	216

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Okuryazarlık Türleri (Kaynak: Hobbs, 2011; Potter, 2005; Abreu, 2007; Altun, 2005; Frau-Meigs, 2006; The Partnership for 21st Century Skills, 2013; akt. Tanrikulu, 2014)	13
Şekil 2. Medya Türleri (Kaynak: Hobbs, 2011, s. 9 akt. Tanrikulu, 2014).	16
Şekil 3. Uygulama Sınıfı Yerleşim Düzeni.....	61
Şekil 4. Facebook Grup Sayfasının Kurulması	124
Şekil 5. Sosyal Medyada Öğrenci Profilleri.....	124
Şekil 6. Karagöz Hacivat Etkinliği Paylaşımları.....	129
Şekil 7. Karagöz Hacivat Etkinliği Paylaşımları.....	130
Şekil 8. Sosyal Medya Paylaşımı	130
Şekil 9. E-Posta Gönderme Etkinliği	138
Şekil 10. Bir Dakikalık Öğrenci Konuşmaları	139
Şekil 11. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler	141
Şekil 12. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler	142
Şekil 13. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmenin Öğrenciye Geri Bildirimi.....	142
Şekil 14. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler	143
Şekil 15. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler	144
Şekil 16. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler	145
Şekil 17. Münazara Paylaşımı.....	149
Şekil 18. Blog Konulu Sosyal Medya Paylaşımları	151
Şekil 19. Blog Konulu Sosyal Medya Paylaşımları	152
Şekil 20. Blog Sayfası	154
Şekil 21. Blog Sayfası ile İlgili E-posta Gönderimi	156
Şekil 22. Blog Sayfası Örneği.....	159
Şekil 23. Blog Sayfası Örneği.....	160
Şekil 24. Blog Sayfası Örneği.....	161
Şekil 25. Blog Sayfası Örneği.....	162
Şekil 26. Köşe Yazısı Örneği	172
Şekil 27. Köşe Yazısı Örneği	173
Şekil 28. Köşe Yazısı Örneği	176
Şekil 29. Köşe Yazısı Örneği	178
Şekil 30. Köşe Yazısı Örneği	179
Şekil 31. Köşe Yazısı Örneği	181

Şekil 32. Köşe Yazısı Örneği	183
Şekil 33. Köşe Yazısı Örneği	184
Şekil 34. Köşe Yazısı Örneği	185
Şekil 35. Senaryo Örneği	188
Şekil 36. Sosyal Medya Paylaşımı	189
Şekil 37. Senaryo Örneği	190
Şekil 38. Senaryo Örneği	191
Şekil 39. Senaryo Örneği	193
Şekil 40. Senaryo Örneği	194
Şekil 41. Senaryo Örneği	194
Şekil 42. Senaryo Örneği	195
Şekil 43. Senaryo Örneği	195
Şekil 44. Facebook Kapalı Grup Sayfası	202
Şekil 45. Facebook Kapalı Grup Sayfası	202
Şekil 46. Facebook Kapalı Grup Sayfası	203
Şekil 47. Facebook Kapalı Grup Sayfası	203
Şekil 48. Blog Sayfası Paylaşımları	206

KISALTMALAR

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
RTÜK	: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
TTKB	: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
MO	: Medya Okuryazarlığı
MOE	: Medya Okuryazarlığı Eğitimi
TDÖP	: İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu
BİT	: Bilişim Teknolojileri
TEOG	: Temel Eğitimden Orta Öğretime Geçiş (Sitemi)
SBS	: Seviye Belirleme Sınavı
V1 (...)	: Görüşmelerde "1" Kod Numaralı Öğrenci Velisinin İfadesi
Ö1 (...)	: Görüşmelerde "1" Kod Numaralı Öğrencinin İfadesi
G.1.1. (...)	:1. Görüşmenin 1. Sorusu
C.a.	: Görüşme veya Ders Günlüklerinde Sorulan Sorulara "a" Kodlu Öğrencinin Cevabı
f	: Frekans
Akt.	: Aktaran
Çev.	: Çeviren
Ed.	: Editör
s	: Sayfa
vb.	: ve benzeri
%	: Yüzde

1. GİRİŞ

“Çocuklarımızı ve gençlerimizi; güçlü resimlerin, sözcüklerin ve seslerin etkili olduğu bir dünyada yaşamak için hazırlamak zorundayız.”

(UNESCO,1982)

1.1. Problem Durumu

Medya araçları ve iletileri, toplum yaşamında 1990’lı yıllardan itibaren etkisini arttırmasıyla birlikte (Tüzel, 2013, s. 2291), bireylerin hayatında gittikçe artan bir yere ve öneme sahip olmaktadır. Birey, neredeyse doğumundan ölümüne kadar yeni yöntem ve araçlarla sürekli karşısına çıkan ve günlük hayatı etkisine alan bu medya iletileri ile yaşamaya çalışmaktadır.

Medya iletileri kimi zaman bizi eğlendirmekte kimi zaman bilgilendirmekte kimi zaman da herhangi bir ürün ya da hizmeti satın almaya yönlendirmektedir. Hangi amacı taşırırsa taşısın medya iletilerinin, görüşlerimizi ve hayatımızda aldığımız kararları büyük oranda etkilediği aşikârdır. Bu medya iletilerine karşı erken yaşlarda edinilecek erişim, analiz, değerlendirme ve yeni medya iletileri üretme becerilerinin, farklı yöntem ve araçlarla desteklenerek yetişkinliğe kadar geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de 2006 yılından itibaren seçmeli ders olarak okutulmaya başlanan Medya Okuryazarlığı, müstakil ders yaklaşımı ile eğitime dâhil edilmiştir. 11 Nisan 2012’de 28261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlan *“İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”* ile birlikte zorunlu eğitimin 12 yıla (4 +4+4) çıkarıldığı yeni eğitim yapılanmasında da medya okuryazarlığı dersinin 2006’dan itibaren uygulanan seçmeli ders niteliği korunmuştur. Yeni eğitim sisteminde de “Medya Okuryazarlığı” dersi, öğrencilerin ortaokul döneminde bir kez seçebilecekleri, haftada iki saatlik ayrı bir ders olarak düzenlenmiştir. Fakat bu yaklaşımın birçok sorunu da beraberinde getirdiği görülmektedir.

Medya okuryazarlığı becerisinin sadece bir kez okutulan haftada iki saatlik seçmeli bir ders müfredatına indirgenmesi bu eğitimin, tüm hayatı (doğumdan-ölüme) etkisi altına almış medya araçları ve iletilerine karşı ne kadar yeterli olabileceği tartışma konusudur. Çünkü dünyanın pek çok ülkesinde ilkokul seviyesinden itibaren başlayan medya okuryazarlığı eğitimi, maalesef ülkemizde ortaokul seviyesinden başlatılmakta üstelik seçmeli ders statüsü ile tüm öğrencilere ve öğrenim sürecine hitap etmeyen bir seviyede kalmaktadır. İnsanın neredeyse doğumundan ölümüne kadar hayatının her safhasında maruz kaldığı medya metinlerine karşı edinilmesi gereken becerilerin daha uzun bir sürece yayılarak ve geniş çaplı bir şekilde öğretilmesi gerekmektedir.

Sürekli değişen ve gelişen iletişim araçları ile donatıldığımız bir dünyada etrafımızı saran medya iletileri arasından güvenilir ve doğru medya metinlerine erişim sağlayabilme, medya metinlerini doğru okuyabilme ve amacına uygun medya metinleri üretebilme becerileri; yalnızca medya okuryazarlığını seçen öğrencilerin değil, tüm öğrencilerin öğrenmesi gereken becerilerdir. Dolayısıyla seçmeli dersten ziyade zorunlu ve uzun süreli bir ders kapsamında ele alınması gereken medya okuryazarlığı dersini verebilecek uzman öğretmen yetersizliği, bu dersin farklı branş öğretmenleri tarafından verilmesi uygulamasını da ortaya çıkarmıştır.

Günümüze kadar sosyal bilgiler dersi öğretmenleri ve iletişim fakültesi mezunu olan sınıf öğretmenleri tarafından verilen medya okuryazarlığı eğitiminin; Türkçe eğitimi-medya okuryazarlığı ilişkisini ortaya çıkaran araştırmaların neticesinde, Türkçe öğretmenleri tarafından da verilebileceği Talim ve Terbiye Kurulunun 05.07.2012 tarih ve 97 sayılı kararında belirtilmiştir. Medya okuryazarlığının dil ve ifade becerileri ile ilişkisini gösteren bu karar, aslında bu eğitimin Türkçe dil becerileri ile birlikte öğretilirliğini de tartışmaya açmaktadır.

Son yıllarda medya araçlarının insanoğlunun yaşamını etkilemesi sonucunda gelişmiş ülkeler (ABD, Avustralya, Kanada, İngiltere, İrlanda, İtalya vb), medya okuryazarlığı eğitiminde, Türkiye'nin aksine, ilişkilendirme yaklaşımını tercih etmeye başlamıştır. "Bu ülkelerde medya okuryazarlığının ilişkilendirildiği başlıca ders ise ana dili eğitimi dersleri olmaktadır (Tüzel, 2013, s. 2291)." Böylece medya okuryazarlığı becerileri öğretimi daha uzun bir sürece yayılmakta ve süregelen teknolojiler karşısında yenilenebilmektedir.

Ülkemizde medya okuryazarlığı eğitimi ortaokulda 1 yıl boyunca takip edilecek seçmeli bir ders kapsamında yürütülmesi, dersin birçok öğrenci tarafından alınmadığı anlamına gelmektedir. Burada diğer disiplinlere özellikle de Türkçe eğitime ve Türkçe öğretmenlerine çok şey düşmektedir. Bütün'ün (2010) araştırmasına göre öğrencilerin çoğunluğu medya okuryazarlığı dersi öğretim programı müfredatını sıkıcı bulmaktadır. Medya okuryazarlığı eğitiminin Türkçe dersi programlarının öğrenme alanında yer alan kazanımların medya eğitimi ile ilişkisi dikkate alınarak yapılması, kazandırılacak becerilerin bağlamdan koparılmadan daha anlamlı şekilde verilmesini sağlayacaktır (Akt. Çeçen, 2014, s. 162).

Biri teorik diğeri uygulama olmak üzere iki aşamada yürütülen bu araştırmanın ele aldığı ve çözmeye çalışacağı temel problem, ülkemizde medya okuryazarlığı eğitiminin tüm öğrencileri kapsayamaması ve uzun bir süreç içinde verilememesidir. Medya okuryazarlığı becerilerinin, ana dili (Türkçe) eğitimi ile birlikte verilmesi ile bu problem durumunun ortadan kalkması düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; medya okuryazarlığı eğitiminde yer alan becerilerin (erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme), İlköğretim (6, 7 ve 8. sınıflar) Türkçe Dersi ve Öğretim Programı ile ilişkisini ortaya koymaktır. Araştırma bu genel amaç çerçevesinde iki bölümden ve alt amaçtan oluşmaktadır.

Alan yazında ve mevcut ortaokul medya okuryazarlığı dersi öğretim programında yer alan medya okuryazarlığı dört temel becerisinin (erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme) İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Programı (Ortaokul) içerisindeki yerini belirlemek, birinci bölümdeki teorik araştırmanın temel amacıdır.

Medya okuryazarlığı becerileri ile 7. Sınıf Türkçe derslerinin birlikte işlenmesine yönelik bir ders ve etkinlik modeli ortaya koyarak medya okuryazarlığı eğitiminin ana dili (Türkçe) eğitimi ile birlikte verilebileceğini göstermek araştırmanın ikinci temel amacını oluşturmaktadır. Türkçe dersi dil becerilerinden olan konuşma ve yazma becerileri ile oluşturulan medya metinleri vasıtasıyla öğrencilerin medya araçlarında etkin rol alması ile ilgili uygulamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. Böylece öğrencilerin medyadan etkilenen pasif okuyucular olmasının yerine aktif medya

yazarları olarak yetişmesine katkıda bulunulmak için Türkçe derslerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Araştırmanın uygulama kısmında sadece geleneksel metinlerle yürütülen Türkçe dersleri; öğrencilerin günlük yaşamlarını etkisi altına alan elektronik metinler ile de zenginleştirilmeye çalışılacak, yapılacak çalışmalarda, özellikle öğrencilerdeki “konuşma” ve “yazma” becerilerinin çok katmanlı medya metinleri üretmeye yönelik olarak medya araçlarında da etkin kullanımını sağlanmaya çalışılacaktır. Böylece öğrencinin algısındaki güncel hayattan (sosyal medyada, gazete, radyo ve televizyon) kopuk ve yalnızca dil bilgisi kuralları ile özdeşleşen bir Türkçe Dersinin sıkıcılığı ve tekdüzeliğinin de önüne geçilmeye çalışılacaktır.

Bu amaçlar kapsamında aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Alan yazında sıklıkla vurgulanan medya okuryazarlığı becerilerinin (erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme); İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programındaki yeri nedir?
  - a. İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programının genel amaçları ile medya okuryazarlığı becerileri arasında nasıl bir ilişki vardır?
  - b. İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan dört temel dil becerisi (dinleme/izleme, okuma, konuşma, yazma) kazanımları ile medya okuryazarlığı becerileri arasında nasıl bir ilişki vardır?
2. Öğrencilerin medya araçları ile ilişkisi hangi düzeydedir?
3. Öğrenci ve velilerin; medya araçları, medya okuryazarlığının ve Türkçe dersleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. Türkçe eğitimindeki konuşma ve yazma becerileri, öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerini geliştirmede nasıl kullanılabilir?
5. Öğrenciler, medya okuryazarlığı eğitiminde yer alan erişim becerilerini kullanarak Türkçe dersleri ile ilgili doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına ve medya metinlerine nasıl ulaşabilir?

6. Medya okuryazarlığı becerilerini Türkçe derslerinde kazandırmak, öğrencilerin ve velilerin Türkçe derslerine olan görüş ve düşünceleri üzerinde nasıl etkiler bırakmaktadır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüz dünyasında insan; doğumundan ölümüne kadar farklı iletiler içeren görsel, yazı ve seslere maruz kalmaktadır. Uyandığı anda baktığı saatin ya da telefonun üzerindeki rakam, harf ve görsellerden; gece uyurken dinlediği müziklere; sokak ve caddelerde karşılaştığı reklam tabelalarından, giydiği çorabın üzerindeki markalara kadar günlük hayatın her anında ve alanında karşılaşılan bu yazı, ses, resim ya da imgelerin karşısında takınması gereken tutumları ve yapması gereken davranışları öğrenmesi gerekmektedir. İletişimin farklı teknoloji araçları ile her açıdan geliştiği bir çağda, eğitim ve öğretimin temelini oluşturan derslerin ve öğretim programlarının çağın ihtiyaçlarına cevap vermesi ve öğrencilerin günlük hayatlarında uygulama yapabilecekleri bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.

Öğrencilerin; ihtiyaç duyduğu doğru ve güvenilir medya içeriklerine (metin, görsel, ses vb.) erişme, erişim sağladığı ileti ve metinleri doğru algılayabilme ve değerlendirebilme, kendisinden beklenen iletiler (metin, görsel, ses, görüntü, sembol vb.) üretmesini sağlayacak beceriler, öğrencilerin günümüzde öğrenmesi gereken temel becerilerdendir. Medya okuryazarlığı adı verilen bu becerilerin küçük yaşlardan itibaren kazandırılması ve sürekli gelişen ihtiyaçlara cevap verecek yapıda sürmesi ya da sürdürülmesi büyük bir önem arz etmektedir.

Farklı ülkelerde yapılan araştırmalar ile şekillenen alan yazında, medya okuryazarlığı eğitiminin en fazla anadil eğitimi ile ilişkilendirilerek verilebileceği belirtilmektedir (Tüzel, 2013). Çünkü medya, her ne kadar gelişen iletişim teknolojilerinin ürünü ve aracı olsa da medya okuryazarlığı becerileri, sonuç itibarıyla bir “okuryazarlık” olduğu için bu alan dil ve ifade becerileriyle doğrudan ilişkilidir.

Ülkemizde medya okuryazarlığı becerileri, ortaokul döneminde yalnızca bir defa seçilebilecek haftada 2 saatlik seçmeli bir ders kapsamında verilmeye çalışılmaktadır. Bu becerilerin zorunlu ana dili dersleri (Türkçe, Dil ve Anlatım) ile birleştirilmesi; öğrencilerin eğitim öğretimin ilk yıllarından itibaren medyanın olumsuz etkilerinin

farkında olan ve medya metinlerini doğru okuyabilen bireyler olarak kendini sürekli geliştirebileceği ve yenileyebileceği bir çocukluk ve gençlik süreci geçireceği anlamına gelecektir.

Türkçe dersi ile Medya Okuryazarlığı dersi ilişkilendirmesi, benzer önceki araştırmalarla günümüzde güncelliğini korumaktadır. İlkokul (1-5. sınıflar) Türkçe programı kazanımları ile medya okuryazarlığı becerileri arasındaki ilişkinin Çakmak ve Altun (2013) tarafından araştırılması ve ortaya konması, ortaokul (6, 7 ve 8. Sınıflar) kısmının da araştırılması ihtiyacını doğurmuştur. Araştırma ile elde edilecek veriler Medya okuryazarlığı ile Türkçe dil becerileri ilişkisinin mevcut olup olmadığını ve medya okuryazarlığının Türkçe derslerinde öğretilbilirlik seviyesini ortaya koyması bakımında önem taşımaktadır.

Yaşam boyu kullanılacak bilgi ve becerileri sağlayan Türkçe ve matematik gibi, medya okuryazarlığı dersinden elde edilecek kazanımlar da yaşam boyu kullanılacaktır (Bilici, 2011, s. 309). Türkçe Öğretim Programı ile medya okuryazarlığı becerileri arasında mevcut ortak yapıların ortaya çıkarılması; medya okuryazarlığı dersinin, seçmeli ders olarak okutulmasının getirdiği “*sınırlı kalma ve tüm öğrencileri kapsayamama*” özelliğini de ortadan kaldırmış olacaktır. Dolayısıyla araştırma ile “ilişkilendirme” yaklaşımı çerçevesinde medya okuryazarlığı becerilerinin ana dili eğitimi ile ne ölçüde birleştirilebileceği ve bütünleştirilebileceği tespit edilmiş olacaktır.

Klasik anlamda, bir alfabedeki harfleri okuyup yazmaktan ziyade onu anlamlandırmaya ve algılamaya dayalı *okuryazarlık* kavramı, gün geçtikçe yeni ve farklı ifadelerle zenginleşerek medya okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, internet okuryazarlığı, dijital okuryazarlık gibi okuryazarlık türleriyle karşımıza çıkmaktadır. Medya okuryazarlığı, her şeyden önce “okuryazarlık” becerilerini ifade ettiği için Türkçe eğitimi ile ilişkilendirilmelidir. Bu yolla; günümüz dünyasında erken yaşlardan itibaren öğrenilmesi gerekli olan medya okuryazarlığı becerilerinin Türkçe dersleri vasıtasıyla öğretilmesi hem dersi veren öğretmen yetersizliğine Türkçe öğretmenleri ile bir çözüm olacak hem de medya okuryazarlığı eğitiminin öğrencinin eğitim hayatında geniş bir uygulama sahası oluşturmasına imkân sağlanabilecektir.

Bilişim ve iletişim teknolojilerinin hızla geliştiği ve bilgiye ulaşmanın günden güne kolaylaştığı bir çağda Türkçe derslerinin de bu gelişmeler ışığında yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Medya okuryazarlığının günümüz çağındaki önemi, tüm derslerde özellikle de Türkçe derslerinde karşılığını bulmalı ve öğrenci ana dili eğitimi ile birlikte bu becerileri destekleyen bir eğitim de almalıdır.

Artık yalnızca harf, sözcük ve cümlelerden oluşan sayfa temelli metinlerin yerini birden çok duyu organına hitap eden çok katmanlı metinlere bıraktığı günümüz yaşam koşulunda öğrenciler, “*doğru ve güvenilir medya metinlerine erişim*” sağlayabilmeli, belirli amaçlarla erişim sağladığı medya metinlerini doğru anlamlandırmalı ve “*kendi medya metinlerini üretebilme*” becerilerini etkin bir şekilde kullanabilmelidir. Bunun için okul ortamında, medyada yer alan ya da alabilecek güncel metinler ile de karşılaşmalı ve bunlar üzerinde çözümlene ve değerlendirmeler yaparak kendi medya ürünlerini oluşturabilmelidir. Öğrencilerin kendi medya metinleri üretme becerilerini, Türkçe dil becerilerinden olan “*konuşma*” ve “*yazma*” becerileri ile birlikte kazanılmasının hem Türkçe eğitimine hem de medya okuryazarlığı eğitimine ortak katkı sağlayacağı da düşünülmektedir.

1.4. Varsayım ve Sınırlılıklar

Araştırmanın 1. bölümü, alan yazında ve Ortaokul Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nda (2013) yer alan medya okuryazarlığı temel becerileri (erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme) ve İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıf) Türkçe Dersi Öğretim Programı (2006) ile sınırlıdır.

Araştırmanın 2. bölümü olan eylem araştırması, Konya şehir merkezinde bulunan bir ortaokul ve bu okulda araştırmaya katılan 7. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır ve çalışma grubundaki öğrencilerin bilgi ve beceri seviyelerinin aynı düzeyde olduğu varsayılmıştır.

Türkçe eğitimi ile ilişkilendirilen medya okuryazarlığı becerileri *erişim* ve *medya üretme* ile sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Okuryazarlık: Bireyin okuma yazma becerilerinin dışında, kendisine gönderilen bir iletiyi yorumlayabilmesi ve etrafında meydana gelen değişimleri algılayarak bu değişimlere uygun bilgi ve beceri kazanma işi.

Medya: iletişim ortamı ve iletişim araçlarının bütününe verilen isim.

Medya Okuryazarlığı: Medya metinlerine erişim sağlayabilme, medya iletilerini algılayıp analiz ederek değerlendirebilme ve insanları etkileyebilecek medya metinleri (yazı, görsel, ses vb.) oluşturabilme becerilerinin bütünü.

Erişim: Yeni medya araçlarının bireye sunduğu imkânların farkında olarak bilgiye ulaşmak için farklı medya araçlarını ve arama stratejilerini kullanma.

Çözümleme (analiz): Bireylerin karşılaştığı medya iletileri ile ilgili bir hükme varmak için iletinin kaynağını, içeriğini, amacını inceleme ve sorgulama.

Değerlendirme: Bireylerin karşılaştıkları medya iletilerini çözümleyerek ulaştıkları sonuçları, “insan hakları, çocuk hakları, etik, sorumluluk, mahremiyet, gazetecilik ilkeleri, yayın ilkeleri” gibi ölçütlere göre inceleyerek bir karara varma.

Medya Üretme: Bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara, kişisel güvenlik kurallarına ve dilin doğru kullanımına dikkat ederek farklı izleyici kitlelerine ve farklı amaçlara yönelik medya iletileri/metinleri (reklam, haber, afiş, senaryo, film vb.) oluşturma ve medyada paylaşma.

Medya Yazarlığı: Medya metinleri üretmede dil ve ifade becerilerini kullanma.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Okuryazarlık, Medya ve Medya Okuryazarlığı Kavramları

“Herkes, Şu an okumanın, yazmanın ve hesap yapmanın temel geleneksel özelliklerinin ve yapısının ötesine gitmek zorundadır. Bilim, sanat ve teknoloji temel eğitim bloğundaki yeni komşulardır.”

(Adams and Hamm, 2006)

2.1.1. Okuryazarlık

Okuma ve yazma tarih boyunca önemini koruyan insanlığın edinmesi gereken temel becerileri olagelmıştır. Bu kavramların birlikte kullanılması, basit haliyle bir dilin alfabetini anlayıp seslendirebilme ve harf dediğimiz sembollerle yazabilme becerilerini ifade etmektedir.

“Geçmişte sadece adını okuyup yazabilene ve imzasını atabilene okur-yazar denilmekteydi. Ancak, zamanla çok sınırlı olan bu ölçüler değıŐmeye başlamıştır. Unesco tarafından 1951 yılında yapılan bir toplantıda, Eğitim İstatistiklerinin NormalleŐtirmekte Görevli Uzmanlar Komitesi, okur-yazarı Şu Şekilde tanımlamıştır: *'Okuryazar, günlük yaşam ile ilgili basit ve kısa bir cümleyi anlayarak okuyup yazabilen kişidir.'* UNESCO 1958 yılından itibaren üye ülkelere, eğitim istatistiklerinde bu tanımlarını tavsiye etmiştir. Çeşitli ülkeler tarafından da kullanılan bu ilk okur-yazar tanımı, okuma- yazmanın temel unsurları olan kodlama ve kodu çözme becerilerini kapsamaktadır (Güneş, 1997, s. 499).”

"Okuryazarlık kavramı, okumak ve yazmak eylemlerinden oluşmuş yapısı ile genel anlamda semboller kullanarak yapılan yazı ve bu yazıların (sembollerin) seslendirilmesi eylemini çağırıştırmaktadır. Oysaki semboller olarak tanımladığımız dünya sadece yazısal semboller sistemi ile sınırlı değıldir (Altun, 2005, s. 2)."

Okuryazarlığın tanımı ve anlamı gelişen yaşam koşulları ile birlikte değişmeye devam etmiştir. Çünkü okuryazarlık; genellikle bireyin yazılı işaretleri, yani okumayı ve yazma becerilerini en basit haliyle yaptığı zaman başlamakta fakat ömür boyu kullanılan bir beceri olmaktadır.

Türk Dil Kurumunun “gov” uzantılı resmi genel ağ adresindeki güncel Türkçe sözlükte, "*okuryazar olma durumu*" olarak tanımlanan (2015) okuryazarlık kavramı; günümüzde artık alfabeyle dayalı anlamını aşmış, gelişen dünya şartlarını algılayabilme, teknoloji ve iletişim araçlarını doğru anlayıp kullanabilme anlamlarına da içeren çok geniş bir ifade alanı bulmuştur. Bu anlam genişlemesi kuşkusuz son zamanlarda meydana gelen hızlı ve baş döndürücü teknolojik gelişmeler ile çok yakından ilişkilidir.

"Her geliştirilen teknolojik araç, kabul etsek de etmesek de toplumsal yapımızı yeniden şekillendirmektedir. Dolayısıyla, her gelişen teknolojik değişim ile okuryazarlık kavramını yeniden ele almamız, yeniden tanımlamamız kaçınılmazdır (Altun, 2005, s. 151)."

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yoğun kullanımı sonucunda bilgi üretiminin önem kazandığı günümüz dünyasındaki okuryazarlık algısı ile sanayi toplumu ve öncesindeki okuryazarlık, tamamen farklı bir toplumsal yapı ve işleyiş ile ortaya çıkmıştır (Hazar, 2006, s. 1). Teknolojik gelişim; okuryazarlığı, sadece kâğıt ve kalemle yapılan bir iş olmaktan çıkarıp görsel ve işitsel materyalleri, teknolojik araçları da işin içine dâhil ederek çok yönlü bir algılama ve ileti gönderme olgusu haline dönüştürmüştür.

Okuryazarlık becerisinden elde ettiği bilgiyi, güncel yaşamda karşılaştığı sorunların çözümünde kullanmayan birey için okuryazar ifadesini kullanmak yanlıştır (Yılmaz, 1989, s. 48). Bundan dolayı günümüz koşullarında okuryazar olmak denildiğinde çevremizdekileri anlamlandırabilme, kendi ifade ve iletilerimizi oluşturmak adına iletişim teknolojileri ile şekillenen farklı sembolik sistemlerini kullanabilme becerileri de aklımıza gelmelidir. Okuryazarlık; bir kültür olarak okuyan, yazan, merak eden, öğrenen, araştıran, bilgi edinme yollarını genişleten bir çevre gerektirmektedir (Nergis, 2011, s. 1139).

Wikipedia (2015) okuryazarlığı bir dilin yazınlarını okuyabilme, okunan öğeleri algılama ve kavrama yetisine sahip olunması olarak tanımlamaktadır. Farklı araştırmacılar da okuryazarlık kavramını farklı ifadeler ile dile getirmektedir.

Altun (2002, s. 1) okuryazarlık kavramını, en genel manasıyla alfabe ile yazılı metinleri okuyabilme ve yazabilme durumu; güncel bir tanım ile toplumun anlaştırdığı iletişimsel simgeleri etkili bir biçimde kullanabilme konusunda beceri kazanabilme olarak tanımlamaktadır.

Tanrıkulu'ya (2014, s.13) göre okuryazarlık; farklı mesajlar taşıyan, çeşitli metinleri okuyabilme ve yazabilme becerisi ve sembolleri kodlamak, kodunu çözmek ve mesajları sentez ve analiz yapabilme yeteneğidir. Tuncer'e (2013, s. 28) göre ise; bireyin çevresine uyum sağlaması, karşılaştığı problemleri çözmesi, doğru karar vermesi için gerekli bilgilere ulaşmak ve ulaştığı bilgileri doğru biçimde kullanmak üzere okuma yazma yeteneklerini, kütüphaneleri, interneti, teknoloji araçlarını kullanmasıdır.

Kurudayıoğlu ve Tüzel'e göre (2010), okuma ve yazma; belirli bir harf sistemini çözmeye yarayan durağan bir davranışken okuryazarlık, iletisi olan her şeyi anlamlandırmayı amaçlayan geliştirilebilir bir beceridir ve bu bağlamda basılı materyallerin üzerlerinde yer alan harf sistemlerinin çözülmesi okuma yazma davranışına işaret ederken, çözülen bu kodların anlamlandırılması süreci daha üst düzey bir beceri olduğu düşünülen okuryazarlığa işaret etmektedir.

Kösebalaban Doğan ve Taşköprülü (2008, s. 82) ise; çağımızda kitle iletişim araçları ve bilişim teknolojisi (özellikle internet) aracılığıyla bilginin aktarımı küreselleştiği ve hızlandığı için okuryazarlığı, toplumun anlaştırdığı iletişimsel simgeleri etkili bir biçimde kullanabilme konusunda yeterlik kazanabilmek olarak ifade etmektedir.

Okuryazarlık terimi, tüm anlamları ile birlikte ele alındığında, okuma ve yazma becerileri ile başlayan fakat sadece okuma ve yazma ile sınırlı kalmayan, içerisine algılama ve anlamlandırmayı da alan daha geniş kapsamlı bir kavramdır. Aşıcı'nın (2009) tabiri ile yazılı semboller ile gerçekleştirilen bir eylem olmanın çok ötesinde, pek çok zihinsel beceriyi, dili kullanarak gerçekleştirilen iletişim becerilerini ve tutumlarını ifade eden bir eğitim terimidir (s. 11- 12).

Görüldüğü üzere geçmişten günümüze değişen yaşam koşulları okuryazarlık kavramını da değiştirmiştir. “Hâlihazırda yer alan teknolojik araçlar ile birlikte değişen okuma ve yazma durumları, gelecekte ortaya çıkacak yeni iletişim araçları ile birlikte değişime devam edecektir. (...) Sonuç olarak, bilgi çağında geçerli olacak okuryazarlığın anlamı yazılı materyallerin sentezi ile edilebilecek kadar basit değil; gidilecek yolun hayal gücümüzle sınırlı olduğu kadar da karmaşıktır (Altun, 2005, s.154, 158).”

Okuryazarlık kavramı aslında insanların bazı bilişsel tepki ve davranışları göstermesi ile anlaşılabilir, becerilere gönderme yapan geniş bir olgudur. Okuma becerisi ile yapılan algılama, beraberinde getirdiği yazma ile birlikte değerlendirildiğine bir okuryazarlıktan söz edilebilir. “Okuma her zaman eleştirel algılamayı, yorumu ve okunan şeyin yeniden yazılmasını gerektirmektedir (Freire ve Macedo,1998, s. 80).”

Okuryazarlıkta en önemli boyut beceri boyutudur. Geçmişte okuma anlama şeklinde olan bu süreç, ortaya çıkan yeni iletişim araçlarıyla beceriyi ön plana çıkarmıştır. Mesajlar yalnızca yazılı olarak değil, çeşitli şekillerde okuyucuya iletilmektedir. Bu çeşitli türdeki mesajları anlamlandırmak, yorumlamak için yeni becerilere ihtiyaç duyulmaktadır (Tanrıku, 2014, s. 14). Çünkü birey bu becerilere sahip olduğunda ancak çağın gerektirdiği okuryazarlık yetisine sahip olabilecektir.

Okuryazarlıkta, değişen dünya koşulları ve teknoloji ile donatılmış çok katmanlı mesajları algılama becerisi önem kazandığından dolayı bir çeşitlilik söz konusu olmuş ve pek çok iletişim teknolojisi ile anlamlandırılan okuryazarlıklar meydana gelmiştir. Bilgi okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, bilgisayar okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, elektronik okuryazarlık, medya okuryazarlığı gibi kavramlar artık hayatımızda yerini almıştır. Bu bakımdan okuryazarlık kavramı tekil değil, okuryazarlıklar şeklinde çoğul olguları kapsamaktadır.

“Bireylerin toplumsal birikimlerden faydalanmaları, ilgili bilgiyi kullanmayı öğrenmeleri ve etkin değişimler yaratmaları okuryazarlıkla mümkündür. Burada bilginin özümsemesi kadar, edinilen bilgiler üzerine yeni okuryazarlık türlerinin yapılandırılması da büyük önem kazanmaktadır. Farklı işlevleriyle okuryazarlık kavramı çeşitlenmektedir. Toplumun değişen şartlarına uyum sağlamada yeni okuryazarlık türlerinin gündeme geleceği, bilgi ve becerilerin gerek bireylere, gerekse toplumlara önemli farklılıklar kazandıracağı bir gerçektir (Önal, 2010, s. 106).”

Şekil 1. Okuryazarlık Türleri (Kaynak: Hobbs, 2011; Potter, 2005; Abreu, 2007; Altun, 2005; Frau-Meigs, 2006; The Partnership for 21st Century Skills, 2013; akt. Tanrıkulu, 2014)

Görüldüğü gibi artık tek bir okuryazarlık türü ve tek bir okuryazar insan tipi yoktur. Her yeni çağ ile birlikte; uyum sağlamak, anlamak, kullanmak ve buna bağlı olarak eğitilmek gereken okuma ve yazma etkinlikleri çoğalmaktadır (Nergis, 2011). Ortaya çıkan bu yeni okuryazarlıklar eğitim öğretime de dâhil edilmeli, öğrenciler gelişen teknolojiler ile sürekli biçim değiştirerek karşısına çıkan şekil, sembol, görsel, ses ve metinleri rahatlıkla algılayacak bir bilişsel bilince göre yetiştirilmelidirler.

“İlköğretim ve orta öğretim için yeni teknolojilerin kullanılması konusu ise öğrenme-öğretme ikileminin dışında çoklu okuryazarlık kavramı içinde daha farklı bir anlam kazanmaktadır. Her ne kadar öğrenme tabanlı bir eğitim modeli üzerinde dursak da, yeni teknolojileri günlük yaşantılarında kullanamayan bireylerden oluşan bir toplum bu araçları toplumsal amaçlarına cevap verecek şekilde şekillendirmekten öte bu teknolojilerin kendi toplumsal yaşantılarını etkilemelerine izin verecek hatta bunun farkına varmayacak düzeye gelecektir. Bu nedenle yeni teknolojileri, okuryazarlığın bir boyutu olarak öğrenme-öğretme ortamlarına taşıma konusunda daha ciddi araştırmalara ve başarılı örnekler ihtiyacımız vardır (Altun, 2005, s. 35).”

Ortaya çıkan yeni okuryazarlık türleri içerisinde en popüler olanı medya okuryazarlığıdır. Çünkü medya okuryazarlığı diğer okuryazarlık türlerinin çoğunu içine almakla birlikte, onlara göre daha kapsamlıdır (Tanrıkulu, 2014, s. 15).

Medya; televizyon, radyo, internet, telefon gibi araçları bünyesinde barındırdığı için bu araçlar ile ilgili tüm okuryazarlıkları; bilgi, görsellik, dijitallik ve elektronik olma gibi unsurları da taşıdığı için bu alanlar ile ilgili tüm okuryazarlıkları da kapsayan bir yapıda olduğu için medya okuryazarlığını, okuryazarlıklar içinde en geniş kapsamlı olarak düşünebiliriz.

Medya okuryazarlığını anlayabilmek için günümüzün en çok konuşulan ve tartışılan kavramlarından olan medya kavramı hakkında da bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Medyayı bilmeden medya okuryazarlığını bilmek mümkün değildir.

2.1.2. Medya

“Medya artık bizim kültürümüzü şekillendirmiyor. Medya bizim kültürümüz oldu”

(Len Masterman)

Kullandığı araç ve yöntemler ile günümüzde etki sahasını gittikçe artıran medya, toplumlara ve toplumları oluşturan bireylere şekil veren önemli bir güçtür (Adıgüzel, 2005).

İnsanın sosyo- kültürel hayatı, tarih boyunca yavaş bir seyirle değişirken özellikle 19. yüzyıldan itibaren hızla artmıştır. Teknolojinin, insan hayatına daha fazla etki etmesiyle üretim, tüketim, haberleşme ve tüm insan ihtiyaçlarının karşılanma biçimleri farklılık göstermeye başlamıştır. İnsanın hayatındaki pek çok iş kolaylaşırken, aynı zamanda bu yeni yaşam biçimi, giderek daha karmaşık bir hale gelmiştir. Günümüz dünyasının şartları bir kaç on yıl öncesinden çok daha farklıdır. Kitle iletişim araçlarının yaşamımızdaki etkinliği küreselleşmenin de etkisiyle giderek artmıştır (Gündüz Kalan, 2010, s. 60).

Kitle iletişim araçları olarak da ifade edilen medya kavramı 1920'lerden sonra kullanılmaya başlanmıştır (Tuncer, 2013, s. 7). Türkçede medya olarak kullanılan, İngilizcedeki media sözcüğü, araç, orta, ortam aracı, manasına gelen medium

kelimesinin çoğuludur. Dilimizde de “media” sözcüğünü karşılamak üzere “kitle iletişim araçları” kavramı da kullanılmaktadır (Nalçaoğlu, 2003, s. 51).

Medya, Türk Dil Kurumunun "Güncel Türkçe Sözlük" uygulamasında (TDK, 2015) "iletişim ortamı, iletişim araçları" olarak tanımlanmaktadır. Buradaki araçlar televizyon, radyo, dergi, gazete, reklam panoları gibi kitle iletişim araçlarıdır.

"Medya; gazete, radyo, televizyon ve internet uygulamaları gibi kitlesel iletişime olanak sağlayan ortamlar başta olmak üzere, kişiler arası iletişime de olanak sağlayan teknoloji ve uygulamaları kapsamaktadır. Organizasyonel olarak medya, kitle iletişim işletmelerini de ifade etmektedir (Bilici, 2014, s. 5)."

Medya, en genel anlamıyla; iletişim ortamı, iletişim araçları manasındadır. İletişim ise duygu, düşünce ve bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla bir başkasına aktarılması olarak ifade edilmektedir. İletişimin buna çok yakın ama daha dar bir diğer anlamı da medya (araç) kullanarak yürütülen bilgi alışverişi, bildirişim ve haberleşmedir (Tuncer, 2013, s. 8).

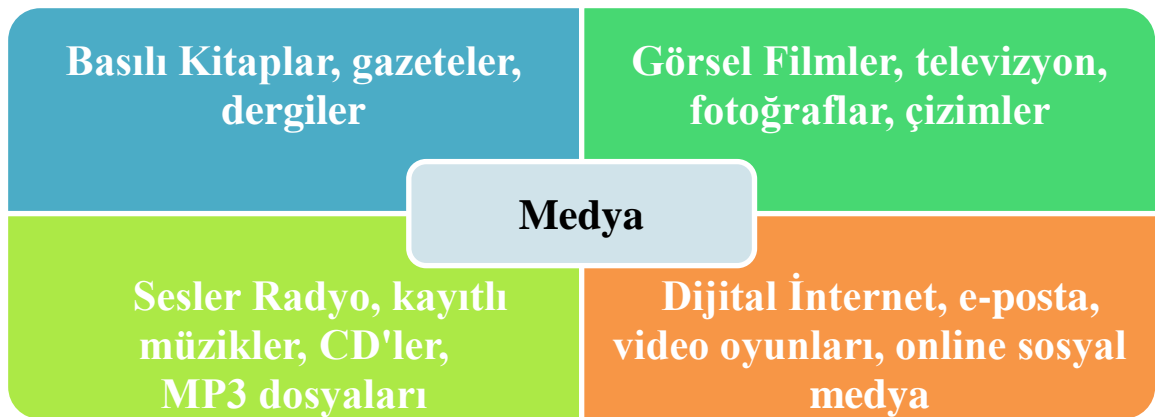
Günümüz dünyasının bir parçası haline gelen medya, bireylerin birbirleri ile iletişim kurmaları, gündemden haberdar olmaları, bilgi edinmeleri, bilgilerini güncellemeleri gibi çok çeşitli işlevlere sahip olmakla beraber bilgiyi yaşantının bir parçası haline getirerek, çeşitli mesajlarla kişileri farklı şekilde etkilemektedir (Karaman ve Karataş, 2009, s. 800).

Medya mesajlarını farklı iletişim araçlarıyla sunar. Bunları yazılı (gazete, dergi), görsel (sinema, reklam, müzik) ve taşınabilir (Bilgisayar, CD, Flash disk) medya organları olarak ifade edebiliriz. Bunlara yeni medya türlerinden akıllı telefon, tablet bilgisayarlar gibi iletişim araçlarını da eklenebilir (Tanrıku, 2014, s. 15).

Medyanın, iletişim ortamı ve iletişim araçları özelliklerinin dışındaki en önemli özelliği kuşkusuz insanları etkileme ve yönlendirme gücüne sahip olmasıdır. Bu özellik, medya kuruluşlarını görünen yüzünün arkasında aslında bir ticari yapı olduğu gerçeğini bize hatırlatmaktadır. "Kısacası Büyük medyalar (özellikle, başkasının genellikle izlemekle yetindiği gündemi belirleyen elit medyalar), ayrıcalıklı izleyicilerini diğer işyerlerine 'satan' kuruluşlardan oluşur (Chomsky, 2012, s. 12)."

İnsanları duygu ve düşüncesinin şekillenmesinde büyük oranda etkili olan medya, bu gücünü farklı türlerde medya araçları yoluyla ve farklı türde mesajlar üreterek yapar. Yazılı ve basılı medya araçları ile başlayan medyanın hızlı tarihsel gelişimi, işitsel ve görsel kanallarla devam etmiş ve pek çok duyu organına hitap etme özelliği ile etkileyciliğini giderek artırmıştır.

Medya türlerinin fazla olmasından dolayı bazı bilim adamları medyayı sınıflama yoluna gitmişlerdir. Hobbs'un (2011, s. 9) medya sınıflaması hem günümüz medyasına daha uygun hem de sistematik bir yapıya sahiptir (Tanrıkulu, 2014, s. 15).

Şekil 2. Medya Türleri (Kaynak: Hobbs, 2011, s. 9 akt. Tanrıkulu, 2014).

Şekil 2'deki medya çeşitlerinden, farklı türde binlerce mesaj üretilmekte ve bu mesajlar okuyucuya farklı şekillerde ulaşmaktadır. Okuyucu için bu farklı tür ve şekildeki mesajları yorumlamak ve anlamlandırmak için yeni bir yetiye ihtiyaç vardır. Bu yeti medya okuryazarlığıdır (Tanrıkulu, 2014, s. 16).

“Önce görsel sonra da dijital basının çevrelediği yaşantımızda medya kavramı her geçen gün anlamını yenilemekte, önemini de pekiştirmektedir. Bilgiye ulaşmada, bilgiyi kullanmada, bilgiyi değerlendirmede ve bilgiyi yaşantımızın bir parçası haline getirme sürecinde; şüphesiz bizim anlayacağımız, bize aktarılanlarla veya bizim erişimimiz dâhilinde olan bilgilerle sınırlı kalacaktır. Bu noktada yeni kavramlarla da uyarılıp, bazı önlemler almamız gerektiği sık sık vurgulanmaktadır: bilgi kirliliği, yanlış bilgi, çarpıtılmış bilgi, eksik bilgi bu kavramlardan bazılarıdır. Bilginin böylesine herkesin erişimine açık ve erişimin hızlı olduğu bir dönemde, bu kavramları medya okuryazarlığı bakışı ile irdelemek bu konuda nasıl bir ortamda bulunduğumuzu ve bizi bekleyen sorumlulukların neler olduğunu görmemize yardımcı olacaktır (Altun, 2005, s. 74).”

Hayatımızda bu denli önemli bir yere sahip olan medya araçlarının doğru anlaşılması veya doğru yönetilmesi için medya araçları karşısında göstermemiz gereken bazı davranış ve becerileri, eğitim öğretim faaliyetleri ile bütünleştirerek tüm bireylere kazandırmalıyız.

2.1.3. Medya Okuryazarlığı

Medya, son yıllarda insanların yaşamında önemli ve vazgeçilmez bir öge haline gelmiş, hayatın merkezine yerleşmiştir. Yaşantımızın başköşesine oturan ve hayatımızın her noktasına etki eden olan medya araçları, aileleri ve devamında toplumları etkilemeye başlamış, medya toplum üzerinde egemen bir güç haline gelmeye başlamıştır (Semiz, 2013, s. 22).

80’li yıllardan sonra iletişim alanında yaşanan yapısal değişiklikler ve bu değişikliklerin medyanın bireylere kolay biçimde seslendiği kitle iletişim araçları üzerindeki etkisi, izleyicinin medya karşısındaki duruşunu yenilemesini gerekli kılmıştır (Şeylan, 2008, s. 40). Medyanın günlük yaşantımıza bu kadar tesir etmesi, doğal olarak olumlu ve olumsuz birçok unsuru beraberinde getirmiştir.

"Medyanın bireyde ve toplum üzerindeki etkileri her geçen gün arttıkça, medya mesajlarının durağan durumdaki alıcılarının aktif, eleştiren ve yön veren duruma geçmesi gerekliliği ön plana çıkmıştır (Keleş, 2013, s. 78)." Medya okuryazarlığı işte medya karşısındaki pasif bireylerin aktif olabilmesi anlamında ortaya çıkmış beceriler bütünüdür.

Dünyada küreselleşme ve medyanın özelleştirilmesi de yeni bir eğitim biçimi olan 'medya okuryazarlığı' gereksinimini beraberinde getirmiştir (İnceoğlu, 2005). Medya okuryazarlığı, demokratik toplumlarda katılımın sağlanması açısından önemli, olduğu kadar, sosyal adaletin ve eleştirel vatandaş olmanın gereklerinden birini de oluşturmaktadır (Kösebalan Doğan ve Taşköprülü, 2008, s. 82).

“Medya okuryazarlığı kavramı, aslında yeni bir olgu değildir. UNESCO 1982 yılında koymuş olduğu misyon ifadesinde “Gençlerimizi güçlü (etkisi yüksek) imajların, sözcüklerin ve seslerin olduğu bir dünya için hazırlamalıyız.” derken, aslında günümüzdeki çoklu medya uygulamalarını da kapsayacak şekilde önemli bir ihtiyaca işaret çekmektedir. Önceleri yazılı basın ve arkasından sesli medya araçlarına (radyo,

teyp vs.) tanıklık ederken televizyon ile tüm bunları bir arada görmeye başladık. Mesajların gücünün insan kitlelerini etkileyen ve yönlendiren bir dönemece girdiğimizde de elektronik ortamlara da taşınan mesajlar, internet ile yaşamımızın bir parçası olmuştur. Tanımlardan ve ihtiyaçlardan hareketle, eğitim süreçlerinde böylesi medya okuryazarlığının nasıl olması gerektiği ise önemle üzerinde durulması ve yönlendirilmesi gereken bir olgudur (Altun, 2005, s. 75)."

Medya Okuryazarlığı başta çocuklar olmak üzere toplumun önemli bir bölümüne medya mesajlarını doğru bir şekilde okumayı ve mesajlar arasında seçici davranabilmeyi amaçlamaktadır (Bakan, 2010, s. 108). Medya okuryazarlığı iletişim becerileri ve yazılı ve yazılı olmayan mesajları içeren iletişim araçlarını analiz etmek, değerlendirmek, erişmek üzerine odaklanmıştır (Bütün, 2010, s. 27).

"Medya üzerinden sunulan fotoğraf, görüntü, yazı (gazete, dergi yazı türleri), film (sinema yapımları, çizgi film, reklam filmi, tanıtım filmi), ikonlar gibi çok çeşitli form ve formatlardaki medya mesajları (materyaller) bu eğitimin konusunu oluşturmaktadır. Öğrencilerin medya üzerinden sunulan tüm materyallerin hazırlanış süreçlerini ve amaçlarını tanıyıp seçicilikle eleştirel bir gözle tüketmesi medyayı 'okuma'sı; kendi çevresinden topladığı bilgileri alternatif bir format ve ortamda sunması, imkân varsa yayınlaması ise 'yazma' olarak kabul edilmektedir. Medya okuryazarlığı bunları yapabilme yetisidir (Bilici, 2014, s. 29)."

Medya okuryazarlığı; adından da anlaşılacağı üzere, gündelik hayatta karşı karşıya olduğumuz televizyon, gazete, radyo, bilgisayar, dergi ve reklamlardan görsel ve sözsöz semboller çıkarma yeteneğidir (İnan, 2010, s. 5). Bu kavram; çok genel olarak çeşitli biçimlerdeki mesajlara erişme, bunları analiz etme, değerlendirme ve yenilerini yaratma kabiliyeti olarak tanımlanırken medya okuryazarı ise medya mesajlarına erişebilen, bunları yorumlama ve analiz etme becerisine sahip olan ve kendi mesajlarını oluşturup yayabilecek imkânlarla sahip kesimler olarak tanımlanır (Baran, 2003; Hobbs, 1998; Potter, 2005; Livingstone, 2004; Hepkon ve Şakı-Aydın, 2006; akt. Sur, 2012, s. 30).

Medya okuryazarlığının tanımı, eğitim öğretimde nasıl ve hangi yöntemlerle verilmesi gerektiği ile ilgili çok çeşitli görüş olmakla birlikte fikir birliğine varılan ortak nokta şudur: Medya okuryazarlığı becerilerinin günümüz şartlarına göre eğitim öğretim sürecinin içerisine alınması bir ihtiyaç olmuştur.

Çağımızda bilginin sürekli olarak ve çoğalarak artması, her zaman her yerde erişilebilen bir hale gelmesi ve hızlı küreselleşmesinin yanında bu bilgilerin etkin olarak kullanılabilmesi için bilgiye erişim, bilgiyi analiz etme, bilgiye eleştirel bakabilme ve bilgiyi değerlendirme gibi farklı becerilerin gerektiği bilgi okuryazarlığı gündeme gelmiştir (Karaman, 2010, s. 53).

Medya okuryazarlığı, yazılı ve yazılı olmayan farklı formatlardaki (televizyon, video, sinema, reklamlar, internet vs.) iletilere erişim, onları çözümüleme, değerlendirme ve iletme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Yıldız, 2011). Kejanlıoğlu da, çeşitli biçimlerde yazılı, görsel, işitsel ortamlardaki tüm iletilere erişme, bu iletileri anlama da analitik yeterliliğe ve gerekli değerlendirmeleri yapabilmek için bilgi birikimine sahip olma son olarak da bizzat iletileri üretip iletebilme kapasitesi olarak tanımlar (Akt. Şahin, 2012). Medya okuryazarlığı, eleştirel bir bakış açısı ve pratik uygulamaların öneminin kavranmasını gerektirir. En basit haliyle medya okuryazarlığı, medyayı ve medyayla yaşamı değerlendirebilme becerisidir (Çetinkaya, 2008, s. 51).

"Medya Okuryazarlığı'na ilksin farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Bunlar arasında, eleştirel düşünme ve sorgulayıcı yaklaşım dikkat çekmektedir. Son zamanlardaki yaklaşımlar eleştirel düşünme ve medya iletilerinin üretim becerilerini geliştirme üzerinde yoğunlaşmışlardır. Eleştirel yaklaşımlar, genelde medya iletilerinin politik, sosyal, ekonomik doğurguları ve etkili medya kullanımının önemi üzerinde durmaktadır. Hobbs'a göre, Medya Okuryazarlığı eğitiminin merkezinde, medya metinleri hakkında soru sorma eylemi olan "sorgulama pedagojisi" olmalıdır (Bacaksız, 2010, s. 2)."

2.2. Medya Okuryazarlığı Eğitimi

Ertürk'e (1984, s. 12) göre, bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olan eğitim, Yıldız'a (2011) göre yaşam boyu süren ve giderek alanı genişleyen bir süreçtir (s. 9). Eğitimin bu özelliği, değişen dünya ve hayat şartları düşünülerek sürekli gelişme göstermektedir. Her alandaki eğitim gibi medya eğitimi de bireylerin ve toplumların gerekli bir ihtiyacı haline gelmiştir. Çünkü medya, bireyin ve toplumun yaşamını en fazla etkileyen araçlar bütünü haline gelmiştir.

Medya kültürünün, günümüz öğrenci hayatının da önemli bir parçası olduğu hakkında genel bir kanı vardır. (Adams and Hamm, 2006, s. 71). Bundan dolayı kitle iletişim teknolojilerinde ya da medyada yaşanan baş döndürücü gelişmeler, insanları medyanın çocuklara olan etkileri konusunda daha bilinçli olmaya sevk etmektedir. Bu konuda anne ve babalara da büyük görevler düşmektedir. (Aktı, 2011, s. 18).

Yüzyıllar boyunca okullar, resmi eğitim politikaları çerçevesinde, öğrencilerin test sorularının yanıtlarını bulmak için dünya gerçeklerini öğrendiklerinden emin olunan bir eğitim kurumu şeklinde örgütlenmiştir. Fakat günümüzde bu şekilde örgütlenmiş eğitim sistemleri birçok güncel habere bir düğmeye basılarak ulaşılabilmesiyle geçerliliğini yitirmiştir. Günümüzde öğrencilerin en önemli ihtiyacı, gerekli olan bilgiye zamanında ve nasıl ulaşacaklarını öğrenmeleri ve buldukları bilgilerin istedikleri bilgi olup olmadığını ayırt etmelerine yarayacak üst seviyede analiz ve değerlendirme yeteneğine sahip olmalarıdır (Jolls ve Thoman, 2008, s. 11-12).

“Medyanın bir eğitim aracı olarak kullanılmasından ziyade, kişilerin medya konusundaki eğitimi ABD’de yaklaşık 80 yıl, Avrupa ülkelerinin birçoğunda ise 40 yıl öncesine dayanmaktadır. Ülkemizde medya okuryazarlığı kavramı akademik çalışmalara yakın zamanda girmiş olup, medya okuryazarlığının bir ders olarak okutulmasına ise birkaç yıl önce başlanmıştır (Damlapınar, 2014, s. 178).”

“Küreselleşen dünya kültüründe medya ve teknolojinin birbirine yaklaşmasıyla beraber dünyayı öğrenme şeklimiz değişmiş ve eğitimin en temel kavramlarını bile anlamak zor hale gelmiştir. Bir yayını sadece okumak artık kesinlikle yeterli değildir; günümüzde çocuklar, gençler ve yetişkinler hem medya kültürünün kendilerine sunduğu etkili ve güçlü imajları eleştirel bir açıdan açıklayabilecek hem de değişik medya araçlarıyla kendilerini ifade edebilecek yeteneklere sahip olabilmelidirler (Jolls ve Thoman, 2008, s. 7).”

Medyanın haber ve bilgi verme işlevinden sonra en önemli işlevi eğitimidir (Yıldırım Ankaralığıl, 2009, s. 35). “Öğrenciler; tüm medya mesajlarının ticari, sosyal ve politik etkilerin geniş bir oranıyla kurgulandığını ve üretildiğini anlamaya ihtiyaçları vardır (Adams and Hamm, 2006, s. 39).” Medya; düşüncenin gelişmesine, kişiliğin oluşmasına, insan hayatının bütün aşamalarında yetenek ve becerilerin elde edilmesine yardımcı olacak bilgiler iletir (Şahin, 2012, s. 21). Medya eğitimi ise medyaya ilişkin

eleştirel bir anlayışın ileri düzeyde geliştirilmesini gerektirir. Haliyle medya eğitimi öğrencilerin medyaya ilişkin pratik bilgilerini genişletmeye, eleştirel ve pratik çalışmalarlarıyla onların analitik ve yaratıcı becerilerini geliştirmeye çalışır (İnal, 2009, s. 21).

Medya okuryazarlığı farklı biçimlerdeki medya metinlerine erişebilme, erişilen metinleri analiz edip değerlendirebilme ve istediğinde kişinin kendi medya metnini üretebilmesi gibi beceriler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Aufderheide, 1993; Buckingham, 2009; Potter, 2005'den akt. Çakmak ve Altun, 2013, s. 153). Medya okuryazarlığı becerilerinin ne anlama geldiği ile ilgili MEB ve Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı Ortaokul Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programında şu ifadeler yer almaktadır:

- Çocukların medyayı, medya biçim ve araçlarını, bunların ne tür içeriklere sahip olduklarını fark etmelerinin beklendiği erişim becerisi, çocukların medya araçlarına ve bu araçların içeriğine ulaşabilmelerini,
- Çözümleme (analiz) becerisi; çocukların karşılaştıkları medya iletilerine yönelik bir hükme varmak için iletinin kaynağını, içeriğini ve amacını sorgulamalarını, eleştirel bir gözle incelemelerini,
- Değerlendirme becerisi, çocukların karşılaştıkları medya iletilerini çözümleyerek ulaştıkları sonuçları, iletinin üretildiği bağlam çerçevesinde “insan hakları, çocuk hakları, etik, sorumluluk, mahremiyet, gazetecilik ilkeleri, yayın ilkeleri” gibi ölçütlere göre değerlendirerek bir hükme varmalarını,
- Üretim becerisi de öğrencilerin farklı biçimlerde (yazılı, işitsel, görsel ya da çoklu olarak) kendi medya iletilerini oluşturmalarını ifade etmektedir (MEB, 2013).

Medya okuryazarlığı, medyanın toplum ve birey üzerindeki etkisinin farkındalığını artırmakla beraber medya sürecini anlamayı ve medya mesajlarını analiz etme ve tartışma kabiliyetini sağlamaktadır. Uzmanlara göre medya eğitimi, öğrencileri demokratik bir toplumda yaşama hazırlar (Tuncer, 2013, s. 48). Medya okuryazarlığı hareketi kamuoyunu bilinçlendirme ve medya ortamındaki özdenetim olanaklarını

harekete geçirme etkinliklerinin en önemlilerinden biridir (Şahin, 2012, s. 27). Kıncal ve Kartal (2009, s. 329)'a göre, medya okuryazarlığı eğitimi, kişilere medya ve medya mesajlarına karşı farkındalık geliştirmekte ve eleştirel beceriler kazandırmaktadır.

Thoman ve Jolls'a (2008) göre medya okuryazarlığı, öğrencilere nasıl seçim yapacakları ve çeşitli medya kaynaklarına zamanlarını nasıl harcayacakları hakkında yönetme yeteneğini kazandırmak; öğrencilere, eleştirel görüş yeteneği ile mesajları analiz etmeleri ve sorgulama yeteneği kazandırmak; medyadan elde edilen bilgilerin sosyal, politik ve ekonomik analizlerini yapmak olmak üzere birbirini takip eden üç aşamadan oluşmalıdır.

Medya okuryazarlığı eğitimi, okulda başlayıp okulda biten bir eğitim değildir. Öğrenci aldığı eğitimi, eğitim yaşamı sonrasına da taşıması gerekmektedir. Bu nedenle öğrencinin çevresinde ğretmen, aile, akran ve arkadaş, sivil toplum örgütleri, aktivistler ve diğer ilgililerin tam donanımlı, destekleyici ve işbirliğine açık olmaları gerekmektedir (Bilici, 2011, s. 310).

Medyadan ğrenme, okuldan daha kolay ve zevklidir. Eğitim sisteminin bir program dāhilinde sıraladığı bilgiler, medyada, tam olarak olmasa da, bir bağlam ve bütünlük içinde verilmektedir. Sınav kaygısı ve diğer baskı unsurlarının olmaması, öğrenme için gerekli ortama katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, medya, izleyiciye ilgi duyulana yönelme olanağı sağlamaktadır. Oysa eğitim sisteminde daha önceden uzmanların uygun gördükleri seçilip aktarılmaktadır (zad, 2006, s. 55).

Medya eğitiminde öğrenciye verilmesi gereken en önemli becerilerden biri de eleştirel okumadır. "Eleştirel okuma, n bilgilerinin kullanarak metinde ifade edilen düşünceleri olumlu ve olumsuz ynden yargılayıp, tarafsız bir bakış açısıyla değerlendirerek yapılan okumadır. Eleştirel okumada amaç metinlerde yer alan bilgileri sorgulamadan kabul etmeme beceri ve anlayışını öğrenciye kazandırmaktır (Yılmaz, 2014, s. 90)."

2.2.1. Medya Okuryazarlığı ğretiminde Yeni Yaklaşımlar

Gerek medya eğitiminde gerekse de medya okuryazarlığı eğitiminde farklı yaklaşım ve görüşler mevcuttur."Medya eğitimi konusunda iki temel yaklaşımdan söz etmek mümkündür: Korumacı yaklaşım ve eleştirel medya okuryazarlığı yaklaşımı. İnsanların medyanın olumsuz etkilerine karşı korunması gerektiği inancına göre sekilenen ilk

yaklaşım, medya izleyicilerini pasif bireyler olarak konumlandırmaktadır. İkinci yaklaşım ise, medyanın etkilerinin ille de olumsuz olduğu gibi bir genellemeyi reddetmesi ve 'olumlu-olumsuz etki' ayrımını yapmayı izleyiciye bırakması açısından, aktif izleyici vurgusunu öne çıkarmaktadır (Çetinkaya, 2008, s.48)."

Dünyanın pek çok ülkesinde artık eğitim öğretim programına dâhil edilen medya okuryazarlığı ise pek çok farklı yöntem ve bakış açısıyla öğretilmektedir. MOY; özellikle iletişim teknolojilerinin gelişmesinden sonra müfredata girme durumuyla karşılaşıldığından olsa gerek, ülkeler bu bilgi ve beceri eğitiminin kazandırılmasında farklı stratejiler izlemiştir. Kimi ülkeler, medya okuryazarlığını müstakil bir ders ve programı olarak düşünürken kimileri ise medyanın, bünyesinde geniş içerik barındırmasından dolayı farklı ders programlarının bünyesine dâhil etmiştir.

"Medya okuryazarlığı dersleri ya doğrudan müfredata konmakta (İngiltere, Fransa, ABD vb.) ya da müfredatta ilgili dersler içinde (sanat, dil bilgisi, edebiyat, vatandaşlık vb.) okutulmaktadır (Kanada). Bu ders farklı şekillerde okutulsa da, dersin ağırlıklı bir şekilde uygulamaya dönük olarak işlendiği, öğrencilerin eleştirel, katılımcı ve yaratıcı yönlerini geliştirici bir şekilde planlandığı görülmektedir (RTÜK, 2015)."

Uluslararası alan yazında, medya okuryazarlığının eğitim sistemleri ile ilişkilendirilebileceği konusunda çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalardan ve ülkelerin uygulamalarından hareketle, medya okuryazarlığının eğitim sistemlerine dâhil edilmesi konusunda iki yaklaşımın olduğu görülmektedir. Bunlar, (1) müstakil ders yaklaşımı ve (2) mevcut bir dersin programıyla ilişkilendirme yaklaşımı olmak üzere iki tip uygulamanın olduğunun söylenmesi mümkündür (Tüzel, 2013, s. 2).

Bu süreçte cevap aranan temel sorulardan birisi de "medya okuryazarlığı eğitiminin bağımsız bir ders olarak mı; yoksa diğer derslerle mi ilişkilendirilerek verilmesi gerektiği"dir (Çakmak ve Altun, 2013, s. 153).

Altun'a göre (2009, s. 99) bazı ülkelerde ayrı bir ders olarak okutulan "Medya Okuryazarlığı" (Media Literacy) değil, "Medya Çalışmaları" (Media Studies) dersidir. Ayrı bir ders olma ve diğer derslerle ilişkilendirme olarak ifade edilebilecek bu iki yaklaşımın ayrımını daha iyi bir şekilde ortaya koyabilmek için iki kavramın ne olduğunu net olarak ortaya koymak gerekmektedir. Medya okuryazarlığı ve medya

çalışmaları aynı kavram grubunu kapsar ama birebir örtüşmez. Medya çalışmaları özel bir disiplinken ve kendi kendine öğretilirirken, medya okuryazarlığı mevcut öğretim programları ile ilişkilendirilerek öğretilir. Medyanın kuramsal bir uygulaması olarak nitelendirilebilecek medya çalışmaları dersi daha çok lise düzeyinde seçmeli ya da zorunlu bir ders olarak yapılmaktadır.

Başta İngiltere, ABD, Avustralya ve Kanada gibi ülkeler olmak üzere birçok ülkede, ilişkilendirme yaklaşımının özellikle 1990'lı yıllardan itibaren medya araçlarının günlük hayatı önemli bir biçimde etkilemesiyle birlikte tercih edilmeye başlandığı görülmektedir. Bu ülkelerde, medya okuryazarlığı başta ana dili öğretimi, sosyal bilgiler öğretimi, vatandaşlık eğitimi ve sağlık eğitimi dersleri ile ilişkilendirilerek verilmektedir (Tüzel, 2013, s. 3). Kanada'nın Ontario eyaletinde ise 1987'den bu yana dil eğitimi programları içinde olmak üzere, yedinci sınıftan on ikinci sınıfa değin zorunlu bir medya eğitimi dersi vardır (Silverblatt, 2001, s. 8).

Avrupa ülkelerinin bazılarında tıpkı Matematik, Fen Bilgisi ya da Dil Bilgisi gibi Medya Okuryazarlığı dersi de diğer dersler arasında yerini almıştır ancak Kanada'da olduğu gibi bazı ülkelerde ise medya okuryazarlığına ilişkin konular başka derslerin (Sanat, Edebiyat, Vatandaşlık Bilgisi vb.) içerisinde verilmektedir (MEB ve RTÜK, 2007, s. 5).

İlişkilendirme yaklaşımı, ülkemizde medya okuryazarlığı eğitimi konusunda ortaya çıkan birçok soruna ilişkin güçlü çözüm önerileri sunmaktadır. Medya okuryazarlığının diğer derslerle ilişkilendirilmesiyle birlikte, branş öğretmenleri konuyu kendi dersi ve uzmanlığı açısından işleyebilecek, temel eğitim kademelerindeki bütün öğrencilerin medya okuryazarlığı becerileri geliştirilebilecek ve medya okuryazarlığı etkinlikleriyle kazanacakları eleştirel analiz becerisiyle beraber diğer derslerde de analiz yapma becerilerini artırması mümkün olabilecektir (Tüzel, 2013, s. 3).

Medya okuryazarlığı eğitiminin hayat boyu devam eden bir sürece yayılması medya okuryazarlığının ayrı bir ders olarak değil, mevcut derslerin programlarıyla ilişkilendirilerek öğretimini gerekli kılmıştır (Altun, 2010, s. 225).

Medya okuryazarlığının eğitim sistemi içerisinde yer alan ana dili eğitimi, sosyal bilgiler, vatandaşlık eğitimi gibi derslerle ilişkilendirilmesi medya okuryazarlığı becerilerinin birçok derste geliştirilmesi ve zamana yayılması avantajına sahiptir.

Müstakil ders yaklaşımının da derinlemesine analiz ve medya okuryazarlığı becerilerini merkeze alma gibi birtakım avantajları vardır. İlişkilendirme ve müstakil ders yaklaşımlarının birbirlerinin alternatifi değil tamamlayıcısı olduğu söylenebilir. Çağımız da birçok medya unsuru ile karşı karşıya olan bireylerin eğitiminde aynı anda her iki yaklaşımın da benimsenebileceğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir (Tüzel, 2013, s. 3).

Hayat boyu öğretilecek bir beceri olan medya okuryazarlığının haftada bir saat ve bir yıl süren, üstelik seçmeli bir ders ile öğretilmesi zor görünmektedir. Bu çerçevede medya okuryazarlığını okul öncesinden üniversite seviyesine kadar mevcut öğretim programlarıyla ilişkilendirerek medya okuryazarlığını öğretmek daha doğru bir yaklaşım olabilir (Altun, 2010, s. 226-227).

2.2.2. Dünya'da Medya Okuryazarlığı Eğitimi

Medya araçlarının günlük hayatımızı etkilemeye başlaması çok eskilere dayanmaktadır. Fakat sanayi devrimi ile birlikte gelen iletişim teknolojilerinin gelişmesi, tüm dünyayı iletişim hızı anlamında etkilediği gibi kitlesel medya araçlarının da kısa sürede büyümesine ve insanları etkisi altına almasıyla sonuçlanmıştır.

Medyanın okullarda kullanımına ABD'de 1932, İsviçre'de 1967, Belçika'da 1970, İngiltere'de 1970, İtalya'da 1970'li, Fransa'da 1979, Avusturya'da 1983, İspanya'da 1985'te başlanmıştır (Tanrıku, 2014, s. 35). Medya okuryazarlığı kavramı Avrupa Birliği (AB)'nin gündemine ise 2000'li yıllarda girmiştir. AB'nin, Lizbon Zirvesi'nde "yaşam boyu öğrenim" hedef olarak belirlenmiş ve medya okuryazarlığı bu öğrenme sürecine dâhil edilmiştir (Semiz, 2013, s. 31).

Kitlesel medya araçlarının bu nüfuzu, günümüze kadar sürekli artan bir etkiyle devam etmiştir. İnsanlar günlük hayatlarında, istese de istemese de, yeni yöntemlerle geliştirilen reklamlara, farklı kanallardan gelen mesajlara ve basılı yayınlara maruz kalmaya başlamışlardır.

Kitle iletişim araçlarının çocukların yatak odalarına kadar ulaşması ve herhangi bir kısıtlamaya uğramaması başta ABD olmak üzere tüm gelişmiş ülkeleri önlemler almaya yöneltmiştir. Bu noktada devreye, bireye medya mesajlarını anlama ve değerlendirebilme becerisini kazandıracak ve ardından kendi mesajını kurgulayabilecek

kadar kitle iletişim araçlarını kullanma yetisini kazandıracak medya okuryazarlığı dersi girmiştir. Bu şekilde çocuklar; medyayı okuyup, değerlendirip eleştirebilecek, medyanın dilini çözebilecek bilinç düzeyine ulaşarak iletişim konusunda sürece aktif olarak dâhil olabileceklerdir (Semiz, 2013, s. 32).

1980'li yılların sonlarından itibaren medyada yaşanan küreselleşme ile birlikte ülkeler, vatandaşlarının medyanın olumsuz etkilerine karşı korunması gündeme getirmişlerdir. Kurum kuruluşlarca çeşitli projelerde medya okuryazarlığı eğitiminin önemi tartışılmaya başlanmış, yazılı ve görsel tüm kaynakların oluşturduğu iletilerle donatılmış olan dünya vatandaşı olarak yaşamak için yeni ve zengin iletişim becerilerine gerek olduğu ileri sürülmüştür (Tanrıku, 2014, s. 36).

Dünyada medya okuryazarlığı eğitiminin tarihi 20. yüzyılın ikinci çeyreğine dayanır. "Gazete, telefon, radyo, televizyon gibi iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla beraber bu araçların bir eğitim aracı olarak kullanılabilmesi özellikle 1920'li ve 1930'lu yıllarda Avrupa ve ABD'de yoğun olarak dile getirilmiştir (Semiz, 2013, s. 31)."

ABD'de medya eğitimi, 1932 yılında New York Times gazetesinin girişimleri sonucunda okullara çeşitli gazeteler gönderilmesiyle başlamıştır. Medya eğitimi ile ilgili uygulamalar İngilizce dil derslerinde; sağlık eğitimi, video üretimi gibi seçmeli derslerin içerisinde yer almaktaydı. Bir üniversitesinde medya okuryazarlığı programı bulunan ülkede medya eğitimi devlet kurumlarından çok özel kurumlarda gelişmiştir (Karataş, 2008'den akt. Çeçen, 2014, s. 156).

"Kanada'da MOY eğitimi 1960'ların sonlarına doğru ekran eğitimi (Screen Education) adı altında başlamıştır. 1980 ve 1990'lı yıllarda ortaokullarda gelişim gösteren medya eğitimi günümüzde ilköğretim basamağında güçlü bir harekete sahiptir. Kanada'da, her yaşta vatandaş için bir medya programı vardır. Medya eğitimi, dil ve sosyal bilimler programlarının içinde sunulmaktadır. Medya kuruluşları ve eğitim kurumları arasında güçlü bir iş birliği vardır. Ayrıca Ontario eyaletinde Dünyanın en gelişmiş medya okuryazarlığı programı uygulanmaktadır (Kartal ve Kınca, 2009'dan akt. Çeçen, 2014, s. 156)."

"Japonya'daki okullar teknolojik olarak çok iyi yapılandırılmış durumdadır. Fakat bu gelişme medya okuryazarlığı konusuna pek bir etki yapmamıştır. Medya eğitim ile ilgili

bir ders yoktur ve oluşması için bir çaba da gözükmemektedir. Yine de gönüllü öğretmenler, çeşitli sivil toplum kuruluşları ile birlikte MOY için çalışmalar gerçekleştirmektedirler. Bu esnada benimsenen korumacı bir medya okuryazarlığı uygulamasıdır (Karataş, 2008'den akt. Çeçen, 2014, s. 157). Çin'de ise Medya eğitimi resmi programda yer almamakla birlikte medya eğitimi etkinliklerinin çoğu kentlerde ve ekonomik bakımdan daha iyi durumdaki topluluklarda gerçekleşmektedir. Hindistan'da medya eğitimi resmi programda yer almamaktadır. Sadece bazı özel okullarda ele alınmaktadır (Koçak 2011'den akt. Çeçen, 2014, s. 157)."

"Afrika ülkelerinde MOY oldukça yeni bir kavramdır ve gençlerin kendilerine zararlı olabilecek yayınlardan korunması fikri yaygındır. Medya eğitimi sınırlı olup genellikle okul dışında gerçekleşmektedir. Güney Afrika ise uygulama açısından bir istisna olarak gösterilebilir. 1990'lı yıllardan itibaren öğretmenler, öğrencileri medyadan kaynaklı ön yargı ve yanlış anlamalardan korumak için onları farklı fikirler ve yaklaşımlarla tanıştırmaktan sorumludur (Koçak 2011'den akt. Çeçen, 2014, s. 157)."

"Avustralya ve Yeni Zelanda'da medya eğitim resmi bir program içerisinde yer almaktadır. Orta ve Latin Amerika ülkelerinde medya eğitim resmi programlarda yer almamaktadır. Ancak öğretmenler diğer dersler yoluyla konuya vurgu yapmakta ve okul sistemi dışında da medya eğitime yönelik çalışmalar da yapılmaktadır (Koçak, 2011'den akt. Çeçen, 2014, s. 157)."

Pekman (2007)'den aktaran İnan (2010)'a göre Avrupa Birliği çatısı altında Medya Okuryazarlığı yaklaşımının daha iyi değerlendirilebilmesi için 2004-2006 yılları arasında İtalya'dan Sacro Cuore Katolik Üniversitesi, Finlandiya'dan Tampera Üniversitesi ve Avusturya'dan Sosyal Gelişim Merkezinin ortak projesi olarak hayata geçen Avrupa Medya Okuryazarlığı Merkezinin (European Centre for Media Literacy) değerlendirmelerine bakılmasını önermiştir. ECML'e göre Medya Okuryazarlığı eğitiminin amaç ve içeriği şu şekilde özetlenmektedir:

- Medyanın fikir, bilgi ve haberi bir başkasının bakış açısıyla nakletmek üzere kurulduğunu anlamak.
- Duygusal etki oluşturmak için özel tekniklerin kullanıldığını anlamak.
- Bu tekniklerin amaçladıkları ve doğurdukları etkilerin farkına varmak.
- Medyanın bazı kişilerin yararına çalıştığını, bazılarını ise dışladığını anlamak.

- Medyadan kimin yararlandığı, kimin, neden dışlandığı sorularını sormak ve yanıtını bulmak.
- Alternatif bilgi ve eğlence kaynakları aramak.
- Medyayı kendi yararı ve zevki için kullanmak.
- Edilgen olmak yerine aktif olmak.
- Yeni öğrenme kültürü dijital okuryazarlığa hazırlanmak

Avrupa ülkelerine genel olarak bakıldığında; medya okuryazarlığının eğitimdeki birbirinden farklı uygulamaları, bu alanda henüz genel geçer esas ve yöntemlerin olmadığını göstermektedir.

Son 30 yıldır ilkokullar için 'Medya Okuryazarlığı' dersinin zorunlu olup olmaması gerektiğinin tartışıldığı belli başlı Avrupa ülkelerinin, medya okuryazarlığı eğitimine genel bakışı ve bu ülkelerde medya okuryazarlığı eğitimi ile ilgili uygulamalar şöyledir:

"Almanya eğitim sistemi için genel bir eğitim programı yoktur-eğitim programı medya eğitiminin özel bir alan olarak ele alınmadığı Federal eyaletlere bağlıdır ve sorunlu eğitimde medya okuryazarlığı henüz zorunlu dersler arasında değildir. Ancak BİT'in (Bilişim Teknolojileri) uygulanışı medya yeterlilik kavramı aracılığı ile medya okuryazarlığı konusu ile yakından ilişkilidir. Daha da ötesi, medya eğitimini farklı eğitim programlarına dâhil etmek ve medya okuryazarlığının önemi ile ilgili farkındalığı artırmak için German/Alman Laender'de farklı etkinlikler mevcuttur. Bu nedenle federal eyaletlerin eğitim programına medya eğitimini de dâhil edeceği varsayılabilir (Tanrıverdi, 2012, s. 83)."

"Medya okuryazarlığı Avusturya eğitim sisteminde özgül bir ders değildir ancak Avusturya eğitim sistemiyle bütünleştirilmiş kaynaklardan biridir. Medya okuryazarlığı Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığının medya eğitimi konulu kararnamesinde açık bir şekilde belirtilmiştir. Medya pedagojisinin bir parçası olarak medya eğitimi 1973 senesinden bu yana eğitsel bir alan olagelmiştir. 2001 senesinin sonunda, Federal Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı tarafından medya eğitim üzerine yeni esas kararname yayınlamıştır. Yeni kararname eleştirel ve çözümlenmeli olarak geleneksel kitle iletişim araçları ile internet başta olmak üzere yeni medyayı eğitim sistemi ile bütünleştirmeyi amaçlamaktadır (Akbaba, 2012, s. 110)."

"İngiltere'de oldukça uzun bir geçmişi olan medya eğitimi, 1929 yılında çocukları kitlesel medyanın etkilerinden korumak amacıyla başlamıştır (Kartal ve Kınal, 2009'dan akt. Çeçen, 2014, s. 155). Varlı'ya (2012) göre "'Çeşitli bağlamlarda iletişim kurabilme, iletişimi anlama ve iletişime erişebilme yeteneği' ifadesi ile medya okuryazarlığının resmi bir tanımının yapıldığı İngiltere'de çok sayıda Birleşik Krallık yurttaşı ve ajansı; medya okuryazarlığı için gereken yedi önemli beceriyi düzenleyen 'Avrupa Medya Okuryazarlığı Şartı'ını imzalamıştır. Bu beceriler şunlardır:

- Bireysel ve toplumsal gereksinimlerini ve ilgilerini karşılamak üzere içeriklere erişmek ve o içerikleri saklamak, geri almak ve paylaşmak için etkin bir biçimde medya teknolojilerini kullanmak;
- Farklı kültürel ve kurumsal kaynaklardan geniş bir yelpazedeki medya biçimleri ve içeriklerine bilinçli seçimler yaparak erişim kazanmak;
- Medya içeriklerinin neden ve nasıl üretildiğini anlamak;
- Medya tarafından kullanılan teknikleri, dili ve teamülleri ve nakledilen iletileri eleştirel biçimde çözümllemek;
- Fikir, bilgi ve görüşleri ifade etmek ve bunları iletmek için medyayı yaratıcı biçimde kullanmak;
- İstenmeyen, rencide edici veya zararlı medya içerik ve hizmetlerini tanımlamak, onlardan kaçınmak veya onlara meydan okumak;
- Demokratik haklarının ve toplumsal sorumluluklarının uygulanmasında medyayı etkin bir biçimde kullanmak. (s. 121-122)."

Birleşik krallığı meydana getiren dört ülkede müfredatlar gözden geçirilmekte, medya okuryazarlığı ilköğretimden itibaren tüm çocukların genel müfredatında kendisine yer edinmektedir. Krallık bünyesindeki dört ulusun tümündeki okul müfredatında ana dili eğitimi (İngilizce, Gallerce veya İrlandaca) ile Yurttaşlık derslerinin bir parçası olarak medyanın ne olduğunu öğrenmeye dair bazı yükümlülükler bulunmaktadır. (Varlı, 2012, s. 123-161)."

"21. yüzyılda yeni teknolojiler ve iletişim becerileri ile ilgilenmek için Fin eğitim sisteminde medya eğitimi ve dijital okur-yazarlık merkezde yer almaktadır. 2002 yılından beri müfredat reformu, ilk ve orta öğretim aşamasında medya eğitiminin rolünü

güçlendirmektedir. Yeni yaklaşım medya ve iletişimden bahsetmektedir. İlköğretim aşamasında müfredatın dayandığı değerler öğrencinin kendi kültürel kimliğini oluşturmasının ve onun ulusal ve evrensel kültürde yer almasının desteklenmesini içerir. Bu beceriler; bilgi edinmek, karşılaştırmak ve toplumda etkili olmak için katılımcı, etkileşimli ve toplum yönelimli iletişim ve beceriyi vurgular. Medya becerilerinin hem alıcı hem de mesaj üretici olarak çalışılması beklenir (İstifçi, 2012, s. 184- 194)."

Finlandiya'da temel ve orta öğretim üstü ana müfredat, iletişim ve medya becerilerini (medya okur-yazarlığını) vurgulamaktadır. Medya eğitim mesleki eğitim ve çalışmalarının başındaki temel müfredat programlarında her alanda ortak olan temel bilgi hedeflerinin içinde yer alır. Orta öğretim seviyesindeki okullar için; "aktif vatandaşlık ve girişimcilik, refah ve güvenlik, sürdürülebilir gelişme, kültürel kimlik ve kültürler hakkında farkındalık, medya becerisi, teknoloji ve toplum" genel konu alanları olarak sunulmuştur. Orta öğretim okullarında medya becerisi, beceri ve bilgi öğrenimidir (İstifçi, 2012, s. 184- 194)."

Fransa'da 2006'ya kadar medya eğitimi ve medya okuryazarlığı müfredat programında kültürel bir etkinlik ve müfredatlar arası bir konu olarak görüldü. Haziran 2006'dan bu yana medya okuryazarlığı, eğitimin asgari gereksinimlerinin bir parçası olarak görüldü. Günümüzde ise MOE, eğitim müfredatında baştan aşağıya mevcuttur. Zorunlu eğitim aracılığıyla öğrenciler, (sabit ve hareketli) görüntünün gücü gibi konuları, anlam iletmeyi ve söylemi, medya etkisini, BİT ve toplumdaki ağları, (analog veya sayısal) bilgi kaynaklarının akılcı ve eleştirel kullanımını, bilgiyi bulmayı, seçmeyi ve değerlendirmeyi öğreniyorlar. Edinilen bilginin, İnternet (birinci ve ikinci seviye) ve BİT (Bilgi İletişim Teknolojisi) Diploması olarak isimlendirilen bir vasfı da vardır. Öğrenciler zorunlu konuları verdikten sonra bu sertifika ile ödüllendirilirler (Öncel Taşkiran, 2012, s. 234-235)."

"1970'lerin sonu boyunca İrlanda okullarında tanıtılmaya başlanan medya okuryazarlığı eğitimi yeni ilköğretim programında sağlam bir biçimde temellendirilmiştir. Yeni ilköğretim programı Eylül 2000 tarihinde başlatılmış, ilk inceleme evresi 2003/2004'te tamamlanmıştır. Bu inceleme İngilizce, görsel sanatlar ve matematik öğretim programındaki öğretmen ve öğrenci deneyimi ile değerlendirilmiş olup İrlanda dili, Bilim ve Toplumsal-Kişisel Sağlık (SPHE) koşullarına yönelik ikinci bir inceleme

evresi devam etmektedir. Medya eğitimi özellikle üç aşama içeren SPHE için sağlanmaktadır: "Kendim", "Kendim ve Diğerleri" ve "Kendim ve Dünyanın Geniş bir Bölümü". Bu üç aşama, iki temayı tanımlar: "Yurttaşlığı Geliştirme ve "Medya Eğitimi" üzerine koruma ve güçlendirmeye yönelik ikili vurgu. (Tekinalp, 2012, s. 262-263)."

"İrlanda'da medya okuryazarlığı eğitimi, ilköğretim aşamasında yazılı ve sözlü dil becerilerini geliştirme konusunda genel bir çerçeve ile İngilizceye de bağlanmaktadır. İlköğretim sonrası öğretim programı iki ana bölüme ayrılmıştır. Alt dönem (12-15 yaş arası öğrenciler) üçüncü yılda bir sınavla biten zorunlu eğitimi dikkate almakta ve Üst Dönem'e geçiş sağlamaktadır. Şu anda İrlanda eğitim sisteminin Alt Dönem ya da Üst Dönem programlarında ayrı bir medya okuryazarlığı eğitimi yoktur. Ortaokul düzeyinde genel medya eğitimi her biri, medyanın bir öğrenme aracı olarak kullanılmasını vurgulayan Kültürel Okuryazarlık, Toplumsal Sosyal ve Siyasal Eğitim (CSPE), Çevresel ve Toplumsal Çalışmalar (ESS) başlıkları ile İngilizce eğitimiyle ilişkilendirilmiş durumdadır (Tekinalp, 2012, s. 263)."

Medya okuryazarlığı İspanya'da eğitim müfredatının başlı başına bir hedefi değildir ancak becerilere yönelik amaçların bir kısmıdır. 7 Aralık tarihli Kraliyet Kararnamesi 1513/2006, vazgeçilmez olduğu düşünülen becerilerin kazandırılması için 8 temel yeterliğin ilköğretim müfredatına dâhil edilmesini gerektirir. Bu yeterliliklerin arasında gerçek hayatta karşılaşılan sorunları etkili bir şekilde çözebilmek için mevcut teknolojik kaynakların düzenli kullanımı ve ayrıca ortaya çıkan teknolojik yenilikleri belirli görevleri yürütmedeki kullanılabilirlikleri açısından değerlendirme ve seçme anlamına gelen "bilgi ve dijital beceriler" de bulunmaktadır (Altunay, 2012, s. 303)."

"İspanya'da yine 29 Aralık tarihli Kraliyet Kararnamesi 1631/2006'nın 3. maddesinde, zorunlu ortaöğretim eğitiminin öğrencilerin genel becerilerinin yanı sıra aşağıda belirtilen becerilerin de gelişmesine katkıda bulunması gerektiği belirtilmektedir:

- Bilgi kaynaklarının kullanımında ve eleştirel yorumlama ile yeni bilgiler edinmede temel bilgiler edinmek,
- Teknoloji, özellikle de bilgi ve iletişim teknolojileri alanında temel hazırlığı almış olmak. (Altunay, 2012, s. 303)."

"İtalya'da MOY ile ilişkili beceriler ve yeterlilik İtalyan müfredatında değişik derslerde görülebilir. Durum eğitimin farklı seviyelerine göre değişiklik gösterir. İlkokulda (6-11 yaş) "Medya ve Diller" başlığı altında sözle olmayan tüm etkinlikler geleneksel olarak işler: çizim, fotoğraf, film, bilgisayar ve internet. Orta öğretim geleneğinde (12-14 yaş) medya öğretim eğitimi almış, teknik ve sanat ağırlıklı İtalyan Edebiyatı mezunu bir öğretmen görevlendirilir. Burada sorun ulusal bir müfredatın bulunmayışıdır; her şey tek bir öğretmenin girişkenliğine bırakılmıştır. Her durumda MOY uygulanan okullarda tercihi olarak metnin eleştirel çözümlemesi vurgulanır, (ağırlıklı model yapısalcı olup) sadece en son araştırmaların yönelimlerine bakılmaz. Lise seviyesinde MOY'un temel ilgi alanı Eğitim Teknolojisine yöneltilmiştir. Bu konumda Milli Eğitim Bakanlığı araşsal yaklaşımı desteklese de öğretmenler ve okullar daha etkili bakış açılarıyla (yapılandırmacılık, çevrimiçi iş birliği, çoklu medya) çalışmaya devam etmektedirler (Öncel Taşkiran, 2012, s. 338-339)."

Macaristan'da medya okuryazarlığı, 1998-1999 yıllarından itibaren "Medya Eğitimi ve Hareketli Görüntü Kültürü" konu başlığı ile müfredat programında uygulamaya başlanmıştır. "Medya eğitimi kendi başına, Görsel Kültür ve Bilgi Teknolojisi ya da Macar Tarihi ve Vatandaşlık Eğitimi gibi diğer müfredat programı alanlarının bütünleştirilmiş bir parçası olarak gerekli olan bir konudur. 7 ve 12. yıllar arasında uygulamanın üç seviyesi vardır: saat sayısı ile ilgili olarak en az, genel ya da ekstra. Okul hangi seviyenin uygulanacağına kendi karar verebilir (Demiray, 2012, s. 359)."

Macar müfredat programı; bilgi ve iletişim kültürü, bulma algılama, anlama, seçme, analiz etme, değerlendirme, kullanma, iletme ve bilgi yaratma, kavrama hizmeti, tanıtım, öğrenme, bilgi, insan ilişkileri, iş birliği ve sosyal etkileşim anlamlarına gelmektedir. Bu beceriler, bilgi ve iletişim kültürünün doğal bir parçası olduğu için ana hedefler bilişsel becerilerin gelişmesini içerir. Macar iletişim kültürünün önemli bir parçası yabancı dilleri kullanarak farklı kültürlerle bilgi alışverişi yapmak gibi, birinin ana dilini bilinçli ve usta bir şekilde kullanmaktır (Demiray, 2012, s. 360)."

"Portekiz'de zorunlu eğitimde 'Enformasyon ve İletişim Teknolojileri', temel bir konu edinilmesi gereken genel bir beceri ve müfredatlar arası gerekli bir ders olarak ele alınmaktadır. Ne var ki, medya eğitimi başlı başına tek bir ders olarak mevcut değildir. Medya eğitimi konusunda göndermeler olmakla birlikte bunlar oldukça sınırlı olup;

müfredattaki diğer derslerin bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır (Akkor Gül, 2012, s. 371-372)." Ülkede medya eğitimi başlıca altı yönelim ya da gelenekte gerçekleşmektedir: okul sineması, okul gazeteciliği, eğitim teknolojileri, gündelik hayat ve vatandaşlık eğitimi, medya ve iletişim çalışmaları ve medya eğitimi. (Pinto, 2003'ten akt. Akkor Gül, 2012, s. 71)."

Medya Eğitimi 1996'dan bu yana Slovenya eğitsel programın resmi bir parçası haline gelmiştir. Bir bakıma ülkenin Medya eğitim Modeli, savaş sonrası dönemde eğitsel sisteminin yeniden yapılandırma gereksinimi içerisinde olan geri kalan eski Yugoslavya ülkeleri için de bir çerçeve model oluşturmaktadır. Eğitim sistemi okul öncesi, ilk, orta, yükseköğretim ve profesyonel eğitimi içerir. Öğrenciler 7, 8 ve 9. sınıflarda medya eğitimi de dâhil olmak üzere 86 dersten üç ders seçerler (Giritli İnceoğlu, 2012, s. 410).

"Slovenya'da medya eğitimi, medya aracılığı ile ve medya hakkında öğretme süreci olarak tanımlanmaktadır. Medya eğitimi medya iletilerinin eleştirel olarak analiz edilme yeteneğini ve medya iletilerini anlamlandırmada izleyicilerin oynadığı aktif rollerin farkına varılmasını sağlar (Giritli İnceoğlu, 2012, s. 410)."

Özetle Avrupa ülkelerinde medya okuryazarlığı ile ilgili halen çözüm aranan pek çok sorun olmakla birlikte aşılmış pek çok basamak, kat edilmiş pek çok yol vardır. Öncel Taşkiran (2012, s. 419), Avrupa ülkelerinin medya okuryazarlığı alanındaki çözüm arayışında olduğumuz konulara ışık tutacak nitelikteki uygulamalarını şu şekilde özetlemektedir:

- Medya gerçekli kurgulanımı, manipülasyon, medyaya eleştirel bakış ve kitlelerdeki farkındalık toplumsal düzeyde ve bilinçli bir şekilde yerleşmiştir.
- Medya okuryazarlık eğitimi, zorunlu eğitimin farklı düzeylerinde sistemli bir şekilde uygulanmaktadır.
- MO eğiticileri ve eğitilenler sistem dâhilinde bir eğitim programına ve müfredata dâhildirler. Eğitimin hangi düzeyinde olursa olsun, ister çeşitli ders konularına kaynaştırılmış ister ayrı dersler halinde olsun mutlaka medya eğitimine çeşitli başlıklar altında müfredatta yer verilmektedir.

- Eğiticiler için ayrı, eğitilenler için ayrı olmak üzere kendilerinin geliştirebilecekleri ve kendi uygulamaları ile yeniliklerini paylaşabilecekleri, sorunlara çözüm ve materyal arayabilecekleri özel internet siteleri mevcuttur.
- Gerek kamu kurumları gerek özel girişimler eğitim etkinliklerinde mutlaka yer almaktadır.
- Medya eğitimini ve bilincini yaymak isteyen kamuya bağlı özel merkezler; yetişkin ve genç tüm bireylerin aktif olarak etkinliklerde yer almasına önemli rol oynamaktadır.
- Bireyler küçük yaşlardan itibaren medya ürünleri üretim sürecinin içinde; üreterek, oluşturarak ve yaşayarak öğrenmektedirler. Bu kapsamda internete verilen önem büyüktür.
- Yaşam boyu eğitim sürecinde bireyler, MOY eğitim alanı dışında da, ulusal ve uluslararası etkinliklere açıkça teşvik edilmektedirler. Çeşitli kamu ya da özel kuruluşlarca düzenlenen televizyon, radyo, sinema gibi medya araçlarına ürün kazandırma kursları, ulusal ve uluslararası yarışmalar, fuarlar ve etkinlikler, sinema günleri, kısa film ve eğitici film etkinlikleri gibi faaliyetlerde yer almaya teşvik edilerek medya okuryazarlığı bilincinin sürekliliği sağlanmaktadır.

"Genel olarak bakıldığında Avrupa toplumlarında en gelişmişinden az gelişmişine kadar bu alanda girişilmiş topyekûn çalışma ve iş birliği, uluslararası bir birlik görüntüsü hakimdir (Öncel Taşkiran, 2012, s. 420)."

Türkiye’de ise medya okuryazarlığı kavramı 2003 yılında İletişim Şurası’nın sonuç bildirgesinde Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından gündeme getirilmiştir (Semiz, 2013, s. 31). Medya okuryazarlığının eğitim sistemine dâhil edilmesine yönelik ilk adım, İlköğretim Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı’nın 2006 yılında kabul edilmesiyle ve 2006-2007 eğitim öğretim yılında bu program çerçevesinde yapılan pilot uygulamayla atılmıştır.

2.2.3. Türkiye’de Medya Okuryazarlığı Eğitimi

Türkiye’de 1968 yılında yayın hayatına başlayan TRT’ den sonra 1989 yılında ilk özel televizyonun kurulmasından bu yana televizyonculuk alanında hızlı gelişmeler

yaşanmıştır. İlerleyen teknolojik gelişmeler sayesinde televizyon kanalları hızlıca artmıştır. Bu artış da denetimsizliği ve başıboşluğu ortaya çıkarmıştır. Bu düzensizliği gidermek amacıyla Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) kurulmuştur. Daha sonraki süreçte hayatımızı kolaylaştıran ve iletişim dünyasının en önemli aktörü haline gelen internet ise kontrolü zor bir mecra haline gelmiştir. Tüm bu gelişmeler RTÜK'ü harekete geçirmiş ve MOY becerilerinin kazandırılması ile ilgili adımlar atmaya çağırmıştır.

"Bu konudaki ilk çalışma, Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir. 2003 yılında Ankara'da düzenlenen İletişim Şurası'nın sonuç bildirgesinde, medya okuryazarlığı konusuna yer veren RTÜK, bir proje hazırlamış ve medya okuryazarlığı dersinin ilköğretim programında seçmeli ders olarak okutulması yönünde harekete geçmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu'yla (TTK) varılan mutabakat sonucunda 2006 tarihinde RTÜK ile TTK arasında konuya ilişkin protokolün imzalanmasının ardından Medya Okuryazarlığı Dersi Taslak Öğretim Programı ve Öğretmen Kılavuzu hazırlanmış, 2006-2007 eğitim yılında İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Erzurum'daki toplam 5 ilköğretim okulunda pilot uygulamanın başlaması kararlaştırılmıştır ve toplam 780 yedinci sınıf öğrencisi medya okuryazarlığı dersi almıştır. 2007-2008 öğretim yılından itibaren tüm Türkiye'deki ilköğretim okullarında 6, 7 ve 8. sınıflarda seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır (Yıldırım Ankaralıgil, 2009, s. 47)."

Dersin, 2006–2007 öğretim yılında 5 pilot ildeki 5 ilköğretim okulunda uygulanmasına ilişkin MEB ve RTÜK uzmanlarınca, öğretmen ve öğrencilerle görüşülerek yapılan değerlendirmenin dışında, dersin amaçlanan hedeflere ulaşip ulaşmadığını ya da öğrencilerin medyaya karşı tutumlarında veya davranışlarında bir farklılık yaratıp yaratmadığını inceleyen bu öğrenci odaklı bir alan çalışması, 2008'e kadarki iletişim bilimleri literatürünün ilk çalışmalarından biridir (Damlapınar, 2014, s. 178).

Türkiye; medya okuryazarlığı eğitiminde, seçmeli ve müstakil bir ders yapısına yönelik bir uygulama içerisindedir. Medya Okuryazarlığı, 2007 yılından itibaren "Sosyal Bilgiler" dersi öğretmenleri tarafından yürütülen bir ders iken; 05.07.2012 tarih ve 97 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı'nın "*Öncelikle üniversitelerin Basın Yayın Yüksekokulları/İletişim Fakültelerinden mezun olup hâlen 'Sınıf Öğretmeni' olarak*

görev yapanlar ile 'Gazetecilik Alanı, Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri Alanı, Radyo-Televizyon Alanı Öğretmenleri' olmak üzere 'Sosyal Bilgiler ve Türkçe Öğretmenleri' tarafından aylık karşılığı okutulur." ibaresi ile dersi verebilecek öğretmen kitlesi genişletilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 11.09.2006 tarihli ve 354 sayılı kararı ile kabul edilmiş olan bir İlköğretim Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı; aynı kurul tarafından, "Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı" ismiyle ve yeni içeriği ile 11.12.2013 tarih ve 239 sayılı kararı ile değiştirilerek 2014-2015 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Programın öğrenme alanları ve ünitelere göre kazanımları aşağıda yer alan Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Medya Okuryazarlığı Programı Öğrenme Alanları ve Kazanım Sayıları

ÖĞRENME ALANI	ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	SÜRE DERS SAATİ	ORANI %
Eğlence Aracı olarak Medya	Eğlencem Medya	4	14	20
Bilgi Kaynağı Olarak Medya	Medyaya Soru Soruyorum	7	24	33
	Önce Bir Düşüneyim	4	14	20
Katılım Ortamı Olarak Medya	Benim Medyam	6	20	27
GENEL TOPLAM		21	72	100

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı ve 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programının genel amaçları hakkında özetle şu noktalara vurgu yapılmaktadır:

- Medya olgusunu ve zaman içindeki değişimi ile bunun bireysel ve toplumsal yaşama yansımalarını kavrama.
- Medya iletilerinin üzerinde düşünülebileceğini fark etme.
- İhtiyaç duyduğu doğru ve geçerli bilgiye farklı medya araçlarını etkin şekilde kullanarak erişme.

- Medya iletilerini biçimsel ve içerik özellikleri bakımından çözümleme.
- Medya iletilerini toplumsal, kültürel, ekonomik, politik bağlamları çerçevesinde değerlendirme.
- İnsan hakları, sorumluluk, etik, mahremiyet, kişisel güvenlik konularını dikkate alarak etkili ve özgün iletiler oluşturma.

Yeni programın önceki programdan en önemli farkı; medya okuryazarlığı eğitiminde araç (TV, internet, gazete vb.) temelli bir yaklaşım yerine, beceri temelli bir yaklaşımı esas almasıdır. Bu beceriler alan yazında da sıklıkla vurgulanan erişim, çözümleme, değerlendirme ve üretim becerileri olarak ele alınmıştır.

2007 yılından itibaren not karşılığı olmayan medya okuryazarlığı dersinde, Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 19.09.2014 tarih ve 45512797/45/4068238 sayılı yazısı ile not zorunluluğu şu ifadeler ile getirilmiştir: *“İlkokul 4. sınıf ile ortaokul ve imam hatip ortaokullarında ‘Rehberlik ve Sosyal Etkinlikler’ dışındaki tüm derslerden (seçmeli dersler dâhil) öğrencilerin sınava tabi tutulması ve puanla değerlendirme yapılması gerekmektedir (MEB, 2014).”*

Medya okuryazarlığı dersi programı çerçevesinde çeşitli değer ve kazanımların öğrencilere aktarılması amaçlanmakta ve bu amaçla çeşitli etkinliklerle dersin içeriği zenginleştirilmektedir. Ders kapsamında öğrencilere, özel yaşamın gizliliğine saygı, estetik duyarlılık, dürüstlük, sorumluluk, etik kurallara bağlılık, farklılıklara saygı duyma, kültürel mirası yaşatmaya duyarlılık, aile kurumuna önem verme, bilimsellik, dayanışma ve duyarlılık gibi değerler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Etkinlikler, öğrenci merkezli ve öğrenme sürecinde öğrencinin aktif olarak katılımını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir (Şahin, 2012, s. 31).

Medya okuryazarlığı ile ilgili farkındalık düzeyini artırmak ve okulların kurum olarak bu becerileri geliştirici faaliyetler yapması adına Milli eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü; 06.11.2014 tarih ve 10230228/821.07/5087857 sayılı yazısında, Milli Eğitim Bakanlığı ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) arasında imzalanan protokol gereği okullarda “Medya Okuryazarlığı Kulüpleri”nin kurulması istenmiştir.

Türkiye’de verilen medya okuryazarlığı eğitimi henüz tam anlamıyla yaygınlaşmamış ve etkin bir bilinçlenme oluşmamıştır. İlköğretim öğrencileri için eğitimler verilmeye başlanmışsa da ana baba eğitimleri çok yetersiz düzeydedir. Ana babaların medya okuryazarı olmaları öncelikle okul öncesi çocukları kitle iletişiminin, özellikle de televizyonun olumsuz etkilerinden koruyacaktır. Araştırmalar medya okuryazarlığı bilgilendirilen ebeveynlerin diğerlerine göre çocuklarının televizyon izleme alışkanlıklarını daha yakından izlediklerini ve bu konuda kurallar koyduklarını göstermektedir (Ertürk ve Gül, 2006’dan akt: Gündüz ve Kalan, 2010, s. 63).

Çocukların medyadan uzak tutmak gerektiği anlayışıyla beraber bu yaklaşım karşısında olanlar da bulunmaktadır. Ülkemizde gerek dersin işlenişi gerekse de öğretmenlerin eğitimi konularında tartışmaları halen devam etmektedir. Medya eğitiminin ülkemizde gelişme aşamasında olduğu ve henüz istenen düzeyde bir başarıya ulaşamadığı söylenebilir. Ayrıca MOY dersinin ortaokullarda seçmeli ders kapsamında olması, dersi seçmeyen öğrencilerin üniversite hatta meslek hayatları boyunca bu bilgi ve becerilerden habersiz kaldığı ve bu şekilde devam etmesi durumunda bundan sonra da kalacağı olumsuzluğunu da beraberinde getirmektedir.

TÜİK ve MEB tarafından yapılan çeşitli istatistik araştırmaların bulgularında, okuryazarlık oranının ortalama %97 olduğu, ama kitap okuma oranının düşük olmasıyla birlikte televizyon başta olmak üzere medya kullanımının yüksek olduğu Türkiye’de, medya okuryazarlığı dersini alan öğrenci oranının da okuryazarlık düzeyine ulaşması gerektiği açıktır (Bilici, 2014, s. 1).

2.3. Türkçe Eğitimi-Medya Okuryazarlığı İlişkisi

"İnsanlar doğumundan itibaren sürekli sosyal bir çevre içerisinde yaşayan varlıklardır. Bu sosyal çevre içerisinde yaşamını sürdürebilmeleri ve sosyalleşebilmeleri için bir iletişim aracına ihtiyaçları vardır. Bu iletişim aracı ise dildir. Dil ile insanlar sosyalleşebilmekte; duygularını, düşüncelerini, isteklerini, sevinçlerini kendisinden başka bir varlığa aktarabilmektedir (Coşkun, 2012, s. 1)."

Ergin’e (2007, s. 3) göre dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden

örülmüş içtimaî bir müessesedir. Özbay'a (2008, s. 1, 2) göre dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en yaygın ve en güçlü araçtır. Milli Eğitim Bakanlığının Türkçe programında ise "Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan ve bütün öğrenme faaliyetlerinde anahtar doğal bir araçtır. (Meb, 2006, s. 2)." şeklinde tanımlanır.

Bir iletişim aracı olan dil ile TDK Güncel Türkçe Sözlük'te (2015) "iletişim araçları" manasına gelen medya kavramlarının birbiriyle ilişkisi, sözcüklerin anlamlarında örtüştüğü ortaklıktan dahi anlaşılmaktadır. Dil iletişimi sağlayan, medya ise kitle iletişimi sağlayan bir araçtır. Medyanın okuryazarlıkla birleşmesi, bir bakıma okuryazarlık becerilerini de içerisine alan dil eğitimine olan yakınlığını ifade edebilir.

En genel ifadeyle Türkçe eğitiminin bireylerin iletişim becerilerini geliştirme faaliyeti olarak tanımlanması mümkündür. Bu tanım, ana dili eğitiminin durağan değil dinamik bir süreç olduğu yönündedir. Tanımda geçen "iletişim" sözcüğü bu iletişim biçimlerinde yaşanacak değişim ve gelişimin ana dili eğitimine de yansıtacağı anlamına gelmektedir. Hızla gelişen teknolojiyle beraber zamanla ortaya çıkacak iletişim araçları ve biçimleri doğrultusunda ana dili eğitiminin de kazandırmayı amaçladığı becerilerde bir takım değişiklikler olması kaçınılmazdır (Tüzel, 2012, s. 47).

İletişim sayesinde insanlar zihinlerindeki kavram ve fikirleri açığa vurma, onları paylaşma ve değerlendirme olanağına sahip olurlar. Başkalarını etkileme ve onlardan etkilenme, yararlanma, yararlı olma ve bir başarı gösterme iletişim sayesinde mümkün olur. İnsanlar arasında yaşanan ilişkilerin sürmesi iletişim sayesinde mümkün olur (Sevinç, 2013, s. 6). Medya araçları da kitleler arasında ya da birey ile kitle arasında iletişimi sağlayan araçlardır. Dolayısıyla insanları etkilemek ve onlara ulaşabilmek için görsel öğelerin yanı sıra etkili bir dil kullanımına da ihtiyaç vardır.

Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin var olma sebeplerinden birisi de öğrencilere dillerini en güzel şekilde ve bütün yönleriyle öğretmektir (Yelok ve Dolunay, 2007, s. 63-66). Dilin en güzel şekilde öğretimi gelişmiş bir okuryazarlık becerisini de gerektirmektedir. Dil ve ifade becerilerini bütün yönleriyle öğrenen öğrencilerden etkileyici medya metinleri (reklam, slogan, davetiye, afiş, film vs.) oluşturması da beklenir.

En temel tabir ile harfleri, sözcükleri veya cümleleri okuyabilme ve alfabeler yoluyla yazabilme becerisi olan okuryazarlık, aslında okuma ve yazma becerisini kazandıktan sonra da devam eden ve bir beceriye (algılama ve kavrama) gönderme yapmaktadır. Okuma ve yazma sürekli geliştirilmesi gereken bir beceri olduğu gibi okuryazarlık da değişen Dünya şartlarında ve sürekli gelişen iletişim teknolojilerinde hayat boyu geliştirilmesi gereken bir beceridir.

Türkçe dersi dört beceri (dinleme/izleme, okuma, konuşma ve yazma) bir öğrenme alanına (dil bilgisi) sahip bir derstir. Bu özellikleri ile okuryazarlığın tüm boyutlarını bünyesinde barındırmaktadır. Dinleme/izleme ve okuma becerileri medya okuryazarlığı becerilerinden erişim, analiz ve değerlendirmede karşılığını bulurken konuşma ve yazma becerileri başta medya üretme olmak üzere tüm medya okuryazarlığı becerilerinde karşılık bulmaktadır. Çünkü medya okuryazarlığı becerilerinin gerçekleştirilmesi için dil ve ifade becerilerinin de doğru ve etkili bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Öğrencilerden doğru ve güvenilir bilgilere ya da medya mesajlarına erişim becerisi bekleniyorsa iyi bir dinleyici/izleyici ve okuyucu olması beklenmelidir. Yine öğrencilerden etkileyici medya metinleri ya da mesajları üretmesi bekleniyorsa iyi bir konuşmacı olması ya da etkili yazma becerisine sahip olması ve dil kurallarına vakıf olması beklenmelidir. Ayrıca öğrencilerin, medya metinlerini çözümleyerek doğru analiz ve değerlendirmeler yapmaları için anlama becerilerinin tümünün (dinleme/izleme, okuma) yeterli düzeyde olması beklenmelidir. Tüm bu becerileri birlikte ele alınmalı ve birlikte benimsetilmelidir.

Dinleme/izleme ve okuma becerilerinin geliştirilmesi ve medya alanında kullanılması açısından medya okuryazarlığı ve Türkçe dersi arasında yakın bir ilişki vardır. Öğrencilerin televizyon karşısında geçirdikleri zaman düşünüldüğünde; dinleme/izleme becerilerinin televizyonu da kapsaması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda gazeteler, okuma becerisinin geliştirilmesinde önemli bir eğitim aracıdır. Gerek görsel yayında izlenenlere, gerekse yazılı basında okunanlara mesafeli bir yaklaşım sergileyen; gerçeğe kurguyu ayırt edebilen; dinlediklerini ve okuduklarını sorgulayan öğrenciler yetiştirmek; her iki dersin ortak amaçları arasında sayılabilir. Bu nedenle bu dersler

arasında disiplinler arası bir bütünlük kurulması kaçınılmazdır (Kanatlı ve Çekici, 2013, s. 228).

"Türkçe Dersi Öğretim (6, 7 ve 8. sınıflar) Programının (2006) genel yapısı incelendiğinde, dinleme/izleme alanına yer verilmesine sebep olarak *"Görsel ve işitsel araçların hayatın her alanında giderek yaygınlaşması ve bu araçların eğitimde kullanılması etkili bir dinleme/izleme eğitimi gerekli kılmaktadır."* ifadesi gösterilmiştir. Türkçe dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzunda (2009, s. 18) "görsel okuma ve görsel sunu" alanının kapsamı, "şekil, sembol, resim, grafik, tablo, beden dili, doğa ve sosyal olayları okuma, anlama ve zihinde yapılandırma" olarak belirlenmiştir (Çeçen, 2014, s. 159)."

Çeçen (2012, s. 159-160), medya okuryazarlığı eğitimi ile ilişkili olduğu gördüğü Türkçe Dersi Öğretim Programının (6, 7 ve 8. sınıflar) dinleme/izleme öğrenme alanında yer alan kazanımları şu şekilde göstermektedir:

- Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
- Dinlediklerinin/izledikleri anahtar kelimeleri fark eder.
- Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.
- Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.
- Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler.
- Dinlediklerinde/izlediklerinde amaç-sonuç ilişkilerini belirler.
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur.
- Dinlediklerinin/izlediklerini kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.
- Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur.
- Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.
- Dinlediklerinde/izlediklerinde yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.
- Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar.
- Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.

- Dinlediklerinin/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
- İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine yönelik tahminlerde bulunur.
- Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
- Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.
- Dinlediği/izlediği metne farklı başlıklar bulur.
- Görsel/işitsel unsurlarla dinledikleri/izledikleri arasında ilgi kurar.
- Dinlediklerini/izlediklerini kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır.
- Dinlediklerini/izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
- Dinlediklerini/izlediklerini içerik yönünden değerlendirir.
- Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir.
- Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlam ilişkili kelimelere örnek verir.
- Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder.

Türkçe dersleri ile medya okuryazarlığı eğitiminin ilişkilendirilmesi, bir yandan medya okuryazarlığı eğitimine önemli görülebilecek bir alternatif oluştururken diğer yandan da Türkçe derslerinin eleştirel okuryazarlık merkezli bir yaklaşımla ve yaşamı daha kuşatıcı bir şekilde ele alınabilmesini sağlar. Öğrencilerin günlük hayatlarını işgal eden her türlü medya iletişiminin Türkçe dersinde kullanılması, öğrencilerin bu metinler karşısında savunmasız bırakılmaması ve bu metinleri sorgulama becerisi kazandırılması açısından önemli görülebilir (Tüzel, 2013, s. 17-18).

Semali (2000, s. 33), ilişkilendirme yaklaşımı doğrultusunda medya okuryazarlığının ana dili derslerinin içerisine dâhil edilmesiyle birlikte, medya okuryazarlığı dersinin hedeflerinden biri olan eleştirel analizi sadece derslerde kullanılan medya ürünleriyle sınırlı kalmayacağı ve ders kitaplarıyla, edebiyat metinleriyle, kitap tasarımlarıyla hatta bütün eğitim materyalleriyle ilişkili hale geleceğini belirtmektedir (Akt. Tüzel, 2013, s. 18).

Araştırmalar, ana dili eğitimi derslerinin medya okuryazarlığı eğitimiyle ilişkilendirilerek öğretilmesi sürecinde, öğrencilerin okuma, konuşma, yazma, dinleme,

görsel okuma ve sunu becerilerini daha iyi bir şekilde ortaya koymaktadır (Abreu, 2008; Hobbs, 2001, 2007; Hobbs ve Frost; 1999'dan akt. Tüzel, 2013, s. 18).

Türkçe öğretim programlarında yer alan kazanımların benimsenmesinde bir araç konumunda olan metin algısı da günümüz teknolojik gelişmeler ışığında yeniden ele alınmak durumundadır. Tüzel (2012, s. 50) de Türkçe eğitiminde edebi ve kültürel metinlerin yanı sıra günlük hayatta karşılaşılan durum ve sorunlarla ilgili metinlerin kullanılması gerektiğini, hatta bu metinlerin sadece yazılı ve sözlü olarak değil, bu yüzyılda etkin ve etkili olan görsel ve işitsel öğelerin de birlikte kullanıldığı reklam, dizi, film, müzik, afiş ve haber metinleri olarak da verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Öğrencilerin görsel-işitsel medya karşısında geçirdikleri süre okul ya da uyku haricindeki diğer etkinliklerinden fazla olduğu yapılan birçok araştırmada ortaya konulmuştur. Öğrencilerin medya araçları karşısında geçirdikleri bu sürede gelen iletileri doğru bir şekilde anlamlandırmaları için Türkçe derslerinde ki etkinliklerde yer alması öğrencilerin iletileri anlamlandırmalarında kolaylık sağlayacaktır (Tüzel, 2012, s. 52). Krupiyer ve Christel (2001, s. vii-ix)'e göre; "okullarda bulunan programın içerisine medya okuryazarlığı girmediği sürece, öğrenciler için hayati öneme sahip görsel dille beslenen medya iletilerinin analiz edilip anlamlandırılması mümkün olmayacaktır (Akt. Tüzel, 2012, s. 52).

30 Haziran – 1 Temmuz 2012 tarihlerinde MEB, RTÜK ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı işbirliğiyle gerçekleştirilen geniş katılımlı “Medya Okuryazarlığı Çalıştayı”nda Medya okuryazarlığı eğitiminin diğer ders içerikleriyle ilişkilendirilerek verilmesi gündeme gelmiştir. Medya Okuryazarlığı Dersi Çalışma Grubu, temel olarak tüm uygulamalarda; medya okuryazarlığı dersinin uygulama ağırlıklı olarak (medya analizi ve üretimi) planlanıp yürütülmesini, yaşam boyu öğrenme kapsamında medya okuryazarlığı eğitiminin, öğrenci öğretmen aile üçgeninde ele alınmasını, konuyla ilgili paydaşların (kamu kuruluşları, STK’lar, medya kuruluşları, sendikalar vb..) ve öğretmenlerin, katılımcı bir anlayışla sürece dâhil edilmesini öngördüğünü ifade ederek bir çalışma grubu raporu hazırlamıştır. Bu raporda; okul öncesinden itibaren bütün eğitim kademelerinde (ilkokul, ortaokul ve lise) ilgili derslerin öğretim programlarıyla ilişkilendirilerek verilmesi gerektiğini, ders öğretmenin çeşitli alan ve branşlardan

olabileceğini (iletişim fakültesi mezunu öğretmenler, sosyal bilgiler, Türkçe) belirtmiştir.

Çalıştay; yaşam boyu medya okuryazarlığı kapsamında ise medya ve medya okuryazarlığı kavramı tanıtılmasını, sivil toplum kuruluşlarının katılımının sağlanması ve arttırılmasını, kurumlar arasında ortak çalışma, organizasyon ve görev tanımının yapılmasını, aktif yurttaşlığın sağlanmasını, bilinçli izleyici ile ilgili çalışmaların yapılmasını, üniversitelerin katılımının sağlanmasını, ailenin bilinçlendirilmesi için çalışmalar yapılmasını, ruh ve beden sağlığına ilişkin olumsuz etkilere yönelik çalışmalar yapılmasını, dini ve ahlaki değerlerin çarpıtılmasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapılmasını, insan hakları ihlallerine ilişkin çalışmalar yapılmasını da tavsiye etmiştir.

Tüzel (2012), Türkçe dersleriyle medya okuryazarlığı eğitiminin ilişkilendirilerek verilmesi gerektiğine altı madde gerekçe göstermiştir: Çok katmanlı (multimodal) metin miktarındaki artış, toplumun medya kullanım oranları, toplumun medya tüketim alışkanlıklarındaki dengesizlik, medya araçlarının yaşamı kolaylaştırıcı etkisi, enformasyon seli (bilgi patlaması) ve tartışılan içerik elemanları.

Çakmak ve Altun (2013, s. 167) tarafından yapılan “İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında Medya Okur Yazarlığı Eğitimi” isimli makalede ise medya okuryazarlığı becerilerinin ilköğretim kademesindeki Türkçe dersi müfredatı ile ilişkisinin düzeyi incelenmiştir. Çakmak ve Altun, bu araştırmalarında 1-5. Sınıfların Türkçe Öğretim Programındaki kazanımların, Medya Okuryazarlığı becerileri ile (erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme) ilişkisinin ne düzeyde olduğunu araştırmışlardır. Araştırma sonunda programdaki 13 genel amaçtan 6’sının medya okuryazarlığı eğitimine yönelik olduğu görülmüştür. Dinleme öğrenme alanındaki kazanımlardan %58’inin (108/185); konuşma öğrenme alanında % 60’ının (127/210); okuma öğrenme alanında % 56’sının (163/290); yazma öğrenme alanında % 64’ünün (144/226) ve son olarak görsel okuma/yazma öğrenme alanındaki kazanımların ise % 69’unun (101/147) medya eğitimi ile ilişkilendirilebilecek nitelikte olduğu tespit etmişlerdir. Türkçe dersi öğretim programındaki kazanımların % 65’inden fazlasının medya eğitimine yönelik olduğunun görülmesi, Türkçe dersi kapsamında medya okuryazarlığı eğitiminin verilmesinin (öğretim programı bakımından) mümkün olduğuna işaret etmektedir.

Ülkemizden çok daha önceleri medya okuryazarlığı eğitimine başlamış olan dünyanın diğer ülkelerindeki uygulamaların dil eğitimi (Türkçe) ile medya okuryazarlığı ilişkisi bağlamında incelemek de bize medya okuryazarlığı eğitimini nasıl vermemiz gerektiği konusunda referans teşkil edebilir.

"İngiltere'de Medya eğitimi ulusal eğitim programında zorunludur ve Medya eğitimi, Ulusal Eğitimi Programının ana alanı olan İngilizce ile bütünleşmiştir. (Kartal ve Kıncal 2009'dan akt. Çeçen, 2014, s. 155). İrlanda'da ise medya okuryazarlığı eğitimi, ilköğretim aşamasında yazılı ve sözlü dil becerilerini geliştirme konusunda genel bir çerçeve ile İngilizceye bağlanmaktadır Tekinalp, 2012 s. 263).

"Finlandiya kültürü genel olarak okuma ve okuryazarlık becerilerine ve yeterliliklerine değer vermektedir. Anadil dersi temel programı stratejik okuryazarlık becerilerine odaklandığından oldukça zorlayıcıdır. Ama öğretmenler kendi metotlarını seçmekte özgürdürler. (İstifçi, 2012, s. 186)"

"İtalya'da ilkokulda (6-11 yaş) "Medya ve Diller" başlığı altında sözle olmayan tüm etkinlikler geleneksel olarak işler: çizim, fotoğraf, film, bilgisayar ve internet. Orta öğretim geleneğinde (12-14 yaş) medya öğretim eğitimi almış, teknik ve sanat ağırlıklı İtalyan Edebiyatı mezunu bir öğretmen görevlendirilir (Öncel Taşkiran, 2012, s. 338-339)"

"Macaristan'da genel eğitimde harcanan zaman süresince, öğretmenler, tüm kültürel alanlarda yaratıcı ve eleştirel okuma becerilerinin geliştirilmesine büyük önem vermektedir (Demiray, 2012, s. 359). "

Dünyanın en gelişmiş medya okuryazarlığı programının uygulandığı Kanada'da da medya eğitimi, dil ve sosyal bilimler programlarının içinde sunulmaktadır. Dolayısıyla ana dili eğitimi ile medya okuryazarlığı eğitiminin birlikte verildiği başarılı pek çok ülke bulunduğu da göz ardı edilmemelidir.

Türkçe eğitimi yapılırken öğrencilere kazandıracağımız davranışların günlük hayatla ilişkilendirilmesi, dilin öğretilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Günümüzde bilgisayarlar, akıllı telefonlar ve tabletler aracılığı ile her an medya metinleriyle (reklam, film, afiş, slogan, klip, müzik vs.) karşı karşıya kalan öğrencilere,

karşılaşacakları iletileri anlamlandırmalarında Türkçe eğitimi önemli rol oynayacaktır. Önümüzdeki yıllar boyunca medyanın hayatımızdaki yeri daha fazla olacağı düşünüldüğünde öğrencilerin buna hazırlanması gerekmektedir. Bunun yolu da Türkçe dersi ile Medya okuryazarlığı dersinin daha fazla etkinlikle ilişkilendirilmesi hatta birleştirilmesidir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Dünya'da 1930'lu yıllardan itibaren araştırma ve tartışma konusu olan medya okuryazarlığı, ülkemizde 2000'li yıllarda gündemini oluşturmaya başlamıştır. Bu başlıkta medya okuryazarlığı alanı ilgili daha önce yapılmış benzer tez çalışmalarından ve yayınlardan bahsedilecektir.

Hobbs'un (2004) yapmış olduğu araştırmada; "Medya üretimi, medya okuryazarlığı eğitiminin temel bir özelliği olmalı mıdır?", "Medya okuryazarlığı popüler kültür metinlerine odaklanmalı mıdır?", "Medya okuryazarlığı okul temelli ilk ve orta öğretim eğitim ortamlarına odaklanmalı mıdır?" ve "Medya okuryazarlığı özelleşmiş bir konu olarak mı öğretilmelidir, yoksa mevcut konuların bağlam içine mi yerleştirilmelidir?" başlıklarının da yer aldığı medya okuryazarlığı hareketindeki yedi büyük tartışma konusu üzerinde durulmuş ve tarama modeli kullanılarak bir araştırma yapılmıştır.

Kurudayıoğlu ve Tüzel (2010) tarafından yayınlanan "21. Yüzyıl Okuryazarlık Türleri, Değişen Metin Algısı ve Türkçe Eğitimi" isimli araştırmada, özellikle Türkçe dersinde kullanılagelen sayfa temelli metinlerin yerine günlük hayatta ve özellikle de medya araçlarında yer alan görsel ve süreç temelli metinlerin kullanımının yaygınlık kazandığı dile getirilmiştir. Sonuç bölümünde görsel metinlerin veya karikatürler için okuryazarlığın önemine değinildiği araştırmadaki şu ifadeler dikkat çekicidir:

"İkinci kademe programında yer alan "dinleme/izleme" öğrenme alanına yönelik etkinlikler açısından benzer sıkıntuların yer aldığı ve "izleme" becerisine yönelik etkinliklerin yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. Bu alan daha çok sözde kalmış; uygulamaya geçirilememiştir. Örneğin dinleme becerisine yönelik olarak programda "Her temada bir dinleme metni yer alacaktır." ibaresine yer verilmiş ve bu amaçla da öğretmen kılavuz kitaplarına ses CD'leri eklenmiştir. Aynı başlık altında

toplanan izleme becerisinin nasıl geliştirileceği konusunda ise ne bir kılavuzlama yapılmış ne de bu beceriye yönelik etkinlik örneklerine yer verilmiştir."

Tüzel (2012), tarafından gerçekleştirilen ve Türkçe eğitimi-medya okuryazarlığı ilişkisi üzerine yapılmış olan en kapsamlı çalışma olan "*İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Medya Okuryazarlığı*" isimli doktora tezinde; medya okuryazarlığı becerileri, Türkçe dersleri ile ilişkilendirmeye çalışarak bir eylem araştırması yapılmıştır. Tezinde, 8. sınıflar Türkçe dersi öğretim programındaki bir üniteyi medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işleyerek bir yöntem denemesi yapmış ve öğrencilerin Türkçe dersine karşı tutumlarının değişip değişmediğini incelemiştir. Sonuç olarak uygulanan öğretimin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını değiştirdiğini, medya okuryazarlık alt boyutu olan güven ve okuryazarlık alanlarında önemli farklılıklar oluşturduğunu tespit etmiştir.

Tüzel; tezinde ayrıca Kanada, ABD, Avustralya ve İngiltere'nin Ana dili eğitim müfredatlarında yer alan medya okuryazarlığına ilişkin kazanımlarla ilgili de içerik analizi yapmıştır. İçerik analizinde ABD, Avustralya ve İngiltere'nin Ana dili eğitim müfredatlarında yer alan medya okuryazarlığına ilişkin kazanımların oluşturduğu ortak temaları tespit etmiştir.

Tüzel (2012), Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisinde yayımladığı "*Medya Okuryazarlığının Türkçe Dersleri ile İlişkilendirilmesi*" isimli bir başka makalesinde ise, medya okuryazarlığının Türkçe dersleri ile ilişkilendirilmesi gerektiğini altı soruyla ve bu sorulara verilen cevaplarla savunmuştur.

Sur (2012), "*İlköğretim İkinci Kademe Öğretmen ve Öğrencilerin Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri*" isimli yüksek lisans tezinde, farklı sorularla öğretmen ve öğrencilerin medya okuryazarlığı ile ilgili görüşleri anlaşılmasına çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin; medya okuryazarlığı dersine ilişkin tutum düzeyi ile medya okuryazarlık düzeyleri arasında pozitif, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıflar ile medya okuryazarlığı dersine ilişkin tutumları ve medya okuryazarlığı düzeyleri arasında manidar fark olmadığı, ilköğretim ikinci kademe öğrenci ebeveynlerinin öğrenim düzeyi ile medya okuryazarlığı dersine ilişkin tutumları ve medya okuryazarlığı düzeyleri arasında da manidar fark olmadığı belirlenmiştir.

Ayrıca ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin günlük gazete okuma durumları ile medya okuryazarlığı dersine ilişkin tutumları arasında ve medya okuryazarlığı düzeyleri arasında manidar fark olduğu, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin radyo dinleme sıklıkları ile medya okuryazarlığı dersine ilişkin tutumları arasında ve medya okuryazarlığı düzeyleri arasında manidar fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çakmak ve Altun (2013) tarafından yapılan *“İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında Medya Okur Yazarlığı Eğitimi”* isimli araştırmada ise, medya okuryazarlığı becerilerinin ilköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) öğretim programıyla ilişkisinin düzeyi incelenmiştir. Çakmak ve Altun, bu makalelerinde 1-5. sınıfların Türkçe dersi öğretim programındaki kazanımların, medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkisinin ne düzeyde olduğunu araştırmışlardır.

Tüzel (2013), *“İngiltere, Kanada, ABD ve Avustralya Ana Dili Öğretim Programlarının Medya Okuryazarlığı Bağlamında İncelenmesi ve Türkçe Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi”* isimli makalesinde ise İngiltere, Kanada, ABD ve Avustralya ana dili öğretim programlarında yer alan medya okuryazarlığı becerilerini incelemiş ve Türkçe öğretimi açısından değerlendirmiştir. Bu araştırma da medya okuryazarlığının Türkçe eğitimi ile ilişkilendirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Semiz (2013), *“Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Yeterlikleri ve Medya Okuryazarlığı Dersini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar”* isimli, öğrencilerin medya okuryazarlığına ilişkin yeterliklerini ölçmeye yönelik nicel, öğrencilerin medya ürünü oluşturabilme yeterliklerini belirlemeye yönelik nitel yöntemlerin birleşiminden oluşan karma araştırma modeli kullanarak yürüttüğü araştırmasının uygulama aşamasında, yedinci sınıf öğrencilerinden oluşan öğrenci grubuna kendilerine verilen görsellere uygun olarak gazete haberleri üretmeleri istenmiştir. Böylece medya okuryazarlığı dersinin medya ürünü yaratma becerisine yönelik etkileri gözlenmek istenmiştir. Araştırmanın öğrencilere verilen görsellere ilişkin medya ürünü yaratma bölümünde üretilen gazete haberleri incelendiğinde medya okuryazarlığı dersini alan ve almayan öğrencilerin TV’lerde yer alan haber programlarına benzer sunumlarda buldukları görülmüştür.

Tok ve Tüzel (2013), *“Türkçe Öğretiminde Metin Antolojisi”* isimli araştırmalarında; öğretmenlerin, yalnızca ders kitaplarında yer alan basılı metinlerini değil, öğrencilerin

etrafını kuşatmış olan dijital metinleri (videolar, resimler, internet sayfaları) de Türkçe derslerine konu edebilmesi ve bu metinler ile ilişkilendirmeler yapabilmesi, eğitimin bireyi hayata hazırlama ilkesi ve öğrencilerin zihinlerindeki metin antolojisine okul ortamını yaklaştırabilme bakımından önemli görülebileceğini ifade etmişlerdir.

Tanrıkulu (2014); *Medya Okuryazarlığı Bağlamında Çocuk Dergileriyle Zenginleştirilmiş Türkçe Dersinin Etkililiği* isimli doktora tezinde, medya okuryazarlığı bağlamında çocuk dergilerini Türkçe dersinde materyal olarak kullanılmayı, çocuk dergilerinin dersin işlenişini ne düzeyde etkilediğini gözlemlemeyi amaçlayarak bir “Eylem Araştırması” gerçekleştirmiştir. Araştırmasının sonucunda, çocuk dergilerinin bir materyal olarak dersi olumlu yönde etkilediğini, öğrencilerin çocuk dergilerini her konuda Türkçe ders kitabına tercih ettiklerini, çocuk dergilerinin içerik ve fiziksel unsurlarına yönelik olumlu görüşler sunulduğu, Türkçe ders kitaplarına yönelik ise birçok olumsuz görüş sunulduğunu, çocuk dergileriyle işlenen dersin Türkçe ders kitabıyla işlenen derse göre daha etkili olduğunu, gözlemlemiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma süresince izlenecek yöntem ve bu yöntemde kullanılacak araştırma modeli, deseni, süreci, uygulanan geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, araştırma ortamı, araştırmacının konumu, çalışma grubunun nitelikleri, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Türkçe Eğitimi ile medya okuryazarlığı becerilerinin ilişkilendirilmesinin amaçlandığı bu tez çalışması, nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüştür.

Merriam'a (2013, s. 18) göre kökleri antropoloji, sosyoloji ve gazetecilik, eğitim, toplum hizmeti, sağlık, hukuk gibi çeşitli uygulama alanlarına kadar uzanan ve 20. yüzyılın son yıllarında tek başına bir araştırma metodolojisi haline gelen nitel araştırma; Yıldırım ve Şimşek'e (2013, s. 45) göre gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmıştır.

“Nitel araştırmada olaylar, doğal ortamında, araştırmacının etkin katılımıyla, olayların bütün yönleri göz önünde bulundurularak, araştırmaya katılan bireylerin olay hakkındaki algıları da göz önüne alınarak, uygun yöntem ve tekniklerle incelenmelidir (Kızılay, 2014, s. 90).”

“Wolcott (1994) nitel araştırma yönteminin veri analizinde önerdiği üç yoldan biri, toplanan verinin özgün formuna mümkün olduğu kadar sadık kalarak ve gerektiğinde araştırmaya katılan bireylerin söylediklerinden doğrudan alıntı yaparak betimsel bir yaklaşımla verileri okuyucuya sunmaktır. (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 253-254).”

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, biri kavramsal diğeri uygulama olmak üzere iki aşamada yürütülmüştür. Birinci aşama olan, mevcut İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe programında (2006) yer alan amaç ve kazanımlar ile medya okuryazarlığı becerileri ilişkisinin incelenmesi aşamasında doküman incelemesi yapılmıştır. İncelenen dokümanlar ışığında ortaya çıkan verilerin, uzman görüşleri de alınarak ilişkilendirilmesi yapılmıştır.

Medya okuryazarlığı becerilerinin Türkçe derslerinde Türkçe dil becerileri ile birlikte kazandırılabilceğinin ön görüldüğü ikinci aşama ise eylem araştırması deseninde yürütülmüştür. Türkçe Programı ve kazanımlarının, medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkilendirildiği “Eylem Etkinlik Planı” ile 7. sınıf Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı becerilerinden erişim ve medya metinleri üretme becerilerine yönelik etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama ve etkinlikler ile elde edilen sonuçların durumunu ortaya koymak için görüşme, gözlem ve doküman incelemesi veri toplama araç ve teknikleri kullanılmıştır.

Uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği eylem (aksiyon) araştırması, nitel araştırma yönteminde kullanılan bir araştırma modelidir. Eylem araştırması eğitimcilerin uygulamalarını iyileştirmek ve onları bilgilendirmek için sistemli ve sürekli olarak yürütülen araştırmadır (Calhoun,2002'den akt: Aksoy, 2003, s. 477).

Pek çok farklı tanımı olmakla birlikte eylem araştırması özetle nitel verilerin toplandığı bir araştırma yöntemi olup süreç, algı ve çözüm odaklı bir sosyal durum tespitidir. Eylem araştırmasının farklı araştırmacılar ile dile getirilen pek çok özelliği vardır:

“Eylem araştırması uygulamada ortaya çıkan sorunların anlaşılmasına ve çözümlenmesine yönelik olarak uygulayıcıların tek başlarına ya da bir araştırmacı ile birlikte uygulama sürecini ve çalışmalarını içerir. Araştırma ile uygulamayı bir araya getiren ve araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını kolaylaştıran bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmacının veriye yakın olması, süreci yakından tanınması ve yaşaması önemlidir. Nitel araştırmada vurgulanan “araştırmacının katılımcı rolü ve aynı zamanda veri toplama aracı olması” durumu bu yaklaşımda tam anlamıyla kendini gösterir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 84).”

Eylem araştırması eğitim alanında; okul esaslı program geliştirmede, mesleki gelişmede, okul geliştirme programlarında, sistem planlama ve politika geliştirmede kullanılmaktadır (Köklü, 1993, s. 360). Okullarda yapılan eylem araştırması; okulun ve o okul içerisinde sağlanan eğitimin kalitesinin yükseltilmesinde sağladığı yararın yanı sıra bu çalışmalara katılan öğretmenlerin öğretmenliğe dair mesleki bilgi ve deneyimlerinin çeşitlenmesi ve zenginleşmesine de katkı sağlar (Altrichter, Posch ve Somekh, 2000'den akt. İnan, 2011, s. 483)."

"Eylem araştırmasının, temelinde yatan en önemli varsayım, öğretmenlerin doğrudan uygulayıcı olduklarına, bu nedenle kendi uygulamaları hakkında en iyi kendilerinin bilgi sahibi olabileceklerine ve karşılaşılan sorunlara en iyi çözüm yollarını yine kendilerinin önerebileceğine dayanmaktadır. Bu bakış açısı öğretmenleri araştırılan bir nesne durumundan, araştıran ve çözüm üreten bir özne duruma getirmektedir (Johnson, 2002, s. 18'den akt. Kuzu, 2009, s. 429)."

3.2. Eylem Araştırma Süreci

"Eylem araştırması bir problem durumu ya da uygulama sürecinde irdelenmesi gereken bir boyutun belirlenmesi ile başlar. Uygulama ortamında (bir sınıf ortamı ya da bir örgüt ortamı gibi) uygulayıcıyı rahatsız eden bir durum, geliştirilmesi gereken bir süreç ya da yeni bir yaklaşımı deneme, eylem araştırmalarının olası konu kaynakları arasında yer alır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 84)."

Araştırmanın 2. Bölümü olan eylem araştırması deseninin kullanılma sebebi medya okuryazarlığının seçmeli ders olmasının getirdiği tüm öğrencileri kapsayamama ve sınırlı kalma problemi için medya okuryazarlığı ile ana dili (Türkçe) eğitimi ilişkilendirilmesine bir ders ve etkinlik modeli ile çözüm oluşturabilmektir. Bu amaçla 7. Sınıf Türkçe dersleri, 5 aylık bir süreç içerisinde medya okuryazarlığı becerilerinden erişim ve medya üretme ile ilişkilendirilerek işlenmiştir. Bu bağlamda ortaokul 7. sınıf Türkçe dersi öğretim programı ve yıllık planı incelenerek bir eğitim öğretim yılında işlenmesi gereken 6 temanın 3'ü, medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işlenmiş ve 5 aylık süreç içerisinde ortaya çıkan ürünler incelenmiş, öğrenci ve veliler üzerindeki değişimler gözlenmiştir. Eylem araştırması sürecinde, öncesi ve sonucunda yapılan işlemler şu şekildedir:

3.2.1. Ders Programlarının İncelenmesi ve İlişkilendirilmesi

Araştırmacı, Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı'nın Ölçme ve Değerlendirme bölümünde yer alan “Özellikle ürün odaklı değerlendirme için medya üretimi becerisi üzerinde durmalıdır.” ifadesinin de aslında Türkçe dersindeki konuşma ve yazma becerilerinin kullanımı ile yapılabileceğini fark etmiş ve MEB Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı 239 sayılı ve 11.12.2013 tarihli *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programını* odağına alarak incelemeler yapmıştır.

Programdaki “Dersin Amaçları” başlığı altında yer alan “İnsan hakları, sorumluluk, etik, mahremiyet, kişisel güvenlik konularını dikkate alarak etkili ve özgün iletiler oluşturma” ifadesi olan 6. ilkesini medya metinlerinde temel hareket noktası olarak belirlemiştir. Programın genel yapısı değerlendirilmiş ve programda yer alan medya üretme becerileri için göz önünde bulundurması gereken hususlar tespit edilmiştir.

“Programın Yapısı ve Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar” bölümünde medya üretimi ile ilgili şu maddeler de eylem araştırmasında göz önünde bulundurulmuştur:

"Madde 1: Medya Okuryazarlığının Dersi öğretim programının yapısı bir önceki programda olduğu gibi araç(TV, internet, gazete) temelli bir yaklaşım yerine beceri temelli bir yaklaşımı esas almaktadır. Medya okuryazarlığının dört temel becerisi olan erişim, çözümleme, değerlendirme ve üretim programın temel yapı taşları olarak belirlenmiştir.

1. d. Üretim becerisi öğrencilerin farklı biçimlerde (yazılı, işitsel, görsel ya da çoklu olarak) kendi medya iletilerini oluşturmaları ile ilgilidir. Burada öğrenciler eğlence, bilgi verme ya da ikna etme gibi amaçlarla medya iletileri üretirler.

Madde 3: Medya okuryazarlığının dört temel becerisinden olan “medya üretimi” aynı zamanda medya okuryazarlığı eğitiminde en çok tercih edilen öğretim yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda öğrencilerin farkı medya biçimlerini (yazı, ses, görüntü) kullanarak kendi medya iletilerini üretmeleri istenilmektedir. Öğrencilerin üreterek keşfetmeleri ve çıkarımda

bulunmaları, metinlerden çok uygulamaya dayalı çalışmalar yapmaları temel yaklaşım olarak benimsenmelidir.

Madde 4: Medya üretimi çerçevesince öğrencilerce üretilen medya iletilerinin “medya okuryazarlığı şenliği, medya okuryazarlığı günü, medya okuryazarlığı fuarı” gibi isimlerle dönem/yılsonunda sergilenmesi, onların bu konudaki katılımlarını güdüleyerek daha nitelikli ve özverili üretim yapmalarını sağlayabilir.

Madde 7: Medya çözümleme ve üretim etkinliklerinde şu noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir:

Etik ilkelere uygun ve sorumluluk bilinci ile hareket etme

İnternete öncelik vermekle birlikte diğer medya biçimlerine de (televizyon, gazete, radyo, dergi, kitap, broşür, afiş vb.) yer verme.

Sosyal paylaşım sitelerinin kullanımı konusunda sosyal yaş sınırını dikkate alma

Güncel konulara (barışın önemi, eğitim gerekliliği, yardımlaşma, kadına şiddet, sporda şiddet, kötü alışkanlıklar, obezite vb.) öncelik verme,

Kültürel değerlere duyarlı olma,

Türkçenin kullanımı konusunda bilinçli hareket etme (MEB ve TTKB, 2013, s. 3-4)."

Araştırmacı; eylem araştırmasında medya üretme becerilerinin yanı sıra, araştırmanın 1. bölümünde ilişkilendirmenin en az yapıldığı erişim becerilerini de eylem araştırmasına dâhil ederek en fazla ilişkili alan ile en az ilişkili alanın gerçekleri ortalama olarak daha iyi yansıtılabileceğini düşünmüştür. Bu sebepler ile *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı*'nda yer alan ve öğrencilerin doğru, güvenilir bilgiye ulaşmaları için farklı medya araçlarını ve arama stratejilerini öğrenmeleri anlamına gelen *erişim* becerilerine ait kazanımları da *medya üretme* kazanım ve açıklamaları ile birlikte incelemiştir (Bakınız Tablo 2 ve 3).

Tablo 2. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programının Erişim Becerisi İle İlgili Öğrenme Alanları ve Kazanımları

Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya

1. Kazanım: Bilgiye ulaşmak için farklı medya araçlarını ve arama stratejilerini kullanır.

Açıklama: İnternette arama yaparken tırnak işaretinin kullanılması; alan adı uzantılarına dikkat edilmesi; zaman ve tür gibi filtrelemelerin kullanılması; gazetede spor, ekonomi, hava durumu konusundaki bilgilerin nerede yer aldığının incelenmesi ya da basılı bir kitapta içindekiler ve indeks bölümlerinin kullanılması gibi etkinlikler üzerinde durulabilir.

Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya

1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır.

Açıklama: Alacağı bir ürünle ilgili forum sitelerinde o ürünü kullanan başa kişilerin görüşünü alma ya da kullandığı ürünle ilgili görüşlerini forum sitelerinde paylaşma. Yazdığı şiirleri ya da hikâye türü gibi düz yazılarını web günlüğünde paylaşma gibi yeni medyanın sunduğu olanaklar üzerinde durulabilir.

Tablo 3. Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programının Medya Üretme Becerisi ile İlgili Öğrenme Alanları ve Kazanımları

Öğrenme Alanı: Eğlence Alanı Olarak Medya

4. Kazanım: Farklı izleyici kitlelerine yönelik eğlence medyası üretir.

Açıklama: Farklı izleyici kitlelerinin ilgisini çekebilecek nitelikte, doğum günü davetiyesi, çizgi hikâye, film afişi ve senaryoyu filme dönüştürme gibi basit üretim etkinlikleri yapılabilir.

Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya

3. Kazanım: Tüm medya iletilerinin kurgulanmış olduğunu kavrar.

Açıklama: Okul ortamında öğrenci gruplarından gözlemledikleri aynı olay ile ilgili haber metni oluşturmaları istenir. Daha sonra üretilen haberlerdeki benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılır.

7. Kazanım: Amaç ve Hedef Kitlesine Uygun Farklı türde medya iletileri oluşturur.

Açıklama: Güncel ve toplumsal konularda afiş, broşür, haber, tanıtım filmi, reklam tasarlama gibi etkinlikler yapılabilir.

Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya

4. Kazanım: İkna tekniklerini kullanarak medya iletileri üretir.

Açıklama: Toplumsal dayanışma, örnek kişi ve davranışlar, şiddet zararlı alışkanlıklar, ekmek israfı ve vergi bilinci gibi konularda toplumsal duyarlılığı harekete geçirmek amacıyla ikna etme tekniklerinin kullanıldığı medya iletileri üretme etkinlikleri yapılabilir.

Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya

1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır.

Açıklama: Alacağı bir ürünle ilgili forum sitelerinde o ürünü kullanan başa kişilerin görüşünü alma ya da ürünle ilgili görüşlerini forum sitelerinde paylaşma. Yazdığı şiirleri ya da yazılarını web günlüğünde paylaşma gibi yeni medyanın sunduğu olanaklar üzerinde durulabilir.

2. Kazanım: Medya iletileri üretirken bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara uyararak kendini ifade eder.

Açıklama: Etik, mahremiyet, telif ve fikir hakları, güvenlik vb. konuların dikkate alındığı medya üretme etkinlikleri yapılabilir.

3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar.

Açıklama: Medya üretirken kendisine ve başkalarına ait bilgilerin paylaşımında dikkat etmesi gereken konular üzerinde durulabilir.

4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır.

Açıklama: Yardım kampanyaları gibi örnek davranışların yanı sıra, sigaranın zararları, çevre kirliliği, şiddet gibi güncel konulara yönelik hazırladıkları video, afiş, karikatür, sesli hikâye gibi iletileri internette, okul gazetesinde ve okulda sergileyebilirler.

5. Kazanım: Beğendiği ya da sorunlu gördüğü medya içeriklerine ilişkin duyarlı davranır.

Açıklama: Beğendiği ya da sorunlu gördüğü medya iletileri ile ilgili kişi ve kurumlara (Medya Üreticisi, İzleyici Temsilcisi, Okur Temsilcisi, Editör, RTÜK vb.) düşüncelerini iletir.

6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.

3.2.2. Uygulama Okulunun ve Sınıfının Belirlenmesi

Araştırmanın ikinci aşamasında; öğrencilerin Türkçe derslerinde medya okuryazarlığı becerilerini gözlemlemeyi ve değerlendirmeyi amaçlayan araştırmacı; eylem araştırma sürecini yakından takip etmek hatta bizzat içinde yer almak için uygulama okulunu, Konya şehrindeki kendi görev yaptığı okul (ortaokul) olarak belirlemiştir.

İçeriği itibarıyla eylem araştırmasının medya ürünlerine odaklanması, öğrencilerde belirli bir birikim ve olgunluk seviyesi gerektirmektedir. Ortaokul seviyesinin en üst düzeyi olan 8. sınıf öğrencileri, 29072 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren 26.07.2014 tarihli yeni İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'ne göre Bakanlık tarafından yapılan ortak sınavların uygulanacağı sınıf olmasıyla eğitim öğretim yılı boyunca sınav kaygısı yaşamaktadır. Bu husus onların eylem araştırmasına odaklanamamasına neden olabilir. Tüzel (2012), “İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Medya Okuryazarlığı Eğitimi” isimli benzer bir eylem araştırmasında 8. sınıflarda MEB tarafından yapılan ortak sınavların öğrenci üzerinde bir kaygı oluşturduğunu gözlemlerine dayanarak ifade etmiştir. Ortaokul 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin ise medya

retme becerilerinde öğretmenden yardım almalarının ihtimal dâhilinde olması, medya metinlerinin/ürünlerinin ğrenci becerisini doğrudan yansıtması bakımından temsil güçlüğü çekilebileceği düşüncesiyle, uzman görüşlerini ve daha önce yapılmış benzer eylem araştırmalarını da göz önüne alan araştırmacı 7. Sınıf seviyesini eylem araştırmasını odağına almıştır.

3.2.3. Eylem Etkinlik Planının Hazırlanması

"Planlama ekseriya genel bir fikir ile başlar. Herhangi bir sebeple arzu edilen amaca ulaşılması hedeflenmektedir. Bu amacın nasıl sınırlandırılacağı ve buna nasıl ulaşılacağı tamamıyla açık değildir. Bu nedenle birinci basamak eldeki mevcut araçların ışığında fikrin dikkatlice gözden geçirilmesidir. Çok defa durumla ilgili olarak daha fazla bilgi toplama ihtiyacı olur. Eğer planlamanın bu ilk dönemi başarılıysa iki madde ortaya çıkar. Bunlar hedefe nasıl ulaşılacağı ile ilgili genel bir plan ve eylemin birinci basamağı ile ilgili karar olmaktır. Genellikle, bu planlama bir ölçüde orijinal fikri şu veya bu şekilde değiştirir (Köklü, 1993, s. 357-358)."

Araştırmacı, eylem araştırması yapacağı sınıf seviyesini belirledikten sonra öğrencilerin *erişim ve medya metinleri üretme* becerilerini Türkçe dersi ile ilişkilendirebilmek için MEB yayınevi tarafından ğretmen kılavuz kitabında hazırlanan 7. sınıf Türkçe dersi yıllık planını, *erişim* ile *medya üretme* beceri ve etkinliklerine uygunluk açısından incelemiştir.

Yapılan incelemenin ardından özellikle "yazma" ve "konuşma" beceri alanlarındaki kazanım ve etkinliklerin öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerini büyük oranda desteklediği gözlemlemiştir.

Araştırmacı; ğrencilerin *erişim ve medya metinleri üretme* becerilerinin değerlendirilmesi için; hem 7. Sınıf Türkçe Ders Programını (2006) hem de Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programını (2013) kaynak almış ve eylem araştırmasına kuramsal bir dayanak olabileceğini düşündüğü bir *eylem etkinlik planı* hazırlamıştır.

7. Sınıf MEB Yayınlarının Türkçe Kılavuz Kitabı ve aynı kitapta yer alan yıllık plan esas alınarak hazırlanan *eylem etkinlik planında*, Türkçe dersinde işlenen  tema ile ilişki kurulmuştur. Bu planda; uygulanacak ve gözlenecek olan eylem araştırmasının hangi okuma metni ile kullanılacağı, Türkçe programında hedeflenen konuşma ve

yazma kazanımları, araştırmanın yıllık plana göre zamanı ve süresi, işlenmesi planlanan ders saati sayısı ve ilişkilendirilmesi planlanan erişim ve medya üretme becerileri yer almaktadır. Ayrıca etkinlik planında MEB kılavuz kitabındaki yönerge ve etkinliklerin dışında ilişkilendirilecek medya okuryazarlığı becerileri ve uygulama alanı ile ilgili araştırmacının önerileri ve medya okuryazarlığı ile ilişkilendirmeyi düşündüğü konuşma ve yazma etkinlikleri yer almaktadır.

“*Eylem etkinlik planının* hazırlanması sürecinde takip edilen aşamalar şu şekildedir:

- 7. Sınıf TDÖP'e ulaşılması ve uygulamanın yapılacağı tarihlerdeki tema ve kazanımların belirlenerek plana yansıtılması.
- *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı*'nda yer alan *erişim ve medya üretme becerileri* ile ilgili kazanımların plana yansıtılması.
- Ortak kazanımlar üzerinde araştırmacının önerdiği etkinliklerin belirlenmesi
- İlköğretim TDÖP'te (2006) yer alan Türkçe dersi genel amaçlarına, *okuma metinlerinde bulunması gereken özellikler ile dinlenecek/izlenecek materyallerin içeriğinde bulunması gereken özelliklere* dikkat edilerek medya metinlerinin plana eklenmesi.
- Eylem Etkinlik planına, uzman görüşleri (9'u Türkçe eğitimi, 1'i eğitim bilimleri olmak üzere 10 uzman) ile son şeklinin verilmesi (Bakınız EK 3).

3.3. Veri Toplama Takvimi

Tablo 4. Eylem Araştırma Süreci ve Veri Toplama Takvimi

Eylem Araştırma Süreci Aşamaları	Tarih/Süre
Ders Programlarının İncelenmesi ve İlişkilendirilmesi	01.08-17.10.2014
Eylem Etkinlik Planının Hazırlanması	05-18.10.2014
Öğretmen Adayları (Stajyerler) ile Toplantı	13.10.2014
Eylem araştırmasının Başlaması	20.10.2014
Eylem Araştırmasının Sonlandırılması	10.03.2015
Veri Çeşitlerine Göre Veri Toplama Takvimi	Tarih/Süre
Öğrenciler ile Yapılan Görüşmeler	17.10.2014 - 21.05.2015
Veli Toplantısı	03.11.2014
Veliler ile Yapılan Görüşmeler	17.10.2014 - 10.03.2015
Öğrenci Tanıma Bilgi Formu	20.10.2014
Gözlemler	20.10.2014 - 10.03.2015
Stajyer Gözlemleri	20.10.2014 - 15.12.2014
Öğrenci Ders Günlükleri	20.10.2014 - 10.03.2015
Sosyal Medya Paylaşımları	22.10.2014 - 10.03.2015
Senaryo Yazı Örnekleri	24.02.2015 - 10.03.2015
Köşe Yazısı Örnekleri	16.12.2014 - 04.03.2015
Blog Sayfası Oluşumları	24.11.2014 - 03.03.2015
Slogan Yarışması	19.11.2014 - 28.11.2014

3.4. Araştırma Ortamı

Araştırma 2014-2015 eğitim öğretim yılında 20 Ekim 2014-10 Mart 2015 tarihleri arasında Konya merkez ilçede yer alan bir ortaokulun 7. sınıfında yaklaşık olarak 5 aya yakın bir süreç içinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada katılımcı bilgilerinin gizliliği nedeniyle okul, öğrenci ve veli isimleri gizli tutulmuştur.

Araştırmanın gerçekleştiği okul ikili öğretim veren bir ortaokuldur. Sabahçı öğrenciler 07.10'da derse başlayıp 12.40'te bitirmektedir. Öğlenci grup ise öğrenimlerine 13.00'te

başlayıp 18.40'ta sonlandırmaktadır. Eylem araştırması sabahçı öğrenci grubunun arasından 7. sınıflara uygulanmıştır.

Okuldaki öğrencilerin velileri orta ve üst gelir seviyesine sahiptir. Okulun Konya merkezde gözde bir konumda olmasından dolayı uzak bölgelerden de servis ile öğrenci almaktadır. Evi yakın olan öğrenciler okula yürüyerek gelmektedir.

Okuldaki öğrencilerin büyük bir kısmı dershaneye gitmektedir. Bazı öğrenciler hafta içi öğleden sonra, bazıları da hafta sonlarında dershaneye gitmektedir. Okul yöneticileri okullarının bir marka okul olma yolunda ilerlediklerini düşünmektedirler.

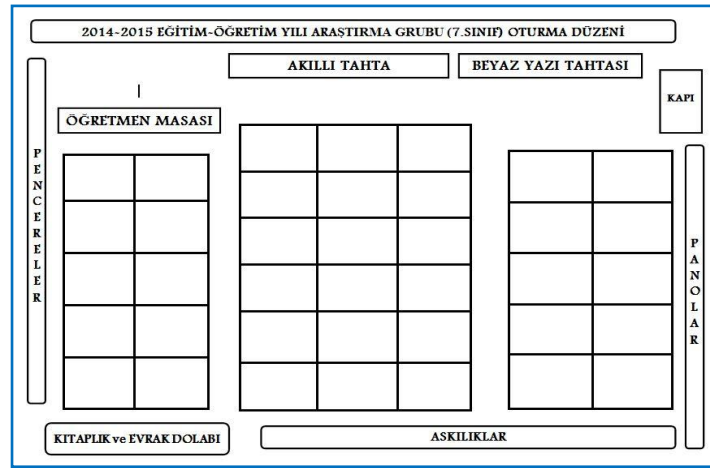
Okul, şehir içinde işlek bir caddenin kenarında oldukça dar bir bahçeye sahip olmasına rağmen 1800'lere varan öğrenci sayısı ile oldukça kalabalık bir okuldur. Üç katlı ve "L" biçiminde tek binadan oluşan okulun bahçesinde basketbol ve voleybol sahası olmasına rağmen futbol sahası bulunmamaktadır. İçerisinde kantinin de yer aldığı okul bahçesi, teneffüslerde oldukça kalabalık olmakta; bundan dolayı öğrencilerin rahatça koşturup oynayabilecekleri bir alan ihtiyacı hissedilmektedir.

En az 35 ile en fazla 40 öğrenciden oluşan sınıflar, öğrenci sayısına göre oldukça dar ve sıkışıktır. Öğrenciler sıra aralarında dahi rahatça yürüyemeyecek durumdadırlar.

Okulun doğu ve güneye bakan tarafları sabahın ilk ışıklarından öğleye kadar güneş ışığını direk olarak içeriye aldığı için, sınıflar yazın aşırı derecede ısınmaktadır. Bu durumu sınıfların bazıları mevcut perdeler ek olarak siyah perdeler ile çözmektedirler. Güneş ışıklarının yansımalarının yalnızca sınıftaki ısıyı değil projeksiyon cihazlarındaki görüntüyü de doğrudan etkilemektedir. Siyah perdesi olmayan sınıflarda yazın projeksiyon cihazından yansıtılan herhangi bir görüntü, sınıfın güneş ışıklarına doğrudan maruz kalmasından dolayı çok zor görünmektedir. Okulun diğer tarafında hava şartları veya ışık ile ilgili herhangi bir olumsuz etkilenme yoktur. Araştırmanın yapıldığı 7. sınıf okul girişinin arka tarafına bakmaktadır ve sıcaklık veya aşırı parlaklık sorunlarını yaşamamaktadır. Her sınıfta projeksiyon cihazı olup bazı sınıflarda projeksiyon ile yansıtılan akıllı tahtalar mevcuttur. Araştırmanın yapıldığı sınıfta da projeksiyon yardımıyla çalışan bir akıllı tahta mevcuttur.

Eylem araştırmasının yapıldığı 7. sınıf binanın orta katının orta bölümünde olup merdivenlerin yakınında yer alan öğretmenler odasına yakın konumdadır. Sınıf merdivenin dibinde olmasına rağmen bir koridorla binanın arka yüzüne baktığı için serin ve gölgede kalmaktadır.

Kalabalık bir öğrenci mevcudu olduğu için (36 öğrenci) araştırmanın yapıldığı sınıfın oturma düzeni oldukça sıkışıktır. Bu şekilde bir sınıf ortamında oturma biçimini değiştirmek olanaksız olduğu için araştırmacı, sınıf düzeninde herhangi bir değişikliğe gidememiştir (Bakınız Şekil 3).

Şekil 3. Uygulama Sınıfı Yerleşim Düzeni

3.5. Çalışma Grubu (Katılımcılar)

3.5.1. Öğrenciler

Araştırmacı eylem araştırması çalışmasını, amaçlı olarak belirlemiş olduğu bir 7.sınıf üzerinden yürütmüştür. Çalışma grubu için belirlenen 7.sınıfların şube seçimi için içinde bulunduğu koşulları dikkate almıştır. Bu durum, günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“29 Eylül Pazartesi okulumuza gelen öğretmen adayları (stajyer öğrenciler) beni sevindirdi. Okul müdürüne Kurban Bayramı tatilinin hemen ardından bir toplantı yapılmasını teklif ettim. Bir an önce bir toplantı yapıp araştırmam konusunda gönüllü öğrenci bulmalıyım, diye düşünürken üniversitede dersleri olduğu için bayram sonrası toplantı yapamadık. Toplantımızın epey geciktiğini düşünüyorum. Çünkü eylem araştırmasına

başlamam çok az bir süre kalmıştı. Nihayet 13 Ekim Pazartesi günü stajyer öğrencilerle bir toplantı yaptık. Üç öğrencinin gönüllü olması beni daha çok sevindirdi. Çünkü araştırmamı dışarıdan ne kadar çok ve farklı gözler izlerse yolumu görmem için daha kolay ve daha sağlıklı olacaktı. Fakat okuldaki tüm öğretmenlere eşit dağıtımın yapılması gerekçesi ile üç öğrenciden yalnızca ikisi derslerimi gözlemlemesi için görevlendirildi. Toplantı sonunda stajyer öğrencilere kısaca araştırmam hakkında bilgi verdim. Üniversitede çoğunlukla sabahları derslerinin olması sebebiyle yalnızca pazartesi sabah derslere gelebileceklerini söylediler. Ders programına baktığımda sadece 7-D sınıfına pazartesi günü dersim olduğunu gördüm. Veri Toplama Araçlarını çeşitlendirmek adına araştırma yapacağım 7. Sınıfın şubesini de bu şartlardan dolayı "D" olarak belirledim.(Araştırmacı Günlüğü 13.10.2014)"

Çalışma grubundaki öğrenciler ile ilgili detaylı bilgiler, "Öğrenci Tanıma Bilgi Formu"ndan elde etmiştir.

3.5.1.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 5. Cinsiyet Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	21	58,0
Kız	15	42,0
Toplam	36	100

Tablo 14'te görüldüğü gibi 36 öğrenciden oluşan çalışma grubunun 15'i (%42,0) kız, 21'i (%58,0) erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 6. Doğum Tarihi Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Doğum Tarihi	f	%
2001	8	22,4
2002	28	77,6
Toplam	36	100

Tablo 15'te görüldüğü gibi çalışma grubu, 8'i (% 22,2) 2001 doğumlu ve 28'i (% 77,7) 2002 doğumlu öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 7. Kardeş Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Kardeş Sayısı (Kendiniz Hariç)	f	%
Kardeşim Yok	3	8,3
1 kardeşim var	14	38,9
2 kardeşim var	13	36,1
3 kardeşim var	4	11,1
4 kardeşim var	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi; çalışma grubunda yer alan öğrencilerden 3’ü (%8,3) kardeşinin olmadığını, 14’ü (%38,9) 1 kardeşinin olduğunu, 13’ü (%36,1) 2 kardeşinin olduğunu, 4’ü (%11,1) 3 kardeşinin olduğunu, 2’si (%5,6) 4 kardeşinin olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 8. Aile Geliri Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Aile Geliri	f	%
1.000 TL altı	1	2,8
1.000-1.500 TL	3	8,3
1.500-2.000 TL	9	25
2.000-2.500 TL	9	25
2.500-3.000 TL	4	11,1
3.000-3.500 TL	2	5,6
3.500-4.000 TL	3	8,3
4.000 TL Üstü	5	13,9
Toplam	36	100

Tablo 17’de görüldüğü gibi çalışma grubu; 1.000 TL altı geliri olan bir aileye sahip 1 (%2,8), 1.000-1.500 TL arası geliri olan bir aileye sahip 3 (%8,3), 1.500-2.000 TL geliri olan bir aileye sahip 9 (%25), 2.000-2.500 TL arası geliri olan bir aileye sahip 9 (%25), 2.500-3.000 TL arası geliri olan bir aileye sahip 4 (%11,1), 3.000-3.500 TL arası geliri olan bir aileye sahip 2 (% 5,6), 3.500-4.000 TL arası geliri olan bir aileye sahip 3 (%8,3) ve 4.000 TL üstü geliri olan bir aileye sahip 5 (%13,9) öğrenci olmak üzere toplamda 36 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 9. Anne Sağ/Ölü Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Sağ/Ölü	f	%
Sağ	36	100

Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin annelerinin sağ olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Anne Öz/Üvey Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Öz/Üvey	f	%
Öz	36	100

Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin annelerinin öz olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Anne Öğrenim Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Öğrenim Durumu	f	%
Okur-Yazar Değil	1	2,8
İlkokul Mezunu	9	25
Ortaokul Mezunu	13	36,1
Lise Mezunu	5	13,9
Üniversite Mezunu	7	19,4
Y. Lisans-Doktora Mezunu	1	2,8
Toplam	36	100

Tablo 11’de görüldüğü gibi çalışma grubu, annelerinin 13’ü (%36,1) ortaokul mezunu olan, 9’u (%25,0) ilkokul mezunu olan, 7’si (%19,4) üniversite mezunu olan, 5’i (%13,9) lise mezunu olan ve 1’i (%2,8) okur-yazar olmayan ve 1’i (%2,8) de yüksek lisans-doktora mezunu olan toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır. Tabloya baktığımızda annelerin eğitimlerinin daha çok ilkokul ve ortaokul düzeyinde oldukları görülmektedir.

Tablo 12. Anne Mesleği Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Mesleği	f	%
İşçi	1	2,8
Memur	7	19,4
Serbest Meslek	7	19,4
Çalışmıyor	21	58,3
Toplam	36	100

Tablo 12’de görüldüğü gibi çalışma grubu, annelerinin 21’i (%58,3) çalışmayan, 7’si (%19,4) memur, 7’si (%19,4) serbest meslek sahibi, 1’i (%2,8) işçi olan toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır. Ülkemizde “Evi erkek geçindirir.” anlayışının hâkim olması ve annelerin üretime katılma oranlarının düşük olması durumu Tablo 12’de örneklenmiş ve çalışmayan annelerin oranı (% 58,3) çalışan annelere oranla (toplam % 41,7) yüksek çıkmıştır.

Tablo 13. Baba Sağ/Ölü Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Baba Sağ/Ölü	f	%
Sağ	36	100

Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin babalarının sağ olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Baba Öz/Üvey Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Baba Öz/Üvey	f	%
Öz	36	100

Çalışmaya katılan bütün öğrencilerin babalarının öz olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Baba Öğrenim Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Baba Öğrenim Durumu	f	%
Okur-Yazar Değil	1	2,8
İlkokul Mezunu	1	2,8
Ortaokul Mezunu	12	33,3
Lise Mezunu	14	38,9
Üniversite Mezunu	7	19,4
Y. Lisans-Doktora Mezunu	1	2,8
Toplam	36	100

Tablo 15'te görüldüğü gibi çalışma grubu, babalarının 14'ü (%38,9) lise mezunu olan, 12'si (%33,3) ortaokul mezunu olan, 7'si (%19,4) üniversite mezunu, 1'i (%2,8) ilkokul mezunu, 1'i (%2,8) yüksek lisans-doktora mezunu ve 1'i (%2,8) okur-yazar olmayan, olan toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır. Baba eğitimlerinin lise düzeyinde annelere göre yüksek düzeyde çıkması ülkemizdeki erkek çocukların okutulması gerektiği inancı olması olabilir.

Tablo 16. Baba Mesleği Durumu Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Baba Mesleği	f	%
İşçi	10	27,8
Memur	8	22,2
Serbest Meslek	16	44,4
Çalışmıyor	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi çalışma grubu, babalarının 16’sı (%44,4) serbest meslek sahibi, 10’u (%27,8) işçi, 8’i (%22,2) memur ve 2’si (%5,6) çalışmıyor durumda olan toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 17. Anne Baba Beraber/Ayrı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Anne Baba Beraber/Ayrı	f	%
Beraber	34	94,4
Ayrı	2	5,6
Toplam	36	100

Araştırmaya katılan 36 öğrencinin cevaplandığı soruya göre, ailelerinin yüzde 94,4’ü (34 öğrenci) yani büyük çoğunluğu beraber yaşamaktadır. % 5,6 ile 2 öğrencinin anne ve babasının ayrı yaşadığı görülmektedir.

3.5.1.2. Katılımcıların Ev Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 18. “Eviniz kaç odalı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Eviniz Kaç Odalı	f	%
3	4	11,1
4	20	55,6
5	9	25
6	2	5,6
7	1	2,8
Toplam	36	100

Çalışma grubunun, evlerindeki oda sayısı Tablo 18’de görülmektedir. Buna göre çalışma grubu; 4 odalı eve sahip olan 20 (%55,6), 5 odalı eve sahip olan 9 (%25,0), 3 odalı eve sahip olan 4 (%11,1), 6 odalı eve sahip olan 2 (%5,6) ve 7 odalı eve sahip olan 1 (%2,7) öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 19. “Ayrı odanız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Ayrı Odanız Var mı?	f	%
Hayır	12	33,3
Evet	24	66,7
Toplam	36	100

Öğrencilerin 24'ünün (%66,7) kendisine ait odası olduğunu, 12'si (33,3) ise kendisine ait odasının bulunmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 20. Evdeki Televizyon Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Evdeki TV Sayısı	f	%
1 adet	15	41,7
2 adet	12	33,3
3 adet	8	22,2
4 adet	1	2,8
Toplam	36	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamının evinde televizyon olduğu görülmektedir. Tablo 20'de görüldüğü gibi, çalışma grubu, evinde 1 adet televizyon bulunan 15 (%41,7), 2 adet televizyon bulunan 12 (%33,3), 3 adet televizyon bulunan 8 (%22,2) ve 4 adet televizyon bulunan 1 (%2,8) toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 21. Evdeki Bilgisayar Sayısı Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Bilgisayar Sayısı	f	%
Yok	1	2,8
1 adet	17	47,2
2 adet	17	47,2
3 adet	1	2,8
Toplam	36	100

Çalışmaya katılan 36 öğrencinin öğrenci tanıma formunda yanıtladığı soruya göre evinde 1 adet bilgisayar olan 17 (%47,2), 2 adet bilgisayar olan 17 (%47,2), 3 adet bilgisayar olan 1 (%2,8) öğrencinin bulunduğunu ve 1'inin (%2,8) evinde ise bilgisayar bulunmadığını görmekteyiz. Bu veriler, çalışma grubunun evinde bilgisayarların kullanımının da televizyonlar kadar yaygınlaştığını göstermektedir.

Tablo 22. "Evinizde internet var mı?" Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Evinizde İnternet Var mı?	f	%
Hayır	5	13,9
Evet	31	86,1
Toplam	36	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi, çalışma grubu, 31’i (%86,1) evinde internet bağlantısı bulunan, 5’i (%13,9) evinde internet bağlantısı bulunmayan toplam 36 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun evinde internet bağlantısının olması, onların günlük hayatlarında internet yoluyla maruz kaldıkları medya metinlerinin varlığını göstermektedir.

3.5.1.3. Katılımcıların Okul Dışı Platforma İlişkin Bulgular

Tablo 23. “Günde kaç saat televizyon izliyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Günde Kaç Saat TV İzliyorsunuz?	f	%
Hiç seyretmem	2	5,5
1-2 saat	12	33,3
3-4 saat	15	41,7
4 saat üzeri	7	19,5
Toplam	36	100

Tablo 23’te görüldüğü gibi, çalışma grubu, 15’i (%41,7) genellikle günde 3-4 saat televizyon izleyen, 12’si (%33,3) genellikle günde 1-2 saat televizyon izleyen, 7’si (%19,4) genellikle günde 5 saat televizyon izleyen ve 2’si (%5,5) hiç seyretmem diyen, 36 öğrenciden oluşmaktadır. Genel olarak duruma bakıldığında, 34 öğrencinin yarısından çoğu televizyonu günde en az 3 saat izlediği görülmektedir.

Tablo 24. “Facebook hesabınız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Facebook Hesabınız Var mı?	f	%
Var	29	80,6
Yok	7	19,4
Toplam	36	100

Tablo 24’te görüldüğü gibi, çalışma gurubunda yer alan öğrencilerden, 29’u (%80,6) Facebook hesabının olduğunu ve 7’sinin (%19,4) Facebook hesabının olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 25. “Facebook’u ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Facebook Ziyaret Sıklığı	f	%
Her gün ziyaret ediyorum	8	22,2
2-3 günde bir ziyaret ediyorum	12	33,3
Haftada bir ziyaret ediyorum	4	11,1
Ayda bir ziyaret ediyorum	3	8,3
Hiç ziyaret etmiyorum	9	25,1
Toplam	36	100

Tablo 25’te görüldüğü gibi, çalışma gurubu, 12’si (% 33,3) *2-3 Günde bir ziyaret ediyorum*, 9’u (%25,1) *Hiç ziyaret etmiyorum*, 8’si (%22,2) *Her gün ziyaret ediyorum*, 4’ü (% 11,1) *Haftada bir ziyaret ediyorum* ve 3’ü (% 8,3) *Ayda bir ziyaret ediyorum* diyen 36 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 26. “Twitter hesabınız var mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Twitter Hesabınız Var mı?	f	%
Var	14	38,9
Yok	22	61,1
Toplam	36	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi, çalışma grubunun, 14’ünün (%38,9) Twitter hesabının olduğu ve 22’sinin (%61,1) Twitter hesabının olmadığını belirtmişlerdir. Çalışma grubunun sosyal paylaşım platformlarından *facebook* hesaplarını, *twitter* uygulamasından daha fazla kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 27. “Twitter’ı ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Twitter Ziyaret Sıklığı	f	%
Her gün ziyaret ediyorum	3	8,3
2-3 günde bir ziyaret ediyorum	4	11,1
Haftada bir ziyaret ediyorum	1	2,8
Ayda bir ziyaret ediyorum	3	8,3
Hiç ziyaret etmiyorum	25	63,9
Toplam	36	100

Tablo 27’de görüldüğü gibi; çalışma gurubunun 25’i (% 69,4) twitter uygulamasının genel ağ adresini hiç ziyaret etmediğini, 4’ü (% 11,1) 2-3 günde bir ziyaret ettiğini, 3’ü (% 8,3) her gün ziyaret ettiğini, 3’ü (% 8,3) ayda bir ziyaret ettiğini ve 1’i (% 2,8) haftada bir ziyaret ettiğini belirten 36 öğrenciden oluşmaktadır

Tablo 28. “Günde kaç saat bilgisayar oyunu oynarsınız?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Günde Kaç Saat Bilgisayar Oyunu Oynarsınız?	f	%
Hiç oynamam	2	5,6
1 saat	9	25,0
2 saat	12	33,3
3 saat	10	27,8
4 saat	2	5,6
6 saat	1	2,8
Toplam	36	100

Tablo 28’de görüldüğü gibi, çalışma grubunun, 12’si (%33,3) genellikle günde 2 saat bilgisayar oyunu oynadıkları, 10’u (%27,7) genellikle günde 3 saat bilgisayar oyunu oynadıkları, 9’u (%25,0) genellikle günde 1 saat bilgisayar oyunu oynadıkları, 2’si (%5,6) genellikle günde dört saat bilgisayar oyunu oynadıkları, 2’si (%5,6) hiç bilgisayar oyunu oynamadıkları, 1’i (%2,8) genellikle günde 6 saat bilgisayar oyunu oynadığı, anlaşılmaktadır.

Tablo 29. “Günde kaç saat radyo/müzik dinlersiniz?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Günde Kaç Saat Radyo/Müzik Dinlersiniz?	f	%
Hiç dinlemiyorum	11	30,6
1 saat	17	47,2
2 saat	1	2,8
3 saat	5	13,9
5 saat	1	2,8
8 saat	1	2,8
Toplam	36	100

Tablo 29’da görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğrencilerin, 17’si (%47,2) günde 1 saat radyo/müzik dinlediklerini, 11’i (%30,6) hiç radyo/müzik dinlemediklerini, 5’i (%13,8)

günde 3 saat radyo/müzik dinlediklerini ve 1'i (%2,8) günde 2 saat, 1'i (%2,8) günde 5 saat ve 1'i (%2,8) de günde 8 saat radyo/müzik dinlediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 30. “Gazete veya dergide yazınız yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangilerinde?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gazete veya Dergide Yazınız Yayınlandı mı?	f	%
Evet	2	5,6
Hayır	34	94,4
Toplam	36	100

Tablo 30’da görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğrencilerin, 2’sinin (%5,6) gazete veya dergide yazılarının yayınlandığını ve 34’ü (%94,4) ise gazete veya dergide yazılarının yayınlanmadığını belirtmişlerdir. Yayınlandığını belirten öğrenciler, yazılarının okul gazetesinde yayınlandığını ifade etmişlerdir.

Tablo 31. “Bir medya kanalında yazınız veya eseriniz yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangilerinde?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Bir Medya Kanalında Yazınız veya Eseriniz Yayınlandı mı?	f	%
Evet	7	19,4
Hayır	29	80,6
Toplam	36	100

Tablo 31’de görüldüğü üzere, çalışmaya katılan öğrencilerin, 7’sinin (%19,4) bir medya kanalında yazısının veya eserinin yayınlandığını ve 29’u (%80,6) ise bir medya kanalında yazısının veya eserinin yayınlanmadığını belirtmişlerdir. Yayınlandığını belirten öğrenciler, daha önce yazılarının okul gazetesinde; videolarının ise Youtube ve Facebook’ta yayınlandığını ifade etmişlerdir.

Tablo 32. “Daha önce hiçbir senaryo yazdınız mı? Yazdıysanız ismini/isimlerini belirtiniz.” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Senaryo Yazdınız mı?	f	%
Evet	3	8,3
Hayır	33	91,7
Toplam	36	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin 33'ü (%91,7) daha önce senaryo yazmadıkları ve 3 öğrenci ise (% 8,3) daha önce senaryo yazdıkları görülmektedir

Tablo 33. “Daha önce hiçbir kısa film ya da reklam çektiniz mi?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Kısa Film ya da Reklam Çektiniz mi?	f	%
Evet	9	25,0
Hayır	27	75,0
Toplam	36	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin 27'si (% 75,0) daha önce kısa film/reklam çekmediklerini ve 9 öğrenci ise (% 25,0) daha önce kısa/film/reklam çektiklerini söylemişlerdir.

Tablo 34. “Daha önce bir filmde/reklamda oynadınız mı?” Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Filmde/Reklamda Oynadınız mı?	f	%
Evet	0	0
Hayır	36	100
Toplam	36	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamı daha önce bir film ya da reklamda oynamadıklarını belirtmişlerdir.

Öğrenciler arasından görüşmeler yapılacak, veri toplama araçları ile veri toplanacak ve özellikle izlenmesi düşünülen, anahtar katılımcı öğrencilerin belirlenmesinin uygun olacağı düşünülmüştür. Anahtar katılımcı öğrenci sayısını sınıftaki öğrenci mevcuduna göre yüksek tutmaya çalışan araştırmacı, böylelikle eylem araştırmasının sınıftaki etkilerini değerlendirmek için daha fazla görüşme ve doküman verisi elde etmeyi amaçlamıştır. Araştırmacı kız-erkek dengesini de göz önüne alarak başlangıçta 7'si kız, 7'si erkek toplam 14 anahtar katılımcı öğrenci belirlemiştir. Araştırmacı, anahtar katılımcı öğrencileri belirlerken kız erkek dengesinin yanında, öğrencilerin bir önceki eğitim öğretim yılındaki akademik başarı seviyelerini de göz önünde bulundurarak not ortalamalarının alt, orta ve üst basamağından öğrenciler seçmiştir. Araştırmanın ilerleyen süreçlerinde yapılan veli toplantısında, bir veli ile görüşmesinin ardından

etkinliklere aktif katılım gösteren ve velisi tarafından değişim beklenen bir (1) kız öğrenciyi de velisi ile birlikte gözlemleyen araştırmacı, anahtar katılımcı öğrenci sayısını 15'e çıkarmıştır. Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Velilerden aldığım tepki olumlu idi. Bu çalışmanın onların Türkçe dil becerilerini de geliştireceğini söylediğimde bir veli söz istedi:

Öğretmen: Siz galiba Ayşenur Banu'nun velisisiniz, değil mi?

Veli: "Evet Hocam benim kız, çok sessiz. Sınıfta da sanırım öyle. Şöyle bir güven dolu, dolu dolu konuşamıyor. Bu çalışmalar belki onu değiştirir."

Öğretmen: Çalışmalara isteyerek aktif olarak katılırsa pek çok kişiye hitaben yaptığı çalışmalar elbette ona topluluklara hitap etmeden dolayı bir güven gelecektir. İnşallah faydasının olacağını umuyorum.

Ayşenur'un babası ile araştırma sonunda bir görüşme yapmak sanırım iyi olacak. En azından araştırmanın içine kapanık bir öğrenci üzerindeki etkisini de görmüş olacağım. (Araştırmacı Günlüğü, 04.11.2014)”

3.5.2. Veliler

Eylem etkinlik planının hazırlanmasının ardından uygulama derslerine geçilmeden önce yapılan veli toplantısına gelen veliler, araştırmanın içeriği hakkında bilgilendirilmişlerdir. Toplantıya gelen velilere veli izin formları dağıtılarak araştırmaya öğrencisi aracılığı ile izin veren veliler formu imzalamışlardır. Birkaç veli, düşünmek için zaman istemiş; diğerleri hemen orada imzalamışlardır. Araştırmacı, toplantıya gelmeyen veya gelemeyen velilere ise öğrenciler üzerinde ulaşarak evlerine bu formları göndermiş ve sınıftaki her velinin araştırmadan haberdar edilmesi sağlanmıştır. Bir öğrenci dışında diğer tüm öğrenciler için velilerden imzalı izin alınmıştır. O bir öğrenci ise köşe yazısı yazma etkinliklerinde formu tekrar istemiş ve etkinliklere katılmayı tercih etmiştir. Daha sonradan anlaşılmıştır ki parçalanmış bir aileye mensup olan öğrenci, eylem araştırmasında yer almak istemediği için veli izin formunu annesinin adına kendisinin imzaladığını söylemiştir.

Araştırma boyunca veliler öğrencilerdeki değişikliği izleyecek ve onaylayacak konumda görüldüğü için araştırmacının odağında yer almıştır. Araştırmacı, eylem araştırmasına başlamadan önce öğrencileri daha iyi tanımak için veliler ile görüşmeler yapmıştır.

Eylem araştırması sürecinde ve sonunda da elde edilen bulgular için yer yer sağlamalar yapmak için veliler ile görüşmüş ve öğrencilerdeki değişimi okul dışında da izleye çalışmıştır.

3.5.3. Uygulayıcı Öğretmen

Araştırmacı aynı zamanda bir Türkçe öğretmeni olduğu için araştırmasını Türkçe dersine girdiği bir sınıfta uygulamayı uygun bulmuştur. Okuldaki diğer öğretmenlerle de görüşen araştırmacı, eylem etkinlik planını farklı öğretmenlerle eş zamanlı olarak da yürütmek için Türkçe öğretmenleriyle görüşmeler yapmıştır.

"Bir eylem araştırması içinde bulunan öğretmenler uygulamalarında karşılaştıkları sorunlarla başa çıkarken kendi güçlü yönlerinin ve zayıf yönlerinin farkında olacak; güçlü yönlerinden ilerideki uygulamalarında daha fazla yararlanmak, zayıf yönlerini de farklı stratejiler uygulayarak geliştirmek yoluna gidecektir. Eylem araştırması doğası gereği işbirlikçi bir yaklaşım olduğu için, aynı okulda birlikte çalışan öğretmenlerin birbirlerinin uygulamaları hakkında görüş bildirmeleri ve katkı getirmeleri, öğretmeye ve öğrenmeye yönelik farklı görüş açılarının da ortaya çıkmasına yol açabilecektir (Kuzu, 2009, s. 429)."

Görüşme yapılan öğretmenler, müfredat kaygısı ve araştırma konusuna olan yabancılıkları sebebiyle araştırmaya gönüllü olmak istemedikleri için araştırmacı, eylem araştırmasını kendi sınıfında hem öğretmen hem araştırmacı hem de uygulayıcı olarak yürütmüştür.

3.5.4. Gözlemci Öğretmen Adayları

Eğitim Fakültesi Türkçe eğitim bölümünde okuyan ve gözlem yapmaya gelen iki öğrenci de araştırma sürecine dâhil edilmiş olup, yaptıkları gözlemler ile veri çeşitliliğini artırmada bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'in haftalık ders programına göre, eylem araştırmasını yapacağı sınıfa pazartesi 2, salı 1, çarşamba 2 saat dersi yer almaktadır. Öğretmen adayları (stajyer öğrenciler), üniversitedeki derslerinde dolayı yalnızca haftanın bir günü (pazartesi) derslere iştirak etmişlerdir. Yaklaşık 5 ay süren araştırma süreci boyunca stajyer öğrencilerden ders ve öğrenciler ile ilgili gözlem formu doldurmaları istenmiştir. Öğrenciler, sınav haftasından öncesine kadar (ocak ayının 2. haftası) dersi

gözlemleyebilmiş olup ikinci dönem itibarıyla derslere katılmamışlardır. İkinci dönemden itibaren Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, yine aynı günler eylem araştırmasını yürütmüştür.

3.6. Veri Toplama Araçları

Yapısı itibarıyla nitel araştırma yöntemiyle yürütülen araştırmada, araştırmacı aynı zamanda uygulayıcı olduğu için veri toplama araçları şu şekilde belirlenmiştir:

- a. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Günlüğü
- b. Öğretmen Adayları Gözlem Formları
- c. Kamera ve Ses Kayıtları
- d. Öğrenci Görüşme Formları
- e. Veli Görüşme Formları
- f. Öğrenci Defterleri, Çalışma Kitapları ve Etkinlik Kâğıtları
- g. Öğrenci Günlükleri
- h. Öğrenci Ders Günlükleri
- i. Sosyal Medya Paylaşımları
- j. E-postalar
- k. Blog Adresleri ve Sayfaları
- l. Köşe Yazıları
- m. Fotoğraflar

a. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Günlüğü (Gözlem)

Araştırmacının eylem araştırması öncesinde, esnasında ve sonrasında sınıf, öğrenci ve veliler ile ilgili duygu, düşünce ve gözlemlerinden oluşan bir veri kaynağıdır. Gözlemlerini günlük formatında kaydeden Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, 5 aylık bir süreç içinde eylem araştırması uygulamalarının yapıldığı günler ağırlıkta olmak üzere 33 sayfalık bir veri toplamıştır. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen günlüğünden örnekler EK 10'da yer almaktadır.

b. Öğretmen Adayları Gözlem Formları

Araştırma sürecinde Türkçe dersine gözlem yapmaya gelen Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinden ikisi araştırmacının dersine girerek gözlemlerde

bulunmuşlardır. Gözlem formlarında öğretmen adaylarının (stajyer öğrencilerin) ders esnasında olabileceği gibi ders öncesi ve ders sonrası öğrencileri gözlenmesi araştırmacı tarafından istenmiştir (Bakınız EK 9). Öğretmen adayları, 1. dönemin sonuna kadar gelebildikleri günlerde gözlem yapmışlardır.

c. Kamera ve Ses Kayıtları

Araştırma sürecinde, öğrencilerin derste doğal davranmalarını isteyen Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, zorunlu olmadıkça ses ve video kaydı almadan dersin doğal ortamında gözlemler yapmayı tercih etmiştir. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmeni bu davranışa iten sebep, konusu ve yöntemi itibarıyla önceki benzer bir eylem araştırmasından (Tüzel, 2012, s. 287) çıkan şu sonuç olmuştur: *Öğrenci görüşlerinin yoğunlaştığı temalardan bir tanesi de uygulama süreci boyunca sınıfta kayıt yapan kameradan öğrencilerin duyduğu rahatsızlıktır. Öğrenciler, kamera yüzünden derste söz almak istemediklerini belirtmektedirler. Bu rahatsızlık uygulama süresi boyunca giderek azalmıştır.*

Başlangıçta ses kaydı almaya çalışan araştırmacı, öğrencilerin yer yer ses kayıt cihazını fark ettiklerini ve bu farkındalığın ardından tedirginlik içinde olduklarını ve davranışlarını değiştirmeye çalıştıklarını gözlemlediği için bu kayıtlardan da vazgeçmiş öğretmen adaylarının (stajyer öğrencilerin) gözlemlerini ve kendi gözlemlerini dikkate alarak değerlendirmelerde bulunmuştur. Bir başka veri toplama aracı olan öğrenci ve velilerle yapılan görüşmeler, ses kayıtlarına alınarak analiz edilmiştir.

d. Öğrenci Görüşme Formları

Araştırmacı, araştırma öncesi öğrenciler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yaparak onları tanımaya, betimlemeye çalışmıştır (Bakınız EK 5). Bu görüşmelerin dışında eylem araştırması süreci esnasında ve sonrasında da öğrenciler ile görüşmeler yapılmış; araştırmanın çalışma grubundaki öğrenciler üzerindeki etkileri anlaşılmaya çalışılmıştır (Bakınız EK 6).

e. Veli Görüşme Formları

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, araştırma öncesinde veliler ile toplantı düzenlemiş ve süreç hakkında onları bilgilendirmiştir. Bunun dışında etkinlik ve çalışmaların arasında ve sonunda veliler ile bireysel görüşmeler de yapmış, öğrencilerde

davranış değişikliği olup olmadığını öğrenmeye çalışmıştır. Veli görüşmelerinde velilere öğrencilere yöneltilen sorulara benzer sorular yöneltilerek öğrencilerin ifadeleri doğrulanmaya çalışılmıştır (Bakınız EK 7-8).

f. Öğrenci Defterleri, Çalışma Kitapları ve Etkinlik Kâğıtları

Bazı etkinliklerde öğrencilerin çalışma kitabına ve defterlerine yazdıkları yazılar, yarışmalarda kullandıkları evrak eylem araştırmasının bulgular kapsamında değerlendirilmeye alınmıştır (Bakınız EK 16-17).

g. Öğrenci Günlükleri

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, eylem araştırmasını yürüttüğü 7-D sınıftaki anahtar katılımcı öğrencilerden günlük tutmalarını istemiştir. Özellikle eylem araştırmasının yapıldığı günlerde öğrencilerin yaşadıklarını, duygu ve düşüncelerini içtenlikle anlatmalarını istemiştir. Eylem araştırması sürecinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin anlaşılmaya çalışıldığı günlüklerin; bazı öğrenciler tarafından e-posta şeklinde, bazıları tarafından da *word* belgesi şeklinde tutulduğu gözlenmiştir (Bakınız EK 11).

h. Öğrenci Ders Günlükleri

Öğrencilere yapılan etkinlik ve çalışmaların ardından verilen formlardır. Bu formlarda öğrenci o gün veya o derste öğrendiklerini, duygu ve düşüncelerini ifade etmektedir. Formlara isim yazma zorunluluğu getirmeyen araştırmacı, öğrencilerin içlerinden geldiği gibi rahat bir şekilde düşüncelerini ifade etmelerini istemiştir. Öğrenci etkinlik günlüğü formunda şu altı soru kullanılmıştır:

S.1. Bu derste neler öğrendin?

S.2. Yaptığım etkinlikler günlük hayatında işe yarayacak mı?

S.3. Sence bu öğrendiklerin sana neden öğretilmiş olabilir?

S.4. Bu derste en çok neyden hoşlandın?

S.5. Bu derste en çok neyden hoşlanmadın?

S.6. Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne gibi farklılıkların olduğunu söylersin? (Bakınız EK 12)

i. Sosyal Medya Paylaşımları

Öğrencilerin eylem etkinlik planında kazandığı davranış değişikliklerinin okul dışı ortamlarda takip edilmesi adına araştırma grubuna özel sosyal medya sayfası kurulmuştur. Ayrıca öğrencilerin yaş sınırı olmasına rağmen yaşlarını büyüterek açtıkları kişisel sosyal medya hesapları da araştırma süreci boyunca izlenmiş ve bulgular kısmında değerlendirmeye alınmıştır.

j. E-postalar

Öğrencilerin araştırma kapsamında farklı kurum ve kuruluşlara e-postalar göndermelerini istenmiştir. Araştırmacı bu e-postaları veri olarak değerlendirebilmek için öğrencilerden kendisine de göndermelerini istemiş ve değerlendirme sürecinde bu veriler de dil ve anlatım olarak değerlendirilmeye alınmıştır (Bakınız EK 13).

k. Blog Adresleri ve Sayfaları

Öğrencilerin medya metinleri üretmelerine imkân sağlayacak bir mecra olan blog sayfaları da veri çeşitliliğine katkı sağlanması amacıyla incelenmiş ve değerlendirilmeye tabi tutulmuştur (Bakınız EK 14).

l. Köşe Yazıları

Öğrencilerin gazetede yayınlanan köşe yazıları dil ve anlatım bakımından değerlendirilerek öğrencilerin medya üretme becerileri açısından önem arz eden verilerdir. Bu köşe yazıları, gazetelerdeki yayımlandığı şekilleriyle EK 15'te yer almaktadır.

m. Fotoğraflar

Slogan yarışmasında öğrencilerin, slogan adaylarını oylamaları esnasında, öğretmenler ile ve kendi aralarında çektiği fotoğraflar da araştırmada toplanan veri kaynaklarına eklenmiştir (Bakınız EK 17).

3.7. Veri Analizi

Yapısı gereği nitel araştırma modelinde yürütülen araştırmanın teorik kısmı olan İlköğretim (Ortaokul) 6, 7 ve 8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan kazanımlar ile medya okuryazarlığı becerileri ilişkilendirilmesi çalışmasında doküman

incelemesi yoluyla elde edilen veriler, uzman görüşleri ile şekillendirilmiş ve alan yazında konuyla ilgili farklı kaynaklardaki veriler ile yer yer karşılaştırılmıştır.

2. bölümde yer alan eylem araştırması öncesinde ön görüşmeler yapılarak öğrenci ve velilerin medya araçları ile ilişkisi ve görüşleri detaylı olarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Eylem araştırması sürecinin sonunda da son yapılan görüşmeler ile araştırmanın öğrenci ve veliler üzerindeki etkileri karşılaştırmalı olarak anlaşılmasına çalışılmıştır. Ön görüşme formları araştırma grubunu oluşturan 7-D sınıfından belirlenen anahtar katılımcı 15 öğrenci ve bu öğrencilerin velileri olmak üzere toplamda 30 kişiye uygulanmıştır.

Görüşme yoluyla elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 227). Görüşme sorularına verilen cevaplar bir araya getirilerek tek tek ele alınmış ve tablolaştırılmıştır. Elde edilen ifadelerde yer alan anahtar sözcükler *kodlar* başlığı altında toplanmış, kodların ortak yönleri ile daha genel kavramlar ise *temalar* başlığı altında toplanmıştır. Bazı görüşme soruları, içeriği itibarıyla kodlamaya ve temalandırmaya uygun olmadığı için bu sorularda *kod* ve *tema* belirlenmemiş, doğrudan analize ulaşma yoluna gidilmiştir.

Analizin son aşamasında verilen kod ve ulaşılan temalar üzerinden betimleme, yorum ve tartışmalar yapılmıştır. Görüşme formları ile elde edilen verilerin analizi işlemlerinde aşağıdaki kodlama ve tanımlama tekniği kullanılmıştır.

G1, G2, G3...: Görüşme sıralamasını (Ön Görüşme ve Son Görüşme),

G1.1, G1.2, G1.3...: Görüşmedeki soruların sıralamasını,

Ö1, Ö2, Ö3...: Görüşüne başvurulmuş öğrencileri ve ifadelerini,

V1, V2, V3...: Görüşüne başvurulmuş velileri ve ifadelerini,

[...]: Görüşmeden elde edilmeyen fakat cümle ve anlam bütünlüğünün oluşması için araştırmacı tarafından tamamlanan ifadeleri göstermektedir.

Eylem araştırmasında araştırmanın odağına alınan çalışma grubunu detaylı bir şekilde tanımak için öğrencilerin doğum tarihi, kardeş sayısı, aile gelir durumu, anne-baba

bilgileri ve medya ile ilişkileri gibi hususları belirlemeye yönelik kapalı uçlu sorular bulunan bir form kullanılmıştır. Öğrencilerden kendilerine uygun seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Bu doğrultuda değerlendirmeye alınacak ölçekler numaralandırılmıştır. Verilen yanıtlar, araştırmacı tarafından bilgisayara yüklenmiştir. Ölçek numaralarına göre bilgisayara yüklenen verilerin analizi, araştırmanın amacına uygun olarak "SPSS 19.0 for Windows" paket programı kullanılarak yapılmıştır. Böylece çalışmaya katılanların demografik bilgileri ile ilgili veriler elde edilmiştir.

Eylem araştırması sürecinde elde edilen etkinlik örnekleri ve öğrenci ürünleri, doküman incelemesi ile incelenmiş ve betimsel analizler ile değerlendirilmiştir.

3.8. Geçerlik ve Güvenirlik

İlköğretim (Ortaokul) 6, 7 ve 8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı amaç ve kazanımları ile medya okuryazarlığı becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek araştırmanın temelini oluşturan ilk çalışma olmuştur. Bu çalışma için doküman analizi yapılmış ve Türkçe programında yer alan amaç ve kazanımlar ile ilişkili olduğu düşünülen medya okuryazarlığı becerileri uzman görüşleri doğrultusunda ilişkilendirilmiştir. Ortaya konan ilişkilendirmenin geçerlik ve güvenirlilik çalışmaları için Türkçe Eğitimi alanından 9, eğitim bilimleri ve medya okuryazarlığı alanında 1 uzman olmak üzere toplamda 10 akademisyenin görüşleri alınmış ve öneriler doğrultusunda ilişkilendirmeye son şekli verilmiştir.

Araştırmada geçerlik ve güvenirliliği sağlamak için; sürecin nasıl başladığı ve devam ettiği, çalışma ortamı ve çalışma grubunun demografik özellikleri ayrıntılı bir şekilde aktarılmıştır. Beş aylık (20.Ekim.2014-10.Mart.2015) bir süreç içerisinde uygulanan eylem araştırmasında 13 farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Görüşmeler ses kayıtlarına alınmış, süreç boyunca uzman görüşlerine başvurulmuştur.

Eylem araştırması süreci öncesinde, esnasında ve sonrasında öğrenci ve veliler ile yapılan görüşmelerin geçerliği ve güvenirliliği için sorular; uygulanmadan önce amaçlı olarak belirlenen 5 öğrenci ve veliye sorulmuş ve alınan cevaplar doğrultusunda düzenlenmesi gereken noktaların yeniden yapılandırılmasıyla son şeklini almıştır. Ayrıca görüşmelerin güvenirliliği için ses kayıtları yapılmıştır.

Gözlem ve görüşmelerde mümkün olduğunca nesnel olmaya çalışan araştırmacı ve uygulayıcı öğretmen, nesneliliği sağlamak için sık sık ve doğrudan alıntılar yaparak betimsel analiz sürecini yürütmüştür.

Eylem araştırmasının çalışma grubunda yer alan öğrencilerin neredeyse yarısına yakınının (36 öğrenciden 15'i) görüşlerine başvurulacak anahtar katılımcı öğrenci olarak seçilmesi ve bulguların doğrulanması için seçilen öğrencilerin velileri ile de görüşmeler yapılması, eylem araştırmasının çalışma grubu üzerindeki etkilerinin geçerliği ve güvenilirliği için yapılan çalışmalardan bir diğeridir.

4. BULGULAR

"Ana müfredat boyunca bugünün öğrencileri, yazı ve yazılı olmayan pek çok form ile çeşitli mesajlar oluşturmayı ve bu mesajları anlamayı öğrenmek zorundadırlar."

(Adams ve Hamm, 2006)

4.1. Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı İle İlişkilendirilmesine Dair Bulgular ve Yorumlar

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ile Medya Okuryazarlığı becerilerinin (erişim, analiz, değerlendirme ve üretme) ilişkilendirilmesi, programdaki; genel amaçlar, öğrencinin kazanması beklenen temel beceriler, öğrenme ve öğretme süreci, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma beceri alanlarında yer alan kazanımlar üzerinden, programdaki sırasıyla yapılmıştır.

İlişkilendirmeler tablolar halinde verilmiş olup, genel amaçlar dışında, ilişkilendirilemeyen kazanımlar tabloya alınmamıştır. İlköğretim TDÖP (6, 7 ve 8. Sınıflar) *genel amaçları* ile medya okuryazarlığı dört temel becerisinin ilişkilendirilmesi Tablo 35'te görülmektedir.

Tablo 35. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Genel Amaçları ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Kazanım Numarası	Türkçe Öğretim Programı Genel Amaçları	İlişkilendirilen MO Becerileri
1	<i>Dilimizin, millî birlik ve bütünlüğümüzün temel unsurlarından biri olduğunu benimsemeleri</i>	---
2	<i>Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmek</i>	Medya üretme
3	<i>Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmak</i>	Medya üretme
4	<i>Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmek</i>	Analiz ve Değerlendirme

5	<i>Seviyesine uygun eserleri okuma; bilim, kültür ve sanat etkinliklerini seçme, dinleme, izleme alışkanlığı ve zevki kazanmak</i>	Erişim, Analiz ve Değerlendirme
6	<i>Okuduğu, dinlediği ve izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmaları; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmek</i>	Analiz ve Değerlendirme
7	<i>Yapıcı, yaratıcı, akılcı, eleştirel ve doğru düşünme yollarını öğrenmeleri, bunları bir alışkanlık hâline getirmek</i>	Analiz ve Değerlendirme
8	<i>Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmak</i>	Erişim, Analiz ve Değerlendirme
9	<i>Türk ve dünya kültür ve sanatına ait eserler aracılığıyla millî ve evrensel değerleri tanımaları</i>	Erişim, Analiz ve Değerlendirme
10	<i>Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözümler üretmek</i>	Analiz, Değerlendirme ve Medya Üretme
11	<i>Millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır</i>	---

Tablo 35'e göre; İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) TDÖP'te yer alan 11 genel amacın 9'u (%81,8) medya okuryazarlığı dört temel becerisi ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 9 genel amaçtan 7'sinin *analiz ve değerlendirme* becerisi ile ilişkili olduğu görülmüştür.

İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında genel amaçların yanı sıra, öğrencilerin dil becerilerindeki gelişimleriyle bağlantılı olarak, yatay olarak bir yılın sonunda, dikey olarak sekizinci sınıfın sonunda kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel beceriler belirtilmiştir. Programda ulaşılmaması beklenen temel beceriler ve bu becerilerle ilişkilendirilen medya okuryazarlığı becerileri Tablo 36'da belirtilmiştir.

Tablo 36. Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programında Öğrencinin Kazanması Beklenen Temel Beceriler ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Kazanım Numarası	Türkçe Programı Temel Beceriler	İlişkilendirilen MO Becerileri
1	<i>Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma</i>	Medya Üretme
2	<i>Eleştirel düşünme</i>	Analiz ve Değerlendirme
3	<i>Yaratıcı düşünme</i>	Analiz, Değerlendirme ve Medya Üretme
4	<i>İletişim kurma</i>	Erişim ve Medya Üretme
5	<i>Problem çözme</i>	Analiz ve Değerlendirme
6	<i>Araştırma</i>	Erişim, Analiz ve Değerlendirme
7	<i>Karar verme</i>	Analiz ve Değerlendirme
8	<i>Bilgi teknolojilerini kullanma</i>	Erişim, Analiz, Değerlendirme ve Medya Üretme
9	<i>Girişimcilik</i>	Erişim ve Medya Üretme

Tablo 36'ya göre İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrencinin kazanması beklenen 9 temel beceriden 9'unun da (%100) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili olduğu görülmektedir. Gelişen iletişim ve bilişim teknolojileri nedeniyle öğrencilerin günlük hayatında sık sık karşılaştığı medya iletilerinin çözümlenmesi ve değerlendirilmesinin yanında bu iletilere karşı medya metinleri üretme becerilerinin de, Türkçe Öğretim Programına göre öğrencilerin kazanması gereken temel beceriler arasında çok önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programının “1.3.Öğrenme ve Öğretme Süreci” başlığı altında yer alan ifadelerin de medya okuryazarlığı becerileriyle doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir. Bu ilişki Tablo 37’de yer almaktadır.

Tablo 37. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Öğrenme ve Öğretme Süreci ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Öğrenme ve Öğretme Sürecine Yönelik Öğrenci ve Öğretmen Nitelikleri	İlişkilendirilen MO Becerileri
<i>Öğrenciler, karşılaştıkları sorunlara bireysel veya grup olarak yaratıcı çözümler üretir, bu bilgi ve deneyimlerini geliştirerek sosyal çevreleriyle paylaşır.</i>	Medya Üretme
<i>Öğrenciler, bağımsız olarak öğrenmeyi, çeşitli araştırma teknikleriyle bilgiye ulaşmayı, değerlendirmeyi, sorgulamayı ve yorumlamayı hayatının bütün safhalarında bir alışkanlık hâline getirir.</i>	Analiz ve Değerlendirme
<i>Öğretmen, öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştığı zorluklarda onlara yardımcı olur ve yapıcı eleştirilerle onları yönlendirir.</i>	Analiz, Değerlendirme ve Medya Üretme
<i>Öğretmen, öğrenme sürecinin her aşamasında öğrencilerin ürünlerini dikkate alır ve onları destekler.</i>	Medya Üretme
<i>Öğretmen, öğrencilerin öğrenme etkinlikleri içindeki gelişimlerini izler, değerlendirir, onları kendilerini değerlendirmeye özendirir.</i>	Değerlendirme
<i>Dil becerileri bir bütünlük ve devamlılık gösterdiğinden, öğretmen öğrencilerin aileleriyle iş birliği içinde olmalı, okul dışında da bu becerilerin geliştirilmesini sağlayıcı etkinlikler düzenlemelidir.</i>	Medya Üretme

Tablo 37’de de görüleceği üzere İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programında; öğrenme ve öğretme sürecinin betimlenmesi, öğrencilerin aynı zamanda medya okuryazarlığı becerileri sürecini de ifade etmektedir. Özellikle "*Öğrenciler, bağımsız olarak öğrenmeyi, çeşitli araştırma teknikleriyle bilgiye ulaşmayı, değerlendirmeyi, sorgulamayı ve yorumlamayı hayatının bütün safhalarında bir*

alışkanlık hâline getirir" ifadesi öğrencilere; doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına nasıl ulaşabileceğinin öğretilmesi ve ulaşılan bilgi ve kaynaklarının bir analiz ve değerlendirme sürecinden geçirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

"Öğrenciler, karşılaştıkları sorunlara bireysel veya grup olarak yaratıcı çözümler üretir, bu bilgi ve deneyimlerini geliştirerek sosyal çevreleriyle paylaşır." ifadesinin de medya metinleri üretme becerilerine gönderme yaptığı söylenebilir.

Bu değerlendirmelerden sonra, medya okuryazarlığı becerilerinin, İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı beceri alanları içerisindeki yerini belirlemek amacıyla ilk olarak *"dinleme/izleme"* beceri alanı kazanımları ile ilişkili olabileceği düşünülen medya okuryazarlığı becerileri ele alınmıştır. Bu ilişki tablo 38'de gösterilmiştir.

Tablo 38. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Dinleme/İzleme Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Amaç	Kazanımlar	İlişkilendirilen MO Becerileri
1. Dinleme/İzleme Kurallarını Uygulama	<i>4. Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanır.</i>	Analiz ve Değerlendirme
2. Dinlenen, İzlenen Anlama ve Çözümleme	<i>1. Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.</i> <i>2. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki anahtar kelimeleri fark eder.</i> <i>3. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.</i> <i>4. Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.</i> <i>5. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki yardımcı fikirleri ve duyguları belirler.</i> <i>6. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.</i> <i>7. Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirler.</i> <i>8. Dinlediklerinde/izlediklerinde amaç-sonuç ilişkilerini belirler.</i> <i>9. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki örtülü anlamları bulur.</i> <i>11. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorular oluşturur.</i> <i>12. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin sorulara cevap verir.</i> <i>13. Dinlediklerinde/izlediklerinde yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.</i> <i>14. Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapar.</i> <i>15. Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.</i> <i>17. İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine</i>	Analiz ve Değerlendirme

	<p>yönelik tahminlerde bulunur.</p> <p>18. Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.</p> <p>19. Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.</p> <p>20. Dinlediği/izlediği metne farklı başlıklar bulur.</p> <p>21. Görsel/işitsel unsurlarla dinledikleri/izledikleri arasında ilgi kurar.</p> <p>22. Şiir dilinin farklılığını ayırt eder.</p> <p>24. Dinlediklerini/izlediklerini kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır.</p> <p>25. Dinlediği/izlediği kişi, konu ya da metnin yazarı/şairi hakkında bilgi edinir.</p>	
3. Dinlediklerini, İzlediklerini Değerlendirme	<p>1. Dinlediklerini/izlediklerini dil ve anlatım yönünden değerlendirir.</p> <p>2. Dinlediklerini/izlediklerini içerik yönünden değerlendirir.</p> <p>3. Dinlediği/izlediği kişiyi sesini ve beden dilini etkili kullanma yönünden değerlendirir.</p>	Değerlendirme
4. Söz Varlığını Zenginleştirme	<p>2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.</p>	Medya Üretme
5. Etkili Dinleme/İzleme Alışkanlığı Kazanma	<p>1. Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici/izleyici olarak katılır.</p> <p>2. Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır.</p> <p>3. Çok yönlü iletişim araçlarındaki yayınlardan ilgi, istek ve ihtiyaçlarına uygun olanlarını takip eder.</p> <p>4. Kaset, CD, film vb. kaynaklardan kişisel arşiv oluşturur.</p>	Erişim

MEB İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Programının *dinleme/izleme* beceri alanı ile ilgili 5 amaç ve bu amaçlara bağlı olarak 42 kazanım bulunmaktadır. Bu amaçların 5'i (%100), kazanımların ise 31'i (%73,8) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan dinleme beceri alanı kazanımları, en çok (23/31) *analiz ve değerlendirme* becerisi açısından medya okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. *Analiz ve Değerlendirme* becerisi ile ilişkilendirilen kazanımlar, *Dinlenen, İzlenen Anlama ve Çözümleme*" başlıklı 2. amacın ve *Dinleme/İzleme Kurallarını Uygulama* başlıklı 1. amacın altında yer alan kazanımlardır.

Tablo 39. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Konuşma Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Amaç	Kazanımlar	İlişkilendirilen MO Becerileri
1. Konuşma Kurallarını Uygulama	<p>1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar.</p> <p>2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.</p> <p>3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir.</p> <p>4. Standart Türkçe ile konuşur.</p> <p>5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.</p> <p>6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.</p> <p>7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur.</p> <p>8. Konuşmasında nezaket kurallarını uyar.</p>	Medya Üretme

	<ul style="list-style-type: none"> 9. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. 10. Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar. 11. Konuşmasında amaç-sonuç ilişkileri kurar. 12. Tekrara düşmeden konuşur. 13. Konuşmayı uygun ifadelerle bitirir. 	
2. Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma	<ul style="list-style-type: none"> 1. Konuşurken nefesini ayarlar. 3. Kelimeleri doğru telaffuz eder. 4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. 5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. 6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. 7. Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder. 8. Canlandırmalarda, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. 9. Dinleyicilerle göz teması kurar. 	Medya Üretme
3. Hazırlıklı Konuşmalar Yapma	<ul style="list-style-type: none"> 1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. 2. Konuşma metni hazırlar. 3. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. 4. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. 5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. 6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. 7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. 10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. 11. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 	Medya Üretme
4. Kendi Konuşmasını Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> 1. Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. 2. Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. 3. Konuşmasını sunum tekniği yönünden değerlendirir. 4. Konuşmasını, sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir. 	Medya Üretme
5. Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Aışkanlığı Kazanma	<ul style="list-style-type: none"> 1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder. 3. Sorunlarına konuşarak çözüm arar. 4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. 	Medya Üretme

MEB İlköğretim Türkçe Programının *konuşma* beceri alanı ile ilgili 5 amaç ve bu amaçlara bağlı olarak 42 kazanım bulunmaktadır. Konuşma beceri alanında bulunan 5 amacın 5'i de (%100) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. Konuşma beceri alanında bulunan amaçlara bağlı toplam 42 kazanım arasından 38'i (%90,4), medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 38 kazanımın 38'i de medya okuryazarlığı becerinden *medya üretme* becerisi açısından medya okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir.

Tablo 40. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Okuma Becerisi Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Amaç	Kazanımlar	İlişkilendirilen MO Becerileri		
1. Okuma Kurallarını Uygulama	1. Sesini ve beden dilini etkin kullanır.	Medya Üretme		
	2. Akıcı biçimde okur.	Erişim ve Medya Üretme		
	3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.			
	4. Sözüün ezgisine dikkat ederek okur.			
	5. Okuma yöntem ve tekniklerini kullanır.	Analiz ve Değerlendirme		
2. Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme	1. Metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.	Analiz		
	2. Metindeki anahtar kelimeleri belirler.			
	3. Metnin konusunu belirler.			
	4. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.			
	5. Metindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirler.			
	6. Anlatımın kimin ağzından yapıldığını belirler.			
	7. Olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler.			
	8. Metindeki sebep-sonuç ilişkilerini fark eder.			
	9. Metindeki amaç-sonuç ilişkilerini fark eder.			
	10. Okuduklarındaki örtülü anlamları bulur.			
	11. Okuduklarındaki öznel ve nesnel yargıları ayırt eder.			
	12. Okuduklarını kendi cümleleriyle, kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.			
	13. Metne ilişkin sorulara cevap verir.			
	14. Metne ilişkin sorular oluşturur.			
	15. Metnin türüyle ilgili özellikleri kavrar.			
	16. Metnin planını kavrar.			
	17. Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantıları fark eder.			
	18. Metindeki söz sanatlarının anlatıma olan katkısını fark eder.			
	19. Metinde yararlanılan düşünceyi geliştirme yollarının işlevlerini açıklar.			
	20. Metne ilişkin karşılaştırmalar yapar.			
	21. Kendisini şahıs kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.			
	22. Metinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.		Medya Üretme	
	23. Metindeki ipuçlarından hareketle metne yönelik tahminlerde bulunur.			
	24. Metnin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.			
	27. Okuduklarını kendi hayatı ve günlük hayatla karşılaştırır.			
	28. Metinle ilgili görsel öğeleri yorumlar.			
	29. Metnin başlığı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.			
	30. Okuduğu metne farklı başlıklar bulur.			
	31. Metnin yazarı veya şairi hakkında bilgi edinir.			
	3. Okuduğu Metni Değerlendirme		1. Metni dil ve anlatım yönünden değerlendirir.	Değerlendirme
			2. Metni içerik yönünden değerlendirir.	
4. Söz Varlığını Zenginleştirme	1. Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.	Analiz		
	2. Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.	Medya Üretme		

5. Okuma Alışkanlığı Kazanma	3. Okuduğu metinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.	Erişim
	2. Farklı türlerde metinler okur. 3. Süreli yayınları takip eder. 5. Kitaplık, kütüphane, kitap fuarı ve kitap evlerinden faydalanır.	
	6. Okudukları ile ilgili duygu ve düşüncelerini arkadaşlarıyla paylaşır.	Medya Üretme

MEB İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Programının *okuma* beceri alanı ile ilgili 5 amaç ve bu amaçlara bağlı olarak 51 kazanım bulunmaktadır. Bu amaçların 5'i (%100), toplam kazanımların ise 43'ü (%84,3), medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 43 kazanımdan 29'u, "*analiz (çözümleme)*" becerisi açısından medya okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir. *Analiz* becerisi ile ilişkili bulunan kazanımların çoğu (28/29), *Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme* başlıklı 2. amaç altında yer alan kazanımlardır.

Tablo 41. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı Yazma Beceri Alanı ile Medya Okuryazarlığı Becerilerinin İlişkilendirilmesi

Amaç	Kazanımlar	İlişkilendirilen MO Becerileri
1. Yazma Kurallarını Uygulama	1. Kâğıt ve sayfa düzenine dikkat eder. 3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar. 4. Standart Türkçe ile yazar. 5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. 6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. 7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. 8. Yazısında sebep-sonuç ilişkileri kurar. 9. Yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar. 10. Tekrara düşmeden yazar. 11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar.	Medya Üretme
2. Planlı Yazma	1. Yazma konusu hakkında araştırma yapar. 2. Yazacaklarının taslağını oluşturur. 3. Yazısını bir ana fikir etrafında planlar. 4. Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler. 5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. 6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. 7. Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. 8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. 9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. 10. Yazıya, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. 11. Dipnot, kaynakça, özet, içindikiler vb. kısımları uygun şekilde düzenler. 12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.	Medya Üretme
3. Farklı Türlerde Metinler	1. Olay yazıları yazar. 2. Düşünce yazıları yazar. 3. Bildirme yazıları yazar.	Medya Üretme

Yazma	<i>4. Şiir yazar</i>	
4. Kendi Yazdıklarını Değerlendirme	<i>1. Yazdıklarını biçim ve içerik yönünden değerlendirir.</i> <i>2. Yazdıklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.</i> <i>3. Yazdıklarını yazım ve noktalama kurallarına uygunluk yönünden değerlendirir.</i>	Değerlendirme
5. Kendini Yazılı Olarak İfade etme Alışkanlığı Kazanma	<i>1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini yazarak ifade eder.</i> <i>2. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.</i> <i>3. İlgi alanına göre yazar.</i> <i>4. Şiir defteri tutar.</i> <i>5. Günlük tutar.</i> <i>6. Beğendiği sözleri, metinleri ve şiirleri derler.</i> <i>7. Okul dergisi ve gazetesi için yazılar hazırlar.</i> <i>8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır.</i> <i>9. Yazdıklarından arşiv oluşturur.</i> <i>10. Yazma yarışmalarına katılır.</i>	Medya Üretme
6. Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama	<i>1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</i> <i>2. Noktalama işaretlerinin işlevlerine uygun olarak kullanır.</i>	Medya Üretme

MEB İlköğretim Türkçe Programının yazma beceri alanı ile ilgili 6 amaç ve bu amaçlara bağlı olarak 42 kazanım bulunmaktadır. Bu amaçların 6'sı (%100), toplam kazanımların ise 41'i (%97,6) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 41 kazanım arasından 38'i, "medya üretme" becerisi açısından medya okuryazarlığı ile ilişkilendirilmiştir.

Medya üretme becerisi ile ilişkili bulunan 38 kazanımdan 12'si, *Planlı Yazma* başlıklı 2. amaç; 10'u, *Yazma Kurallarını Uygulama* başlıklı 1. amaç; 10'u, *Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma* başlıklı 5. amaç; 4'ü, *Farklı Türlerde Metinler Yazma* başlıklı 3. amaç; 2'si *Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama* başlıklı 6. amaç altında yer alan kazanımlara aittir.

Genel olarak bakıldığında ilköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) TDÖP'te yer alan beceri alanlarına ait 177 kazanımdan 153'ü (%86,4) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. Medya okuryazarlığı beceri alanları tek tek dikkate alındığında, ilişkili bulunan 153 kazanımın 82'sinin medya üretme, 29'unun analiz, 8'inin değerlendirme, 7'sinin erişim, 24'ünün hem analiz hem değerlendirme, 3'ünün ise hem erişim hem de medya üretme becerisi ile ilişkilendirilecek düzeyde olduğu görülmüştür.

4.2. Eylem Araştırmasına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde öncelikle, öğrencilerin medyaya erişim ve medya üretme becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular verilmiştir. Görüşmeler ile elde edilen bulguların ardından eylem etkinlik planı uygulamaya konulmuş ve bu planda belirtilen çalışmalar ve etkinlikler yoluyla elde edilen veriler analiz edilmiştir.

Öğrencilerin medyaya erişim ve medya üretme becerilerinin değerlendirilmesi maksadıyla hazırlanmış olan *eylem etkinlik planında* (Bakınız EK 3) belirtilen etkinlik ve çalışmalardan elde edilen bulgular, betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Eylem araştırma sürecine başlamadan önce durum tespiti yapmak amacıyla araştırmanın yapılacağı öğrenciler ve velileri ile ön ve son görüşmeler yapılmıştır. Gözlemler ve öğrenci tanıma fişleri yoluyla anlaşılmaya çalışılan araştırma grubunun özellikleri görüşmeler yoluyla pekiştirilmeye çalışılmıştır.

4.2.1. Öğrenciler ile Yapılan Ön Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular

Eylem araştırması uygulama derslerinden ve etkinliklerden önce 7-D sınıfı için belirlenen anahtar katılımcı öğrencilerle ön görüşmeler yapılmıştır.

Görüşmelerde öğrencilerin medya araçlarını ne sıklıkla ve hangi amaçlarla kullandıkları, medyaya nasıl erişim sağladıkları, medya üretme becerileri hakkında neler düşündükleri, Türkçe dersinin günlük hayat ile bağlantıları ve Türkçe derslerinin medya araçları ile ilişkisi hakkında neler düşündükleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Ses kaydı ile yapılan görüşmelerde öğrencilere 12 soru sorulmuş ve verilen cevaplar bir araya toplanmıştır. Her soruya verilen cevaplar ayrı ayrı tablolar halinde değerlendirmeye alınmıştır. Öğrencilerin ifadelerinde yer alan anahtar sözcükler kodlanarak ortak ve daha genel kavramlara (temalara) ulaşılmaya çalışılmıştır. Değerlendirmeler yapılırken bu kod ve temalar da göz önünde bulundurulmuştur.

Görüşme soruları ve verilen cevaplar aşağıda yer alan 12 tabloda (Tablo 42-53) yer almaktadır.

Tablo 42. Öğrencilerin İnterneti (Bilgisayar ile) Kullanma Sıklığı ve Amaçları

G.1.1. İnterneti ne sıklıkla ve hangi amaçla kullanıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Günde 3-4 saat genellikle ödev konusunda kullanıyorum. Arada sırada da oyun oynamak için.		
Ö2. Oyun amaçlı kullandığım oluyor, ödevlerde araştırma yapmak için kullandığım oluyor.	Ödev	
Ö3. Genelde müzik dinlemek için kullanıyorum. Fazla da sık kullanmıyorum.		
Ö4. Sosyal medyaya girebilmek için, bilgiye daha çabuk ulaşabilmek için. Mesela bir ansiklopediden daha çabuk ulaşırız. Eğlenmek için zaman geçirmek için. Günde bir iki saat...	Müzik	
Ö5. Genellikle araştırma. Çok kullanmıyorum.		Bilgilenmek
Ö6. Ben genellikle ve sınavlarımın ya da ödevlerimin olduğu zaman beş on dakika kullanırım. Onun dışında pek kullanmıyorum.	Araştırma	
Ö7. Bazen oyun amaçlı ama genelde ödevlerimi yapmak için tabi ara ara boş zamanlarımda ödevlerimi yaptıktan sonra		
Ö8. Haftada iki üç kere kullanırım. Sosyal medya hesaplarım için, oyun ve eğlence için genellikle.		
Ö9. Artık ödev yapma amacıyla kullanıyorum. Çünkü okullar açıldı.	Oyun	
Ö10. Kullanmam gereken amaç; araştırma ama ben daha çok oyun, eğlence amacıyla kullanıyorum, bir de iletişim, web sayfalarında gezme gibi.		
Ö11. İnterneti fazla kullanmam. Oyun amaçlı kullanmam ama ders ve araştırma yapmak için kullanıyorum.		Eğlenmek
Ö12. İnterneti genellikle ödevim olduğu zamanlarda kullanıyorum. Fazla oyun için açmıyorum. Bazen de fotoğraf indirmek için kullanıyorum.	Sosyal Medya	
Ö13. İnterneti genellikle "facebook" oyun gibi e-okul gibi yerlerde kullanıyorum.		
Ö14. Genellikle ödevlerim amacıyla kullanıyorum. Vaktim olursa oyun oynuyorum. Arkadaşlarımla konuşuyorum. Bir tane konuştuğum genel bir site var oraya giriyorum. [facebook].	Müzik	
Ö15. Evde kablolu internet var. Bilgisayarı çok kullanmıyorum. Galiba akıllı telefonum olduğu için. Telefonum olmasaydı kullanırdım, diye düşünüyorum.	Fotoğraf	

Anahtar katılımcı öğrencilere, interneti kullanma sıklığı ve amaçları sorulmuştur. Tablo 42'de de görüldüğü üzere verilen cevaplarda görüşme yapılan anahtar katılımcı öğrencilerin çoğu (Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14) interneti; ödev veya araştırmak için kullandığını söylemişlerdir. Öğrencilerin yine önemli bir kısmı (Ö1, Ö2, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14) bilgisayarda oyun oynadıklarını ifade etmişlerdir. Ö15 kodlu öğrenci ise, internet ve sosyal medya gibi ihtiyaçlarını akıllı telefonu ile karşıladığı için bilgisayarı çok kullanmadığını dile getirmiştir.

Anahtar katılımcı öğrencilerin; interneti, genel olarak daha çok eğlenmek ve bilgilenmek için kullandıkları görülmektedir. Görüşme esnasında karşılarında Türkçe öğretmenin olması nedeniyle öğrencilerin çoğu aslında günde ne kadar internet

kullandığını söylerken tedirgin olmuş ve fazla kullanmadıklarını vurgulamak istemişler. Günde ortalama kaç saat internet kullandıkları alt sorusu yöneltildiği zaman çok azı saat söyleyebilmiştir. Bu durum, onların internet kullanma süreleri ile ilgili kendilerini tam olarak tanımadıkları ve bu konu üzerinde daha önce pek düşünmedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 43. Öğrencilerin Televizyonu Kullanma Sıklığı ve Amaçları

G.1.2. Televizyonu ne sıklıkla ve hangi amaç için kullanıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Okuldan geldikten sonra ödevlerimi yapıyorum. Sonra geriye televizyon izleme kalıyor. Eğlenmek ve boş vakitlerimi değerlendirmek için. Hafta içi 2-3 saat, hafta sonu daha az izliyorum.	<i>Dizi</i>	
Ö2. Günde 3 saat falan. Dizi izliyorum ama takip ettiğim belirli bir dizi yok. Ne olursa, ne denk gelirse izliyorum.		
Ö3. Öğleden sonra izliyorum. 5-6 saat izliyorum. Haber ve müzik programlarını izliyorum. Bu aralar haberler ilgimi çekiyor. Hafta sonu daha az izliyorum. Bilgisayar oynuyorum çünkü.	<i>Çizgi film</i>	Eğlenmek
Ö4. Günde 3-4 saat izliyorum. Eğlenmek için izliyorum. Diziler var takip ettiğim. Amacım var yani.		
Ö5. Genellikle kardeşimle çizgi film izlerim. Belirli bir amacım yok, vakit geçirmek için. Günde [ortalama] 3 saat [izlerim].		
Ö6. Hafta içi ve hafta sonu genellikle günde 3-4 saat izlerim. Amaçlı izliyorum. Sevdiğim dizileri, yarışma programlarını ve bazen de çizgi film ve belgeselleri izlerim.	<i>Müzik</i>	
Ö7. Sabahçı olduğumuz için erken yatıyorum. Takip ettiğim bir dizi yok. Günde 1 saati geçmez.		Dinlenmek
Ö8. Her zaman değil de haftada bir iki gün izlerim. Dizi falan izlemem. Belgesel kanalları, bilim kanallarını izlerim.	<i>Film</i>	
Ö9. Hafta içi 1-2 saat izliyorum. Hafta sonu kesintisiz 2 saat izlerim. Can sıkıntısından dolayı izliyorum.		
Ö10. Öğlen okuldan eve geldiğimde izlerim dinlenmek için. 1 saat falan izlerim. Sonra yatarken izlerim. Toplamda 2 saat falan sürer. Akşam aile ortamında olduğum için birlikte izliyoruz. Kendi odana gidip telefon oynamanın lüzumu yok bence.		Bilgilenmek
Ö11. Televizyona telefonda daha az bakıyorum. Telefon daha faydalı oluyor televizyona göre. Canım sıkılınca, telefon şarjdayken ya da tablet kardeşimde olursa televizyon izliyorum.	<i>Haber</i>	
Ö12. Canım sıkıldığında bazen televizyonu açar kanallara bakarım, ilginç bir program bulmadığımda kapatır, başka şeylerle ilgilenirim.		
Ö13. Sabahları okula gitmeden kahvaltı yaparken 6.30-6.45 arası izlerim. Pis Yedili diye bir dizi izlerim. Sadece Çarşamba akşamları izliyorum. "Güzel Köylü" diye sevdiğim bir dizi var. Hafta sonları dışarı çıktığım için fazla vakit ayıramıyorum.	<i>Yarışma Programları</i>	Can Sıkıntısı
Ö14. Öğlen okuldan geldikten sonra yemeğimi yerken 2 saat izliyorum. Vakit geçsin diye izliyorum. Takip ettiğim belirli programlar yok.		
Ö15. Hafta sonu cumartesi akşamı izliyorum. 4-5 saat aralıksız. Beklediğim bir program var onun için izliyorum. Beklediğim bir program olmazsa televizyonu açmam.	<i>Belgesel</i>	

Öğrencilere, bir medya aracı olan televizyonu kullanma sıklığı ve amaçları sorulmuştur. Tablo 43'te de görüldüğü üzere görüşme yapılan anahtar öğrencilerin tamamı (15 öğrenci), evinde en az bir televizyona sahiptir. Televizyon, akıllı telefonların dışında bir alternatif olarak görülmektedir (Ö11).

Televizyon izleme sıklığı öğrenciye, aile yapısına, kişilik özelliklerine ve beklentilerine göre değişebilmektedir. Öğrenciler; eğlenmek, dinlenmek, bilgilenmek ve can sıkıntılarını gidermek amaçları çerçevesinde televizyon izlediklerini belirtmişlerdir. Ö1 kodlu öğrenci, eğlenmek için televizyon izlediklerini söylerken Ö3, Ö6 ve Ö8 kodlu öğrenciler genellikle bilgilenmek için televizyon izlediklerini ifade etmişlerdir. Ö9, Ö11 ve Ö12 kodlu öğrencilerin “*Can sıkıntısından dolayı izliyorum.*” ifadeleri, Ö2 kodlu öğrencinin “*Ne olursa, ne denk gelirse izliyorum.*” ifadesi, Ö14 kodlu öğrencinin “*Vakit geçsin diye izliyorum.*” ifadesi ve Ö5 kodlu öğrencinin “*Belirli bir amacım yok, vakit geçirmek için...*” ifadesi bu öğrencilerin amaçsızca televizyon izlediğini göstermektedir.

Tablo 44. Öğrencilerin Radyoyu Kullanma Sıklığı ve Amaçları

G.1.3. Radyoyu ne sıklıkla ve hangi amaç için kullanıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Sadece arabada [yolculuk yapar] iken vakit geçirmek için dinlerim. Müzik dinlemek için [radyoyu kullanırım.]	Müzik	
Ö2. [Yalnızca] arabaya bindiğimde [dinlerim.] [Belli bir amacım yoktur.] Ne olursa dinlerim.		
Ö3. Şimdi fazla dinlemiyorum ama eskiden çok dinlerdim. Arabada sıkılmamak için müzik dinlerim. Günlük bir saati bile bulmaz.		
Ö4. Arabada yolculuk yaparken dinlerim. Onun dışında dinlemem. Pop müzik dinlerim.		
Ö5. İsmi bilmediğim yabancı şarkıların adını öğrenmek için dinlerim. Evde radyom var oradan dinlerim. Telefondaki şarkılardan sıkıldığımda da dinlerim.	Dini İçerikli Yayınlar	Bilgilenmek
Ö6. Ayda bir dinlerim. 5 dakika bile sürmez. Radyoyu sevmiyorum gerekli olduğunu da düşünmüyorum.		
Ö7. Babamla bir yere giderken arabada sıkılmamak için kullanırım. Ayrıca bir radyo cihazım yok. Telefon veya tableten dinlerim. Benim için olmazsa olmaz değil. Olsa da olur olmasa da. Daha çok müzik dinlerim bazen de haberler falan da dinleyebiliyorum.		
Ö8. Günde yaklaşık 2,3 saat dinlerim. Radyoda bazı programlar oluyor (islami [içerikli]), onlar için ya da müzik dinlemek için.	Haber	
Ö9. Müzik dinlemek için günde birkaç kez on on beş dakika süresince dinlerim. Ya telefon ya da "mp4"ten dinliyorum.		
Ö10. Arabada yolculuk yaparken kullanıyorum. Evde de kendi telefonumdaki şarkılardan sıkıldığımda radyoyu açıyorum. Günde 2-3 kez toplamda da ortalama 1 saat dinliyorum. Genellikle eğlenmek için bazen [de] spor programlarını dinliyorum. Annem bazen yemek yaparken ya da temizlik yaparken radyodan açıyor. Kendi radyo cihazımız var ayrı.		
Ö11. Radyo kullanmıyorum. Arabada birkaç kez dinlemişimdir.		

Ö12. Fazla kullanmıyorum ama annem yemek yaparken, temizlik yaparken onunla birlikte dinliyorum. Bazen de kulaklıkla yatmadan önce 15-20 dakika falan dinliyorum. Genellikle pop şarkılar veya beğendiğim şarkıları dinlerim. Bazen çok hareketli oluyorum, içimde bir enerji patlaması oluyor, [bazen de] sıkılmamak için dinliyorum. Günde [ortalama] en fazla 20 dakika [dinlerim].

Ö13. Nadiren arabaya bindiğimde sıkılmamak için [dinlerim]. Belki de haftada bir. Önceden telefonum olduğunda [daha çok] kullanıyordum.

Ö14. Yolculuk yaparken haftada bir ya da iki kez dinlerim. Kulağıma hoş gelen her şeyi dinlerim. Kafa dağıtmak için, sıkılmamak için [dinlerim].

Ö15. Radyo dinlemiyorum. Hayatımda telefonumdan birkaç kez dinlemişimdir. Müzik dinlemek için [açmıştım.]

Spor

Eğlenmek

Öğrencilere, radyonun kullanma sıklığı ve amaçları sorulmuştur. Tablo 44'te de görüldüğü üzere görüşme yapılan 15 anahtar öğrenciden 9'u (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14) radyoyu, arabada müzik dinlemek özel amaç ve eğlenmek genel amaç çerçevesinde dinlemektedir. Bu öğrencilerden Ö2 ve Ö14, belirli bir amaçla değil kulaklarına hoş gelen her şeyi dinlediklerini söylemektedirler. Ö5 kodlu öğrenci, radyoyu şarkı isimlerini öğrenmek için bilgilenme genel amaç çerçevesinde dinlemektedir.

Radyo yayınlarını 9 öğrenci arabada (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14), 5 öğrenci telefon ile (Ö7, Ö9, Ö12, Ö13, Ö15), 1 öğrenci tableti ile (Ö7), 2 öğrenci müstakil bir radyo ile (Ö5, Ö10), 1 öğrenci ise "mp4" cihazı ile (Ö9) dinlediğini ifade etmişlerdir. Bazı öğrenciler, radyonun günlük hayatlarında çok önemli bir yer tutmadığını şu ifadeler ile dile getirmektedir:

"Ö6. Ayda bir dinlerim. 5 dakika bile sürmez. Radyoyu sevmiyorum gerekli olduğunu da düşünmüyorum. Ö7. Babamla bir yere giderken arabada sıkılmamak için kullanırım. Ayrıca bir radyo cihazım yok. Telefon veya tableten dinlerim. Benim için olmazsa olmaz değil. Olsa da olur olmasa da. Ö11. Radyo kullanmıyorum. Arabada birkaç kez dinlemişimdir. Ö13. Nadiren arabaya bindiğimde sıkılmamak için [dinlerim]. Belki de haftada bir. Önceden telefonum olduğunda [daha çok] kullanıyordum. Ö15. Radyo dinlemiyorum. Hayatımda telefonumdan birkaç kez dinlemişimdir."

Tablo 45. Öğrencilerin "Akıllı Telefon" Kullanma Sıklığı ve Amaçları

G.1.4. Akıllı telefonun var mı? Varsa ne sıklıkla ve hangi amaç için kullanıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1.Var. Günde 1,5 saat. Hafta sonu arkadaşlarımla vakit geçirdiğim için kullanmıyorum. Akıllı telefonu genellikle oyun için, mesajlaşmak için.		
Ö2.Var. Günde 3-4 saat kullanıyorum. Müzik dinlemek ve oyun oynamak için kullanıyorum.	<i>Konuşmak</i>	İletişim
Ö3.Var. Gün içinde fazla kullanmıyorum. Günde 2-4 saat gibi. Hafta sonu neredeyse hiç elime almıyorum. Genellikle arkadaşlarımı arayıp geri kaldığım konularda yardım isterim. Ekran küçük olduğu için sosyal medyaya bilgisayardan giriyorum.	<i>Mesajlaşmak</i>	
Ö4.Var. Her zaman kullanırım. Çünkü kitap okuyorum. Kendi kitabımı "Pembe kramponlar" 5-6 saat sürer galiba. Sosyal medyaya giriyorum bazen.	<i>Sosyal medya</i>	
Ö5. Var. Çok fazla kullanmıyorum, 6 saat. Arkadaşlarımla "WhatsApp" ya da mesaj yoluyla bire bir konuşmak ve oyun oynamak için kullanıyorum.		Araştırmak
Ö6.Var. Günde 1-1,5 saat. Öğleden sonra ve akşamları kullanıyorum. Mesajlaşmak, oyun oynamak ve internette gezinmek için.		
Ö7.Var Hocam. Genelde lazım olduğunda, günde 2 saat falan kullanıyorum. Hafta sonu belki biraz daha artabiliyor. Genel olarak arkadaşlarımla konuşmak, annemi- babamı aramak için nadir olarak da oyun oynamak için.	<i>İnternet</i>	
Ö8. Yarı akıllı telefonum var. Günde sadece annemi ararken kullanıyorum bazen de arkadaşşıma ödev konularını sormak için kullanıyorum. Hafta boyunca günde ortalama 1 saat falan kullanıyorum.	<i>Kitap Okumak</i>	Okumak
Ö9.Kendime ait yok ama annemin telefonunu kullanıyorum. Günde en fazla 1 saat kullanırım. Hafta sonu daha da azalıyor.		
Ö10.Var. Günde 4-5 saat kullanıyorum. Daha çok "sosyal medya, WhatsApp" gibi uygulamalarda arkadaşlarımla grup oluşturuyorum.		
Ö11.Var, yeni aldık. Hafta içi 1 saat; hafta sonu 2 saat kullanırım. Oyun oynamak, ödevlerimi yapmak ve sosyal medyaya girmek için [telefon kullanırım].	<i>Müzik</i>	Eğlenmek
Ö12.Var. Oyun oynamak, e-okula bakmak ve sosyal medyaya girmek için kullanıyorum. Aklıma geldikçe kullanırım. Hafta sonu daha fazla kullanıyorum.	<i>Oyun</i>	
Ö13.Var. Hep yanımda. Günde 10 saat yanımdadır. En az üç saat kullanıyorumdur. Arkadaşlarımla mesajlaşmak için kullanırım. Bazen oyun oynamak için bazen de facebook'ta komik sayfalarda ve bilgi verici sayfalarda geziyorum.	<i>e-okul</i>	
Ö14. Var. Okuldan geldikten sonra 1-1,5 saat sosyal medyada geziyorum. Akşam da yine 1-2 saat oyun oynuyorum. Oyun ve sosyal medya kullanım amacımdır.		Bilgilenmek
Ö15.Var. Bir günde 12 saati buluyor. Hafta içi hafta sonu değişmiyor. Sadece sınav haftasında çok kullanmıyorum. Arkadaşlarımla konuşmaya çok düşkünüm. "WhatsApp"ım var. Boş zamanlarımı değerlendirmek, sosyal medyada zaman geçirmek için kullanıyorum.	<i>Ödev Sormak</i>	

Öğrencilere akıllı telefonlarının olup olmadığını, varsa kullanma sıklığı ve amaçları sorulmuştur. Tablo 45'te de görüldüğü üzere görüşme yapılan 15 anahtar katılımcı öğrencinin 14'ünün akıllı telefona sahip olduğu görülmektedir. 1'i ise annesinin akıllı telefonunu kullandığını belirtmiştir. Yine 1 öğrenci ise telefonunu "yarı akıllı telefon" olarak değerlendirmiştir. Akıllı telefonları kullanma sıklığı öğrenciye ve aile yapısına göre değişiklik göstermektedir. En fazla 12 saat kullandığını söyleyen bir öğrenci (Ö15), 10 saat kullandığını ifade eden bir öğrenci (Ö13) vardır. Bunların dışındaki öğrenciler, akıllı telefonlarını ortalama olarak 1-5 saat arası kullanmaktadır.

Arkadaşları ile mesajlaşmak (Ö1, Ö6, Ö7, Ö13) ve sosyal medya platformlarında görüşmek (Ö10, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15), oyun oynamak (Ö1, Ö2, Ö6, Ö14), kitap okumak (Ö4), internet ihtiyacı (Ö6), ödev araştırmak (Ö8), e-okula girmek (Ö12), müzik dinlemek (Ö2); görüşme yapılan öğrencilerin akıllı telefonu kullanım amaçları olarak belirtilmiştir. İletişim, eğlenmek, bilgilenmek, kitap okumak, araştırmak öğrencilerin akıllı telefon kullanımındaki genel amaçlardır.

(Ö4) kodlu öğrenci ise diğerlerinden farklı olarak akıllı telefonunu bir dil becerisini (okuma) desteklemek için kullandığını “*Her zaman kullanırım. Çünkü kitap okuyorum. Kendi kitabımı.*” ifadeleri ile dile getirmiştir. Aynı öğrencinin velisi ile yapılan görüşmeler ile de bu öğrencinin "Pembe Kramponlar" isimli bir kitap yazdığını ve yazdığı bu kitabının akıllı telefonunda da okuduğu doğrulanmıştır.

Tablo 46. Öğrencilerin İnternette Kullandıkları Arama Araçları ve Stratejileri

G.1.5. İnternette herhangi bir konuda nasıl arama yapıyorsun? Sonda: Doğru ve hızlı arama yapmanın püf noktaları hakkında ne biliyorsun? Arama motoru kullanır mısın? Arama yaparken nelere dikkat edersin?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Arama yaparken genellikle Türkçe dersinde TDK'ya bakıyorum, Google'ı kullanıyorum.	TDK	Aramam Motoru
Ö2. Araştıracığım konunun özeti gibi kısa bir şekilde yazarım, bir başlık yazarım. Arama motoru olarak "Google"ı kullanıyorum. Bazen, araştırdığım konunun tamamını ya da bir kısmını bulamadığım oluyor.		
Ö3. Direk yazıyorum. Bazen çıkmıyor. Genelde "Chrome" kullanıyorum.	Chrome	Genel Ağ Tarayıcıları
Ö4. "Google" kullanırım. Yazıyorum, çıkmayınca bırakıyorum, aileme danışıyorum.		
Ö5. "Google" kullanıyorum, görsel arayacaksam görsellerden arıyorum.	Noktalama	
Ö6. İnternet yardımı ile de araştırırım ve bir kâğıda yazarım. Arayacağım konuyu "Google"a yazarken, yazım yanlışlıklarına ve noktalama işaretlerine dikkat ediyorum. Bir kişi, genel bir dille		

açıklayıcı bir cümle ile yazınca hızlı ve doğru arama yapar.	<i>İşaretleri</i>	
Ö7. Arama yapıyorum. Arayacağım şeyi yazıyorum. Doğru ve hızlı arama yapmanın püf noktaları hakkında daha önce bilgisayar öğretmenimiz noktalama işaretlerinin kullanarak daha güzel bir arama yapabileceğimizi söylemişti.		
Ö8. Arama yaparken yazdıklarımın kullanılabilir olmasına dikkat ediyorum.	<i>Google</i>	
Ö9. Genellikle "Google" kullanırım ve düzgün yazmaya dikkat ederim. Kısa "URL" yazarım.		<i>Filtreleme</i>
Ö10. Arama motoruna arama içindeki kelimeleri yazıyorum. Sonuçlara bakıyorum en uygun sitelere girip araştırmamı tamamlıyorum. Genellikle ulaşmak istediğim sonuçlara birinci sayfada ulaşıyorum çünkü en güvenilir en çok ziyaret edilen sayfa o.	<i>URL</i>	
Ö11. "Google"a yazıyorum. Resim arıyorsam görsellere bakıyorum. Böyle haberle ilgili şeyler olursa haberlere bakıyorum. Görseller haberlerde çıkmıyor. Kendim araştırarak bulduğum bir yöntem bu.	<i>Görseller</i>	<i>Haberler</i>
Ö12. İlk önce "Google"a yazıyorum, sonra sayfa sayfa arıyorum, bazen de aileme soruyorum.		
Ö13. Genellikle "Google" kullanırım. Aram motoruna dikkat ederim. Mesela birinin hayatını araştırırken "wikipedia" diye bir yerden bakarım. Bildiğim yerlere bakarım ilk başta.		
Ö14. Arama motoru kullanıyorum. Genelde cümleyi yazıyorum. Bazen uzun ve karmaşık oluyor, o zaman sonuç bulmada zorlanıyorum.	<i>Wikipedia</i>	
Ö15. Direk ismini yazıp karşıma hangi site çıkınca oradan bakıyorum.		

Yapılan görüşmede, birkaç öğrenci dışında, çalışma grubunda yer alan anahtar katılımcı öğrencilerin arama motoru kavramının gerçekte ne olduğunu, internette hızlı ve doğru arama yapmanın püf noktalarını tam anlamıyla bilmedikleri görülmektedir. Ö5 kodlu öğrenci "*Google kullanıyorum, görsel arayacaksam görsellerden arıyorum.*" ifadesi ile Ö11 kodlu öğrenci ise "*Resim arıyorsam görsellere bakıyorum. Böyle haberle ilgili şeyler olursa haberlere bakıyorum. Görseller haberlerde çıkmıyor. Kendim araştırarak bulduğum bir yöntem bu.*" ifadesi ile aramalarda filtreleme yöntemini kullandıklarını belirtmiştir. Bunların dışında görüşmeye katılan 15 öğrenciden 11'inin (Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15) internette doğru, güvenilir ve hızlı aramanın yöntemlerinden habersiz olduğu görülmektedir.

Araştırmacının "*Google, Yandex, Bing vb. gibi arama motorlarından hangisini kullanırsın?*" sorusu karşısında çoğunlukla "Google" cevabı verdikleri gözlenmiştir. Bir öğrenci ise internette genel ağ içeriklerinin görüntülenmesini ve işlem yapılmasını sağlayan genel ağ tarayıcılarından "Chrome" yazılımını arama motoru ile karıştırmıştır. Bir öğrenci (Ö1) arama yaparken "tdk.gov.tr"yi, bir öğrenci ise (Ö13) "wikipedia.com" internet sitesini kullandığını belirtmiştir.

Tablo 47. Öğrencilerin İnternet Sitelerinin Kuruluş Amaçlarını Fark Edebilmesi

G.1.6. İnternette karşılaştığın sitelerin hangi amaçla kurulmuş olduğunu fark edebiliyor musun? Sonda: İnternet sitelerinin “.com, org, gov, net, edu” gibi uzantıları hakkında ne biliyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Bilemiyorum.		
Ö2. Hayır, fark edemiyorum.		
Ö3. Mesela başka bir siteye girdiğimde hemen yanında çıkıyor. Oyun siteleri falan, eğitim siteleri. Öyle şeyler çıkıyor, o zaman anlıyorum.		
Ö4. Bazıları bilgi amaçlı bazıları eğlence amaçlı oluyor. İçindeki resimlerden anlıyorum.	Virüsler	
Ö5. Evet, genelde fark edebilirim.		
Ö6. Siteler farklı yollara ayrılmış. Bazı siteler ödevler için yardım ediyor bazıları da insanlara genel dünya, doğa hakkında bilgi vermek için hazırlanmış.		İçerik
Ö7. Genellikle bilgi amaçlı sitelere giriyorum ama bazı siteler bilgi amaçlı yazıp başka içerikte çıkabiliyor. Mesela isim vermeyeyim, bir siteye girdim. Konu başlığı şey, hatta Türkçe ile ilgili bir aramaydı. Onu arıyordum. Baktım farklı şeyler çıktı hatta çeşitli virüsler de bulaştı. İstediğim aramaya ulaşamadım.	Resimler	
Ö8. Bilişim dersinde bazı ipuçları öğrendim onları kullandım.		Sezgi
Ö9. Evet, yanında reklam çıkmasından veya yeterli bilgi olamamasından... Reklam olan siteler kapanmıyor saçma saçma şeyler çıkıyor.	Reklamlar	
Ö10. İçeriğine bakıp fark edebiliyorum.		
Ö11. Evet, fark edebiliyorum. İnternet sitelerinin adına bakarım.		
Ö12. Genelde ismini bilmediğim ya da belli olmayan internet sitelerine girmiyorum.	Başlık	
Ö13. Evet, "Google"a yazdığımda istediğim yeri gösteriyor mu diye öncelikle başlığına bakıyorum, oradan yapıyorum.		
Ö14. Hayır, fark edemiyorum.		
Ö15. Sitedeki resimlerden, videolardan anlayabiliyorum.		

İnternet sitelerinin kuruluş amaçlarını fark edip etmedikleri sorusuna görüşme yapılan öğrencilerin farklı cevaplar verdikleri görülmüştür. 15 öğrenciden 3'ü bu konularla ilgili herhangi bir bilgisi ve fikrinin olmadığını, geriye kalan 12 öğrenciden 11'i ise internet sitelerinin kuruluş amaçlarını; virüs, reklam, başlık ve görsel gibi site içeriklerinden fark ettiklerini söylemişlerdir. Öğrenciler araştırma yaparken aramış oldukları bilgi ile internet sitelerinde karşılarına çıkan içeriği karşılaştırdıkları ve görsellerden reklamlardan yola çıkarak sezgisel olarak internet sitelerinin tanımaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Bu konuda Ö4, Ö6, Ö7 ve Ö9 kodlu öğrencilerin söyledikleri örnek olarak gösterilebilir:

“Ö4. Bazıları bilgi amaçlı bazıları eğlence amaçlı oluyor. İçindeki resimlerden anlıyorum. Ö6. Siteler farklı yollara ayrılmış. Bazı siteler ödevler için yardım ediyor bazıları da insanlara genel dünya, doğa hakkında bilgi vermek için hazırlanmış. Ö7. Genellikle bilgi amaçlı sitelere

giriyorum ama bazı siteler bilgi amaçlı yazıp başka içerikte çıkabiliyor. Mesela isim vermeyeyim, bir siteye girdim. Türkçe ile ilgili bir aramaydım. Baktım farklı şeyler çıktı, hatta çeşitli virüsler de bulaştı. İstedğim aramaya ulaşamadım. Ö9. Evet, yanında reklam çıkmasından veya yeterli bilgi olamamasından. Reklam olan siteler kapanmıyor saçma saçma şeyler çıkıyor."

Tablo 48. Öğrencilerin, Basılı Yayın Araçlarındaki İçindekiler Bölümünü Kullanma Durumları

G.1.7. Kitap, dergi gibi basılı yayın araçlarında içindekiler kısmını kullanıp kullanmadığınla ilgili neler söylersin?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Merak ettiğim zaman kullanırım Hocam.		
Ö2. Zevkli bir kitap olduğunu anlamak için bakarım bazen.		
Ö3. Bazen kullanırım, bazen de kullanmam. Çok merak ettiğim zaman. Mesela bazı dergilerde çok merak ediyorum neler var diye. İsminden dolayı... Her yayında farklı şeyler yayınlıyorlar. Merak ettiğim için de içindekiler kısmına bakmadan geçemiyorum.	Merak	
Ö4. Evet, çok büyükse kitap kullanıyorum. Fakat genellikle az kullanırım.		
Ö5. Kullanmam ama bir şey arıyorsam kullanırım. Normalde bakmak için kullanmam.	Kitabın Boyutu	Amaçlı Kullanım
Ö6. Evet, kullanırım. Sayfasına bakarım. Kitabın adına ve ne hakkında olduğunu araştırmak için. İçindekiler kısmını okumadan önce genellikle özet yazarken sayfa sayısına ve ismine göre bakarım. Ona göre yazarım.		
Ö7. İçindekiler kısmını okuyacağım şeyi bilmek için, içinde neler yer aldığını öğrenmek için kullanırım. Genellikle kitabı okumadan önce içindekiler kısmını okurum.	Derginin Boyutu	Farkında Olmamak
Ö8. Evet, kullanırım, içindekiler kısmını merak ederim.		
Ö9. Bazen. Bir şeyleri bulmak için, sayfaları kolay bulmak için.		
Ö10. İçindekiler kısmını uzun kitaplarda kullanıyorum ya da dergilerde aradığım bölümü bulmak için kullanıyorum.		
Ö11. Evet, çok bakarım. Aradığımı daha kısa sürede buluyorum. Zaman kalıyor bana bir de adlarını da öğrenmiş oluyorum.		
Ö12. Açıkça söylemek gerekirse hiç kullanmıyorum.	Arama	
Ö13. Kullanırım. İçinde ne var diye hiç başlamadan önce bir bakarım, ondan sonra alırım zevkime uygun diye...		
Ö14. Arada sırada.		
Ö15. Kullanmam. İçindekilere bakmıyorum çok.		

Tablo 48'te de görüldüğü üzere "*Basılı yayın araçlarında yer alan içindekiler bölümünü kullanıyor musun?*" sorusuna 2 öğrenci hariç, diğer bütün öğrenciler kullandıklarını söylemişlerdir. Üç öğrenci (Ö3, Ö9, Ö14) bazen kullandığını söylerken, iki öğrenci (Ö4, Ö10) sadece hacimli kitaplarda kullandığını ifade etmiştir. Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö11, Ö13 kodlu öğrenciler ise bir amaca yönelik olarak kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yarısından çoğu, basılı yayın araçlarında içindekiler kısmını

amaçlı kullanarak hızlı aramalar yaptıklarını ifade etmiştir. Öğrenciler; basılı yayın araçların içindekiler bölümünü merak, kitabın/derginin boyutu, arama yapma gibi sebeplerle kullanmaktadırlar.

Tablo 49. Öğrencilerin Türkçe Derslerine Karşı Tutumları

G.1.8. Türkçe derslerini seviyor musun? Sonda: Sevme/sevmeme nedeni nedir?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Geçen seneden daha çok seviyorum. Geçen sene daha yoğundu. Şimdi azaldı.		
Ö2. Biraz. Çünkü yapamadığım konular oluyor. O zaman sıkıcı oluyor.		
Ö3. Genelde seviyorum Türkçe derslerini... Dersler rutin giderse ben sıkılırım.	<i>Faydalı Bilgi ve Beceriler</i>	Ders İçeriği
Ö4. Evet, diğer derslere göre daha kolay geliyor daha eğlenceli bir ders.		
Ö5. Türkçeyi çok seviyorum. Ben sözelci olduğum için Türkçe ve sosyal çok hoşuma gidiyor.		
Ö6. Gerçekten seviyorum. Hayatımızla ilgili bir sürü yanlışların doğrusunu gösterir. Kelime dağarcığımıza bir sürü kelime ekler. Konuşmamızı düzenler, yazma becerilerimizi geliştirir. Bunun gibi bir sürü becerilerimizi geliştirir.	<i>Zorlayıcı Konular</i>	
Ö7. Genelde severim. Çünkü hiç öğrenmediğimiz bilgileri öğreniyoruz. Ders saati sayısı fazla olduğu için dersler eğlenceli geçiyor.	<i>Rutin Ders İşleme</i>	Öğretmen Faktörü
Ö8. Seviyorum çünkü dersler güzel, eğlenceli ve iyi geçiyor. Konuları iyi anlıyoruz.		
Ö9. Seviyorum benim için eğlenceli geçiyor.		
Ö10. Evet, seviyorum. Çünkü Türkçemizi daha iyi öğreniyorum ve eğlenceli bir ders.		
Ö11. Evet, çok seviyorum. Kitap okumayı, yazı yazmayı çok sevdiğim için.	<i>Eğlenceli Etkinlikler</i>	Türkçe Bilinci
Ö12. Geçen sene sevmiyordum ama bu sene çok seviyorum. Derse katılımda kendimde de değişim gördüğüm için seviyorum.		
Ö13. Çok seviyorum. Genel anlamada severim. Nasıl diyeyim. Türkçemizi öğretiyor bize, konuştuğumuz dili öğretiyor. Nasıl konuşacağımızı öğretiyor.		
Ö14. Bazı konularını kafamı karıştırdığı için sevmiyorum ama genelde seviyorum. Çünkü Türkçemizin güzelliklerini öğreniyorum.	<i>Türkçenin Güzellikleri</i>	
Ö15. Sıkıcı konular olunca sevmiyorum. Nefret ediyorum bazı konulardan. Ben rahat bir insanım, çok sıkı konuları sevmiyorum.		

Öğrencilerin Türkçe derslerine karşı tutumları büyük çoğunlukta olumludur. Öğrenciler; ders konuları zorlayıcı olduğunda veya öğretmen merkezli bir ders işlendiğinde sıkıldıklarını, dersler eğlenceli geçerse (öğrenci merkezli) sevdiklerini (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö9, Ö10, Ö15) söylemişlerdir. Bu durum öğretmene göre değişebilecek niteliktedir. Türkçe dersini sadece ders içeriğinden dolayı ya da kişisel özellik ve zekâ alanlarından dolayı sevenler (Ö5, Ö6, Ö7, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14) görüşme yapılan öğrencilerin neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

Öğrenciler; eğlenceli etkinlikler yapıldığında, faydalı bilgi ve beceriler öğretildiğinde, konular zorlayıcı olmadığında ve dersin rutin işleyişinin dışına çıkılarak farklı

etkinlikler yapıldığında Türkçe dersini sevdiklerini söylemişlerdir. Öğrencinin dersi sevmesinde; ders içeriği, öğretmen faktörü ve öğrencide bulunan dil bilincinin etkili olduğu görülmektedir. Ö6 kodlu öğrencinin Türkçe dersi için kullandığı şu ifadeler, onda dil bilinci oluştuğunu göstermesi bakımından manidardır: “Hayatımızla ilgili bir sürü yanlışların doğrusunu gösterir. Kelime dağarcığımıza bir sürü kelime ekler. Konuşmamızı düzenler, yazma becerilerimizi geliştirir. Bunun gibi bir sürü becerilerimizi geliştirir.”

Tablo 50. Öğrencilerin Türkçe Dersinin Günlük Hayatla İlişkisi Hakkındaki Düşünceleri

G.1.9. Türkçe derslerinin günlük hayatınla ilişkili olduğunu düşünüyor musun? Sonda: Türkçe dersinde öğrendiklerini günlük hayatta nasıl kullanıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Evet, etkinliklerde öğrendiğim kelimelerle cümle kurabiliyorum annemlerle babamla.		
Ö2. Kullandığım kelimelerle, bir dilekçe yazacağımda nasıl yazıldığını ayrı mı bitişik mi onlara dikkat ediyorum.	<i>Yeni kelimeler</i>	Yazma Becerileri
Ö3. Evet düşünüyorum ama çok fazla değil.		
Ö4. Evet, mesela bir kuruma yazı yazacağız nasıl yazacağımızı Türkçe derslerinde öğreniyoruz.		
Ö5. Evet, konuşma diksiyonu konusunda var.		
Ö6. Evet. Mesela pek çok parça bize yardımcı oluyor. O parçaları göz önüne getirerek ve öğrendiğim kelimeler sayesinde biliyorum. Mesela "Sarımsağa" "sarmısak" diyorlar ben onu demiyorum, yanlış olduğunu biliyorum. Böyle şeylerden yararlanırım.	<i>Dilekçe</i>	
Ö7. Evet, mesela bir kuruma nasıl dilekçe yazacağımı önceden tam bilmiyordum. Biliyordum ama detaylarını öğrendim.	<i>Telaffuz</i>	Konuşma Becerileri
Ö8. Olabiliyor bazen. Mesela işlediğimiz konularla ilgili... Bir konu işlediyseniz, bir kitap okuduğumuzda ya da herhangi bir iş yaptığımızda onlar içinde geçebiliyor.	<i>Konuşma</i>	
Ö9. Bazen kullanıyorum, öğrendiklerimi arkadaşlarımla paylaşıyorum.		
Ö10. Dil ve anlatım konularını işlerken pek bir alakası olmuyor.		
Ö11. Evet, konuşmalarımızda. Gittiğimiz yerlerde konuşma şekillerimize bağlı... Dükkân adlarında, kitaplarımızda. İngilizce dahi olsa Türkçeye çevirmeden anlayamıyoruz.	<i>Dükkân Adları</i>	Dil Bilgisi Kuralları
Ö12. Düşünüyorum, akşam eve geldiğimde öğrendiğim konularla ilgili bilgi verebiliyorum aileme.		
Ö13. Yani, mesela ünlü daralmasını çok kullanırız bazı durumlarda. Hatta bazı demeyeyim, genellikle...	<i>Bulmaca</i>	
Ö14. Yazım kurallarını öğrenmiştim, gazetede babamla beraber bulmaca çözerken, bir şey yazarken kullanabiliyorum bazen.		Dil Bilinci
Ö15. Bazı konularda olabilir. Türkçe de yazıya eğimli bir ders.		

Tablo 50'de de görüldüğü üzere görüşme yapılan anahtar katılımcı 15 öğrenciden 14'ü (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15) Türkçe derslerinin günlük hayatla ilişkili olduğunu söylemiştir. Günlük hayat ile ilişkili olarak da, dil bilgisi kurallarının faydalarını ve konuşma-yazma becerilerinin günlük hayattaki kullanımının önemini vurgulayan örnekler vermişlerdir.

Öğrenciler; yeni kelimeleri günlük hayatta kullanırken, dilekçe yazarken, konuşurken ve bulmaca çözerken Türkçe dersinde edindiği bilgi ve becerileri günlük hayatta kullandıklarını belirtmişlerdir. Türkçe dersi beceri ve öğrenme alanlarının günlük hayatımızda önemli bir yer teşkil eden medya araçları ile olan ilişkisine somut örnekler vermemişlerdir. Yazım kuralları ve yazma becerileri pek çok öğrenci tarafından vurgulanan ilişkilendirme olmuştur:

“**Ö2.** Kullandığım kelimelerle, bir dilekçe yazacağımda nasıl yazıldığını ayrı mı bitişik mi onlara dikkat ediyorum. **Ö4.** Evet, mesela bir kuruma yazı yazacağız nasıl yazacağımızı Türkçe derslerinde öğreniyoruz. **Ö14.** Yazım kurallarını öğrenmişim, gazetede babamla beraber bulmaca çözerken, bir şey yazarken kullanabiliyorum bazen. **Ö15.** Bazı konularda olabilir. Türkçe de yazıya eğimli bir ders.”

Tablo 51. Türkçe Dersinin Medya Araçları İlişkisi Hakkındaki Öğrenci Görüşleri

G.1.10. Türkçe derslerinin internet, televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi medya araçları ile nasıl bir ilişkisi vardır? Sonda: Eğer yoksa nasıl bir ilişki kurulabilir?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Telefonda da şimdi internet çıktı. Google'dan, oradan da araştırabiliriz ödevlerimizi.		
Ö2. Bilmiyorum.		
Ö3. İnternetle şöyle bir ilişkisi olabilir. Mesela internette yazılar, yazılardaki ekler, kavramlar, öyle şeyler.	İnternet	
Ö4. Bence yok. Medya okuryazarlığının var.		
Ö5. İlişkili olduğunu pek düşünmüyorum.		
Ö6. Bence yok çünkü televizyon ve bilgisayarda uygun olmayan kelimeler, olumsuz örnek oluşturabilen kelimeler vardır bazı sitelerde... Bunları bize Türkçe dersinde öğretmiyorlar.	İletişim Araçları	Yazım Kuralları
Ö7. Bence vardır. Yayınlar Türkçe kurallarına uymalı, Türkçe ile ilgili çalışmalar yapmalı.	Dergi	
Ö8. Bir fikrim yok.		
Ö9. Bilmiyorum.		
Ö10. Türkçe dersimizin ilk ünitesi galiba iletişim ile ilgili idi. Bizim de işlediğimiz konular, İletişim araçlarını kullanıyoruz biz de, günlük hayatımızda... Böyle ilişkilendirilebilir.	TDK	
Ö11. Türkçe dersi her yerde kullanılabilir. Dergide Türkçe ile ilgili şeyler yayınlanabilir. Şiirler okunuyor, yazılar yazılıyor, kompozisyonlar yazılıyor.	Yazım Kuralları	Medya Araçlarında Dil ve Anlatım
Ö12. Türkçe genelde günümüzde kullanıyoruz. TDK gibi yazım yanlışı gibi yerlerde kullanıyoruz da, bilmiyorum...		
Ö13. Vardır, eğer haberdekiler Türkçeyi düzgünce söylemezse, öğrenmiş bir şekilde söylemezse anlatım bozukluğu olabilir, karşıdaki yanlış anlayabilir.	Gazete Yazıları	
Ö14. Bir kısmı ilişkilidir. Bence yazım kuralları açısından ilişkisi var.		
Ö15. Gazete yazılarıyla olabilir. Yazma açısından...		

"Türkçe derslerinin internet, televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi medya araçları ile nasıl bir ilişkisi vardır?" sorusuna öğrencilerin 6'sı (Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9) böyle bir ilişki olduğunu düşünmemektedir. Onun dışında öğrencilerin çoğu ilişkinin kısmen olduğunu belirterek örnekler vermişlerdir. Verilen örneklere bakıldığında öğrenciler Türkçe derslerini, medya araçlarında kullanılan dil ve anlatım ve yazım kuralları bakımından medya araçları ile ilişkilendirmektedirler. Yazım kurallarına uyulması gerektiği, görüşme yapılan öğrencilerin önemli bir kısmı tarafından dile getirilmiştir:

"Ö3. İnternetle şöyle bir ilişkisi olabilir. Mesela internette yazılar, yazılardaki ekler, kavramlar, öyle şeyler. Ö7. Yayınlar Türkçe kurallarına uymalı, Türkçe ile ilgili çalışmalar yapılmalı. Ö12. TDK gibi yazım yanlışları gibi yerlerde kullanıyoruz... Ö13. Eğer haberdekiler Türkçeyi düzgünce söylemezse anlatım bozukluğu olabilir, karşıdaki yanlış anlayabilir. Ö14. Bir kısmı ilişkilidir. Bence yazım kuralları açısından ilişkisi var."

Tablo 52. Öğrencilerin, Medya Metinleri Oluşturma Becerisi Hakkında Kendilerini Değerlendirmesi

G.1.11. Kısa film, afiş, davetiye, broşür, kitap, gazete ya da dergi gibi medya ürünleri oluşturma konusunda kendini nasıl değerlendirirsin?

-
- Ö1. Elimden geldiğince yapacağıma inanıyorum.
 Ö2. Öyle şeyleri pekiyi beceremem.
 Ö3. Afiş hazırlayabilirim ama kısa film konusunda biraz zorlanabilirim. Hiç daha önce denememişim.
 Ö4. Hiç denemedim. Böyle bir çalışma olursa yapabilirim, diye düşünüyorum.
 Ö5. Zaten bir senaryo yazmışım ben ama hayata geçirmeyi düşünmedim. Okul dışında tiyatro eğitimi aldığım yönetime vermişim.
 Ö6. Broşür, afiş, kısa filmleri bilgisayar üzerinden hazırlayabilirim. Yardımlar sonucunda iyi iş başarabileceğimi düşünüyorum.
 Ö7. Afiş ve broşürde pek yeteneğim yok ama çeşitli yazılar yazmayı seviyorum. Mesela bir yazıya başladığımda bitirmek istemiyorum, hep devam etmek istiyorum.
 Ö8. Kendimi iyi değerlendiriyorum çünkü daha önce benzer şeyler yaptım.
 Ö9. Daha önce oluşturmuştum. Ödevim vardı, böyle tanıtım şeyi oluşturmuştum, Mevlana'yı tanıtmaya...
 Ö10. Daha önce resim dersinde bir tanıtım broşürü hazırlamıştık. Orda da gayet başarılı olduğumu söyleyebilirim.
 Ö11. Bunları yapabileceğimi düşünüyorum, bence yetenekliyim.
 Ö12. Beşinci sınıfta birçok hikâye yazdım bunlar da birtakım yerlerde yayımlandı. Mektup yarışmasına katıldım. Yazma becerim iyi.
 Ö13. Kitap yazmayı çok istiyorum, vakit bulamıyorum ama çok fazla. Kısa filmleri de bir iki kez yazdığım oldu Türkçe derslerinde. Karagöz ile Hacivat ile ilgili sizin dersinizde yapmışım.
 Ö14. Bana nasıl yapılacağı söylendiği zaman yapabileceğimi düşünüyorum.
 Ö15. Onlarla ilgili hiç çalışma yapmadım. Olabilir diye düşünüyorum, olmaya da bilir. Biri yönlendirirse iyi olur. Kendim yapamam, biri başımda olursa yapabilirim.
-

Kısa film, afiş, davetiye, broşür, kitap, gazete ya da dergi gibi medya ürünleri oluşturma konusunda öğrencilerin kendilerinin nasıl değerlendirdikleri ile ilgili soruya, görüşme

yapılan 15 öğrenciden 12'si (Ö1, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15) doğru yönlendirmeler yapılırsa medya üretme etkinliklerinde başarılı olacağına inanmaktadır. Ayrıca öğrencilerden bazıları daha önce de farklı ders ve etkinliklerde senaryo yazma, tanıtım broşürü hazırlama gibi medya metinleri oluşturma çalışmalarına katıldıklarını ifade etmişlerdir. Yazdığı eserleri yayınlanan öğrencilerden Ö12 kodlu öğrenci bu konuda şunları söylemiştir: "*Beşinci sınıfta birçok hikâye yazdım bunlar da birtakım yerlerde yayınlandı. Mektup yarışmasına katıldım. Yazma becerim iyi.*"

Ö6 kodlu öğrenci: "*Broşür, afiş, kısa filmleri, bilgisayar üzerinden hazırlayabilirim. Yardımlar sonucunda iyi iş başarabileceğimi düşünüyorum.*" ifadesi ile bilgisayar ve internet teknolojisinde yetenekli olduğunu söylemiştir.

Tablo 53. Öğrencilerin, Kendi Ürettikleri Medya Metinlerinin Yayınlanması Konusundaki Görüşleri

G.1.12. Türkçe dersinde ürettiğin bir çalışmanın herhangi bir medya organında yayınlanması konusunda ne düşünürsün?

Sonda: Yazdığın bir yazının gazetede ya da dergide yayınlanması, yazdığın senaryonun kısa film, reklam, fragman olarak sosyal medyada yayınlaması ya da afiş, broşür, davetiye gibi ürünlerinin basılıp yayınlanması konularında ne düşünürsün?

Sonda: Çalışmalarınla ilgili eleştiri gelme durumu da olabilir, bu konuda neler söylersin?

-
- Ö1.** Çok mutlu olurum. Kendimi iyi hissederim. Eleştirmek en doğal haktır.
- Ö2.** Sevinirdim, hoşuma giderdi. Daha çok yapmaya çalışırdım.
- Ö3.** Çok mutlu olurum ilk başta. Çünkü yazdığım şey yani okunmuş ve sevilmiş olur. İnsanların tepkisinin görürüm. Eğer beğenmişlerse devam ederim.
- Ö4.** Evet, isterdim ama çok beğenilirse isterdim. Beğenilmezse istemezdim. Rezil olmak istemem.
- Ö5.** Evet. Ben o senaryoyu uygulamayı çok istiyordum ama kaldı öyle.
- Ö6.** Çalışmam başarılı olursa tabii ki de isterim, memnun olurum. Beni değerlendirip eleştirip doğrularımı yanlışlarımı anlamamı sağlar.
- Ö7.** Çok mutlu olurum, sevinirim, kendimle gurur duyarım. Eğer güzel bir şey yazmışsam ve herkes için bilgilil[faydalı] ise çok sevinirim ve kendimle gurur duyarım, mutlu olurum.
- Ö8.** Aslında yayınlanırsa iyi olur. Yaptıklarımızı tanımış olurlar. Eğer yazdığım yazı güzel ve beğeniliyorsa gayet iyi olur.
- Ö9.** Yayınlanmasını isterim, bence güzel olur. Yani herkes öğrenebilir ama çalınmasını istemem. Sosyal medyada yayınlanmasın çünkü herkes onun kopyalayıp yapıyor, kendininmiş gibi gösteriyor.
- Ö10.** İsterim çünkü yaptığım şeylerin başka insanların görüp takdir etmesi, örnek alması, bir şeyler öğrenmesi ya da bir mesaj alması gururlandırır beni.
- Ö11.** Çok sevinirdim. Benim yazımın dergide yayınlanması beni çok etkilerdi.
- Ö12.** Aslında güzel olabilir, zaten şu anda bir afiş hazırlamaktayım. İsterim tabii, adımlı duysunlar yani...
- Ö13.** Kötü ise yayınlanmasını istemem. İlk deneyimlerimin mesela yayınlanmasını hiç istemem. Biri benim yaptığım videoya kötü derse ben çok üzülürüm.
- Ö14.** Sevinirim, başarılı olduğumu düşünürüm. Fakat bir daha yapmak istemem. Çünkü benim olmak istediğim meslekle ilgisi yok. Ben mimar olmak istiyorum.
- Ö15.** İsterdim ve çok mutlu olurdum.
-

Türkçe dersinde oluşturdukları herhangi bir ürünün medya organında yayınlanmasına, 15 öğrencinin tamamı olumlu bakmıştır. Fakat öğrencilerin önemli bir kısmı (Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö13) Türkçe dersinde ürettikleri medya çalışmalarının, güzel ve başarılı olunması şartıyla yayınlamasını istemiştir. Bu istek, aslında insanın doğasında olan toplumda kabul görme ve beğenilme eğiliminin bir yansıması olarak görülebilir. Bu durumda öğrencilerin medya metinleri üretme etkinlikleri, onların yetenek ve becerilerini geliştirmede bir olumlu pekiştirici olarak düşünülmelidir. Ö1, Ö3, Ö6, kodlu öğrenciler, yayınlanan ürünlerine yöneltilen eleştirilere olumlu baktıklarını söylerken; Ö4, Ö13 kodlu öğrenciler ise yapılan eleştiriler karşısında kötü duruma düşeceklerini ve üzüleceklerini dile getirmiştir.

Çalışmalarına gelecek eleştiri ve tepkilerden dolayı çekindikleri ve insanlar tarafından övgü alabilecekleri çalışmalarını yayınlamak istedikleri şu örnek ifadelerle dile getirilmiştir:

“Ö3. Çok mutlu olurum ilk başta. Çünkü yazdığım şey yani okunmuş ve sevilmiş olur. İnsanların tepkisinin görürüm. Eğer beğenmişlerse devam ederim. Ö4. Evet, isterdim ama çok beğenilirse isterdim. Beğenilmezse istemezdim. Rezil olmak istemem. Ö6. Çalışmam başarılı olursa tabi ki de isterim, memnun olurum. Beni değerlendirip eleştirip doğrularımı yanlışlarımı anlamamı sağlar. Ö7. Çok mutlu olurum, sevinirim, kendimle gurur duyarım. Eğer güzel bir şey yazmışsam ve herkes için bilgili[faydalı] ise çok sevinirim ve kendimle gurur duyarım, mutlu olurum. Ö8. Aslında yayınlanırsa iyi olur. Yaptıklarımızı tanımış olurlar. Eğer yazdığım yazı güzel ve beğeniliyorsa gayet iyi olur. Ö13. Kötü ise yayınlanmasını istemem. İlk deneyimlerimin mesela yayınlanmasını hiç istemem. Biri benim yaptığım videoya kötü derse ben çok üzülürüm.”

4.2.2. Öğrenci Velileriyle Yapılan Ön Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular

Eylem araştırması uygulama derslerinden ve etkinliklerden önce 7-D sınıfı için belirlenen anahtar katılımcı öğrencilerin velileri ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde öğrencilerin medya araçlarını ne sıklıkla ve hangi amaçlarla kullandıkları, medyaya nasıl erişim sağladıkları ve medya üretme becerileri hakkında velilerinin neler düşündükleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Ses kaydı ile yapılan

görüşmelerde velilere 7 soru sorulmuş ve verilen cevaplar bir araya toplanmıştır. Görüşme soruları ve verilen cevaplar aşağıda yer alan 7 tabloda (Tablo 54-60) yer almaktadır.

Tablo 54. Öğrencilerin İnterneti (Bilgisayarı ile) Kullanım Sıklığı Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri

G.1.1. Öğrenciniz okul dışında interneti (bilgisayarı ile) ne kadar sıklıkla ve ne için kullanır?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1. Bilgisayarda "facebook" gibi sosyal medya sitelerine çok girer.	<i>Sosyal Medya</i>	
V2. Genelde test çözümünde bilgisayarı kullanıyor. Yazılı zamanlarında daha sık kullanıyor. Bunların dışında pek bilgisayarla ilgilenmiyor.		
V3. Günde 1-2 saat kesin kullanıyordur. Laptopu da var. Oyun da oynar, ödev de yapar. Bir ders sitesine üye oldu. Oradan testler çözmesini istiyorum.		
V4. Gün boyu internet kullanır. Genellikle moda tasarımı oyunları oynuyor.		
V5. Bilgisayarımız yok bizim. Evde internetimiz de yok. Sadece telefonda internet var Rümeysa'nın...	<i>Test çözümü</i>	<i>Bilgilenme</i>
V6. Bilgisayarı, belli sürelerimiz var, o süreler içinde kullanıyor. İnternette çok fazla araştırmacı ve ilgili değil.		
V7. Çok fazla bilgisayar oynamaz. Günde en fazla 1 saat. Araştırma, ödev gibi konularda bilgisayar kullanımında isteklidir.	<i>Oyun</i>	
V8. Uçaklara ilgi duyduğu için ödevlerini bitirdiği için benden bilgisayarı ister. Bilgisayarda şifre var. Uçaklarla ilgili oyunlar oynar. Grup konuşmaları falan görüyorum ekranda.		
V9. Bıraksak tüm vaktini bilgisayar başında geçirebilir. Evde internet var. Günlük 1 saati geçmemeye çalışıyoruz, kotamız var. Bıraksak 5-6 saat sürebilir. Tek bir oyunu var, o da giysi giydirme.	<i>Ödev</i>	<i>Eğlenme</i>
V10. Bizim bir kuralımız vardır hocam, hafta içi hiç bilgisayar açılmaz. Ödev araştırmalarının dışında tabi.		
V11. Bilgisayarı var ama internet yok. Babası eve geldiği zaman onun telefonundan kullanıyor.		
V12. Bilgisayarı sınırlı kullanıyorum. Araştırma ve ödevleri için kullanır. Açıkçası ben "facebook" hesabı açmasını istemiyorum.	<i>Araştırma</i>	
V13. Hafta içi akşamları 1,5 saat açabiliyor, çünkü sınır koyduk. Hafta sonu bıraksak gün boyu başında oluyor. Bilgisayarda genellikle oyun oynar. Akıllı telefonda daha çok kullanır. Ödev olursa onu araştırır.		
V14. Hafta içi bilgisayar yasak, hafta sonu 1 saat izin veriyoruz.		
V15. Evde bir masa üstü bir de diz üstü bilgisayar var. Sena araştırma yapacaksa diz üstü bilgisayarını kullanır, aksi takdirde pek kullanmaz.		

Tablo 54'te görüldüğü üzere görüşme yapılan 15 velinin neredeyse yarısı (V6, V8, V9, V10, V12, V13, V14), bilgisayar kullanımında aşırıya gidildiği için çocuklarına kısıtlama getirdiklerini söylemektedir.

"Öğrenciniz okul dışında bilgisayarı hangi amaç ya da amaçlar için kullanır?" sorusu ile ilgili görüşme yapılan velilerinin gözlem ve ifadelerine göre; çocuklar genellikle oyun oynamak, sosyal medya uygulamalarını kullanmak, test çözmek, ödev yapmak ve

araştırma yapmak için bilgisayarı kullanmaktadırlar. Kız öğrenci velilerinden ikisi (V4, V9) çocuklarının bilgisayarda moda tasarımı ve giysi giydirmeye oyun ve uygulamaları ile daha çok uğraştıklarını söylemektedir. V8 kodlu veli ise "*Açıkçası ben 'facebook' hesabı açmasını istemiyorum.*" diyerek sosyal medya sitelerine karşı tutumunu ifade etmiştir.

Hasan isimli öğrencinin velisi olan V8 kodlu veli, çocuğunun uçaklarla ilgili oyunları daha çok oynadığını vurgulamıştır. Bu ifade, Hasan ile yapılan görüşmeler ve yine onun tarafından kurulan *blog* uygulaması ile desteklenmiş ve kanıtlanmıştır.

Görüşmeden elde edilen bulgulara göre, çocuklar genellikle eğlenmek ve bilgi edinmek için bilgisayarı kullanmaktadırlar. Bilgi edinmeleri için internet bağlantısı koşulu da göz önünde bulundurulmalıdır.

V2, V7, V15 kodlu veliler, öğrencilerinin bilgisayarı çoğunlukla araştırma ve ödev yapmak için kullandıklarını söyleyerek; bu velilerin; bilgisayarın (internet ile birlikte) amaçlı ve faydalı kullanımını uygulamaya geçirme konusunda çocuklarını yetiştirmeye gayret ettikleri görülmektedir.

Tablo 55. Öğrencilerin Televizyonu Kullanım Sıklığı ve Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri

G.1.2. Öğrenciniz okul dışında televizyonu ne sıklıkla ve ne için izler?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1. Televizyonu aşırı izler. Bıraksanız başından kalkmaz. Aşırı futbol hastasıdır. Bundan dolayı futbol programlarını izler. Sonuç olarak bıraksak 24 saat futbol izleyebilir.	<i>Futbol</i>	
V2. Televizyona oldukça düşkün. Günde 2-3 saat izliyor. Yaşının büyümesi itibarıyla izlediği çizgi filmler değişti. Gençlik ağırlıklı dizilere yönelmeye başladı.	<i>Tiyatro</i>	
V3. Günde 1-2 saat kesinlikle izliyordur. Yarışmaları çok sever ve onları izler. Devam ettiği, takip ettiği bir dizi yok. "Güldür Güldür" komedi programına bayılır, onu izler. Gündüz pek izlemez, akşam birlikte olduğumuz için daha çok izler.	<i>Spor</i>	
V4. Televizyon izlemeyi sever. Gençlik dizileri, liseli gençlerin olduğu tüm programları izler.	<i>Diziler</i>	
V5. Genellikle akşam DVD'den film izler. Filmden sonra yine televizyonda "Play Station" oyunları oynar.		<i>Eğlenmek</i>
V6. Kendi belli başlı dizileri var, onları izliyor. Günlük 1-2 saat izler.		
V7. Maç varsa izler. Basketbolu ve futbolu çok sever. Çok izlemez. Biraz fazla izlese başım ağrıyor, der.	<i>Oyun</i>	
V8. Evde ben izlerken o da izler. Ben çalıştığım için mesai saatleri içinde ne yaptığımı tam bilmiyorum. Bilim ile ilgili belgeseller var onları izliyor. Uçakların yapılışı ile ilgili şeyler.	<i>Şov</i>	
V9. Bıraksak tüm vaktini televizyon başında geçirebilir. [Okul olduğu için] akşamları izler genellikle.	<i>Programları</i>	
V10. Pazartesi izlediği bir dizisi var. Onu da zaten düzenli izlemez.		

<p>Bunun dışından bir de "Güldür Güldür" isimli programı var, onun dışında pek izlemez.</p> <p>V11.Şu sıralar yoğun olduğu için okuldan gelir, yemeğini yer ve derslerini çalışır. Hafta sonu da okula kurs için geliyor zaten. Televizyonda dizilerini izlemeyi çok sever. "Kara Gül" isimli bir dizi var, cuma günleri muhakkak onu izleriz birlikte.</p> <p>V12. Televizyonu pek izlemez. Fazla bir bağımlılığı yok.</p> <p>V13. Akıllı telefonunu elinden aldığımızda bu kez televizyonun karşısına geçer. Hafta sonu genellikle bilgisayar başında olduğu için hafta içi akşamları izler. Yorgun olduğunda dinlenmek için genellikle çizgi film izler. "Güzel Köylü" diye bir dizisi var, onu izler.</p> <p>V14. Hafta içi birkaç saat izler. Hafta sonu dışarıda oynadığı için pek izlemez.</p> <p>V15. Televizyonu sever. Hafta için izlediği dizileri var. Hafta sonu dershaneye gitti için fırsat bulamaz.</p>	<p>Komedi Programları</p> <p>Bilgilenmek</p> <p>Teknolojik Belgesel</p>
--	--

"Öğrenciniz okul dışında televizyonu ne sıklıkla izler?" sorusuna; V7, V10, V12 kodlu veliler "Evet günde en az 1-2 saat izler." cevabını verirken V1, V2, V4, V9 kodlu veliler ise çocuklarının televizyon izlemeye çok düşkün olduklarını, hatta televizyon bağımlısı olduklarını, izin verilirse sürekli televizyon başında vakit geçirdiklerini söylemişlerdir.

Velilerin gözlem ve görüşlerine göre öğrenciler televizyonu; futbol, basketbol gibi spor müsabakaları, çizgi film, dizi, komedi programları gibi tercihleri ile eğlenmek; teknoloji konulu belgesel programları için izlemektedir. V5 kodlu veli; diğerlerinden farklı olarak çocuğunun televizyonu, oyun oynamak ve DVD ile film izlemek için kullandığını ifade etmiştir. Veliler; gözlemlerine dayanarak öğrencilerinin, bilgilenmek ve eğlenmek için televizyon izlediklerini söylemişlerdir. V2 kodlu veli ise gözlemlerine dayanarak, çocuğunun yaşı itibarıyla izlediği programların değiştiğini şu cümlelerle ifade etmektedir: "*Yaşının büyümesi itibarıyla izlediği çizgi filmler değişti. Gençlik ağırlıklı dizilere yönelmeye başladı.*"

Görüşme yapılan velilerin verdiği cevaplardan hareketle (V9, V11, V13, V14, V15) öğrencilerin televizyonu hafta içi akşam daha fazla izledikleri görülmektedir. Hafta sonu az izlenme nedenleri olarak "öğrencilerin dershaneye gitmesi, dışarıda arkadaşları ile oynaması" söylenirken, hafta içi akşamları çok izlenmesinin sebebi olarak da okul saatlerinin sabah itibarıyla başlaması ifade edilmiştir.

V1, V2, V9 kodlu veliler ise çocuklarının televizyon başında çok fazla vakit geçirdiklerini, sınır koyulmadığı takdirde sürekli televizyon izlemeye meyilli olduklarını dile getirmişlerdir.

Tablo 56. Öğrencilerin Akıllı Telefonu Kullanım Sıklığı ve Amaçları ile İlgili Veli Gözlem ve Görüşleri

G.1.3. Öğrencinizin akıllı telefonu varsa ne kadar sıklıkla ve ne için kullanır?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1.Akıllı telefonu var. 2 senedir kullanıyor. Arkadaşları ile devamlı mesaj ortamında görüştüğünü biliyorum.		
V2.Var. Cep telefonu bilgisayar özelliği gösterdiği için bilgisayardan daha çok etkilenmeye başladı. Dinlenme anlarında 1-2 saat ilgilenir. Hafta sonu gündüzleri sosyal aktivitelere katıldığı için akşamları telefonu ile ilgileniyor. Telefonda genellikle oyunlarla ilgileniyor.	Mesajlaşma	İnternet İhtiyacı
V3. Maalesef var. Günde en az 2-3 saat vakit geçirir. Hafta sonları ben evde olduğum için çok fazla müsaade etmem. Birlikte vakit geçiririz. Ama sürekli onunla oynamasını istemiyorum. Eskiden çok kitap okurdu. Gazeteler, çocukluk dergileri okurdu. Maalesef telefonda sonra oyunlar, internet. Çok nadir de olsa ödevlerini araştırır.	Ödev	
V4.Var. Cep telefonunda kitap yazıyorum falan diyor. Gün boyu internette [bilgisayarda] moda tasarımı oyunları oynuyor. Özetle Bütün gün vaktini telefonu ile internette harcıyor.		
V5.Var. Okuldan geldikten sonra bir iki göz atıyor. İnternet ile ilgili tüm işlerini telefonundan yapıyor.		İletişim
V6.Var. Yeni aldık fakat bazı olumsuzluklardan dolayı sosyal ağda çok fazla dolaşmasını istemiyoruz. Geçen sene facebook'ta yabancı birilerinin musallat olması nedeniyle [hesabımı] kapattırdık. Ama "WhatsApp" üzerinden ve Facebook'ta benim hesabım üzerinden arkadaşlarıyla mesajlaşabiliyor.	Oyun	
V7.Var, bu sene aldık. Bazen oyun oynar. Dersleri için lazım olunca kullanır. Devamlı elinde tutmaz. Çoğu zaman şarjı biter ama ben takarım şarja.		
V8.Akıllı telefon almadım, derslerinden geri kalır diye. Ama şu sıralar düşünüyorum açıkçası. Onun nerede olduğunu bazen bilmiyorum, endişeleniyorum.	Sohbet	Eğlenmek
V9.Akıllı telefonu yok ama olmasını çok isterdi, eminim. Bu yaşlarda sakıncalı buluyorum. Alsam bile tuşlu telefon alırdım. Sınıftaki arkadaşlarına özeniyor, <i>niye bende yok</i> dediği zaman cevap veremiyorum.		
V10.Var ve telefonu sürekli elindedir. Zaten okuldayken irtibat kurmak için verdik ona telefonu. Okuldan geldikten sonra arkadaşları ile sürekli mesajlaşır. Oyunları pek oynamaz. Mesela, sokakta oynamak için bile apartmandaki arkadaşları ile mesajlaşır, sonra sokağa çıkar.	İnternet	Bilgilenme
V11.Cep telefonu yok. İleride iyi bir liseyi kazanırsa alacağız, diyorum. Babasının telefonunu babasından daha iyi bilir ve kullanır. Tableti var, onu kullanır.		
V12.Eski bir telefonu var ama arkadaşları arasında çirkin falan diye kullanmıyor. Telefona ihtiyaç duymuyoruz. Benim telefonumu bile oyun oynayacağım diye elinden düşürmüyor. İyi bir lise kazanırsa alacağımı söyledim.		
V13. Var, yeni aldık. Bıraksanız elinden düşmez. Okul haricinde evdeyken sürekli elindedir. Hafta için akşamları, hafta sonu da gün boyu onunla meşgul oluyor. Şu anda sınır koyduk. Çoğunlukla arkadaşlarıyla mesajlaşır ve oyun oynar.	Araştırma	Vakit Geçirme
V14.Akıllı telefonu var. Okuldan gelip ödevlerini yaptıktan sonra bakar. Hafta için 1-2 saat, hafta sonu 3-4 saati bulur.		
V15.Akıllı telefonu var. Bırakırsan sürekli kullanmak istiyor ama bizim kontrolümüzde kullanıyoruz. İnterneti yok. Bizim telefonumuzdan izin verdiğimiz sürece [5-10 dakika] internette arkadaşları ile görüşür.		

"Öğrencinizin akıllı telefonu var mı?" sorusuna görüşme yapılan 15 veliden 11'i "var" cevabını verirken 4 veli "yok" cevabını vermiştir. "Yok" cevabını veren veliler aslında öğrencilerinde herhangi bir cep telefonu olmadığını (V8, V9, V11, V12) belirtmişlerdir. Bu 4 veliden 1'i ise (V9) bu yaşlarda (13-14 yaşları) akıllı telefon kullanmalarının sakıncalı olduğunu düşünmektedir. Telefonu olmadığını belirten 4 veliden 1'i ise akıllı telefonu çocuğunun iyi bir liseyi kazanması durumunda ödül olarak almayı düşünmektedir.

V12 kodlu veli ise, çocuğunun normal bir telefonu olmasına rağmen eski görünümlü olmasından ve akıllı telefon özellikleri göstermemesinden dolayı arkadaşları arasında dışlandığını şu sözlerle dile getirmektedir: *"Eski bir telefonu var ama arkadaşları arasında çirkin falan diye kullanmıyor."*

Veli gözlemlerine göre öğrenciler; mesajlaşma, ödev, oyun, sohbet, internet ve araştırma için akıllı telefon kullanmaktadırlar. *"Öğrenciniz, akıllı telefonu ne sıklıkla kullanır?"* sorusuna 6 veli (V1, V3, V4, V10, V13, V15), kendi halinde bırakırsanız sürekli meşgul olur ifadesini dile getirerek çocuklarının telefon bağımlısı durumunda olduklarını söylemişlerdir.

V6 kodlu veli, akıllı telefonlarda kullanılan sosyal medya uygulamalarının olumsuzluklarından birine kendi çocuğunun başından geçen bir olayı örneklendirerek dile getirmiştir: *"Bazı olumsuzluklardan dolayı sosyal ağda çok fazla dolaşmasını istemiyoruz. Geçen sene facebook'ta yabancı birilerinin musallat olması nedeniyle [hesabını] kapattırdık. Ama "WhatsApp" üzerinden ve Facebook'ta benim hesabım üzerinden arkadaşlarıyla mesajlaşabiliyor."*

V7 kodlu veli ise *"Bazen oyun oynar. Dersleri için lazım olunca kullanır. Devamlı elinde tutmaz. Çoğu zaman şarjı biter ama ben takarım şarja."* sözleri ile çocuğunun telefonu amaçlı olarak kullandığını, ona bağımlı olmadığını ifade etmiştir.

Tablo 57. Türkçe Dersi-Günlük Hayat İlişkisi Konusunda Veli Görüşleri

G.1.5. Türkçe derslerinin öğrencinizin günlük hayatıyla ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1.Konuşmak ve yazmak açısından alakası vardır.		
V2.Tabi ki. Ben Türkçe derslerinde zamanında biraz daha ağırlık verseydim daha başarılı olacaktım.		
V3. Tabii ki var. Bütün derslerle günlük hayatın ilişkisi var. Türkçe dersi ile daha çok var çünkü bence sosyal hayatla bağlantılı olarak gidiyor her şey.	Konuşma	
V4.Bir insan virgülu farklı yerde kullandığı zaman ne olur? Hani hep derler ya "Oku, baban gibi..." örneğini verirler. Vurgu, noktalama işaretleri ve konuşma becerileri çok önemlidir insanlarla ilişki kurmada.	Sosyal Hayat	Anlatma Becerileri
V5.Konuşma olsun, diksiyon olsun çok fazla ilgisi vardır.		
V6.Elbette ki var. Çocuğun kendini ifade etmesi sosyalleşmesi, çevresi ile ilişki kurması. Türkçe de bunun temelidir.	Yazma	
V7.Tabi ki düşünüyorum, olmaz olur mu? Dersin derste kalmaması lazım. Hayatında da uygulaması lazım.		
V8.İlişkisi olmalı. Konuşurken yazarken bunları kullanırız.	Diksiyon	Anlama Becerileri
V9.Muhakkak vardır ama kurulmuyor. Teknolojik alt yapılardan faydalanması vardır. Günlük hayatta 150-200 kelime konuşuyoruz. Bunu değiştirmemiz ve zenginleştirmemiz lazım.		
V10.Tabi ki, mesela Matematik dersini düşünelim. Bir problem çözülecek, onu önce okuyacak, ondan sonra yapacak.	Teknoloji	
V11.Konuşma ile çok yakından ilgilidir Türkçe.		
V12.Mutlaka ki, konuşmadan tutun da her şeyle ilişkisi var.		
V13.Bizim zamanımızda çok farklıydı Hocam. İlkokul mezunuyum zaten aradan da uzun zaman geçti. 46 yaşındayım, çok fazla hatırlamıyorum.	Sosyalleşme	İletişim Becerileri
V14.Türkçe ve matematik yaşantımızın bir parçasıdır. Çocuklarıma da söylüyorum: En önemli derslerimiz Türkçe ve matematik diyorum. Hayatımıza Türkçeyi yansıtmak gerekir. Maalesef son zamanlarda telefon ve bilgisayarlardan sonra aile içi diyaloglar azaldı.	Diyalog	
V15. Mutlaka. En azından karşıya bir şey anlatırken kolay anlatabilir. Karşıdan söyleneni çabuk anlama becerisi gelişir.		

Görüşme yapılan velilere “*Türkçe derslerinin öğrencinizin günlük hayatıyla ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?*” diye sorulduğunda bu konuda fikir sahibi olmayan V13 kodlu velinin dışındaki 14 veli, Türkçe dersini günlük hayatla ilişkilendirmektedir. Bu ilişkilendirmeler; konuşma, yazma, vurgu, noktalama, diksiyon, teknolojik alt yapılar, dinleme, sosyalleşme ve sosyal hayat kavramları üzerinden ve iletişimde anlama ve anlatma becerileri çerçevesinden yapılmıştır.

Konuşma becerisi, Türkçe dersi ile günlük hayatı ilişkilendiren 10 veli tarafından (V1, V4, V5, V6, V8, V9, V11, V12, V14, V15) dile getirilen bir beceri olmuştur. V10 ve V14 kodlu veliler ise Türkçe dersini matematik dersi ile birlikte düşünerek günlük hayat ile ilişkilendirme yapmışlardır. V6. kodlu velinin, "*Çocuğun kendini ifade etmesi*

sosyalleşmesi, çevresi ile ilişki kurması ile başlar. Türkçe de bunun temelidir." ifadesi onun Türkçe dersinden beklentilerini ortaya koyması bakımından manidardır.

Tablo 58. Türkçe Dersi-Medya İlişkisi Konusunda Veli Görüşleri

G.1.6. Türkçe derslerinin medya araçları ile ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız nasıl bir ilişki kurulabilir?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1.Bence var. Şöyle ki: Eskiden bir sözlük kullanıyorduk. Çoğu kelimenin ne olduğunu sözlükten buluyorduk. Şimdi internet ve sosyal medya aracılığı ile öğreniyoruz. Bire bir uyuyor gibi.	<i>Gazete okuma</i>	<i>Okuma Becerileri</i>
V2. Hızlı gazete okuma, zaman açısından önemli. Kısa zamanda daha çok haber izleyebilme, anlayabilme, dinleyebilme becerilerinin Türkçe dersleri ile ilgili olduğunu düşünüyorum	<i>İletişim Araçlarından Metin Okuma</i>	<i>Yaşayarak Öğrenme</i>
V3. Şu anda her şeyin gerçekten medya ile bağlantısı var. Olması da gerekiyor. Görsel çalışıyor hepimizin beyinleri. Gördüğümüz daha çok akılda kalıyor. Günümüzde her bilgiye anında ulaşıyoruz. Böyle olduğu için çocuklar daha çok sıkılır oldu [tekdüzelikten]. Bizim zamanımızda [Türkçe dersinde] önce [parça] okurduk sonra sorular-cevaplar kısmı olurdu, onları cevaplardık. Öyle bir şey yok şimdi yani. Çocuklar görececek, öğrenecek, yaşayacak, gerekirse içinde olacak; ondan sonra anlayacak.	<i>Görsel Öğeler</i>	
V4.Tabi ki alakalıdır. O metinlerdeki yazıları birçok kelimenin bir araya gelmesi ile oluşuyor.		
V5.Tabi ama doğru kullanıldıktan sonra. Türkçenin doğru kullanılması gerekir.		<i>Doğru Türkçe Kullanımı</i>
V6.Elbette ki kurulabilir. Maalesef telefonlar konuşma düzenimizi bozuyor. Türkçenin güzel kullanılması taraftarıyım.		
V7.Bazı Türkçe Hocaları var, sadece görev olduğu için düz testleri çözdürüp işlerini orada bırakırlar. Çocuğun dersi sevmesi lazım. Öğrendikleri bilgilerin sadece sınıfta kalmaması gerekir. Bilinçli öğrenciler olması için sizi bu konuda destekliyorum.	<i>İmla Yazma Becerileri</i>	
V8.Düşünüyorum yani, olabilir.		
V9.Muhakkak var. Özellikle de kelimelerle. Çok az kelimeyle de çok şey anlatabilirsiniz, bu reklamcılıkta var zaten.		
V10.Herkesin evinde televizyon, bilgisayar, var. Tüm teknolojik araçlarda metinler vardır. Sürekli metin okuyoruz. Belki de çocuk o gün kitap okumamıştır ama "WhatsApp, Facebook" gibi uygulamalarda yer alan pek çok metni, bildirim okumuştur.	<i>İkna etme Sosyal Medya</i>	<i>İletişim Becerileri</i>
V11.Gazete almıyoruz eve. Türkçe zaten bizim hayatımız Hocam, Muhakkak bir yerlerde vardır. Yazmamız gereken şeyler olsun, konuşmamız gereken yerler olsun.		
V12.Görsel olarak da konuşma olarak da mutlaka ilgisi oluyor. Medya araçlarında konuşan bir insanın diksiyonu, dil bilgilerini doğru kullanımı baktığımız zaman hep Türkçe ile alakalıdır.		
V13. Bu konuda bilgim olmadığı için bir şey söyleyemiyorum.		
V14.Tabi vardır mutlaka. Medya metinleri insan düşüncelerini, hayat hikâyelerini yansıtır. Haberlerde de öyle değil mi. Ders almamız gereken hayat hikâyeleri yok mu?	<i>Diksiyon</i>	<i>Konuşma Becerileri</i>
V15.Türkçe dediğiniz zaman her şey akla geliyor. Sosyal medya üzerinden söyleneni anlamak, karşıya anlatabilmek açısından çık ilişkilidir.		

Görüşme yapılan velilere “*Türkçe derslerinin medya araçları ile ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. V13 kodlu velinin dışındaki 14 veli Türkçe dersini medya araçları ile ilişkili bulmuştur. İlişkilendirme, iletişim araçlarından gazete

ve metin okuma kavramları üzerinden okuma becerileri; diksiyon kavramı üzerinden konuşma becerileri; ikna etme ve sosyal medya kavramları üzerinden iletişim becerileri; imla ve yazım becerileri kavramları üzerinden dil kuralları, görsel öğeler ve uygulama kavramları üzerinden yaparak, yaşayarak öğrenme alanlarından yapılmıştır.

V5, V6 ve V12 kodlu veliler, Türkçe dersi ile medya araçları arasındaki ilişkiyi medya araçlarında Türkçeyi doğru ve etkili kullanmanın önemi ile vurgulamışlardır. V3 kodlu velinin ifadeleri, medya araçlarının çoğalması ve etkinleşmesi ile birlikte çocukların günümüz dünyasındaki değişen algılama ve davranış biçimlerini örneklendirmesi bakımından dikkate değerdir:

“Şu anda her şeyin gerçekten medya ile bağlantısı var. Olması da gerekiyor. Görsel çalışıyor hepimizin beyinleri. Gördüğümüz daha çok akılda kalıyor. Günümüzde her bilgiye anında ulaşıyoruz. Böyle olduğu için çocuklar daha çok sıkılır oldu [tekdüzelikten]. Bizim zamanımızda [Türkçe dersinde] önce [parça] okurduk sonra sorular-cevaplar kısmı olurdu, onları cevaplardık. Öyle bir şey yok şimdi yani. Çocuklar görececek, öğrenecek, yaşayacak, gerekirse içinde olacak; ondan sonra anlayacak.”

V10 kodlu veli ise öğrencilerin günlük hayatlarında sosyal medya yoluyla medya metinlerine maruz kalmasını *“Herkesin evinde televizyon, bilgisayar, var. Tüm teknolojik araçlarda metinler vardır. Sürekli metin okuyoruz. Belki de çocuk o gün kitap okumamıştır ama "WhatsApp, Facebook" gibi uygulamalarda yer alan pek çok metni, bildirimi okumuştur.”* ifadeleri ile dile getirmektedir.

Tablo 59. Öğrencilerin Türkçe Derslerindeki Çalışmalarını Çeşitli Medya Araçlarında Paylaşmasına İlişkin Veli Görüşleri

G.1.7. Velisi bulunduğunuz öğrencinizin Türkçe derslerinde yazdığı yazıları veya yaptığı konuşmaları okul dışında veya medya araçlarında (internet, gazete, dergi vs.) yayınlanmasını ister misiniz?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1. Tabi ki isterim. Sizin önderliğinizde çok iyi olur. Oğlumun hakkını aramasını, özgüvenli bir şekilde fikirlerini ifade etmesini isterim.	Özgüven	
V2. Kendine güvenmesi için isterim tabi ki. Özgüveninde biraz eksiklik görüyorum. Bunların özgüvenini artıracığını düşünüyorum. Hilal, uzun çalışmaları yapmaktan sıkıldığı için kısa ve onun yapabileceği etkinliklere katılmasını istiyorum. Bir de Hilal çok eleştiri gelir diye de bu etkinliklerden çekiniyor. Ben yapamam düşüncesi çoğu zaman onu etkiliyor.	Tehlike	Özgüven
V3. İsteddiği sürece her şeye katılabilir. Berke istedikten sonra katılmasında bir sakınca görmüyorum.		

V4. Evet, isterim. Yapıyor, seviyor çünkü. Yağmur'u yetenekli buluyorum ama Türkçe dersinde yaptıklarını paylaşmıyor. Çünkü ben onun fen ve matematik derslerinin iyi olmasını [isterim]; ileride de mimar olsun istiyorum.	<i>Eleştiri</i>	
V5. İsterim. Sosyal açıdan çok güzel olur. Türkçeye çok meyilli; şiirdir [şiir yazma], kitaptır [kitap yazma]...		
V6. Tabi ki bu tür etkinliklere katılmasına olumlu bakarım. Sadece geçmişte yaşadığımız bazı olumsuzluklar yüzünden bazen tedirgin oluyorum. Kendilerini ifade etmeler ve yorum yapmaları güzel.	<i>Kendini İfade etme</i>	<i>Kendini Tanıma</i>
V7. İsterim tabi. Hayallerini, çalışmalarını arkadaşları ile paylaşmasını isterim. Lüzumsuz işler yapmasını istemem.		
V8. Olabilir, isterim. Her anne istediği gibi ben de isterim. Hasan yapabilir. Ben de ona güveniyorum.		
V9. İsterim tabi ki. Çocuğun yazdığı yazılar ile ilgili noktalama ve imla kuralları hataları üzerine yoğunlaşırsa çocuk bir daha yazmaz.		
V10. Katılmasını kesinlikle isterim. Mert yapar Hocam. Bu konularda ona çok güvenirim.	<i>Hatalar</i>	
V11. İsterim tabi ki. Güven açısından kendine özgüveni gelme açısından çok iyi olur. Artık Türkçe öğretmeni olmak istiyor.		<i>Kendini İfade Etme</i>
V12. Tabi ki olabilir. Daha belirgin yerlerde de yayınlanmasını isterim.	<i>Cesaret</i>	
V13. Derslerini aksatmadığı sürece olabilir fakat seneye TEOG sınavına gireceği için abisi ile babası çok ders başarısının düşeceği konusunda çok endişeli. Bu sene çok önemli. Dershaneye gidiyor, onun sınavları da çok fazla [yoruyor Mert'i]. Son denemede 23 yanlış çıkmış. Onun için her şey yasaklandı. [Telefon, bilgisayar, televizyon].		
V14. Eğer İsmail isterse ben de isterim ve desteklerim. Biz İsmail'i zorlamayız o neyi yapmak isterse onu yapar.	<i>Yorum</i>	
V15. Mutlaka isteriz. Kelime ve bilgi dağarcığının artması için bol bol kitap okumasını tavsiye ediyoruz. Kendisine de cesaret ve özgüven anlamında çok büyük faydası olacağını düşünüyorum.		

"Velisi bulunduğunuz öğrencinizin Türkçe derslerinde yazdığı yazıları veya yaptığı konuşmaları okul dışında veya medya araçlarında (internet, gazete, dergi vs.) yayınlanmasını ister misiniz?" sorusuna görüşme yapılan velilerden hepsi "evet" cevabı vermiştir. Veliler böyle bir uygulamada cesaret, öz güven, kendini ifade etme gibi kavramlara vurgu yaparak bu etkinlikler ile öğrencilerine öz güven geleceğini ve öğrencilerinin kendilerini ifade etme imkanı bulacaklarını dile getirmişlerdir.

V3 ve V14 kodlu veliler çocuklarının istediği sürece bu çalışma ve uygulamaları desteklediğini söylerken Bazı veliler, öğrencilerin Türkçe dersinde yaptığı çalışmaların medya araçlarında yayınlamanın, onların özgüvenini artıracaklarını şu ifadeler ile dile getirmektedir:

"VI. Tabi ki isterim. Oğlumun hakkını aramasını, özgüvenli bir şekilde fikirlerini ifade etmesini isterim. V2. Kendine güvenmesi için isterim tabi ki. Özgüveninde biraz eksiklik görüyorum. Bunların özgüvenini artıracaklarını düşünüyorum. VII. İsterim tabi ki. Kendine özgüveni gelme

açısından çok iyi olur. **V15.** Mutlaka isteriz. Kendisine de cesaret ve özgüven anlamında çok büyük faydası olacağını düşünüyorum."

V13 kodlu velide çocuğunun seneye gireceği TEOG sınavı kaygısı vardır. Türkçe dersinde yazılmış/üretilmiş metinlerin medya araçlarında yayınlanması uygulamalarının çocuğunun derslerini aksatmaması şartıyla yapılabileceğini dile getirmiştir. V2 kodlu veli "*Hilal, uzun çalışmalarını yapmaktan sıkıldığı için kısa ve onun yapabileceği etkinliklere katılmasını istiyorum. Bir de Hilal çok eleştiri gelir diye de bu etkinliklerden çekiniyor. Ben yapamam düşüncesi çoğu zaman onu etkiliyor.*" ifadesi ile medya araçlarında yayın yapmanın eleştiri getireceği düşüncesiyle öğrencisini etkileneceğini ifade etmiştir.

Tablo 60. Öğrencilerin Türkçe Derslerinde Edindiği Bilgi ve Becerileri Okul Dışındaki Herhangi Bir Ortamda Kullanıp Kullanmadıkları ile İlgili Veli Gözlemleri

G.1.8. Öğrenciniz Türkçe derslerinde edindiği bilgi ve becerileri evde veya okul dışında herhangi bir ortamda kullanıyor mu?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1.Kardeşine ödevde yardım ederken bazen duyuyorum. Türkçe dersi ile ilgili herhangi bir olaya şahit olmadım.		
V2.Gazete haberlerine ilgi gösteriyor. Eve gelen gazetelerin bulmaca sayfalarını çözme ile başladı bu ilgi. Bu sene ifadelerinin güzel olduğunu görüyorum. Şiir yazmaya kalktığında güzel şiir yazıyor. Hediye almak yerine bana anneler günü ile ilgili şiir yazıp slayt hazırlayabiliyor.	Ödev Şiir yazma	Yazma
V3. Berke ilkokul 2. sınıftan beri günlük tutardı. Öğretmeni yönlendirmişti. Hep yazardı mesela. Biz nereye gitsek orası ile ilgili yazardı. Anne kitap yazıyorum, derdi. Ben ona ajanda alırdım. Ama sıkılıyor bir süre sonra bırakıyor.	Günlük Tutma	
V4.Akıllı telefondan kendi yazdığı ve başka yazarlardan kitaplar okuyor son zamanlarda.		Okuma
V5.Bazen Türkçe defterini açıp öğrendikleri ile ilgili sorular sorar.		
V6.Ceren öğrendiklerini bize pek yansıtmaz. Son zamanlarda kitap okumayı da bıraktı.	Kitap yazma	
V7. Okumayı, araştırmayı ve gözlem yapmayı çok sever. Yatmadan önce kitap okumayı Türkçe dersindeki kitap okuma saatinde kazandığını söyler.		
V8. Bazen şahit oluyorum ama şimdi aklıma örnek olarak bir şey gelmiyor.	Kitap Okuma	Teknolojiyi Kullanma
V9.Yazılar yazıyor evde. Önceki yıllarda okuldaki etkinliklerden haberimiz olmuyordu. Bu sene artık istediğimiz için etkinliklere gönderiyoruz. Sosyalleşeceğini düşünüyoruz.		
V10.Sürekli metin okuyor. Mert, okulda veya evde okumadığı kadar aslında günlük hayatta sosyal medya ve mesajlar kanalıyla metin okuması yapıyor.	Slayt hazırlama	
V11.Derslerini, arkadaşlarını anlatır ama böyle belirgin bir şeye şahit olmadım. Şiir yazmayı çok seviyor.		Bilişsel Uygulamalar
V12.Kullanıyor tabii. Yazdığı yazıların son zamanlarda arttığını görüyorum.	Ekran okuması	
V13.Derslerle veya ödevlerle ilgili evde çok konuşmaz. Çünkü		

---

konuşunca daha çok çalışması gerektiğini anlar. Zararlı çıkar yani.	Bulmaca
V14. Ödevlerini anlatır bana, bu şekilde kullanır.	
V15. Ödevlerini yaparken bu bilgilerini kullanıyor.	

Tablo 60'ta da görüldüğü üzere, öğrencilerin Türkçe derslerinde edindiği bilgi ve becerileri evde veya okul dışında herhangi bir ortamda kullanıp kullanmadığı ile ilgili velilerin gözlemlerine başvurulmuştur. Bu görüşme sorusuyla, mevcut Türkçe derslerinin günlük hayatla ilişkisi, veli görüş ve gözlemleri ile irdelenmeye çalışılmıştır. Görüşme yapılan velilerin neredeyse yarısı (V1, V5, V6, V8, V13, V14 ve V15) bu konu ile ilgili gözlem yapmadıklarını dile getirmişlerdir. Gözlem yapan veliler ise öğrencilerinin evde ödev yapmasını; kitap okumasını, günlük ve şiir yazmasını, slayt hazırlamasını, bulmaca çözmesini gözlemlemişlerdir. Gözlemler bilişsel uygulamalar, teknolojiyi kullanma, okuma ve yazma alanları ile ilişkilidir. Türkçe defterinde anne babasına sorular sormasını örnek olarak göstermişlerdir. V2, V3, V4, V11, V12 kodlu veliler öğrencilerinde yazma becerilerine yönelik davranış ve beceri gözlemlediğini söylerken; V7 ve V10 kodlu velileri okuma becerilerini kullandıklarını gözlemlemiştir.

V10 kodlu veli, "*Sürekli metin okuyor. Mert, okulda veya evde okumadığı kadar aslında günlük hayatta sosyal medya ve mesajlar kanalıyla metin okuması yapıyor.*" ifadesi ile çocuğunun sosyal medyada ve mesajlaşma uygulamalarında arkadaşlarının iletilerini çokça okuduğunu söyleyerek günümüz çocuklarının maruz kaldığı medya metinlerini vurgulamıştır.

4.2.3. Eylem Etkinlik Planının Uygulanması ile Elde Edilen Bulgular

Araştırmacı, uygulama sürecinden önce medya metinleri üretme becerilerinin değerlendirilebileceği farklı medya platformları ve kanalları arayışına girmiştir. Araştırmanın yapıldığı Konya İli Selçuklu İlçesi genelinde Milli Eğitim Müdürlüğü, Belediye ve Üniversite işbirliği ile yürütülen Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi (SEDEP) etkinlikleri ve MEB-Avrupa Birliği Ortak projesi olan Demokratik Okul Kültürü Projesi bu mecralardan ikisi olarak belirlenmiştir.

Projenin ürünlerinin ve çıktılarının belediye, üniversite ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanması ve yine aynı kurumlarca reklamının yapılması medyaya uygun bir özellik arz etmektedir. Bunların dışında Konya ili bünyesinde yayın yapan çeşitli yerel gazete, dergiler ve televizyon kanalları, okul dergisi ve okul gazetesi, sosyal

medya platformları, kişisel blog adresleri ve internet siteleri öğrencilerin araştırma süresince ürettikleri medya metinlerinin sergileneceği mecralar olarak düşünülmüştür.

Medya üretme becerileri yıllık planda yer alan konuşma ve yazma kazanımları ile ilişkilendirilmiş ve hazırlanan "Eylem Etkinlik Planı"na işlenmiştir (Bakınız EK 3).

Eylem Etkinlik Planının uygulanması esnasında öğrencilerin medya metinlerine erişimlerinin sağlayacak ödevler verilerek ve çalışmalar yapılarak "erişim" becerisi ile de ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Medya üretme becerilerini değerlendirmek için ise ders sürecinde kılavuz kitapta ve yıllık planda belirtilen konuşma ve yazma etkinlikleri esas alınmıştır. Konuşma ve yazma becerilerini kullanarak oluşturdukları ürünleri asıl haller ile yer yer farklı medya organlarında yayınlarak yer yer de medya metinlerine çevirerek medya üretme etkinliklerine katılmaları sağlanmıştır.

Bulguların betimlemesi ve değerlendirilmesi yapılırken okuma metinleri tema başlıkları altına alınarak kronolojik bir sıra takip edilmiştir.

İletişim teması, medya okuryazarlığı ile Türkçe derslerini ilişkilendirilebilecek en uygun temalardan biridir. Çünkü bu temada uluslararası sembol ve işaretler, akıllı işaretler, e-posta gönderme gibi pek çok etkinlik yer almaktadır. Bu temada yer alan iki okuma parçası ve yapılacak etkinlikler ile ilişki kurulmaya çalışılmıştır.

Sosyal Medya günümüzde en hızlı gelişen medya araçlarından biridir. Araştırmacı, öğrencilerin Türkçe derslerinde medya metinleri üretme becerilerini değerlendirebileceği bir sosyal medya mecrası oluşturmak amacıyla araştırmasını yaptığı 7-D sınıfına, kendilerine özel bir sosyal medya sayfası kurmayı teklif etmiş ve bu durum, günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Yazma çalışmasının sonunda evlerinde internet olanlar parmak kaldırsın deyince dört kişi dışında tümünün parmak kaldırdığını gördüm. Bu durum, ürettikleri medya metinlerini sergileyecek bir mecraya bulma adına güzel bir haberdir. Ben de sosyal medya üzerinde bir sınıf sayfası kurmayı teklif ettim. Merak edenler neden böyle bir çalışma yapmak istediğimi sordu. Sınıfta yapılan etkinliklerden ve ortaya çıkan medya metinlerinden en güzel olanlarının, bu sosyal medya sayfasında paylaşılacağını söyleyince

sınıfta bir dikkat yoğunluğu ve heyecanlanma dalgası oldu ve bir süre sınıfta gürültü oluştu. Kendi aralarında konuşanlar oldu. Sanırım bu teklif öğrencilerime çok cazip geldi. "Gönüllü olmak isteyen var mı?" diye sorunca ise sınıfta Mert ve Batuhan ismi geçti. Sanırım sınıf başkanı bu konuda arkadaşları arasında uzman olarak biliniyor. Sınıf başkanına sınıfa özel bir "facebook" sayfası kurmasını istedim. Haftaya artık eylem araştırmasına başlasam iyi olacak. Çünkü Ekim ayının üçüncü haftası ve Öyle Denmez metninin etkinlikleri de bitmek üzere... (Araştırmacı Günlüğü, 15.10.2014)"

Sürecin sonunda sınıf öğrencilerinden biri tarafından sosyal medya sayfası "kapalı grup sayfası" olarak kurulmuş ve sınıfa özel bir yayın sürecine dâhil edilmiştir (Bakınız Şekil 4).

4.2.3.1. İletişim Temasından Elde Edilen Bulgular

Okuma Metni - Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür

"Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür" isimli okuma metni için 7. Sınıf MEB Öğretmen Kılavuz kitabında yer alan konuşma etkinlikleri şu şekildedir:

"Öğrencilerin, görsel okuma becerilerini geliştirmek için kitle iletişim araçları ile ilgili karikatürler hakkında konuşma yapacaklarını söyleyiniz. Bu konuşma çalışmalarında görsellerden hareketle konuşma yöntemini kullanınız. Öğrencilere, bu konuşmalarını sunarlarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanmaları gerektiğini belirtiniz. Konuşmalar bittikten sonra, öğrencilerin kendi konuşmalarını değerlendirmeleri için çalışma kitabının 206. sayfasındaki formu doldurtunuz. (MEB Komisyon, 2014, s. 64-65)"

Araştırmacı konuşma etkinlikleri ile medya üretme becerileri arasında ilişki kurabilmek için eylem etkinlik planında şu etkinlikleri planlamıştır:

"Dersin başında yazılı/yazısız karikatürlerden örnek gösterilir. Bu tarz karikatürlere internetten nasıl ulaşılabileceği gösterilirken internette arama yapmanın püf noktalarına değinilir. İnternette arama yaparken tırnak işaretinin kullanılması; alan adı uzantılarına dikkat edilmesi; zaman ve tür

gibi filtrelemelerin kullanılması hususlarında bilgilendirmeler yapılır. Konuşma çalışmalarında ise kılavuz kitapta belirtilen konuşma etkinlikleri yapılırken yapılan konuşmalar videoya çekilip sosyal medyada yayınlanabilir veya veli toplantılarında velilere izletilebilir. (EK 3. Eylem Etkinlik Planı)"

Yazma ile ilgili ise kılavuz kitapta şu etkinlik ve yönergeler bulunmaktadır:

"Günlük Hayatta kullandığımız sembol ve işaretler(Öğrenci Çalışma Kitabı 5.Etkinlik, sayfa 25). Kitle iletişim araçlarından biri ile ilgili tanıtma yazısı yazma. Yazılan yazının elektronik ortama aktarılarak bir arkadaşına postalanması (Öğrenci Çalışma Kitabı 6. Etkinlik, sayfa 26). Uluslararası iletişimi sağlamada sembol, işaret, sanat dalı, reklam, moda vb.nin rolü konulu deneme yazmalarını söyleyiniz. Kelimelerin, cümle yapılarının ve ifade kalıplarının Türkçenin kurallarına uygun şekilde yazılmasını sağlamak amacıyla kontrollü yazma yöntemini kullanınız. (MEB Komisyon, 2014, s. 65)"

Araştırmacı yazma etkinlikleri ile medya üretme etkinlikleri arasında ilişki kurabilmek için "Eylem Etkinlik Planında" şu etkinlikleri yapmayı planlamıştır:

"5. ve 6. etkinlik birbirinin devamı şeklinde yaptırılabilir. Öğrenci çalışma kitabında tanıtılan akıllı işaretler ele alındıktan sonra güncel TV programların içeriği, akıllı işaretlere uygun davranıp davranmadığı ya da öğrencinin dil duyarlılığı kazanması için TV programlarında kullanılan dilin (Türkçe) doğru ve güzel kullanımı konularında 6. etkinliğe eleştiri türünde yazılar yazılabilir. Bu yazılar yerel, ulusal TV kanallarının izleyici temsilcilerine ya da RTÜK'e e-posta olarak gönderilebilir. Yazılan e-postaların dışında 'TV programları ve Türkçemizin Korunması' konulu 'fıkra' türünde yazılar yazılarak aralarından en beğenilenleri, yayınlanması teklifi ile Konya'daki yerel gazetelere gönderilebilir."

Eylem araştırması sınıf içi uygulamaları "Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür" metninin işlenmesi süreci ile birlikte 20.10.2014 Pazartesi tarihinde başlamıştır. Dersler, haftalık ders programına göre pazartesi ve çarşamba günleri ikişer saat, salı günü ise tek saat olarak işlenmektedir. Araştırmacı salı günleri okuma saati uygulaması yaptığı için

eylem araştırması için ve pazartesi ve çarşamba günleri uygun olmaktadır. Stajyer öğrencilerin haftada sadece pazartesi günleri gelebilmeleri farklı veri toplama araçlarının da işe koşulması anlamında, eylem araştırmasının etkinlik ve uygulamalarının pazartesi günleri yapılmasını gerekli ve uygun kılmıştır.

Araştırmacının Eylem Etkinlik Planında yapmayı düşündüğü bu etkinlikle ilgili düşünceleri, etkinliği yapmadan önce günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

“Bir İletişim Biçimi olarak Karikatür” parçasını işlerken yazma becerilerini kullanacakları medya metinleri üretme etkinliği olarak e-posta yazma ve gönderme üzerine duracağım. Ayrıca bir dahaki derse yazısız karikatür bulmalarını ve bununla ilgili bir konuşma yapma çalışması yapacağımızı söylemeliyim. Bu da konuşma becerisini kullanarak üretecekleri video biçiminde bir medya metni olacak. Bu videoyu da sosyal medyada yayınlamayı sınıfa teklif edeceğim. Eğer zamanı verimli kullanabilirsem Televizyonda izledikleri programlara eleştirel bir bakış ile yazacakları eleştiri türünden yazılar yazmaları için hazırlanmalarını söyleyeceğim. Eleştiri türünden yazacakları bu metinleri ilgili kanalların izleyici temsilcilerine veya RTÜK’e e-posta ile yollayabileceklerini söylemeyi de ihmal etmemeliyim.(Araştırmacı Günlüğü, 19.10.2014)”

İlk ders, öğrenci tanıma formunun uygulanması ve bir önceki derste işlenmiş olan "Öyle Denmez" metninin etkinliklerinin tamamlanması ile geçmiştir. Öğrenciler, konuşma ve yazma bölümü için kendi yazdıkları Karagöz ve Hacivat oyunu sınıfta canlandırmışlar ve bu canlandırmalar yine kendi arkadaşları tarafından videoya çekilerek kayıt altına alınmıştır.

Bu durum öğretmen adaylarının (stajyer öğrencilerin) gözlem formlarına şu şekilde yansımıştır:

"Öğrenci tanıma formu dağıtıldı, öğretmen ve öğrenciler beraber doldurdular. Öğrenciler soruları algılamakta zorluk çekiyor. Öğretmen açıklamalarda bulundu. (...) Öğretmen ders anlatırken öğrenciler dikkatle dinliyor. Derse aktif katılım çok iyi. Öğrenciler derste yapılan etkinliklerin

(video izleme) amacını kavrayıp ifade edebiliyorlar. (1. Stajyer Gözlem Formu, 20.10.2014)"

"Öğrenciler derse katılımında istekli. Bunun nedeni çocukların dikkatini çekecek uygulamaların olmasıdır. Bir gölge oyunu izletiliyor. Çocuklara sadece anlatılsa yani gösterilmeden kavratılmaya çalışılsa belki bütün sınıfın dikkati çekilemeyebilir. Öğrenciler derste öğretmeni [genel] olarak dinlemede sıkıntı yaşıyorlar ama duyular[ın]a hitap eden etkinlikte hepsi pür dikkat oluyorlar. Bu uygulamayla öğrencilerin derse ilgisi artmaktadır. (2. Stajyer Gözlem Formu, 20.10.2014)"

İkinci derste; araştırmacı, uluslararası iletişimi sağlamada yazısız karikatürün rolüne dikkat çekmek için projeksiyon cihazından birkaç yazısız karikatür yansıtarak derse başlamıştır. Yazısız karikatürün uluslararası iletişimdeki önemine vurgu yaptıktan sonra, öğrencilerinden bir sonraki derste yazısız karikatür bulmalarını ya da birinci derste yapılan etkinliklerde yer alan dilimize henüz yerleşmemiş yabancı sözcükler ile ilgili dükkân isimlerini içeren fotoğraflar çekmelerini ve kendisine e-posta yoluyla göndermelerini istemiştir. Bunu yaparken sınıfta e-posta adresi olmayan veya mevcut adresini uzun zamandır kullanmayan öğrencilerin etkinliklere hazır olmalarını sağlamak için e-posta adreslerine sahip olmaları gerektiğini dikkate almıştır Araştırmacı daha sonra e-posta adresi oluşturma ve e-posta gönderme yöntemleri üzerinde durmuştur. Bu çalışmalar, araştırmacının tuttuğu günlüğe şu şekilde yansımıştır:

İkinci derse projeksiyondan yansıttığım yazılı ve yazısız karikatürlerin yorumlanması ile başladım. Yazılı ve yazısız karikatürler arasındaki farkları sezdirdim. Karikatürleri yorumlarken çok ilgili davrandılar. Sınıftaki sesler azaldı ve verimli bir ders ortamı oluştu. Bu arada o anda aklıma bir fikir gelişti. Medya üretme etkinliğine de uyduğunu düşündüğüm için öğrencilerden çevrelerindeki yabancı isimli dükkân ve mağaza tabelalarının fotoğraflarını çekmelerini, bu tür fotoğraf çekemeyenlerin veya bulamayanların ise Güzel Türkçemizi koruyalım konulu karikatürler aramalarını ve bilgisayarlarına kaydetmelerini istedim. Bu esnada medya okuryazarlığı erişim becerisi ile bağlantı kurmak için internette amaçlı arama tekniklerini gösterdim. Buldukları karikatürleri veya çektikleri fotoğrafları ve bana e-posta yoluyla göndermelerini istedim. Sınıfta birkaç

öğrenci dışında şaşırmişti. Mert'in "Ben gönderebilirim, dediğini işittim. Bazılarının e-posta adresi yoktu. Onlara hemen nasıl e-posta adresi alınacağını gösterdim. E-posta yazarken hitap kelimeleri kullanmaları gerektiğini, Hitap kelimelerinin ilk harfinin büyük olması gerektiğini ve hitap ifadesinin sonuna da virgül konulması gerektiğini anlattım. Gönderecekleri e-postalara konu başlığı ve yine bana yazmalarını istediğim hitap ifadelerinin olması gerektiğini hatırlattım. Eleştiri türü yazıları için İzleyici temsilcilerine e-posta gönderme etkinliğine de bir hazırlık yapmış olacaktım. Çoğu e-postadan nasıl dosya gönderileceğini bilmiyordu. Onlara okulun internet bağlantısı ile projeksiyon üzerinde e-postaya dosya eklemeyi gösterdim. Hepsi pür dikkat beni izliyordu. (Araştırmacı Günlüğü, 20.10.2014)"

Ders sonunda Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen; öğrencilere, öğrendikleri bilgi ve becerilere karşı farkındalık oluşturmak ve araştırma için elde edilen veriler arasında çeşitlilik sağlayarak farklı bir bakış açısına sahip olabilmek için "öğrenci ders günlüğü" çizelgelerini dağıtmıştır. Öğrencilerin evlerine gittiklerinde bu günlüğü, verilen sorulara cevap yazmak suretiyle doldurmalarını istemiştir. Öğrencilerin formları daha içten doldurmaları adına kişisel bilgi yazılmasını istememiştir.

22.10.2014 tarihindeki derste bir önceki derste yapılanlar, soru cevap yoluyla hatırlatılmış ve öğrenilenler pekiştirilmeye çalışılmıştır. Dersin başında daha önceden "facebook" sayfası kurma ile görevlendirilen öğrencilerden sayfanın akıbetini sormuştur. Batuhan isimli öğrenci tarafından 7-D sınıfına ait bir sosyal medya sayfasının kurulduğu araştırma günlüğüne ve sosyal medyaya şu şekilde yansımıştır:

"Batuhan ve Mert'ten sınıfa özel bir "facebook" sayfası kurup kurmadıklarını sordum. Sayfayı Batuhan'ın kurduğunu öğrendim. Mert sayfayı "Hocam sayfayı kapalı grup olarak kurduk." dedi. Bu habere sevindim. Açıkçası ben öğrencilere kapalı grup özelliğini söylememiştim kendileri bulmuşlar. Zaten sadece sınıfa ait bir sayfa olduğu için kapalı grup olması mantıklı idi. Hem bu platform sadece sınıfı ilgilendirdiği için çekingen ve tereddütlü öğrencilere samimi bir ortam oluşturabilirdi. Bu da sayfayı kullanım oranını artırır, diye düşündüm. (Araştırmacı Günlüğü, 22.10.2014)"

Şekil 4. Facebook Grup Sayfasının Kurulması

Sınıfın sosyal medya sayfasını çok benimsediği gözlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sosyal medyada kullanıcı isimleri ve özelliklerinde de bazı ayrıntılar fark edilmiştir. Öğrencilerin bazılarının sosyal medya profil bilgilerinde oldukları gibi değil, olmak istedikleri gibi görünmek istedikleri sosyal medya ekran fotoğrafından ve öğrenci ifadelerinden gözlemlenmiştir (Bakınız Şekil 5).

Şekil 5. Sosyal Medyada Öğrenci Profilleri

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, dersin devamında internette arama yapmanın püf noktalarına değinerek bulmaları gereken karikatürleri daha hızlı ve güvenilir sitelerden bulmalarını sağlamak için doğru ve hızlı arama yapma stratejilerinden ve ".com, gov, net, org" gibi genel ağ uzantılarının, internet sitelerindeki bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği hakkında bizlere ipuçları verebileceğinden bahsetmiştir. İnternet site

uzantılarının ne anlamlara geldiğini örnek siteler üzerinden gösteren Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen; hemen ardında arama motorlarında nitelikli aramalar yapabilmeleri için görseller, videolar, sitelerin güncellenme tarihleri, aranacak ifadenin tırnak işaretine alınması, aranacak kelime ya da kelime grupları için Ctrl+F tuşunu kullanma gibi hususlardan bahsederek verdiği ödevin de aynı yöntemlerle internette aranmasını ve kendisine e-posta olarak gönderilmesini istemiştir. Bu durum araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"İkinci ders "Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür" metnindeki görselleri yorumlama ve metni okuma üzerine geçti. Daha sonra metinde ismi geçen ünlü karikatürist Nezh Danyal'dan hareketle internette doğru ve hızlı arama yapmanın püf noktalarına değindim. Nezh Danyal örneğini kullanarak projeksiyon üzerinden arama motorlarında yapılabilecek özel aramalar ve arama seçeneklerini gösterdim. Tırnak işareti ile özel aramalar yapabileceklerini, dil seçeneklerini, arama yaptıkları sitelerin ticari ya da resmi olup olmadıklarını gösteren gov, com, net vb gibi uzantılarını anlattım. Ayrıca metin içeren sitelerde ya da dosya biçimlerinde aranan kelime veya dizinler ile ilgili Ctrl+F tuşunun işlevlerini gösterdim. Erişim becerisi adına yaptığım bu etkinlik ile ilgili yaptığım sorgulamada 36 kişilik sınıfta sadece 7-8 öğrencinin bu tür arama özelliklerini bildiğini tespit ettim. (Araştırmacı Günlüğü, 22.10.2014)"

İki gün önce dağıtılan "öğrenci ders günlüğü" toplandığında, bazı öğrencilerin günlüklerini doldurmadıkları bazılarının ise evde unuttukları gözlenmiştir. Bundan dolayı araştırmacı, öğrenci günlüklerini öğrencilere ders sonunda doldurtulması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ders sonunda iki dersin toplamı ile birlikte öğrencilere doldurtulan öğrenci günlüklerinden kayda değer cevapları değerlendirilmeye alınmıştır. Değerlendirme aşamasında araştırmacı, günlükleri harflerle kodlayarak incelemiş ve verilen cevaplar ise bu kodlamalara uygun olarak yazılmıştır. Birbirine benzer ya da aynı cevaplar tekrar tekrar yazılmamıştır. 20-22.10.2014 tarihli dersleri kapsayan öğrenci günlüklerinden elde edilen veriler şunlardır:

S. 1. "Bu derste neler öğrendin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.b. (...) "CTRL ile F" tuşuna aynı anda basıp sayfada geçen kelimeleri kolay şekilde bulmayı öğrendim. Sonu gov ile biten kelimelerin güvenli olduğunu öğrendim.

C.d. (...) "Google" arama motorunda daha ayrıntılı aramalar yapmayı [öğrendim].(...)

C.g. (...) Hüseyin Hoca sayesinde g-mailim oldu.(...)

C.j. Bu derste özel aramayı, tırnak işareti ile belirtmeyi, e-postadan resim göndermeyi, nitelik ve niceliği karmaşık da olsa çözdüğümü sanıyorum.

C.k. (...) Arama motorlarını, arayıp bulamadığım şeyi, "Google"da çift tırnak yaparsak istediğimiz şeyi bulabildiğimizi, g-mail adresi ile bir şeyler gönderebileceğimizi öğrendim. (...)

C.l. Karikatürlerin yazılı ve yazısız olduğunu, e-postanın nasıl gönderileceğini, özel aramanın nasıl yapılacağını öğrendim. (...)

C.n. (...) "gov.tr"nin güvenli olduğunu[öğrendim].

C.o. Arama motoruna g-mail yazıp g-maile haberleşmeyi, resim göndermeyi öğrendim. Karikatürün evrensel bir dil olduğunu öğrendim.

C.p. Mail göndermeyi, internetten daha çok faydalanmayı, aradığımız kişiyi daha [detaylı] görmeyi ve video çekmeyi öğrendik.

C.r. (...) "G-mail veya "hotmail"den e-posta yazıp göndermeyi [öğrendim].

C.s. Ben bu derste araştırmayı eğlenmeyi, hayal gücümü, özel işler yapmayı, bunu gibi birçok işi öğrendim.

S. 2. "Yaptığın etkinlikler günlük hayatında işe yarayacak mı?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a İnternette kolay arama yapacağım artık.

C.c. Evet, internette daha kolay şekilde işlerimi yapabilirim.

C.d. İnternette bi[r] arama yaparken daha ayrıntılı çalışabileceğim.

C.e.Evet, birine e-posta gönderirken.

C.f. Evet, yarayacak. Uzaktaki halama e-posta gönderebilece[ği]m.

C.g. Uzaktaki birine resim, SMS gönderebiliriz.

C.h. Kesinlikle yarayacak çünkü ödev yaparken interneti daha iyi kullanacağım.

C.i.Evet yarayacak, internetten kelime aramayı Ctrl+F yapıp aranyor, o bana yarayacak.

C.j. Şu anda bir e-posta adresim olmasa da ileride açınca günlük hayatımda işe yarayacağını düşünüyorum.

C.k. Evet, yarayacaktır. Ödevlerde, tiyatroda, resim ödevinde, internette.

C.l. E-posta her yerde işime yarayacak, video çekerken de yarayacak.

C.m. (...) İnternet ödevlerinde işime yarar.

C.s. Evet, yarayacak çünkü yaptığımız etkinlikleri hep günlük yaşantı[mız]da kullanıyoruz.

C.t. (...) Ödev hazırlarken.

S. 3. "Sence bu öğrendiklerin sana neden öğretilmiş olabilir?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. İletişim için hayatımızın kolay olması [için].

C.d. Günlük yaşantıda işime yarayabilir.

C.f. Milli Eğitim Bakanlığı öyle dediği için

C.g. Gelecekte lazım olabilir.

C.j. İşime yarayacağına eminim. Uzantıları öğrendik, daha güvenli ve doğru bilgilerle ödev yapılabilir veya başkalarına tavsiye edip onların doğru bilgi[ler] edinmesini sağlayacağım.

C.r. Ödevlerime yardımcı olmak için.

S. 4. "Bu derste en çok neyden hoşlandın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.g. Karagöz ve Hacivat'ı videoya çekerken.

C.r. Bulmacada kelime bulmaya çalışırken.

C.s. Sohbet etme, hal hatır sorup aynı anda ders işleme...

C.t. Google arama araçlarını, Karagöz ve Hacivat sahnesini

C.v. Emre ve Hasan'ın Karagöz ve Hacivat'ı oynaması.

C.y. nitelik, nicelik internette [e-posta] gönderme yolları.

C.z. Karagöz ve Hacivat'ı videoya çektiğimiz için hoşlandım.

S. 5. "Bu derste en çok neyden hoşlanmadın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.f. g-mail ve e-posta göndermekten.

C.j. Sadece arka sıra[da] canım sıkılıyor ama o[nun] da benden kaynaklandığını düşünüyorum.

C.k. Nitelik ve nicelikten hoşlanmadım.

C.t. Çalışma kitabındaki bulmacadan...

S. 6. "Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne gibi farklılıkların olduğunu söylersin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Hiçbir şey çünkü her ders yeni bir şeyler öğreniyoruz. Bu yüzden pek bir farkı olmadı.

C.b. Türkçe dersinde bilgisayar ile ilgili şeyler öğrendim bunlar farklıydı.

C.e. Anlatan Hocamız dersi bize sevdirek şakalarla anlatıyor.

C.j. Hiçbir farkı yok, sadece bazen sıkılabiliyorum ama o zamanlar uykum yüzünden galiba

C.m. İnternet ile ilgili konu vardı farklı olarak.

C.n. Hoca bize ders dışında, internet hakkında bilgi verdi.

C.p. Karagöz ve Hacivat oyunu yapmamız.

C.s. Bu derste hiç değilse sohbet, eğlence, araştırma, en önemlisi düşüncelerini hür bir şekilde dile getirme ve eleştirilere açıklık var.

Değerlendirmeye alınan 29 öğrenci günlüğünde öğrencilerin 18'i hoşlandığı etkinlik olarak Karagöz ve Hacivat oyununun arkadaşları tarafından canlandırılması olarak belirtmiştir. 16 öğrenci ise hoşlanmadığı hiçbir şeyin olmadığını söylerken, 4 öğrenci çalışma kitabındaki bulmacadan, 1 öğrenci g-mail ve e-posta göndermekten, 1 öğrenci, nitelik ve nicelik kavramlarından hoşlanmadığını belirtmiştir. 1 öğrenci ise "Sadece ara sıra canım sıkılıyor ama o[nun] da benden kaynaklandığını düşünüyorum." diyerek kendisi hakkında bir öz eleştiri yapmıştır. Genel anlamda öğrencilerin dersten ve etkinliklerden öğrencilerin memnun kaldıkları görülmüştür. Karagöz ve Hacivat oyunundan memnun kalmaları sosyal medya paylaşımlarında da göze çarpmıştır (Bakınız Şekil 6).

Şekil 6. Karagöz Hacivat Etkinliği Paylaşımları

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, bu paylaşımlarda bazı öğrencilerin kamera ile çekim yaptıkları için kendisini yönetmen olarak gördüğünü ve bunu da sosyal medya grup sayfasında paylaştıklarını da gözlemlemiştir (Bakınız Şekil 7).

Şekil 7. Karagöz Hacivat Etkinliği Paylaşımları

Bazı öğrencilerin herhangi bir e-posta adresine sahip olmadıkları, bazılarının hesaba sahip oldukları halde hiç kullanmadıkları gözlenmiştir. Bazı öğrenciler, öğretmenlerine okul dışında e-posta göndermeye çalışmış; bununla ilgili sınıf sayfasında paylaşımlarda bulunmuşlardır (Bakınız Şekil 8).

Şekil 8. Sosyal Medya Paylaşımı

Eylem araştırmasının başlamasından bir hafta sonraki ders olan 27.10.2014 tarihli iki Türkçe ders saatinde eylem araştırmasına devam edilmiştir. Birinci ders, Türkçe dersi

yapılan etkinliklerin ve verilen ödevlerin kontrol edildiği, önceki derste öğrenenlerin soru-cevap yoluyla tekrar edildiği bir ders olmuştur. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Bir iletişim aracı olan internet ve bilgisayar hakkında konuşuldu. Öğrenciler bilgisayar hakkındaki etkinliklere katıldılar. Geçmişte internette öğrenilen bir site öğrencilerin aklında kalmış ve hatırlandı. Derste işlenen bir tiyatro metninin videoya çekilerek internette kurulan sınıf sayfasına yüklenmesi, öğrencilerin kendilerine olan güvenini [artırdı]. (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 27.10.2014)"

Aynı durum diğer öğretmen adayının (stajyer öğrenci) gözlem formuna şu şekilde yansımıştır:

"Bir tiyatro metnini oynanması ve bunun [videoya] çekilerek internet ortamında paylaşılması çocukların öz güven kazanması, dersi ve derste işlenen konuları daha eğlenceli bulması, teknolojiyi daha iyi kavraması açısından önemlidir. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 27.10.2014)"

İkinci derste ise yazma etkinliklerine geçilmiştir. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, günlük hayatta kullandığımız uluslararası sembol ve işaretler ile ilgili 25. sayfada yer alan 5. etkinliğe geçtiğinde etkinlikte yer alan birkaç akıllı işaretten yola çıkarak tüm akıllı işaretleri tanıtmıştır.

Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"İkinci ders Uluslararası İşaret ve sembollerle ilgili etkinliğe geçtik. Etkinlikte yer alan işaretlerden akıllı işaretler üzerinde durdum. Akıllı işaretler ile ilgili olarak RTÜK'ün sitesini kaynak olarak gösterdim ve siteyi tanıtmaya çalıştım. Tüm akıllı işaretlerin anlamını tekrar ettikten sonra, öğrencilere sitenin uzantısının "org" olduğuna dikkat çektim. "org" uzantılı sitelerin ticari amaç gütmeyen kuruluşlara ait olduğunu tekrar ederek ve bu sitelerde yer alan bilgi, belge ve dokümanlara güvenebileceğini söyledim. (Araştırmacı Günlüğü, 27.10.2014)"

Öğrencilerin çoğu, bazı akıllı işaretleri, televizyon izleme alışkanlıklarından dolayı tanımada hiç zorluk çekmemişlerdir. Akıllı işaretlerin tanıtılması etkinliği öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

"Medya araçlarından olan radyonun özellikleri öğrenciler tarafından etkinlikle belirlendi. Telefon ve televizyon hakkında öğrenciler fikirlerini belirtti. İnternette RTÜK'ün sitesi açılıp uluslararası akıllı işaretler çocuklara gösterildi. (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 27.10.2014)"

"Bilgisayar, radyo, televizyon, telefon gibi kitle iletişim araçlarının zararları ve yararları öğrencilerle soru-cevap yöntemi ile konuşularak buldurulmaya çalışılmaktadır. Çocukların ilgisini çeken konular konuşulurken öğrencilerin cümle kurma becerileri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Başarılı bir yöntem olduğunu düşünüyorum. Bazı sitelerden bahsedilmektedir. Dersi internet üzerinden göstererek konuyu işlemek çocukların bu konudaki bilgi alanlarını genişletmektedir. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 27.10.2014)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, öğrencilerin konuşma uygulamalarını merakla bekleediklerinden dolayı bir yandan da onlara internetteki arama stratejilerini kullanıp uygulama sahası bulmaları açısından bir ödevlendirme yapmıştır. Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Bir sonraki etkinlik olan 1 dk. boyunca hazırlıksız konuşma etkinlikleri için benzer uluslararası işaret ve semboller bulmalarını ve buldukları bu işaret ve sembollerini daha önceden göstermiş olduğum gibi e-posta yoluyla bana göndermelerini istedim. Önümüzdeki derste bu işaret ve sembellere bakarak 1 dk. boyunca hazırlıksız, duraklama yapmadan ve konuyla alakalı mantıklı bir şekilde konuşma etkinliği yapacağımızı söyledim. "Oleey" sesleri yükseldi. Öğrencilerimin sevinçlerinin bu yabancı kökenli sözcükle dile getirmeleri beni yine üzdü ve düşündürdü (Araştırmacı Günlüğü, 27.10.2014)."

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, akıllı işaretlerin tanıtımı sürecinde bu süreci bir etkinlikle uygulama sahasına taşımak için öğrencilerinin, TV kanallarının bu işaretlere uygun yayın yapmadıklarını sorgulamalarını isteyerek şunları söylemiştir: "TV

kanallarının akıllı işaretlere uygun yayınlar yapmadığı durumlarda kanalların internet sitelerinden ulaşabileceğiniz izleyici temsilcilerinin e-posta adreslerine görüş ve önerilerinizi iletebilirsiniz." Ardından sözlerine şöyle devam etmiştir. *"Aramızda herhangi bir kanal ya da programlar ile ilgili görüş ve eleştirilerini yazacak ve izleyici temsilcisine gönderebilecek olan arkadaşımız var mı? (Araştırmacı Günlüğü, 27.10.2014)"*

Araştırmacının bu sorusuna sınıftan hiç gönüllü öğrenci çıkmamıştır. Araştırmacı öğrencilerin kanallarla ilgili eleştiri ve öneri belirtmekten çekindiklerini ya da nasıl gönderileceği ile ilgili herhangi bir fikri olmadıklarını düşünerek bu çalışmayı sürece yayması gerektiğini hissetmiştir. Bu durum araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Sınıftan ses çıkmadı. Söylediklerimi biraz yadırgamış gibiydiler. Tedirgin olduklarını bakışlarından okuyabiliyordum. Yağmur isimli öğrencim söz istedi:

Yağmur: "Öğretmenim iyi ama ya bize dava açarlarsa?"

Öğretmen: "Ne için Yağmur?"

Yağmur: "Ne bileyim, hani eleştiriyoruz ya o bakımdan."

Öğretmen: "TV kanallarında bulunan izleyici temsilcileri sizin için oradalar. Yani sizin sesiniz olmak için. Onun için yaptığımız eleştiriler TV kanallarının daha iyi programlar yapmasını sağlar, diye düşünüyorum. Yağmur gibi düşünenler var mı?"

Sınıfın neredeyse yarısı böyle düşünüyordu. Eleştiri içeren e-postaların başlarını belaya sokacağını düşünüyorlardı. Açıklama yaparak onları rahatlatmaya çalıştım:

'Peki arkadaşlar önümüzdeki derslerde farklı sınıflardan arkadaşlarınızın gönderdiği e-postaları sizinle paylaşacağım. Onların e-postalarına hiçbir olumsuz cevap gelmedi. Ben bu e-postaları hazırlarken sizden, bir hafta sürecinde yerel veya ulusal kanallara dikkatli bir biçimde izlemenizi, gözlemler yaparak eleştiri türünde yazılar yazmanızı istiyorum. Yazdığınız yazıları hangi kanala gönderecekseniz o televizyon kanalının

internet sitesine girerek izleyici temsilcisinin e-posta adresine ulaşmanızı istiyorum. Şimdilik bu kadarını yapalım. Gönderme işlemlerini sadece istekli ve cesur arkadaşlarımıza bırakalım.'

Sınıftan yine ses çıkmadı. İleriki derslerde öğrencileri bu etkinlikle ilgili detaylarla aydınlatmalıyım, diye düşündüm. (Araştırmacı Günlüğü, 27.10.2014)"

27.10.2014 tarihli ders sonunda öğrencilere "öğrenci ders günlüğü" etkinlik kâğıtları dağıtılmış ve alınan günlüklerin içerisinde sorulan 6 soruya kayda değer cevaplar veren öğrencilerin formları harflerle kodlandırılmıştır. Veri çeşitliliğinin sağlanması için öğrencilerden elde edilen bulgular şunlardır:

"S.1.Bu derste neler öğrendin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.b. İletişim araçları ile nasıl iletişim kuracağımız[ı] ve neyin işe yaradığını öğrendim.

C.d. "org.tr"nin ne olduğunu, akıllı işaretlerden bilmediklerimi öğrendim.

C.g. Kitle iletişim araçlarının, akıllı işaretlerin ne işe yaradığını öğrendim.

C.i. Hayatımızdaki iletişim araçlarının bize ne gibi yardımı olduğunu, hayatımızı kolaylaştıran olumlu yönlerini öğrendik.

C.k. TV2de gösterilen programdan önce çıkan akıllı işaretleri, kitle iletişim araçlarının hayatımızdaki yerini öğrendim.

C.r. Karikatürün evrensel bir iletişim aracı olduğunu.

C.s. 30 derecenin üstünde yıkama sembolünü öğrendik.

C.u. Bu derste kitle iletişim araçlarını, teknolojik araçların faydalarını öğrendik

"S.2. Yaptığın etkinlikler günlük hayatında işe yarayacak mı?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Televizyon[u], telefon[u], radyoyu nasıl [ve] ne amaçla kullanacağımı öğrendim.

C.c. İletişim araçlarını bilmeyen birine ayrıntılı olarak anlatabilirim.

C.d. (...) Artık televizyon izlerken neyi izleyip izlemeyeceğimizi öğreneceğiz.

C.f. Yarayacak, mesela TV izliyoruz, şiddet ve korku işareti çıktı, biz anlamını bilmiyorsak filmi izlediğimizde korkabiliriz.

C.g. Mesela televizyon izlerken akıllı işaretlere bakarak izlerim.

C.h. Evet, çeşitli bilgi yarışmalarında [ve] ailemizle televizyon izlediğimizde akıllı işaretlere uyma.

c.i. Evet, karşıma film izlerken çıkarsa mesela +18 ise o filmi izlemem.

C.m. (...) Film ve dizi izlerken ne içerdiğini bil[e]c[egi]m.

C.p. Televizyonda izleyeceğim yayın başlamadan önceki akıllı işaretlerin anlamlarını bileceğim.

C.t. Evet, bunların içinde telefon, bilgisayar gibi günümüzde kullanılan araçlar var. Bu yüzden yardımcı olacak.

C.u. (...) Bundan her film izle[diğimde] çıkan işaretlerin ne anlama geldiğini bileceğim.

C.v. Evet, yarayacak. 13 yaş üzeri filmleri 13 yaşından küçükler haber veririm.

"S.3. Sence bu öğrendiklerin sana neden öğretilmiş olabilir?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Günlük hayatta yapabileceğim hatalar karşı tedbirli olabilmem için öğretilmiş olabilir.

C.i. Hayatımda işlerimi kolaylaştırmam için.

C.j. Hayatımı kolaylaştıracağı için.

C.k. Türkçede işlediğimiz tüm konular günlük hayatta işimize yarıyor.

C.n. Büyüyünce lazım olabilir.

C.p. Akıllı sembollerle hayatımı kolaylaştırmak için.

C.s. Milli Eğitim Bakanlığı istemiştir, ileride faydalı olacağı için.

C.t. Gelecekte bu konularda zorlanmayalım diye öğretilmiş olabilir.

C.u. Bu tür evrensel işaretleri görüp her yerde tanıyayım diye.

"S.4. Bu derste en çok neyden hoşlandın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.j. Sembollerin anlamını öğrenirken.

C.l. İletişim araçlarının anlamlarını bulmak.

C.r. Arkadaşlarımın yapmaya çalıştığı canlandırma.

C.t. İletişim araçları ile olduğu için hepsinden hoşlandım.

C.u. Herkesin derse katılması ve dersin verimli geçmesi

C.z. Her şeyden etkilendim çünkü öğretmenimiz herkese ayrı bir ilgi, ayrı bir heyecan tutkusu gösteriyor. Ben bundan çok hoşnutum.

"S.5. Bu derste en çok neyden hoşlanmadın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.c. Verilen ödevi ben dâhil çoğu arkadaşım yapmadık, öğretmenimizin gözünden düştük.

"S.6. Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne gibi farklılıkların olduğunu söylersin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Fazla bir fark göremedim, hep aynı.

C.d. Yazdığım senaryoyu tiyatroya çevirdik.

C.g. Önceki dersimizde daha çok şey öğrenmiştik. (...)

C.i. Çok eğlenceli ve güzel geçiyor.

C.n. Daha eğlenceli ve iyi anlatımlı.

C.u. (...) Herkes derse katıldığı için verimli geçiyor.

C.y. Öğretmen farkı.

3-4 Kasım günlerindeki dersler kip ve şahıs eklerinin kullanımı ile ilgili etkinlikler ve çalışmalar ile geçmiştir. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, ders başlangıcında izleyici temsilcilerine gönderilecek olan e-posta örnekleri göstererek göndermelerini istediği yazıların nasıl olması gerektiği üzerinde durulmuş, öğrencilerini izleyici temsilcilerine e-posta göndermeye teşvik etmeye ve bu konuda onları cesaretlendirmeye çalışmıştır. Ardından öğrencilerin çok sevdikleri ve sürekli canlandırmak istedikleri Karagöz ile Hacivat oyununu farklı öğrencilerle bir kez daha oynatmıştır. Oyunu, özellikle akıllı telefonu olan birkaç öğrencisine kaydettiren araştırmacı; telefonu, onları ders dışı işlere yönelten cihaz olmaktan çıkararak derse faydalı ve amaçlı kullanılabilceğini göstermeye çalışmıştır. Kaydettirilen oyunun videosunun sınıfın sosyal medya sayfasında paylaşılacağıın söylenmesi üzerine öğrencilerin daha da heyecanlandığını gözlenmiştir. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemine şu şekilde yansımıştır:

"Öğrenciler, öğretmeni beklerken Hacivat ve Karagöz oyunu için prova yaptılar. Oyun için getirdikleri eşyaları hazırladılar. Hepsi çok istekliydi. Çocuklar oynadıkları oyunu telefona kaydettiler. Bu videoyu internete koyacaklar. Bu şekilde çocuklar hem tiyatro kavramını [daha iyi] kavramış hem de teknolojik bir ortam olan bilgisayarlarda paylaşmayı, paylaşırken de ne gibi şeyler yapacaklarını öğrenmiş oluyorlar. Herkesin bir afiş bulup bununla ilgili diğer derste 1 dakikalık konuşma uygulaması yapılacağı duyuruldu. Bu, çocukların günümüz çağında sıkça karşılaştıkları yazılı ya da yazısız afişleri kavramalarını, afişte neler [söylenmek] istendiğini anlamaları geliştirir. Ayrıca bu ödevi verirken ödevi hafıza kartına kaydederek [sınıfa] getirmeleri söylendiği için teknolojik aletlerin görevlerini kavramaları açısından yararlı olarak görülüyor. Ayrıca [öğretmenin], öğrencilerden "flash bellek" yerine ısrarla "hafıza kartı" demelerini istemesi çocukları yabancı kelimeler yerine Türkçe kelimeler kullanmaları konusundaki hassasiyetlerini artırmaktadır. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 3.11.2015)."

Dinleme Metni - Balkondaki Muhabbet Kuşu

5 Kasım 2014 tarihli Türkçe dersi başladığında sınıf, ikinci metin olan "Balkondaki Muhabbet Kuşu" adlı parçaya geçmiştir. Parça bir dinleme metni olduğu için

araştırmacı; metni, farklı bir ses tonu olması ve öğrencilerin dikkatlerini çekmesi için MEB yayınlarının hazırladığı ses dosyasından dinletmeyi uygun görmüştür. 1 ders saati kip ve kişi ekleri ile ilgili tekrar etkinliği ile diğer ders ise metni dinleme, metin ile ilgili soru hazırlama ve dinlediklerinden hareketle sorulan sorulara cevaplar verme etkinlikleri ile geçmiştir.

10 Kasım 2014 tarihli derste ise Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, öncelikle e-posta gönderen öğrencileri sınıfla paylaşmıştır (Bakınız Şekil 9). Bu durum günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"İkinci ders saatinin ortalarına doğru 1 dk. konuşma etkinliğine başlamadan önce öncelikle bana e-posta gönderen öğrencilere bu etkinliği yapıp yapmadıklarını sordum. Dört öğrenci vardı. (Araştırmacı Günlüğü, 10.11.2014)"

Şekil 9. E-Posta Gönderme Etkinliği

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen; bu etkinliğin ardından, sabırsız öğrencilerini de dikkate alarak önceki derste yarım kalan konuşma etkinliklerini yapmayı uygun bulmuş ve o etkinliklere geçmiştir. Bu durum, araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Babası Veysel Yıldız'ın e-posta adresi ile karikatür ve sembol gönderen Sümeyye isimli öğrencim hariç diğerleri konuşma yapma denemelerinde bulundular. Konuşma denemelerinde bu kez Emre'nin telefonunun kullandık. Bu süreçte öğrencilerin üretim sürecinin ileriki aşamalarında tecrübe sahibi olmaları için videoları kendilerinin çekmesini istiyorum. Çekimi artık bir öğrenciye yaptırma kararı aldım. Çünkü aynı etkinliği birden fazla öğrencinin çekmesi hem kargaşa oluşturuyor hem de

kimin sosyal medya sayfasına yükleme yapacağı tartışma konusu oluyordu. Süreç esnasında hiçbiri konuşmasının 1 dk. boyunca sürdüremedi. E-posta gönderenlerin dışındaki istekli öğrencilerin konuşma yapmalarını istedim. Ceyda isimli öğrencim konuşma denemesine katıldı fakat video çekilmesini istemediğini bildirdi. Engin ve Emre isimli öğrencilerim ise 1 dk. boyunca konuşma etkinliğine katıldı fakat sadece Emre başardı ve kendi telefonu ile arkadaşı tarafından videoya çekildi. Önümüzdeki günlerde sınıfın internet sayfasında paylaşılması dileklerinde bulundum. Zil çaldı ve 1.ders bitti. (Araştırmacı Günlüğü, 10.11.2014)"

Video kaydına alınan ve başarılı olarak değerlendirilen konuşma etkinlikleri, sınıfın sosyal medya sayfasında yayınlanmak üzere değerlendirilmiştir. Sınıfın sosyal medya sayfasında yayınlanan konuşma etkinlikleri oldukça ilgi görmüştür (Bakınız Şekil 10).

Şekil 10. Bir Dakikalık Öğrenci Konuşmaları

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen 10 Kasım tarihli dersin ikinci bölümünde, TV kanallarının izleyici temsilcilerine göndermelerini istediği eleştiri türündeki e-postalar üzerinde durmuştur. Daha önce sınıfın bu etkinlik ile ilgili çekingenliğini de hatırlayarak farklı sınıflardan bu çalışmaya katılan öğrencilerin e-postalarını örnek olarak sınıfla paylaşmıştır. Bu durum, araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"2. derste e-posta gönderme kuralları üzerinde yeniden durarak hitap ifadelerinde kullanılmaları gereken noktalama işaretleri üzerinde durdum. Ardından televizyon kanallarına göndermelerini istediğim eleştiri yazıları üzerinde durdum. Daha önce izleyici temsilcilerine e-posta gönderen farklı sınıflardaki öğrencilerin e-postalarını sınıfa göstererek onları cesaretlendirmek istedim. Bu e-postalardan hareketle eleştiriler yazmaları için süre verdim. Eleştirilerinde yapıcı olmaları için iki olumlu ifadenin arasına bir olumsuz ifade ekleyerek "tost tekniği" kullanmalarının daha yapıcı ve kibar bir eleştiri türü olduğunu ve karşımızdakini kırmadan, incitmeden güzel sonuçlar verebileceğini belirttim. Dersin sonuna kadar öğrencilerin bu yazılarını değerlendirerek onlara yönlendirmelerde buldum. (Araştırmacı Günlüğü, 10.11.2014)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, izleyici temsilcilerine gönderilen örnekleri sınıfla paylaşırken e-posta gönderimiyle ilgili olarak bazı yazım ve noktalama kurallarını hatırlatmıştır. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemine şu ifadelerle yansımıştır:

"E-posta[nın]nasıl gönderil[ceği] gösterildi. Öğrencilerin sosyalleşmesi için günümüz şartlarında bu önemli bir haberleşme aracıdır. E-posta gönderilirken Türkçenin kurallarına uyma, noktalama işaretlerini uygulama gibi kurallara uyulması gerektiğinden bahsedildi. Görsellerden faydalandığı için öğrenciler dikkatle dinliyor. İkinci derste konuşmayan öğrencilere de söz verildiği görülüyor. Medya okuryazarlığı dersi ile bağlantı kuruluyor. Projeksiyona yansıtılan bir karikatür, hazırlıksız konuşma ile yorumlanıyor. Medya [okuryazarlığı] ile Türkçe dersi arasında ilgi kuruluyor. (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 10.11.2014)"

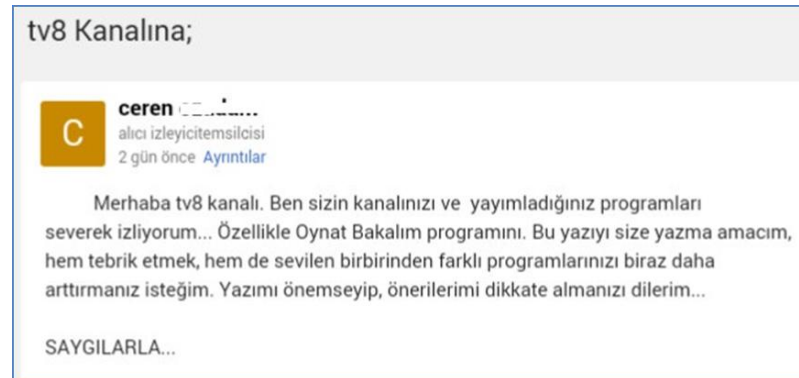
E-posta gönderimi ile ilgili Batuhan isimli öğrenci ile görüşen araştırmacı, görüşmeden şu bulguları elde etmiştir:

10 Kasım 2014 tarihli ders genel itibarıyla diğer öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlem formuna şu şekilde yansımıştır:

"Öğrenciler e-posta gönderme konusunda bilgilendiriliyor. Çocukların, günlük hayatlarında sıkça kullanılan bu uygulamaları

kavradıkları görülüyor. Ayrıca bu uygulamayı Türkçe[nin] kurallarına uygun yazmaya özen gösteriyorlar. Öğrenciler dersi, onların ilgisini çeken teknolojik uygulamalar olduğu için dikkatle dinliyorlar. Gönderilen e-postalar kontrol edildi. Yapılan yanlışlıklar görüldü ve kendileri tarafından düzeltildi. Öğrenciler, dikkatlerini daha çok çeken medya dersi ile ilgili uygulamalara geçmek istiyorlar. Genellikle gönüllü öğrenciler değerlendirmeye alınıyor (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 10.11.2014)."

17.11.2014 tarihli Türkçe dersinde Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, öğrencilerin ders öncesi dikkatlerini çekmek amacıyla televizyon kanallarının izleyici temsilcilerine e-posta gönderme etkinliğini yerine getiren öğrencilerin e-postalarını sınıf ile paylaşarak derse başlamıştır. E-posta gönderen üç öğrenci arasından Ceyda ile Ceren adlı öğrenciler yazılarını, e-posta metin kısmına yazmayı tercih ederken; Alper isimli öğrenci "word" dosyasını e-postaya ekleyerek göndermeyi tercih etmiştir (Bakınız Şekil 11).

Şekil 11. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler

Ceren'in e-postası sınıfta okunarak değerlendirilmiştir. Öncelikle cesaretinden dolayı Ceren'i tebrik eden Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, yazının olumlu yanlarını dile getirdikten sonra bazı noktalama ve yazım hatasına değinerek diğer öğrencilerin de bu kuraldan haberdar olmasını amaçlamıştır. Hitap sözcüklerinin büyük harf ile başlaması gerektiğini dile getiren araştırmacı, "hem..hem..." bağlacının aslında virgülün de görevini üstlendiğini, bundan dolayı virgülü kullanmanın gerekmediğini dile getirmiştir.

Ceren'in yazısının ardından Ceyda'nın e-postasını değerlendiren araştırmacı, Ceyda'nın reklamların uzunluğuna dikkat çekmesinin bilinçli bir medya okuryazarı olmasında

önemli bir adım olduğunu vurgulamıştır. Yazıda ayrıca nokta işaretinden sonra "ve" bağlacı ile başlamanın birbiriyle örtüşmediğini ve "de" bağlacının ayrı yazılması gerektiğini belirttikten sonra kısaca "de" bağlacının kullanım örneklerini sınıf ile paylaşmıştır (Bakınız Şekil 12).

Şekil 12. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler

Ceyda'ya yine e-posta üzerinden verdiği cevabı da sınıf ile paylaşarak yazılarında Türkçenin kurallarına uymalarının önemli olduğunu vurgulamış ve e-postanın bir iletişim aracı olduğunu, öğretmen-öğrenci arasındaki iletişimi de sağlayabileceğini diğer öğrencilerin de kavramalarını istemiştir (Bakınız Şekil 13).

Şekil 13. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmenin Öğrenciye Geri Bildirimi

Alper isimli öğrencinin e-postasını değerlendiren Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, yazının e-postaya dosya ekleme yoluyla gönderildiğini söyleyerek e-posta ile yazı göndermenin çeşitli yollarının da olabileceğini vurgulamıştır. Alper'in, yazım ve noktalama kurallarına uyduğunu söyleyerek hitap sözcüklerinin örnek kullanımı için onu tebrik etmiştir. Ardından Alper'in yazısının içeriğine geçerek yine bilinçli bir medya okuryazarının yapabileceği gözlemleri izleyici temsilcisine aktardığını ve bu ifadelerin çoğalması ile TV kanalların izleyicilerin görüş ve önerilerini daha da dikkate alacağını ifade etmiştir. Yalnızca bilgisayar ortamında yazı yazarken noktalama işaretinden önce boşluk bırakılmamasını, tam aksine noktalama işaretinin kullandıktan sonra bir karakter boşluk bırakılması gerektiğini de hatırlatmıştır (Bakınız Şekil 14).

Şekil 14. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler

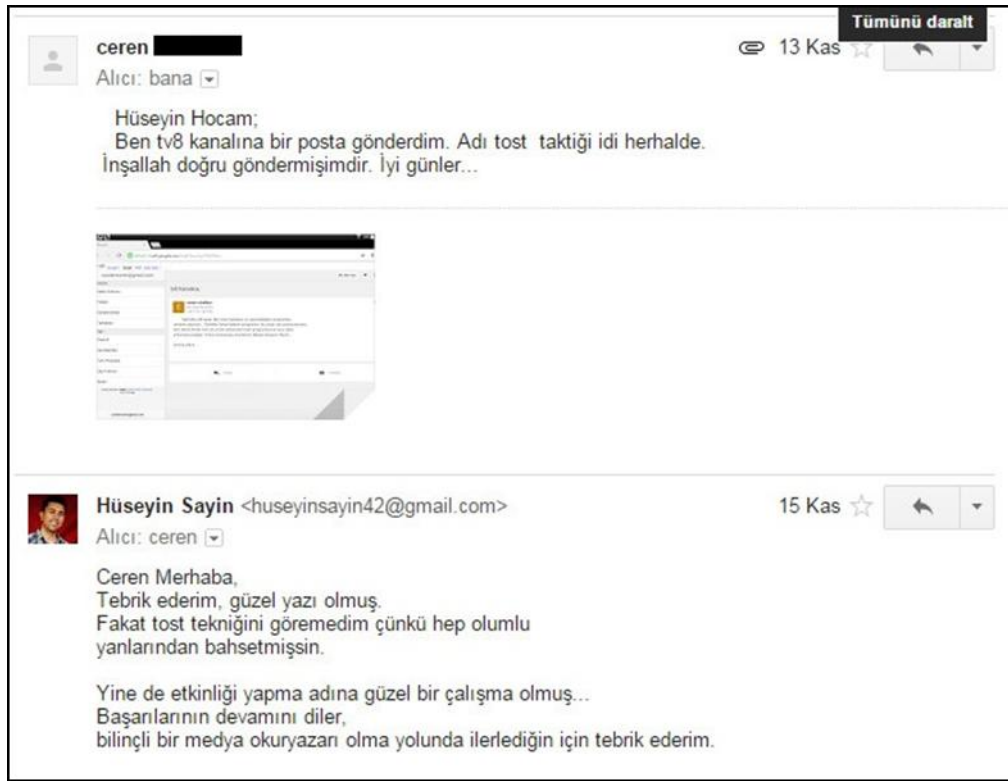
Araştırmacı, öğrencilerin kendisinden onay almak için e-postaları göndermeden önce görüş ve önerilerini sormalarını önemsemiş ve diğer öğrencilerin de yazılarını göndermeden önce ön izleme yapmak istediğini belirtmiştir.

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, önceki derslerde eleştiri yazılarında saygı belirten ve yapıcı olan ifadelerin daha etkili olduğunu söylemiş ve bir eleştiri biçimi olan *tost tekniği*nden bahsetmiştir. Tost tekniği ile program ya da kanalın iki olumlu özelliğinin arasına olumsuz özelliğinin yazılmasının istek ve şikâyetin hedefine ulaşmasını daha da kolaylaştırdığını vurgulamıştır. Bu teknik, eleştirdiğimiz kişi ya da kurumu rencide etmeden onu kırmadan eleştirmeyi sağladığı araştırmacı tarafından belirtilmiştir. Fakat elde edilen bulgularda görülmüştür ki bazı öğrenciler öğrendikleri "tost tekniği" tabirini gönderdikleri e-postanın başlık kısmına yazmışlardır. Bazıları ise bu tekniği kullanarak e-postalar göndermişlerdir (Bakınız Şekil 15 ve 16).

Şekil 15. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler

Şekil 16. TV İzleyici Temsilcilerine Gönderilen İletiler

17 Kasım 2014 tarihli ders araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Derse başlarken "Bir İletişim Biçim olarak Karikatür" metninin etkinliklerinden olan Televizyon kanallarının izleyici temsilcilerine e-posta gönderme etkinliğini yerine getiren öğrencilerin e-postalarını sınıfa gösterdim. Sınıfın çekingen davrandığı bu etkinlikte e-posta gönderen üç öğrenci, yazdığı eleştiri yazılarını sınıfta okudular. Derse bu şekilde başlamak onların dikkatlerini çekmişti. Daha sonra sınıftaki diğer öğrencilerden de benzer yazılar yazmalarını ve bana e-posta ile göndermelerini istedim. Ceyda ile Ceren adlı öğrencilerin, e-postalarını metin kısmına yazmayı tercih ettiğine, Alper'in ise karikatür etkinliğinde olduğu gibi "word" dosyasına ayrı bir şekilde yazıp e-postaya ekleyerek gönderdiğine dikkat çekerek tercihin onlara kaldığını ifade ettim. Ceren'in e-postasında yer alan birkaç yazım ve noktalama hatasını gösterdikten sonra öğrencilerimden; e-postaları izleyici temsilcisine göndermeden önce bana göndermelerini, düzeltme ve önerilerle birlikte benden onay aldıktan sonra televizyon kanallarının izleyici temsilcilerine göndermelerinin daha

uygun olacağını belirttim. Ceyda'nın e-postasını okuyarak yine e-posta üzerinden verdiği cevabı da sınıf ile paylaşarak yazılarında Türkçenin kurallarına uymalarını istedim. En güzel ifadelerin Türkçenin güzelliklerini doğru bir biçimde ifade eden cümlelerden oluştuğunu hatırlattım. (Araştırmacı Günlüğü, 17.11.2014)"

Araştırmacı daha önce anlattığı e-posta gönderme kural ve yöntemlerini öğrencilerin uygulayıp uygulamadığını değerlendirmek adına her öğrenciye ayrı ayrı gönderdiği e-postaları sürece yayarak devam eden derslerde de sınıf ile paylaşmaya ve değerlendirmeye devam etmiştir. Diğer öğrencilerin TV kanallarının izleyici temsilcilerine gönderdikleri diğer e-postalar EK 13'te yer almaktadır.

Araştırmacı, dikkat çekici ve güdüleyici bu paylaşımlarının ardından konuşma bölümünde yapacakları münazaranın duyurusunu yapmıştır. Kılavuz kitapta önerilen konu olan "Her canlı ile iletişim kurulabilir" fikrini savunacak olan 3 öğrenci ile "Bazı canlılar ile iletişim kurulamaz" fikrini savunacak olan 3 öğrenciyi belirledikten sonra bir de münazara başkanı seçmiş ve münazaranın nasıl yapıldığını ve nasıl bir tartışma türü olduğunu araştırmalarını istemiştir.

18 ve 19 Kasım 2014 tarihli derslerde münazara etkinliği gerçekleştirilmiştir. İlk derste yapılan münazara etkinliğinde Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, sunuculuğu Mert isimli öğrenciye vermiştir. Kendisi de münazara etkinliğine hiç müdahalede bulunmamış öğrenci sıralarından bir izleyici gibi gözlem yapmıştır. Münazara başkanının sunum için pasif kalması; gruplardan birinin görsellik olarak afiş hazırlarken diğerinin dakikalarca süren videolar oynatması nedenlerinden dolayı münazara ortamı sağlıklı yürütülemediği için öğretmen, münazaraya müdahale ederek kurallarını tekrar hatırlatmış ve yeni bir ekip seçerek etkinliğin bir gün sonraki derste tekrar yapılmasını istemiştir. Bu durum, araştırmacı günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

Bugün sessiz okuma saatini münazara etkinliğine ayırdık. İlk münazara için Mert K isimli öğrencimi sunucu seçmiştim. Sınıf ben derse girmeden münazara düzenini almıştı. (...) Münazara başladığında Mert isimli öğrencim münazara kurallarını açıkladı ve sözü grup üyelerine verdi. Bir daha da alamadı. Sırayla kâğıttan yazı okuyan her canlı ile iletişim kurulamaz grubu öğrencileri sözlerini bitirdikten sonra karşı gruptan

Yağmur konuşmaya başladı. Yağmur konuşmasının arasında arkadaşlarına video ve fotoğraflar göstermek maksadıyla projeksiyon cihazını kullanmak istedi. Mert, münazara başkanı olarak sadece seyretmekle yetindi. Videolar açıldı fakat videoların çok uzun olduğunu ve öğrencileri sıkıya başladığını fark etmeye başladım. Sıradaki videoya geçtiğinde neredeyse 30 dakika sürecek olan videoda hayvanlar gösterilmekteydi. Ders süresinin sonuna gelmek üzere idik. Ben münazara başkanını arada bir yanıma çağırarak uyarılarda bulundum. Çok müdahaleci bir öğretmen olmak istemiyordum. Başkan ise pasif kalıyor birbirinin sözünü kesenlere müdahale etmiyor hatta uzun videoların izlenmesine göz yumarak tartışmanın amacı dışına çıkmasına neden oluyordu. Ayrıca konuşma süresini dengeli dağıtmıyordu. Sadece iki öğrenci aralarında konuşmaya başladı. Diğer öğrencilerin hiç sesi çıkmayınca münazaraya müdahale etmek zorunda kaldım. Zaten Mert de sonuna gelmiş oylamaya geçmişti. Münazaranın sonunda "Her canlı ile iletişim kurulamaz" görüşünü savunanlar oy çokluğu ile kazanmıştı fakat ortada doğru düzgün bir tartışma ortamı bile olmamıştı (Araştırmacı Günlüğü, 18.11.2014).

Araştırmacı bir sonraki münazara etkinliği için münazara başkanlığını Rümeyza isimli öğrenciye vermiştir. Mert K., Ceyda ve Berke isimli öğrenciler her canlı ile iletişim kurulamayacağını; Emre, Mert K. ve Yağmur isimli öğrenciler ise her canlı ile iletişim kurulabileceğini savunmak üzere sözleşmişlerdir. Münazara etkinliği, öğrenci günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

Münazara başladı. Sunucu konuşmasını yaptıktan sonra sözü her canlıyla iletişim kurulamaz grubuna bıraktı. Konuşmacı olan Mert konuşmaya başladı. Sonraki söz ise her canlıyla iletişim kurulabilir grubuna verildi. İki karşıt grup birbirlerine soru sorarak konuştular. Sonra münazara bittikten sonra sorularımız alındı ve münazaramız kameraya çekildikten sonra sosyal medyada yayımlandı. Öğretmenimiz bu münazarayı pek beğenmediğini söyledi ve aynı münazarayı tekrar farklı kişiler tarafından yapılmasını istedi. Yeni kişiler ben, Yağmur, Mert K., Mert B., Berke ve Emre bakalım biz nasıl bir performans sergileyeceğiz... (Öğrenci Günlüğü, Ceyda, 18.11.2014)"

19 Kasım'da tekrarlanan etkinlik öncekine göre daha başarılı geçmiştir. Bir ders süresince yapılan münazara etkinliğinden sonra oylama yapılmış ve kazanan grup ilan edilmiştir. Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

Hemen seyirci olarak yerimi aldım. Rümeyşa münazarayı sunmaya başladı. Düne göre daha iyi bir giriş yaptı. Tek tek herkesin konuşmasına gayret ettikten sonra karşılıklı soru cevap kısmına geçildi. Bir süre sonra tartışma Mert B. ile Emre arasında geçmeye başladı. Rümeyşa seyirciler arasından soru sormak isteyenlerin sorularını aldı. Bazıları gerçekten soru sorarken bazıları da kendi görüşünü açıklıyor ve tarafını belli ediyordu. Rümeyşa soru sormayanları uyardı. Açıkçası beklediğim performansı görememiştim çünkü ya kâğıttan okuyorlar ya da tartışmayı tamamen Mert ile Emre'ye bırakıyorlardı. Onların arasında da bir inatlaşmadır sürüp gitti. Konuşmaktan çok inatlaşan iki kişiyi andırıyorlardı. Münazaranın sonunda başkan kazanan grubu alkışlatarak belirlemeye çalıştı. Video çekimini yapan öğrenci bu kez kamerayı çok sarsıntılı tuttuğu için açıkçası münazara çekiminden çok verim alamadığımı düşünüyorum (Araştırmacı Günlüğü, 19.11.2014).

Münazara etkinliğinin videosu sosyal medya sayfasında yayınlanmak üzere Emre isimli öğrenciye havale edilmiştir. Emre'nin bazı özel sebeplerden dolayı evindeki internet hattını değiştirmesi sebebiyle video biraz gecikmeli olarak sosyal medyada paylaşılmıştır. Münazara etkinliğinde sallanan görüntü bölümleri, durgun görüntü kesitleri Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen tarafından video kesme programı ile kesilerek sosyal medya da yayınlanmıştır. Beğenilme kaygısı ile Rümeyşa isimli öğrenci görüntünün kaldırılmasını istemiştir (Bakınız Şekil 17).

Şekil 17. Münazara Paylaşımı

4.2.3.2. Atatürkçülük Temasından Elde Edilen Bulgular

Okuma Metni: "Unutulmayan Hafta"

Kılavuz kitaptaki ders yönergelerinde belirtilen: "*Öğrencilerinizden şiir defteri tutmalarını ve kendi yazdıkları şiirler ile beğendikleri şiirleri bu deftere yazmalarını isteyiniz. Ayrıca beğendikleri sözleri, metinleri ve şiirleri derlemelerini bunun için bir defter ya da elektronik ortamı kullanabileceklerini söyleyiniz.*" ifadelerinden hareketle yazılan şiir, güzel söz ve yazıların öğrenciler tarafından yayımlanma olanağı bulan internette kişisel blog sayfası oluşturma etkinliğine başlanmıştır.

24 Kasım 2014 tarihli ders Öğretmenler Günü Programı ile kesintiye uğrasa da Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen; öğrencilere Türkçe dersinde yazıkları edebiyat ürünlerini yayımlayacakları bir kişisel *blog* platformunun nasıl kurulacağını, bilişim sınıfında uygulamalı olarak göstermiştir. Bu etkinlik öğrenci günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

Beden Eğitimi dersinden çıkmıştık hepimiz çok yorgunduk. Okul formalarımızı giydik ve tim sınıf Hüseyin Hocayı bekliyorduk. Fakat içeriye

iki stajyer abla geldi. Onları tanıyorduk, birisi Sümmeeye diğeri de Ayşegül ablaydı. Bugün dersi biz işleyeceğiz diyince Sümmeeye abla sınıfta bir çığlık tufanı oluştu, içlerinde tabi bende vardım. Sonunda ders başladı ve biz bugün "Unutulmayan Hafta" parçasını okuduk. Ben aralardaki yerleri okurken Ayşegül abla Seçil karakterini, Hasan Serdar karakterini, İsmail öğretmen karakterini, Hilal ise Hilal karakterini okudu. Teneffüs zili çaldı teneffüste Ayşegül abla, Sümmeeye abla ve sınıfta bende dâhil 7-8 arkadaşımınla beraber özçekim yaptık. İkinci dersi bilgisayar laboratuvarında geçirdik. Öğretmenimiz Hüseyin Hoca bize nasıl sayfa açılacağını öğretti, sonra öğretmenler günü gösterisi için aşağı indik. Harika bir gösteriydi. Güldük, oynadık, zıpladık, eğlendik ve okulun bir günü böyle geçti. Sözlerime son vermeden önce Sümmeeye, Ayşegül, Hüseyin Hocalarımın Öğretmenler Günü'nü kutluyorum... (Öğrenci Günlüğü, Batuhan, 24.11.2014)"

Blog etkinliği araştırmacının gözünden günlüğe şu şekilde yansımıştır:

İkinci saat metni tamamladık. Ardından şiir yazma etkinliğinde yazacakları şiiri yayınlatabilecekleri bir medya platformu tanıtmak için onları bilgisayar laboratuvarına çıkardım. Bilgisayar odasındaki sandalyeler dönerli olduğu için ve bilgisayarların açılmasından dolayı bir süre sessizliği sağlamada sorun yaşadık. Öğrencilere kişisel "blog" sayfalarının nasıl oluşturulacağını gösterdim. Türkçe dersinde şimdiye kadar yazıkları ve bundan sonra da yazacakları şiir, hikâye gibi yazılarını bu "blog" sayfalarına yazmalarının onlar için bir avantaj ve farklı bir deneyim olacağını anlattım. Uygulama ve herkesin kendi "blog" adresini açması için tam sıra onlara gelmişken aniden bir anons geldi 24 Kasım Öğretmenler Günü tören programı için tüm sınıflar aşağı çağırılıyordu. Yine bir dersimiz daha yarım kalmıştı. Stajyer öğrencilere gözlem formlarını bir sonraki hafta tekrar doldurmalarını istedim. Bu sebeple ders erkenden bitmiş oldu. (Araştırmacı Günlüğü 24.11.2014)"

24 Kasımdaki dersin kesintiye uğraması öğretmen adaylarının (stajyer öğrenci) gözlemine şu şekilde yansımıştır:

“Çocuklar dersi dikkatle dinlediler. Blog oluşturmayı öğrendiler. Kendilerine özel blog işlemi yapılacaktı. Öğretmenler günü için hazırlanan program dolayısıyla bu işlem ödev olarak verildi (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 24.11.2014).”

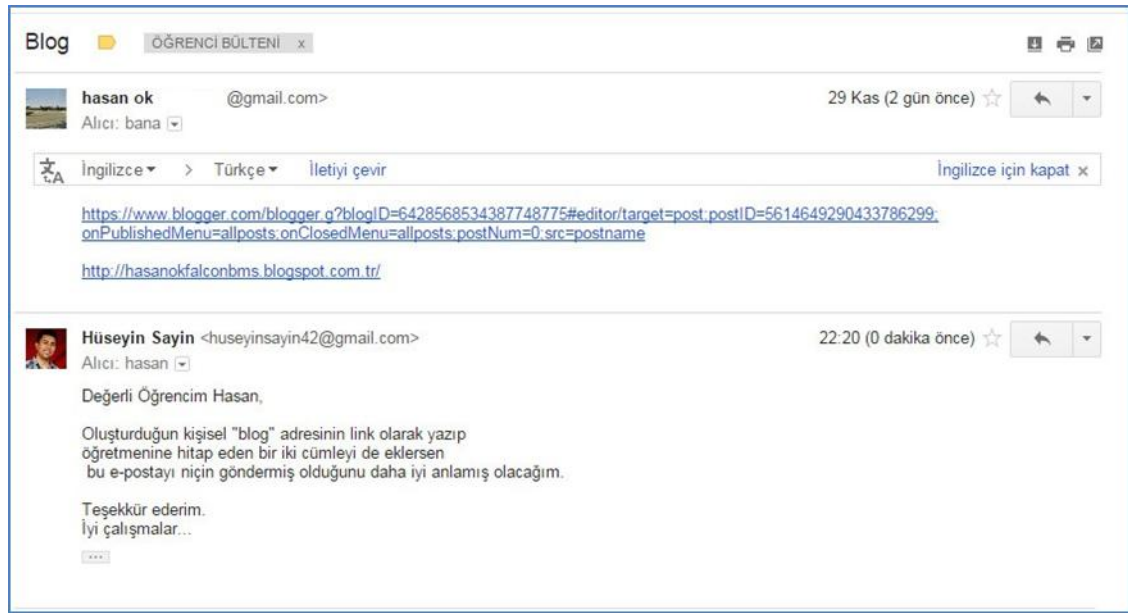
“Derste blog nasıl yapılır, neler yayınlanır, anlatıldı. Çocuklar ilgiyle dinledi. Evde yapılmak üzere ödev verildi (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 24.11.2014).”

26-27 Kasım 2014 tarihleri, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan TEOG ortak sınavından dolayı tatil edilmiştir. Kısa süren *blog* etkinliğine rağmen sınıf, sosyal medyada yer alan 7-D isimli kapalı grup sayfasında *blog* konusunu konuşmuşlardır. Bununla ilgili sosyal medya sayfası verisi buna örnek olarak gösterilebilir (Bakınız Şekil 18).

Şekil 18. Blog Konulu Sosyal Medya Paylaşımları

Hasan isimli öğrenci ise kısa süren *blog* açma ön bilgi ve yönlendirmesinin ardından kişisel *blog* adresini açarak haberini e-posta ile araştırmacıya göndermiştir (Bakınız Şekil 19).

Şekil 19. Blog Konulu Sosyal Medya Paylaşımları

"Blog" adresi, araştırmacı tarafından incelendiğinde görülmüştür ki "Blog" adresi Hasan'ın ilgi alanı olan uçak resimleri ve oyunları ile ilgili görsellerden oluşmaktadır. Araştırmacı Hasan'a hitaben gönderdiği bir e-postada, bu "blog" adresini Türkçe dersinde yapmış olduğu çalışmalara da yer vermesi gerektiği hatırlatmıştır.

1 Aralık Pazartesi günkü derste Unutulmayan Hafta adlı metnini etkinliklerine devam edilerek öğrencilerin ürettikleri medya metinlerinin incelenmesine devam edilmiştir. Bunlar arasında daha önce ödev verilen TV kanallarının izleyici temsilcilerine gönderilen e-postaların incelenmesi ve değerlendirilmesi de yer almaktadır. İkinci derste; eylem araştırması için uygulanan Eylem Etkinlik Planının etkinliklerine devam edilmiştir. Kılavuz kitapta belirtilen: *"Öğrencilerinizden şiir defteri tutmalarını ve kendi yazdıkları şiirler ile beğendikleri şiirleri bu deftere yazmalarını isteyiniz. Ayrıca beğendikleri sözleri, metinleri ve şiirleri derlemelerini bunun için bir defter ya da elektronik ortamı kullanabileceklerini söyleyiniz."* ifadelerinden hareketle yazılan şiir, güzel söz ve yazıların öğrenciler tarafından yayımlanma olanağı bulan Kişisel blog oluşturma etkinliklerine devam edilerek öğrenciler tarafından açılan blog sayfaları sınıf ile paylaşılmış ve gerekli değerlendirmeler yapılmıştır. Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Derse Unutulmayan Hafta isimli metnin etkinliklerini tamamlayarak başladık. Konulardan biraz geride olduğum için bunu yaptırılmalı idim. Gazete, deri, kitap kapaklarında ve tabelalarda yer alan başlıkların yazımı ile ilgili etkinliği yaptırırken Konya yerel gazetelerinden "Merhaba" gazetesinin ana sayfasını projeksiyondan yansıttım. Manşet, alt ve üst başlıkları inceledik. Ardından kip ve kişi ekleri ile ilgili pekiştirme ve tekrar etkinliklerini yaptırıldı. Bu konuda özne ve yüklem arasında bulunması gereken tekillik, çoğulluk uyumundan bahsettim. İkinci ders izleyici temsilcilerine gönderilen e-postaları sınıf ile paylaştım. E-postaları yazan öğrencilere kendi mesaj metinlerini okuttum. Yapılan imla ve noktalama yanlışlıklarından, bozuk deyiş ve ifadelerden hareketle olması gereken ifadelerden bahsettim. Bunları yaparken sınıfın gürültü seviyesinin en asgari düzeye inmesi beni şaşırttı. Hasan isimli öğrencim kurmuş olduğu kendi "Blog" adresinden bahsetti. "Blog" ile ilgili e-postasının tarafıma ulaştığını bildirerek şunları söyledim: 'Oluşturduğun blokta Türkçe dersinde yazacağın şiir, hikâye gibi yazılarını paylaşabilirsin.' (Araştırmacı Günlüğü 01.12.2014)"

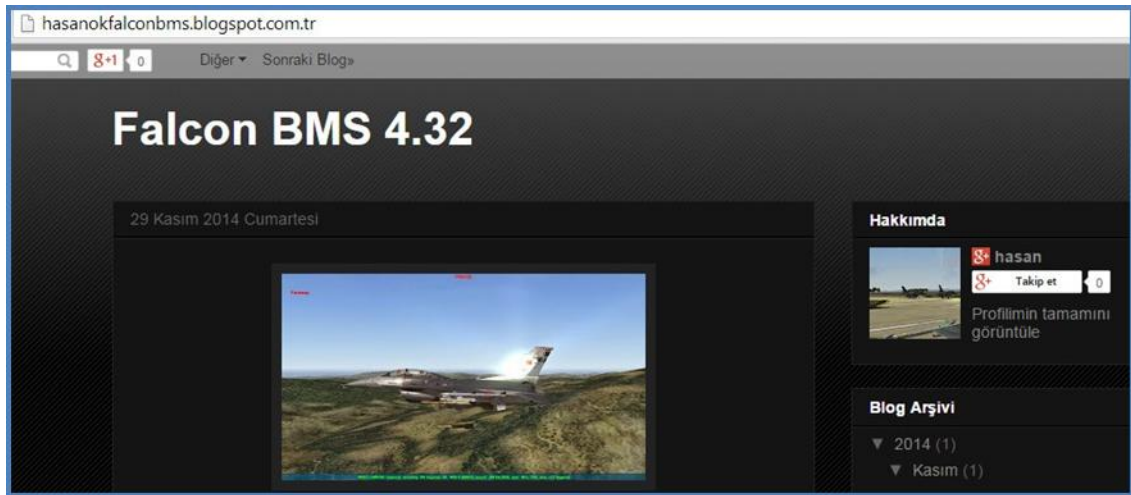
Blog oluşturma etkinlikleri öğretmen adayları (stajyer öğrenci) gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

"Şiir yazma ödevi verildi. Bu ödevin blog adresinde paylaşılması istendi. Bu, onların blog adresini aktif bir şekilde kullanmalarını sağlayacaktır. Süre kısıtlı olduğu için yapılan etkinliklerin bazılarının bitirilemediği görüldü. Öğrencinin yaptığı yanlışı diğer arkadaşının doğru kullanımı ile karşılaştırılarak doğru yolu bulması sağlandı. Bu sadece o öğrencinin değil, bütün öğrencilerin doğru kullanımı anlaması konusunda etkili olacaktır. Öğrencilerin yazdığı e-postalar kendileri tarafından okunarak yanlışları düzeltildi. (...) Televizyonda takip ettikleri dizilerin eksik yönleri konusunda yorum yapmaları, bunların kanallara gönderilmesi, onların birey olarak kendilerini göstermesi, öğrencileri teknolojik yönden kendilerinin geliştirdiklerini gösteriyor. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 01.12.2014)"

“Öğrencilere önceden verilmiş bir şiir ödevi var. Bu şiirleri geçen hafta oluşturulması öğretilen “blog”larda yayınlaması istenmiştir. Başlıkların yazımı işlendiği için internetten bir gazete örneği açılıp öğrencilere [örnek olarak] gösterildi. Öğrencilerin yazdığı e-postalar internetten gösterildi ve okutuldu. Çocuklar eğlenerek bu etkinliği yaptılar. Öğretmen de yaptığı yorumlarla öğrencilere geri dönüt vermiştir. (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 01.12.2014)”

Hasan isimli öğrenci "hasanokfalconbms.blogspot.com" isimli blog adresinde kendi ilgi alanı olan uçaklar ve uçak oyunları ile ilgili görselleri paylaşmıştır. Başlık olarak "Falcon BMS 4.32" ifadesini tercih etmiştir. Daha sonra araştırmacı, neden bu başlığı tercih ettiği sorduğunda bu tabirin uçak oyunları ile ilgili olduğunu ve bu oyunu çok sevdiğini söylemiştir (Bakınız Şekil 20).

Şekil 20. Blog Sayfası

Araştırmacı Hasan ile blog sayfası açma ve diğer etkinlikler ile ilgili sorular yönelttiği görüşme şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Hasan, blog sayfası açma, e-posta gönderme ile ilgili etkinliklerden ne öğrendin, sana ne kazandırdığını düşünüyorsun?"

Hasan: Önceden ‘web’ site açarken para ödemek zorunda kalıyordum ama şimdi blog açmayı öğrendiğin için hem ücretsiz hem de daha iyi.

Öğretmen: Peki, [TV kanallarının] izleyici temsilcilerine e-posta gönderme etkinliği ile ilgili neler söylersin, ilerde kullanır mısın bu beceriyi?

Hasan: Kullanabilirim. Eğer bir dizide veya programda uygunsuz bir içerik veya sevmediğim bir kesit varsa onunla ilgili [izleyici temsilcilerini] bilgilendirebilirim. (Öğrenci Görüşmesi, Hasan, 03.12.2014)"

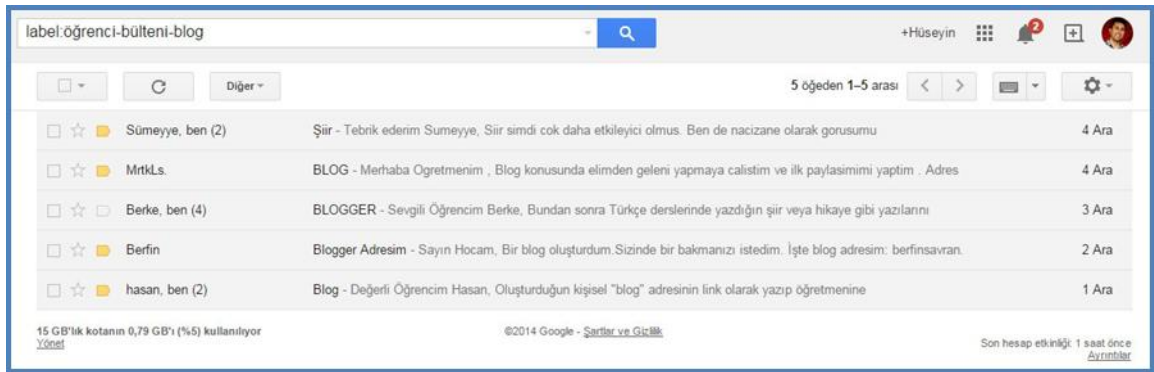
Araştırmacı, Hasan'a blog sayfasında farklı içerik özelliği gösteren ürünleri de sergilemesi istemiş fakat Hasan'ın bu konuda çok istekli olmadığını gözlenmiştir (Bakınız Şekil 21).

Okuma Metni: "Atatürk ve Türk Dili"

Araştırmacı 03 Aralık 2014 tarihinde derse başlarken açılan öğrenci blog sayfalarının duyurusunu yaparak derse başlamıştır. Bu durum araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Derse, Hasan ve Berfin isimli öğrencilerin açtıkları "blog" sayfasını tanıtarak başladım. Bu tanıtım en çok da Hasan'ın hoşuna gitti. Diğer öğrenciler için teşvik ve hatırlatma olması açısından kendi kişisel blog sayfamı da örnek göstererek blog açmanın mantığından ve işlevlerinden bahsettim. Hasan ve Berfin'in blog sayfaları Milli Eğitim Bakanlığı internet filtresinden geçememiş olduğu için ders esnasında sınıftaki öğrencilerle paylaşamadım. Evde adreslerini tıklayarak girebileceklerini söyleyerek inceleme işinin okul dışına havale ettim. (Araştırmacı Günlüğü, 3 Aralık 2014)"

Metnin ilerleyen etkinliklerinde blog adresleri konusunda istekli öğrenciler kişisel blog sayfalarını açmışlardır. Bu etkinliklerde ders sürecinde blog adresini açan Hasan ve Berfin isimli öğrencilerden örnek verilerek etkinlik tekrar hatırlatılmıştır. Bu tarihten sonra blog sayfalarının açılmasında bir artış görülmüş olup iki hafta sürecinde toplamda 5 öğrencinin blog sayfası açtığı görülmüştür (Bakınız Şekil 21).

Şekil 21. Blog Sayfası ile İlgili E-posta Gönderimi

03 Aralık 2014 tarihli dersin sonuna doğru Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, Emre, Nurbanu ve Ceyda ile dersteki etkinlikler hakkında görüşmeler yapmıştır. Türkçe dersi ile ilgili görüşlerini sorduğu Emre ve Ceyda ders ve etkinliklerin gidişatı ile ilgili şunları söylemiştir:

"Öncelikle Türkçe dersini çok seviyorum ve etkinliklerle, hayatım boyunca [işime yarayacak] çok önemli bilgiler öğreniyorum. Mesela e-posta yazmayı önceden biliyordum fakat çok kullanmıyordum, artık daha fazla kullanıyorum. Sevmediğim bir [TV] program hakkında düşüncelerimi ifade edebiliyorum. Hasan arkadaşımızla ortak bir blog oluşturmayı düşünüyoruz. Daha çok eğlence amaçlı, güzel bilgiler içeren veya oyunların olduğu güzel bir blog yapacağız. (Öğrenci Görüşmesi, Emre, 03.12.2014)"

"Ben Türkçe dersini ve bütün etkinliklerini çok seviyorum. Henüz blog oluşturmasam da gelecek de oluşturmayı ve yazdığım hikâyeleri yayınlamayı düşünüyorum. (Öğrenci Görüşmesi, Ceyda, 03.12.2014)"

Nurbanu isimli öğrenci ile yapılan ve yapılacak etkinlikler üzerine gerçekleştirdiği görüşme şu şekildedir:

"Öğretmen: Türkçe dersindeki etkinlikler konusunda neler düşünüyorsun?"

Nurbanu: Çok zevkli geçiyor.

Öğretmen: En çok hangi etkinliği sevdiğini ve sana ne kazandırdığını düşünüyorsun?"

Nurbanu: e-posta etkinliğini sevdim çünkü e-posta göndermeyi öğrendim. Daha önce bilmiyordum.

Öğretmen: İleride işine yarayacak mı?

Nurbanu: Yarayacak tabi.

Öğretmen: Hayallerin neler, başka neler yapabiliriz Türkçe dersinde?

Nurbanu: Bilmiyorum.

Öğretmen: Mesela bir haber hazırlasak kendimiz, bir gazeteye göndersek ve de yayınlansa. Olabilir mi böyle bir şey.

Nurbanu: Olabilir, çok da güzel olur bence.

Öğretmen: Kendi blog sayfanı oluşturmayı düşündün mü?

Nurbanu: Daha oluşturmadım ama yapacağım.

Öğretmen: Peki, ne paylaşmak istiyorsun orada?

Nurbanu: Resimlerimi... (Öğrenci Görüşmesi, Nurbanu, 03.12.2014)”

Araştırmacı 08.12.2014 tarihli derste de öğrencilerin oluşturmuş oldukları blog sayfalarını sınıfla paylaşarak değerlendirmelerde bulunmuştur. Bunu günlüğünde şu şekilde dile getirmiştir:

"Bugün derse girdiğimde birkaç öğrencinin ağladığını pek çoğunun da moralinin bozuk olduğunu gördüm. Bir önceki derste yapılan turnuvada 7-D sınıfının elendiğini öğrendim. Sınıfın kendine gelmesi 5 dk. sürdü. Onların derse odaklanması için teselli edici sözler söyledim. Sporda önemli olanın dostluk ve kardeşlik içinde takım ruhunu hissetmek olduğunu hatırlattım. Onları, yenilmenin üzüntüsünden koparabilmek ve derse çekebilmek için bana kişisel "blog"lar ile ilgili e-posta gönderen öğrencilerden bahsettim. Mert, Berfin, Berke ve Hasan'ın blog adreslerinden konu açtım. Mert blog sayfasının arka planını ayarlayamadığını söyledi. "Önemli değil önemli olan blog adresinin kurmuş olmandır." dedim. "Blog"larını sınıfla paylaştım. Sınıf bu paylaşımından sonra normal ders işleme seviyesine gelebildi. İkinci ders, bir yazı çalışması yapacağımızı ve en güzel olanları gazetelerde yayınlayacağımızı

söylediğimde çoğu artık maçın yenilgisini unutmuş derse odaklanmıştı. Hemen yazı çalışmasına geçmek istediler. Ama öncesinde Atatürk ve Türk Dili şiiri ile ilgili etkinlikleri tamamlayacağımızı söyledim. (Araştırmacı Günlüğü, 8 Aralık 2014)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, blog adresi açan öğrencilerin blog sayfalarını sınıfla paylaşmaya başlayınca sayfayı oluşturan öğrencilerin derste daha aktif olarak parmak kaldırmaya ve söz almaya çalıştıklarını fark etmiştir. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemine şu şekilde yansımıştır:

"Mert ile bloğunda paylaştığı şiir hakkında konuşuldu. Blog adresi kuran öğrenciler derste aktifti. Mert blog adresi ile ilgili olarak sayfanın arka planını ayarlayamadığını söyledi. Hoca blog sayfasının güzel olduğunu söyledi. Blog adresleri sınıftaki öğrencilerle paylaşıldı. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 08.12.2014)"

Ders esnasında Mert isimli öğrencinin sorduğu "hürmet" sözcüğünün "saygı" sözcüğü ile aynı anlama gelip gelmemesi sorusu, Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'in medyaya erişim becerisinin uygulama çalışması bakımından bir fırsat olarak görüldü. Ardından "gov" uzantılı bir site olan <http://www.tdk.gov.tr> adresinden elde edilen bilgilerin güvenilir olacağını da vurgulayarak siteye girdi ve sözcüğün anlamını sınıfla paylaştı. Yapılandırmacı yaklaşımın da hedeflediği bilgiyi veren bir öğretmen değil, bilgiye ulaşma yollarını gösteren rehber öğretmen olmaya çalışmıştır. Bu etkinlik öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemine şu şekilde yansımıştır:

"Okunan metinde bilinmeyen kelimelerin anlamları bulunmaya çalışıldı. Hürmet sözcüğünde biraz karmaşa yaşandı. Mert: "Saygı, sevgi ve hürmet; hepsi bir arada kullanılıyor; nasıl ayıracağız bunu?" diye sordu. Sözcüğe TDK'nın internet sitesine bakılarak bu sorun çözüldü. "Saygı" ve "hürmet" sözcüklerinin eş anlamlı olduğu, bunları beraber kullanmanın [anlatımın] etkililiğini azalttığı söylendi. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 08.12.2014)"

Berfin isimli öğrenci ise "berfinsavran.blogspot.com.tr" isimli blog adresini açmıştır ve bu sayfada güzel sözleri kaynak belirterek yayımlamıştır. Araştırmacı, derste bu blog sayfasını diğer öğrencilere örnek olarak gösterirken Berfin'in kişisel sayfasında kaynak

belirtmesini olması gereken doğru bir davranış olarak göstermiş ve diğer öğrencilerin de bu konuda hassas olmasını tavsiye etmiştir. Alıntılarda kaynak gösterilmesi medya metinlerinin hem yasal hem de etik olarak yayınlanmasının adabı olduğu yine araştırmacı tarafından vurgulanmıştır (Bakınız Şekil 22).

2 Aralık 2014 Salı

ÖZLÜ SÖZLER

ÖZLÜ SÖZLER

- Ağzıyla kuş tutsa da sevmeyemediğim insanlar var benim! Bir de canıma okusa bile sevmekten vazgeçemediklerim.
- İnsanlar seninle konuşmayı bıraktığında, arkandan konuşmaya başlarlar.
- Bazen insanlar da ikiye ayrılır; Yanınızdakiler, aklınızdakiler.
- Hani derler ya ben sensiz yaşayamam diye. İşte ben onlardan değilim. Ben sensiz de yaşarım; Ama seninle bir başka yaşarım.
- Kalbi kırmaya tek bir söz yeter; ama kırılan kalbi tamir etmeye ne bir özer, ne de bir ömür yeter.
- Dostun üzüntüsüne acı duyabilirsin. Bu kolaydır; ama dostun başarısına sempati duyabilmek, sağlam bir karakter gerektirir.
- Hayat bazen insanları, birbirleri için ne kadar çok şey ifade ettiklerini anlaşılar diye ayırır.
- Bu hayatta farklı ol! Değiş, geliş, keşfet, yüksel! Sonunda tek ol!
- Sesini değil, sözünü yükseltmeli insan. Çünkü gökgürültüleri değil, yağmurlardır yaprakları yaşatan.
- Para ve insan arasındaki karşılıklı ilişki şöyledir: İnsan paranın sahtesini yapar, para da insanın.
- Toprak gibi olmalısın! Ezildikçe sertleşmelisin! Seni ezenler sana muhtaç kalmalı! Hayatı sende bulmalı.
- Pişman değilim yaşadıklarımın, Öfkem belki de yaşamadıklarımın.
- Ne kadar okursan oku, bilgine, yakışır şekilde davranmıyorsan cahilsin demektir.
- Bir insanın zekâsı verdiği cevaplardan değil; soracağı sorulardan anlaşılır.
- Kişiyi göre davranacaksın, küçükle küçük olacaksın hatta; ama seviyesizin seviyesine incek kadar düşmeyeceksin hayatta.
- Mutlu insanlar; her şeyin en iyisine sahip olanlar değil, sahip olduklarını kaybetmeyecek kadar çok sevenlerdir. Olmadığım kişi için sevimliyse, olduğum kişi yüzünden nefret edilmeyi yeğlerim.

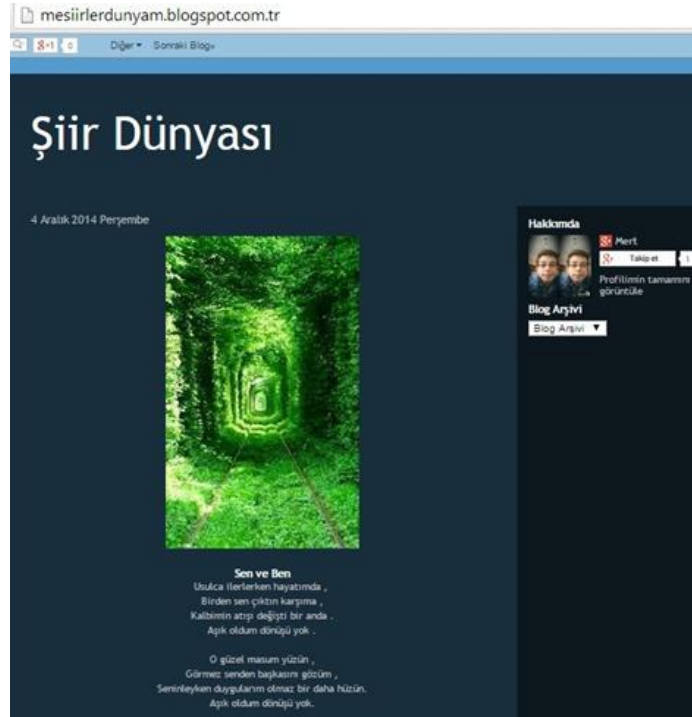
Kaynak: Özlü Sözler
<http://www.guzelsozlerin.com/ozlu-sozler.html>

Hakkımda
 Berfin
 Takip et 1
 Profilimin tamamını görüntüle

Blog Arşivi
 ▼ 2014 (1)
 ▼ Aralık (1)
 ÖZLÜ SÖZLER

Şekil 22. Blog Sayfası Örneği

Blog adresini kullanarak kişisel internet sayfasını açan öğrencilerden biri de Mert K. isimli öğrencidir. Mert "*mesiirlerdunyam.blogspot.com.tr*" adlı blog sayfasında bir önceki Türkçe dersinde okuduğu "*Sen ve Ben*" başlıklı şiir başta olmak üzere "*Canım Konya*" gibi kendi yazdığı şiirleri paylaşmıştır. Mert *blog* adresini şiir defteri olarak kullanmayı tercih etmiştir. (Bakınız Şekil 23-24).

Şekil 23. Blog Sayfası Örneği

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, Mert ile kişisel blog adresi konusunda yaptığı görüşme şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Mert, merhaba. İnternette Blog sayfanı yayınladın. Bununla ilgili hazırlık aşamalarını ve yaşadıklarını anlatır mısın?"

Mert: Öncelikle bir blog adresim olduğu için sevindim. Bu blog sayfasının nasıl açılacağını öğrendiğim için mutlu oldum. En azında şiirlerimi yazacağım bir defterim oldu.

Öğretmen: Sadece şiirlerini mi paylaşmayı düşünüyorsun?"

Mert: Bir tane blog adresim var şiirlerimi, başka bir blog adresim var onda da başka şeyler paylaşıyorum.

Öğretmen: Şu an iki blog adresin mi var?"

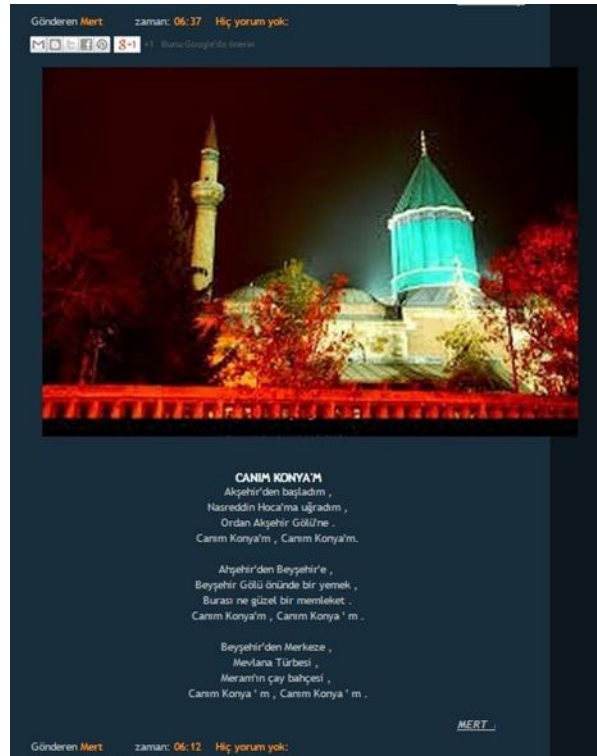
Mert: Evet, birinde değişik sözler yazıyorum, birinde de şiirlerimi yazıyorum.

Öğretmen: Peki, gelecekte ünlü bir şair olsan ve hayranların da girip yorum yazmaya başlasa. Yüzlerce, binlerce yorum. bunlar arasından eleştirenler ve seni takdir edenler olsa neler düşünürsün?"

Mert: Çok mutlu olurum. Amacım şu anda şair olmak değil ama şair olsam da çok mutlu olurum.

"Öğretmen: Gelecekte blog adresin ile ilgili hayallerin nelerdir?"

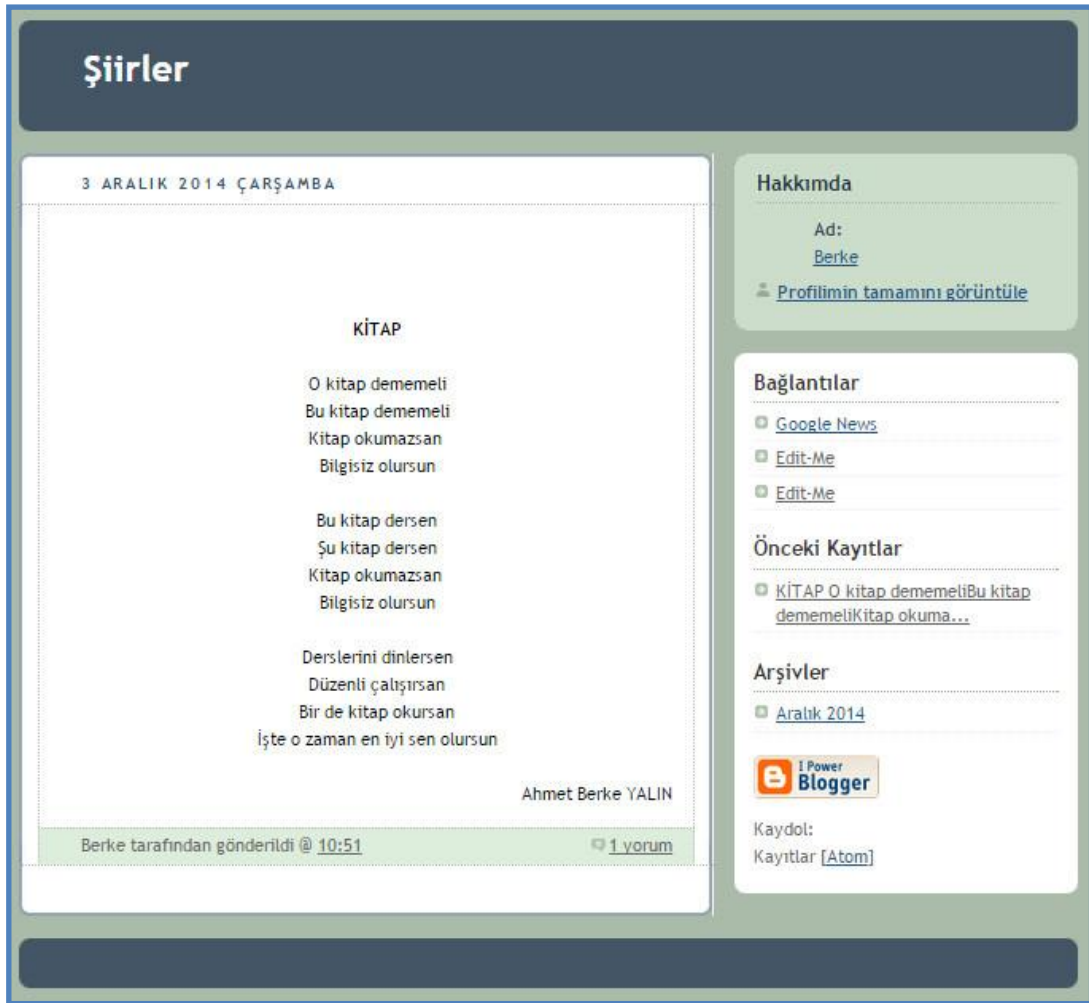
Mert: Daha çok söz, daha çok şiir yazmak. (Öğrenci Görüşmesi, Mert, 03.03.2015)."

Şekil 24. Blog Sayfası Örneği

Berke de kendisi için blog sayfası açan öğrencilerden biridir. "<http://ahmetber.blogspot.com.tr>" adresinden "*Kitap*" başlıklı bir şiir paylaşarak yayın yapmaya başlayan Berke sayfasında kendi kişisel ürünlerini paylaşmayı tercih etmiştir (Bakınız Şekil 25).

Şekil 25. Blog Sayfası Örneği

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, Berke ile blog sayfası hakkında görüşmesi şu şekilde olmuştur:

"Öğretmen: Berke blog sayfası açma etkinliğine katılan öğrencilerden birisin. Blog açma amacın nedir? Açma sürecin hakkında bilgi verir misin?"

Berke: Şiirlerimi paylaşmak istiyordum, Kâğıt üzerinde kalmasını istemiyordum. Açma aşamam da aslında kolay oldu da diyemem zor oldu da diyemem. İlk başta sadece "hotmail" gibi şeylerle de [uzantılarda da] açılacağını zannediyordum ama açılmıyormuş. Onda biraz uğraştım.

Öğretmen: Kitap yazdığını duydum. Bunu blog adresinde yayınlamayı düşünmedin mi? Gelecekte neler paylaşmayı düşünüyorsun?"

Berke: Açıkçası aklıma gelmedi. Gelecekte değişebilir paylaşacaklarım...

Öğretmen: Blog ile ilgili eleştiri gelirse ne düşünürsün?

Berke: İyi anlamda [eleştiri] gelirse sevinirim, kötü anlamda gelirse üzülürüm. (Öğrenci Görüşmesi, Berke, 03.03.2015)"

Araştırmacı 08.12.2014 tarihli derste, yazı çalışmasından önce yabancı sözcüklerin yerine kullanılabilir Türkçe sözcüklerden ve başlıkların yazılışlarından örnekler vererek öğrencilerin dikkatlerini doğru bir Türkçe kullanımına çekmeye çalışmıştır. Bu duruma günlüğünde şu şekilde yer vermiştir:

"Yabancı sözcüklerin yerine kullanılabilir Türkçe kelimeler üzerinde durdum. Laptop yerine, diz üstü bilgisayar; CD "player" yerine, yoğun disk okuyucu; "hacker" yerine, bilgisayar korsanları; "selfie" yerine, özçekim, denilebileceğini söyledim. Selfie sözcüğünün bencillikten dolayı oluştuğunu ve insanları yalnızlaştırdığını ifade ettim. Eş anlamlı sözcükler ile ilgili etkinlikleri yaptırды, zil çaldı. İkinci ders gazete, dergi ve kitap başlıklarının ya baş harflerinin ya da tüm harflerinin büyük olması gerektiğini hatırlatarak etkinlikleri tamamladım ve yazı yazma çalışmasına geçeceğimizi duyurdum. (Araştırmacı Günlüğü, 8 Aralık 2014)"

Dilimize girmiş yabancı sözcüklerin yerine Türkçe sözcüklerin kullanılması ile ilgili anların öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemlerine yansımaları şu şekilde olmuştur:

"Derste bilgisayarda kullanılan bazı yabancı terimlerin Türkçe kullanımı konusunda etkinlikler yapıldı. "Selfie" konusunda konuşuldu. Güncel bir konu olduğu için bu kelimenin kökeninde "bencillik" olduğunu konuştular. Engin isimli öğrenci bu durumda olan bir yakınından örnek verdi. Kayıt etmek [birleşik fiili] kelimesi geçince eski bilgilerden bir hatırlatma yapıldı. Bu kelimenin ayrı mı, bitişik mi yazıldığı konusunda [öğretmen sınıfa sorunca] bitişik yazılacağı cevabı geldi. Öğretmen: 'Söylediğimiz hiçbir şeyi unutmuyor, [hepsini] hard diske atıyorsunuz.' dedi. Bu durumdan çocuklar memnun görünüyordu. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 08.12.2014)"

Aynı tarihte yaşadıkları şehirde geçen güncel olaylar ile ilgili bir gazete yazısı (fikra) yazma etkinliği yapılmıştır. Önce sınıfa projeksiyondan yansıtılan bir köşe yazısı örneği göstermiş ve bu örnek üzerinden fikra yazı türünü anlatmıştır. Ardından birazdan

kendilerinin de buna benzer bir yazı yazacaklarını söyleyerek etkinliğe geçmiştir. Etkinlik yapılırken Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, daha önceden hazırlanmış olduğu ve gazeteye göndermeyi düşündüğü *kitap fuarı* konulu yazıyı projeksiyondan yansıtmıştır. Öğretmen, öğrencilere emsal teşkil etmesi için yazısını onlarla birlikte yazmış ve ders esnasında gazeteye göndermeyi planlamıştır. Fakat bu uygulamayı internette oluşan teknik bir arızadan dolayı gerçekleştirememiştir. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

“İkinci ders eksik olan kısımlar tamamlandıktan sonra gazetede ki haber yazıları konusunda konuşulmaya başlandı. Öğretmen öğrencilere geçmişte yayınlanmış olan köşe yazısı örnekleri gösterdi. [Bunlar arasında kendi yazdığı yazılar da vardır.] Şu an güncel bir konu olan Konya Kitap Fuarı hakkında yazı yazan ve gazetede yayınlanmak üzere göndermeyi planladığı yarım yazısından örnek verdi. Yarım kalmış yazısına eklemeler yaptı. Bu etkinlikle onların da gazetede yayınlanmak üzere yazı yazmalarını istedi. Bu fuara gitmeyen öğrenciler başka hangi konuda yazabileceklerini sordular. [Öğretmenler] onlar için yabancı isimli tabelalar için yazı yazmalarını istedi. Yazısını sınıfta tamamlamaya çalışan öğretmenin yazısı öğrenciler tarafından ilgiyle karşılanmış olsa gerek Mert, yazıda geçen “Cesaretim kırıldı.” sözünü sordu. Hoca, kalabalığı görünce kitabı imzalamayacağını düşündüğü için öyle yazdığını söyledi. Diğer öğrencimiz Mert, öğretmenin yazısındaki yazım yanlışını görerek uyarıda bulundu. Öğrenciler bu konuda çok ilgili görünüyorlardı. Bu etkinliğin gazete ortamında yayınlanacak olması, çocuklar için yararlı bir etkinlik. Batuhan, yazısını kısa sürede bitirdi. Yazısı okunarak yanlışları düzeltildikten sonra gönderilmesi söylendi. Öğretmen, yazıların geri kalanlarının e-posta ile gönderilmesini istedi. Teneffüs zili çalmasına rağmen öğretmen, yazıların gazeteye nasıl gönderilebileceğini göstermek [adına] bu çalışmayı nasıl yapacaklarını gösteriyordu. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 08.12.2014)”

Köşe yazısı ile ilgili araştırmacının günlüğünde şu ifadeler yer almaktadır:

“Çocuklar öyle bir yazı çalışması yapacağız ki en beğenilenleri Konya yerel gazetelere yayınlanması için göndereceğiz. İster misiniz?”

sorusuna Samet, Ceyda ve Berke inanmıyormuş gibi baktılar. Önce geçmişte yazdığım köşe yazısı örneklerini sınıfın projeksiyon cihazından akıllı tahta ekranına yansıttım. Gazete haberinin ne olduğunu kısaca söyledikten sonra gazetenin niçin basıldığı sorusunu yönelterek güncel ve günlük olaylara vurgu yaptım. Yazılan haber metinlerinin güncel olduğuna dikkat çektim. Yazarların, güncel olaylarla ilgili öznel düşüncelerini ifade ettiği yazılara ise "fıkra" dendiğini söyledim. Birkaç fıkra örneği göstererek Konya'da şu anda hangi güncel olaylar yaşanmaktadır?" sorusunu yönelttim. Şenol isimli öğrencim Konya Kitap Fuarının olduğundan bahsederek bu etkinliğin güncel olduğunu söyledi. Kimlerin Konya Kitap Günleri etkinliklerine katıldığını sorduğumda sınıfın yarısından çoğu parmak kaldırdı. Gazete yazılarının konusunun bu etkinlikler ile ilgili olmasını istedim. Hemen ardından kendi yazdığım fakat gazeteye henüz göndermediğim yarım bir yazı açtım. Yazımda Konya Kitap Etkinliklerinden bahsediyordum. Bu yazının devamını da onlarla birlikte yazacağımı söylediğimde sınıf heyecanlandı. Etkinliklere gitmeyen öğrenciler ne yazacaklarını sorduğunda, onların da Yabancı isimli dükkân isimleri ve Türkçenin korunması konularını verdim. İsteyen istediği konuda yazabilir, dedim. Ben soruları cevaplarırken Batuhan, Yağmur ve Berke yazılarını tamamlamış, kontrole getiriyorlardı. Berke ve Batuhan'ın yazısını sınıfta okudum. Beğendiğimi fakat bazı yerleri düzeltmeleri gerektiğini söyledim. Hatta Batuhan'a yazısının çok kısa olduğunu bu şekilde köşe yazısı özelliği göstermediğini, biraz daha ilaveler yapması gerektiğini söyledim. Birkaç düzeltme önerisinde daha bulunarak bu yazıları e-posta ile bana iletmelerini rica ettim. Sevinerek kabul ettiler. Zil çalmadan yazımı tamamladım ve e-posta ile gazetede arkadaşşıma postalamak istedim. İnternet bağlantısında oluşan yavaşlama sorunundan dolayı bu uygulamayı yapamadım. (Araştırmacı Günlüğü, 8 Aralık 2014)"

4.2.3.3. Kavramlar ve Çağrışımlar Temasından Elde Edilen Bulgular

Okuma Metni: (Şiir) "Bakardım Güneş Avuçlarımda"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, 10.12.2014 tarihli dersinin ilerleyen sürecinde "Bakardım Güneş Avuçlarımda" isimli şiire geçmiştir.

10 Aralık tarihli derste şiir ile ilgili etkinliklere geçmeden önce bir önceki derste yazılan köşe yazısı etkinliklerine yer vererek etkinliği tamamlama yoluna gitmiştir. Bu durumu günlüğüne şu şekilde yansıtmıştır:

"Bugün derste öğrencilere, arkadaşlarının çalışmalarından örnek vererek giriş yaptım. Batuhan ve Berke isimli arkadaşlarının pazartesi günü derste yaptıkları gazete yazılarını tamamlayıp bana e-posta ile gönderdiklerini hatırlatarak bu yazıları yayımlanması isteği ile Konya yerel gazetelerine gönderdiğimi söyledim. Batuhan ve Berke çok heyecanlı görünüyorlardı. Batuhan'a, yazısının çok kısa olduğunu bundan dolayı benim köşe yazımın devamında yayınlanacağını söyledim:

Ben: "Batuhancığım, güzel bir yazı yazdın ve aynı gün bana e-posta ile gönderdin fakat daha önce de ilaveler yapmanı istemiştin, hatırlıyorsan."

Batuhan: "Evet Hocam ekledim zaten."

Ben: "Fakat fazla ekleme göremedim. Senin yazını köşe yazısı olarak kabul etmeleri biraz zor. Onun için kendi köşe yazımın altına eklenmesini istedim. Birlikte yazmış olacağız. Ne dersin bu işe?"

Batuhan: "Olur hocam, birlikte iyi olur bence de."

Berke söz aldı:

Berke: "Ne zaman yayınlanacak öğretmenim."

Ben: Şimdilik kesin bir tarih vermediler ama pazartesi, salı ya da çarşamba günü yayınlayacaklar. Fakat Batuhan ile ikimizin yazısını bu hafta sonu yayınlayabiliriz, dediler. Kesinleşen tarihleri sizlere bildireceğim.

Diğer öğrencilerden bazıları parmak kaldırarak yazılarını tamamlayacaklarını söylediler. Sanırım benim bu konuda ciddi olduğumu düşünmemişlerdi. Sena, Ceyda, Mert K. isimli öğrenciler yazılarını en kısa sürede tamamlayarak bana göndereceğini söylediler.

Ardından Bakardım Güneş Avuçlarımda isimli şiire geçtik. İkinci derste şiirin ana duygusunu tespit etmenin ardından şiire farklı başlıklar

bulduk. Masal veya öykü yazma çalışmasını bir sonraki derse yani 15 Aralık Pazartesi'sine havale ettik. (Araştırmacı Günlüğü, 10 Aralık 2014)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, 15.12.2014 tarihli dersinde Eylem Etkinlik Planında yer alan masal/hikâye yazma etkinliğini yapmayı planlamıştır. İlk önce bir medya metni olan müzik ile öğrencilerin hayal dünyalarını ve güçlerini uyarmak ardından etkinliği yaptırmak istemiştir. Bu gün ile ilgili düşüncelerini ve yaptıklarını günlüğüne şu şekilde işlemiştir:

"Bugünkü derste biraz heyecanlıydım. Çünkü bir zamanların en sevilen dizilerinden olan "Baba Evi" isimli dizinin "Bana bir masal anlat baba" şarkısını öğrencilere dinletecektim. Ardından onlara yazı çalışması yaptırarak ve sonuçlara ilgiyle bakacaktım. Derse girer girmez Batuhan yerinden konuşarak hafta sonu yazısının çıkmadığını söyledi. Batuhan'dan özür dileyerek 17 Aralık Şeb-i Aruz etkinliklerinin yoğunluğu sebebiyle gazetenin yazıları yayınlanma tarihini bir hafta ertelediğini duyurdum. Derse geçince hızlıca yoklamayı alıp hal hatır sorduktan sonra Çarşamba günü yapacağım yazıyı hatırlattım. Ardından bir şarkı dinleteceğimi söyleyince öğrenciler meraklandılar. Ama öncesinde Köşe yazısı etkinliği ile ilgili önemli bir duyuru ile başlayacağımı söyledim. 10 Aralık tarihli dersin akşamında Ceyda'nın da yazısını bana gönderdiğinden bahsettim. Sınıfta yine ilgi arttı. Ceyda'ya bakanlar "Oooo" dediler. Sınıfı susturarak yazının tıpkı Batuhan'ın yazısı gibi kısa olduğunu söyledim. Ceyda ile e-posta üzerinden iletişime geçerek yazısına ilaveler yapmasını istediğimi söyledim. Yazının son durumu yayınlanamayacak kadar kısa olduğun için yazının da benim köşe yazım ile birlikte yayınlanacağını söyledim. Ardından Sena isimli öğrencimin de 11 Aralık günü bana bir güncel yazı gönderdiğini bu yazının bir köşe yazısı kadar uzun olduğunu ve yayınlanması için bir gazeteye gönderdiğimi, söyledim. (Araştırmacı Günlüğü, 15 Aralık 2014)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, yazı çalışması için kılavuz kitapta belirtilen yönergelerin medya metinleri oluşturma etkinliklerine çok uygun olduğunu gözlemlemiştir. Kılavuz kitapta, yazma etkinlikleri için şu yönergeler yer almaktadır:

"Duyulardan hareketle yazma yöntemini kullanınız. Bunu için önceden getirdiğiniz hayal ve rüya konulu poster, resim ve fotoğrafları sınıfa asınız. Öğrencilerinize "Bana bir Masal Anlat Baba" şarkısını dinletiniz. Öğrencilerinizden dinledikleri şarkılardan, okudukları metinden veya görsellerden hareketle kendilerinin başkahraman oldukları bir masal ya da hikâye yazmalarını isteyiniz. (6. Etkinlik)"

Geçmişte bir televizyon kanalında yayınlanmış ve izlenme rekorları kırmış olan "Baba Evi" adlı bir dizinin "Bana Bir Masal Anlat Baba" isimli müziğini dinleyen öğrencilerden başka bir metin oluşturulması istenmiştir. Müzik dinlemenin öğrencilerin yazı yazma becerilerini köruklediği görülmüştür. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

"(...) [Öğretmen] öğrencilere müzik dinlettirerek onların hayaller kurmasını; masal, şiir gibi yazılar yazmasını istedi. Öğrenciler müzik olduğunda daha iyi konsantre oluyorlar. Bazı öğrenciler yazılarını öğretmen ile paylaştı. Öğretmen bu yazıları değerlendirdi. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 15.12.2014)"

"(...) [Öğretmen] sınıfa bir şarkı dinletti. "Baba Evi" adlı dizinin müziği. Evlere gidi[li]nce bu [diziyi] araştırmalarını istedi. Müzik [yoğun talepten dolayı] beş altı kez dinletildi. Çocuklara; müzik dinlerken akıllarına gelenleri bir masal, bir şiir gibi [türlerle] anlatmaları istendi. Çocuklar öğretmene yazdıklarını gösterdi. Gizem, Mert, Enes, Batuhan'ın yazılarını beğendi ve [kendisine] internet yoluyla göndermesini istedi. (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 15.12.2014)"

Araştırmacı yazılan yazıların sınıf dergisinde veya yapılacak bir kitap çalışmasında yayınlanmak üzere toplanacağını söyleyerek dergi ve kitap çıkarılmasını teklif etmiştir. Dergi sürecinde İzem, Ayşenur, Yağmur, Ceyda ve Sümeyye isimli öğrencilerin istekli olduğu görülmüştür. Bu durum öğretmen adayı (stajyer öğrenci) gözlemlerine şu şekilde yansımıştır:

"Öğretmen derse girince "fikir defteri" [tutanları] sordu. Sena bir yazı yazdığını söyledi. Bir kitap çıkarılacağını, bu kitapta herkesin bir yazısı,

şiiiri ve fikri olması gerektiğini belirtti." (1. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 15.12.2014).

"Öğretmen sınıfa girince ilk önce fikir defterlerini sordu. Çalışmalarının ne âlemde olduğunu sordu. Bu yazılara önem vermelerini istedi çünkü sınıfa ait bir kitap çıkaracaklarmış ve bu yazılar da bu kitapta yer alacakmış. (2. Stajyer Öğrenci Gözlem Formu, 15.12.2014)"

Bir medya metninden hareketle başka bir metin oluşturma etkinliğinde öğrencilerden masal ya da hikâye yazmaları istenmiş fakat etkinlik sürecinde farklı türde yazılar yazmak isteyen öğrenciler için de tür sınırlandırması yapılmamıştır. Araştırmacının günlüğünde bu durum şu şekilde anlatılmaktadır:

"Çalışma kitaplarında yer alan yazı çalışmasına geçeceğimizi fakat bu çalışmayı Türkçe defterlerine yapacağımızı duyurdum. Bir medya metninden hareketle başka bir metin oluşturma etkinliğinin amacından bahsettim. Şarkıyı üç farklı sanatçının yorumuyla (Yeni Türkü, Oya Bora ve Zara) dinlettim. Dinletirken önce Zara dana başlatarak eskiye doğru gittim. Şarkının dizi ile birlikte ilk önce Yeni Türkü adı verilen bir grubun söylediğini ve çok beğenildiğini söyledim. Birinci dinletmenin ardından ikinci parçaya geçmeden şarkıyı gözlerimizi kapatarak dinlemelerini istedim. Çoğu öğrencinin kapattığını fakat bazı öğrencilerin kapatmadığını görünce kendimin de kapatacağını ve onlara eşlik edeceğimi söyledim. Herkesi etkiledi. Artık herkes (stajyer öğrenciler de dâhil) gözlerini kapatmıştı. İkinci dinlemede sınıf sessiz ve sese yoğunlaşmıştı. Dinlerken çocukluk günlerime gittim bir süreliğine de olsa. Babamı düşündüm. Şarkının sözleri ile. Benim babam şarkının aksine bir gün bile olsun bana masal anlatmamıştı. Bu duygularla dinleyince gözlerimin yaşarmasına engel olamadım. Gözlerimi açtığımda Mert B. adlı öğrencimin de ağladığını gördüm. Dersten sonra Mert K. ve Ayşenur isimli öğrencilerim de benim gözyaşlarımı gördüklerini ve sebebini merakla sordular. Onlara duygularımı anlattım. Şarkıyı iki kere dinledikten sonra "Yeni Türkü" nün yorumuna geçtik. Üçüncü dinlememizde artık yazı çalışmasına başlamıştık. Onlara yazılarının ister olay yazısı isterse düşünce yazısı olabileceğini hatta isteyenlerin şiir de yazabileceklerini söyledim. Çoğunlukla şiiri tercih

ettiklerini gördüm. Yazı çalışmasını aralarda gezerek kontrol ettim. Dersin sonlarına yaklaştığımızda bazıları yazısına hiç başlamamıştı. Sebebinin sorduğumda akıllarına bir şey gelmediğini söylediler. Dersin sonunda yapılan çalışmaların bir kitap ve dergide toplayacağımızı bu yüzden herkesin az da olsa bu etkinliğe katılmasını istedim. Batuhan ve Sümeyye siiri gösterdi. Sınıfta okudum ve çok beğendiğimi söyledim. Bu çalışmalarını bilgisayar ortamına aktarım bana e-posta göndermelerini istedim. (Araştırmacı Günlüğü, 15 Aralık 2014)"

Araştırmacı etkinliğe ikince derste de devam etmiştir. Etkinliğin uygulanması esnasında bazı farklılıklar gören araştırmacı bu durumu günlüğüne şu şekilde yansıtmıştır:

"Mert K. ve Berke yazılarını bana verdiğinde ders zili çalmıştı. İkinci derste onları değerlendireceğimi söyledim. Bazı öğrencilerden katılım göremedim. İkinci ders duygu yoğunluğu yaşayan Mert K'nin yazısını okumamı istediler. Sınıfla paylaştım. Gerçek hislerini yazdığı için duygulandık. Dikkatimi çeken bir şey oldu. Genellikle derse katılmakta isteksiz olan Enes isimli öğrencim de gayretle yazı yazıyordu. Ne yazdığını sordum. "İşte bir şeyler yazdım Hocam" dedi. Sınıfla paylaşmak isteyip istemediğini sordum. "Ben okumayayım Hocam, pekiyi olmadı" dedi. Ben de "Ben okuyabilir miyim" diye sorunca "Siz okuyun Hocam." deyince sınıfa okudum. Şarkının sözlerini bire bir hikâyeleştirmiş. Çok beğendiğimi söyledim. Sınıf alkışladı. Bu duruma kendisi de çok şaşırıldı. Berke'nin yazısını okumak üzere idim ki diğer öğrenciler de yazılarını okumam için getirdiler. Ders süresini de dikkate alarak hepsini okuyamayacağımı dersten sonra evde bilgisayar ortamına aktararak bana e-posta gönderebileceklerini söyledim. Berke, söz isteyerek köşe yazısının ne zaman çarşamba günü yayınlanıp yayınlanmayacağını sordu. Gazetenin cevabına göre çarşamba günü yayınlanacağını söyledim. (Araştırmacı Günlüğü, 15 Aralık 2014)"

Köşe Yazısı yazma ve yayınlama etkinliğin somut verilerine farklı tarihlerde ulaşılmıştır. Bunun en önemli sebepleri; öğrencilerin yazılarını farklı tarihlerde tamamlamaları, farklı gazetelere gönderilmeleri ve gazete bünyesinde yaşanan gecikmelerdir.

Birinci veri 16 Aralık 2014 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Ahmet Berke isimli öğrenciden elde edilmiştir (Bakınız Şekil 26). Köşe yazısı, Konya'da yapılan "Konya Kitap Günleri" isimli güncel bir etkinlik ile ilgilidir. Yazının yayınlandığı tarihte adı geçen etkinlik üzerinden birkaç gün geçmiş olup, şehirdeki insanlar için hala güncelliğini koruyan bir konudur. Yazı, genel anlamda bir köşe yazısı hacminden daha azdır. Etkinlik sürecinde öğrencilere bu durum ifade edilmeye çalışılmış ve yazılarının uzun olması gerektiği hatırlatılmıştır.

Berke, etkinliklerin kendisinde bıraktığı izlenimleri anlatarak fıkra yazısına uygun bir yöntem izlemiştir. Bu yazısında nesnel ifadelere de yer veren Berke genel olarak öznel cümleler kullanmış ve gazete yazılarına uygun bir usul izlemiştir.

Yazı yayınlandıktan sonra Berke ile araştırmacı uygulayıcı öğretmen öğretmenin yaptığı görüşme şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Berke Merhaba, yayınlanan köşen hakkında bilgi verir misin?"

Berke: Bu yazımda Konya'nın kitap günlerini anlattım. Yazı yayınlandıktan sonra güzel tepkiler aldım, övgü aldım. O yüzden de sevindim yani, konu bulabilirsem ileride yazmaya devam etmeyi düşünüyorum.

Öğretmen: Yazma sürecinden bahseder misin?"

Berke: Yazıyı yazmak çok zamanımı almadı. Yaklaşık 1 veya 1,5 dakika civarında yazdım. (Öğrenci Görüşmesi, Berke, 10.03.2015)"

Şekil 26. Köşe Yazısı Örneği

Berke isimli öğrencinin köşe yazısının yayınlanma süreci ve yayınlandığı gün yaşadıkları araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Bu arada Berke, haberini akşam almasına rağmen gazeteyi bulmuştu anlaşılabilir çünkü sosyal medyada hemen paylaşmıştı bu güzel anı ve yazıyı... Yarın görüşmek üzere Berke.(Araştırmacı Günlüğü, 16 Aralık 2014)"

"Derse girer girmez öğrencilerin ellerinde gazeteler olduğunu gördüm. Berke yanıma gelerek yazısının yayınlanmasından duyduğu memnuniyeti anlattı. Annesinin telefon görüşmesinden sonra hemen çıkıp gazete bulmaya çalıştığını fakat yeterli gazete bulamadığını sadece iki gazete bulabildiğini anlattı. Telefonla aradığım birkaç öğrenci daha ikişer gazete getirmişti. Ben de evden getirdiğim iki gazeteyi daha öğrencilere dağıtarak her sırada birer tane olacak şekilde ayarlama yaptık. Yazıyı açıp okumaya başladık. Berke'nin yazısının yine kendisine okuttum. Diğer öğrenciler ona gıpta ile bakıyordu. Yazının bitiminden sonra ben demediğim halde güçlü bir alkış geldi. Berke gururluydu. Sena yazısının ne zaman yayınlanacağını sorduğunda kesin tarihi bilmediğimi fakat gazeteden haber geleceğini söyledim. O da Berke'nin bu çalışmasından çok etkilenmiş kendi

yazısının da bir an önce yayınlanmasını istiyordu. (Araştırmacı Günlüğü, 17 Aralık 2014)"

İkinci veri 24 Aralık 2014 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Sena isimli öğrenciden elde edilmiştir (Bakınız Şekil 27).

Şekil 27. Köşe Yazısı Örneği

Sena, araştırmanın yapıldığı Konya şehrindeki yabancı isimli dükkân ve mağaza işletmelerinden hareketle Türkçenin ticarete kullanım durumlarını ifade eden bir yazı yazmıştır. Yazı, sadece Konya'da değil tüm Türkiye'de yaşanan ve güncelliğini koruyan bir konuyu ile ilgilidir. Sena'nın yazısı diğer öğrencilerin yazısından daha uzun olduğu için gazetede gerçek bir köşe yazısı özelliği göstermiştir.

Sena, fıkra türünde ve açıklayıcı anlatım biçimi ile yazdığı yazısında; bazı düşünceleri geliştirme yollarından yararlanmıştı. Dükkân ve işletme isimlerinden örnek verdiği için örnekleme, yabancı diller ile Türkçe arasındaki ilişkiye değindiği için karşılaştırma yöntemlerini kullanmıştır.

Köşe yazısının hazırlık ve yayınlanma sürecinin derse yansımaları araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"İkinci ders Ceyda ve Batuhan'a gazetede arkadaşımı aradığımı fakat telefona cevap vermediğini söyledim. Bu konunun takipçisi olacağımı söyledim. Tam metnin etkinliklerine geçecektik ki Sena söz aldı. Köşe yazısının yarın (Çarşamba) yayınlanıp yayınlanmayacağını sordu. Gazetede görevlilerin yarın yayınlanacağını söylediğini hatırlattım. Senanın çok heyecanlı olduğunu ve kesin bir cevap istediğini hissedince kesin bir cevap için ders esnasında aradım. Gazeteden Rasim isimli arkadaşım telefonda konuşurken sesi sınıfa verdim, tüm öğrenciler pür

dikkat dinlediler. Yazının yarın yayınlanacağını söyledi. Herkes merak içinde Sena da sevinç içinde dinliyordu. (Araştırmacı Günlüğü, 22 Aralık 2014)"

"Bugün derse girer girmez Sena yanıma geldi. Babasının işe giderken gazeteyi alamayacağını çünkü işe geç kalabileceğini söyledi. Annesinden getirmesini istedim. Annesini telefonla aradı ve gazeteyi getireceğini söyledi. Dersin ortalarında Sena'nın annesi sınıfa 4 adet gazete getirmişti. Her sıraya birer tane dağıttık. Herkes heyecanla gazeteleri incelemeye başladı. Önce gülüşmeler duyuldu. Neden güldüklerini ilk başta anlayamamıştım. Sonradan fark ettim ki "Sena"nın ismini "Sema" diye yazmışlar. Sena'da üzülür gibi oldu. Ona bu hatanın çok önemli olmadığını sonuçta bu yazıyı kendisinin yazdığını herkesin bildiğini söyledim. Ayrıca fotoğrafı da vardı. Bir süre sonra çocuklar bu hataya da alıştılar ve Sena'ya gıpta ile bakmaya başladılar. Yazının sadece bir bölümünü okuttu. Geri kalanını merak etsinler ve gazeteyi kendileri alıp okuma alışkanlığı kazansınlar diye okutmadım. Gazeteyi satın almalarını salık verdim. Alkışlayarak arkadaşlarının bu başarısını değerlendirdiler. (Araştırmacı Günlüğü, 24 Aralık 2014)"

Sena ise köşe yazısı ve yayınlanma süreci ile ilgili olarak araştırmacı ile görüşmesinde şu ifadelere yer vermiştir:

" Öğretmen: Yazını görünce neler hissettin?"

Sena: İsmimdeki hatayı görünce içimden bir gülme geldi. Yani ismim farklı yazılmış. Yazıya gelince benim hiç böyle bir yazım yayınlanmadı. Gazeteyi babam sınıfa getirmeyeceğini duyunca biraz üzüldüm. Siz arattınız ailemi, annem gazeteyi getirdiğinde siz ders işliyordunuz. Aslında hiç bir heyecan yoktu, etkinlikler bitene kadar bir heyecan bastı, zil çalacak korkusu ile okuyamayacağız, diye. Öyle bir korku oldu. Ama yani kuzenlerime falan kendimi "full" övdüm.

Öğretmen: Sosyal medyada paylaşmadın mı?"

Sena: Yok paylaşmadım, gerek yok. Zaten gazeteyi alanlar okuyacak.

Öğretmen: Eleştiri geldi mi gelmedi mi, tam bilmiyorum ama? Eleştiri geldi mi yazına? Çok eleştiri gelseydi, yazmaktan vazgeçer miydin?

Sena: Eleştiri iyi ise teşekkür ederim. Kötüyse bazı bir şeyler derim. Onlara inat daha çok yazmaya başlarım. (Öğrenci Görüşmesi, Sena, 22 Ocak 2015)"

Üçüncü veri 28 Aralık 2014 tarihli Merhaba Haber Gazetesi aracılığı ile Batuhan isimli öğrenciden elde edilmiştir. Aslında etkinlikte Ceyda isimli öğrenci de yazısı ile etkinliğin ilerleyen sürecinde köşe yazısına dâhil edilmiş fakat gazete basımında yaşanan aksaklıklardan dolayı Ceyda'nın yazısı basılamamıştır. Bu durum Ceyda'nın üzülmesine neden olsa da "*Olsun öğretmenim, bir sonraki yazımın basılmasını daha çok istiyorum. (Araştırmacı Günlüğü, 29 Aralık 2014)*" diyerek etkinliklere katılmayı sürdürmüştür.

Türkçe dersindeki etkinliklerde Batuhan isimli öğrenci, yazdığı yazısını Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'e, 8 Aralık 2014 tarihinde e-posta ile göndermiştir. Köşe yazısının çok kısa olmasından dolayı öğretmen, Batuhan'dan yazısına bazı ilaveler yapmasını istemiş fakat "*Derste yazdığımı zaten ekledim ama*" şeklinde bir cevap aldığı için Batuhan'ın yazısını, kendi köşe yazısına bir ek olarak gazeteye göndermeyi tercih etmiştir (Bakınız Şekil 28).

Hüseyin SAYIN
huseyinsayin42@hotmail.com

Öğrenciler Kitap Günlerini sevdi

Konya Şehir Meydanında 28 Kasım-7 Aralık 2014 tarihleri arasında düzenlenen Konya Kitap Günleri etkinliklerine katılanlardan biriyim. Öncelikle şunu ifade etmeliyim ki Konya uzun süredir kitap ile alakalı böyle kalabalık, böyle telaşlı bir etkinlik atlatmamıştı. Sebebini bulmak aslında zor olmadı.

Yedi Güzel Adam'dan Rasim Özdenören ile Nuri Pakdil, 6 Aralık Cumartesi saat 12.00-18.00 arası kitaplarını imzalamak ve söyleşi yapmak için orada olacaktı. Binlerce seveni ve okuru alan etti Konya Şehir Meydanına. Açıkçası ben de imzalarını alabilmek belki bir kaç cümlelikde olsa sohbet etmek umudu ile gitmiştim. İzdihamı görünce cesaretim kırıldı. Çünkü adam atacak yer yoktu. Yine de orada bulunmak, o havayı tenneffüs etmek güzeldi.

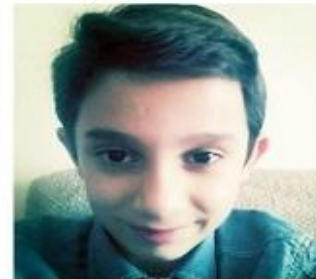
Bu etkinliğin yanı başındaki Konya İİ Halk Kütüphanesinde ise epeydir afişlerini gördüğüm Prof. Dr. Ahmet Çaycı Hocamızın "Osmanlı Seyyahlarından Konya Hatıraları" isimli konferansa dinleyici olarak katıldım. Bir de ne göreyim. İsmi Türkçe kitaplarından görüp işittiğim, kitaplarını ve makalelerini okuduğum Türk halk bilimi ve edebiyatı alanının efsane isimlerinden Saim Sakaoglu... Bu efsanevi isim ile karşılaşmak benim için çok heyecan verici idi. Yoğun ilgi ve kalabalıktan dolayı sadece ayaküstü sohbet etme ve telefon numarasını alma şansını yakalayabildim.

Ogle yemeği için eşimle birlikte yakınlarıdaki bir tavuk lokantasına girdiğimizde ikinci şoku yaşadım. Edebiyat dünyasının ve halk biliminin efsanevi ismi Saim Sakaoglu Hocam tek başına yemek yiyorcu. İnsan uğraşsa böyle bir fırsatı yakalayamazdı belki. Artık talih mi deyin, şans mı deyin; ne dersiniz deyin... Yanına gitme konusunda önce

rahatsız edeceğimizi düşünüp kararsız kalsak da süre sonra bu fırsatı kaçırmamak gerektiğini düşünerek yanına gittik. Birlikte yemek yeme ve muhabbet etme şansını yakalamıştık tekrar. Tecrübelerinden ve anlarından bahsetti. Son zamanlarda insanların "bilmiyorum" sözcüğünü pek kullanmadıklarından yakındı. Bilmediği konularda bilmediğini söylemenin bir erdem olduğundan, çoğu insanın bilip bilmeden her konu hakkında ahkam kesmesinden de... Dertliydi anlaşılır... Anlaşılamamaktan dertliydi...

Hocama, birlikte yemek teklifimizi reddetmediği için ve hoş sohbetini bizden esirgemediği için çok teşekkür ediyorum. 70'li yaşlarda olmasına rağmen hâlâ makale yayınlamaktan, kitap yazmaktan ve araştırma yapmaktan bahsedip genç yaşta yorgunluk ve bezginlik hissedene biz gençleri utandırdığı için de ayrıca teşekkür ediyorum. Her yaşında ondan alınacak çok dersler ve çok mesajlar var. Bundan sonra da olacak gibi...

Konya Kitap Günleri etkinliklerinde çocuk ve gençlerin sayıca fazlalığı da ayrıca gururlandırdı beni. O gençlerden birinin ifadeleri ile yazımı noktalamak istiyorum: "28 Kasım 7 Aralık tarihleri arasında düzenlenen Konya Kitap Günlerine katılanlardan biriyim. Beyaz Kanatlı Vampir 1 ve Beyaz Kanatlı Vampir 2 kitaplarını tecrübeli yazar Erkan İşeriden aldım ve imzalatım. Kısa ama öz bir söyleşi yaptık. Önceden de bir yazarla konuşmuşluğum var ama tekrar bir yazarla konuşunca elim ayağım birbirine doladı. Sayın Erkan İşeriden kitabımın devamının gelmesini bekliyorum. Size de tavsiye ederim, umarım gittiğinizde, inşallah, benim yaşadığım duyguları yaşarsınız. Ben o günü bir daha unutamayacağımı sanıyorum..."

7-D Sınıfı/ Batuhan

Şekil 28. Köşe Yazısı Örneği

Köşe yazısı, *Konya Kitap Günleri* ile ilgili olduğu için yayımlandığı tarihte güncelliğini koruyan bir konudur. Batuhan yazısında Konya Kitap günlerinde yaşadıklarını, duygu ve düşüncelerini anlatmıştır. Gazete basımından kaynaklanan bir hata ile Batuhan'ın yazısı Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'in yazısı ile birlikteymiş gibi görünmektedir. Yazının yayınlanma günü yaşananlar araştırmacının günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Bugün nihayet İbrahim'den beklediğim haberi aldım. Sosyal medyadan mesaj gönderen İbrahim yazının basıldığını duyurdu. Ayrıca gazetenin internetteki sayfasının da linkinin göndermişti. Linke baktığımda üzüntü ve sevinci bir arada yaşadım. Çünkü yazıda Batuhan'ın fotoğrafı ve

yazısı vardı fakat Ceyda'nın yazısı yoktu. Neden böyle bir hatanın yapıldığını sorduğumda Baskıdaki arkadaşlarının hata yapmış olabileceğinden bahsetti. Öğrenci için üzücü ve hayal kırıklığına uğratici bir durumdu. Yine de yazının yayınlanmasından duyduğum memnuniyeti arkadaşşıma ifade ettim. Ne de olsa öğrencilerimin yazılarını, bizi kırmadan, yayınlıyordu. Batuhan'a hemen sosyal medya üzerinden haber verdim. Kaç gündür zaten beni mesaj yağmuruna tutuyordu. Hemen cevap verdi. Gazeteyi satın alacağını söyledikten sonra mesajlar birden kesildi. Sanırım gazeteyi almaya gitmişti. (Araştırmacı Günlüğü, 29 Aralık 2014)"

Köşe yazısı ile ilgili araştırmacının Batuhan ile görüşmesi şu şekilde gerçekleştirmiştir:

"Öğretmen: Batuhan, her ne kadar benim köşe yazımın altında da yayınlansa diğer arkadaşların gibi senin de yazın gazetede yayınlandı. Ne düşündün, ne hissettin?"

Batuhan: Bir sayfalık yazı yazmıştım [deftere] gazetede çok kısa çıktı. Ben uzun zannediyorum. Ama yine sevindim. Yazmayı çok sevmiyordum ama sizin sayenizde daha çok sevdim. [Şu aralar] Konya'da güncel bir olay göremediğim için yazı yazmıyorum ama güncel bir olay gördüğümde yazıp size vermeyi düşünüyorum.

Öğretmen: [Yazını] bana göndermeden gazetede yayınlatabilir misin?"

Batuhan: Onu internetten araştırmam lazım.

Öğretmen: Bunun gazeteden bir arkadaşın bir de onun e-posta adresi gerekiyor. Bir de yazının yayınlanması konusunda onu ikna etmen gerekiyor, iyi yazılar yazarak. Peki, insanlar seni eleştirseydi neler düşünürdün?"

Batuhan: Eleştirmek onların en doğal hakkı. Ben de eleştiriyorum ara sıra. Anlayışla karşılarım. Yazmaya devam ederim. (Öğrenci Görüşmesi, Batuhan, 22.01.2015)"

Dördüncü veri 20 Ocak 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Ela isimli öğrenciden elde edilmiştir (Bakınız Şekil 29).

Ela "*Eskiyle Günümüzdeki Fark*" başlıklı yazısında Türkçe dersinde kaleme aldığı eski günlerdeki evler ile günümüz evlerini insanların yaşam biçimleri ile birlikte anlatarak bir karşılaştırma yapmıştır. Yazısında "Çınaroba" adlı köyünü de tanıtmadan geçmemiştir. Çınaroba köyündeki günlük hayat ile şehir hayatı arasında bir kıyaslama yaptığı yazısı fıkra türüne uygun bir yazı olup açıklayıcı anlatım biçimini ve düşüncüyü geliştirme yolu olarak da baskın bir şekilde karşılaştırma yolu olarak karşılaştırma yönteminin kullanıldığı bir yazı olmuştur.

Eskiyle günümüzdeki fark

Geçenlerde aklıma geldi. Eskiden evler, kerpiçten yapılır, malzeme olarak toprak ve saman kullanılmış. Çünkü sıcak tutarmış. Şimdi yapılan evler çimento ve betondan... Değişen sadece malzeme olsa... Gözümüzü tirmalayan ve estetik değeri olmayan yapılar bunlar. Her birinin şekli tasarım farklı ama ortak bir yanı var: O da korkutucu derecede yüksek olması. Tek katlı bahçeli evler, 3 katlı binalar yerini; çok katlı bloklar ve apartmanlar hızla almaya başladı. Tabi komşuluk ilişkileri de buna paralel iyice azaldı.

Eskiden evler çok daha güzeldi. Düşünsenize toprağa yakın doğal bir evde soba üstünde pişen yemeklerin lezzetini. Yere konulan yünden keçeden yapılmış kilimleri, minderleri... Çalı süpürgeleri ve güvenilir komşuluklar da varmış. Herkes birbirini tanıdığı ve güvenilir bir yaşam sürdürdüğü için evlerinin kapılarının kilidini bile kapatmadan rahat bir şekilde yaşarlarmış. Eskiden toplumsal düzen de çok daha güzeldi.

Şimdiki yaşamımızda böyle mi? Ev kapılarımız çifte kilittir, apartman kapılarımız ise güvenlidir. Bu da yetmiyor, apartman ve sitelerin duvarlarında bazen büyük büyük kameralar bazen de gizli kameralar koyuyoruz. Üstelik bir de alarmlar yerleştirmemize rağmen

**Elanur
Genç**
Genç Yazarlar

yine de bir türlü güven hissedemiyoruz. Şimdi sorarım sizlere evler mi değişti, yoksa insanlar mı?

Ben köyümüzden biliyorum. Çınaroba'da herkes; birbirini tanıdığından kapılarını kilitlemeden rahat bir şekilde oturabiliyor, tarladaki yiyeceklerini birbirleriyle paylaşabiliyorlar. Biz köye tatilden tatile gittiğimizden dolayı kapımız demir fakat diğer kapıların büyük bir çoğunluğu tahta. Kaldıraçlı ve şipşaklı kapı kolları kullanılıyor. Ben köye tatilden tatile gitsem de yine de size kısa ve öz bir yıldan bahsedeyim:

"Sonbaharda tarlalar ekime hazırlanır. Tohumlar saçılır. Bunların olabilmesi için çapa ve sulama yaparlar ama bir de birlikte çalışarak. İmece geleneği de hala yaşatılır. İlkbaharda çiçekler açar. Bahçelerde fideler dikilir, sebzeler yetiştirilmeye başlanır. Tüm köyümüz, yeşile bürünür; sonra meyveler olgunlaşmaya başlar. Vişne, elma, erik, kiraz, armut, çilek ve bunun gibi sayamadığım daha birçok meyveler.... Kışı kış, yazı yaz gibi... İşte bir yıl böyle geçer."

Şimdi şehirde böyle şeyleri göremiyorum. Herkes her mevsim aynı işi yapıyor, her yer her mevsim beton. Binalar çok katlı ve çirkin geliyor gözüme. Şimdi sorarım sizlere evler mi değişti, yoksa insanlar mı?

Şekil 29. Köşe Yazısı Örneği

Elanur sınıfta çok aktif bir öğrenci olmamasına rağmen sıra arkadaşı Sena'nın yazısının yayınlanmasından sonra köşe yazısı yazmış ve öğretmene göndermiştir.

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Elanur isimli öğrenci ile köşe yazısı hakkında bir görüşme yapmıştır:

"Öğretmen: Yazının yayınlanma sürecini anlatır mısın?"

Elanur: Yine bir akşam ailemden yardım alarak yazdım. [Yayınlandıktan sonra] çevreme gösterdim, arkadaşlarıma, aileme....

Öğretmen: Eleştiri geldi mi hiç?

Elanur: Hayır, gelmedi.

Öğretmen: Gelecekte köşe yazarlığı ile ilgili neler düşünüyorsun?

Elanur: Yazmaya devam etmeyi düşünüyorum, güzel bir şey çünkü yapa yapa kendini deniy[o]rsun. Yapabileceğin [ile ilgili] bir umut geliyor kendi kendine. (Öğrenci Görüşmesi, Elanur, 03.03.2015)"

Beşinci veri 22 Ocak 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Ceyda isimli öğrenciden elde edilmiştir. Ceyda'nın Konya'da meydana gelen güncel bir olayı anlatmayı tercih ettiği köşe yazısı gazetede teknik hatalar nedeniyle geç basılmıştır (Bakınız Şekil 30).

Şekil 30. Köşe Yazısı Örneği

Ceyda 8 Kasım-7 Aralık 2014 tarihlerinde düzenlenen Konya Kitap Günleri etkinliklerinden bahsederken bu etkinliklerin kendisinde uyandırdığı duygu ve düşünce etkilerine değinmiştir. Kitap günlerinde eski öğretmenlerinden birinden etkilendiğini de dile getirerek kişisel görüşlerine de yer vermiştir. Ceyda'nın yazısı fıkra yazısından ziyade haber niteliği taşıyan bir yazı olmuştur. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'in köşe yazısı ile ilgili Ceyda ile görüşmesi şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Ceyda, Konya yerel gazetede bir köşe yazın yayınlandı. Yayınlanma aşamasında bazı aksaklıklar çıktı ama geç de olsa yayınlandı. Neler söylersin?"

Ceyda: İlk önce böyle bir şey olacağı aklıma gelmezdi, ben de ilk defa böyle bir şeyle karşılaşıyorum. Zaten küçüklükten beri 'Ben yazar olacağım, ben yazacağım.' diyordum. Şu an gerçekleşmeye çok az bir şey kaldı galiba. Yazı yazmayı çok seviyorum. Boş zamanlarımda da ilham geldiğinde yazabiliyorum. Ama dediğim gibi hiç aklıma gelmezdi. Çok güzel bir duygu yani. Sonuçta yazım gazetede gözüküyor, herkes okuyacak herkes beni tanımış olacak da (...) bir karamsarlık var. Yazdığım kitapların henüz konusunu bilmiyorum, hangi başlığı atmam gerektiğini bilmiyorum.

Öğretmen: Yazın ile ilgili sürekli eleştiri gelse ne düşünürsün? Yazmaya devam eder misin?"

Ceyda: Sürekli eleştiri gelmesi kötü olurdu, benim de moralimi düşürürdü ama herkesin hakkı. Biz de gördüğümüz yazıyı eleştirebiliyoruz. O yüzden eleştiriye bir şey demem ama fazla kötüye kaçmasın. Yazmaya da devam ederim ve bu [tür] insanlara da daha iyi yazabileceğimi gösterme[ye çalışırım]. (Öğrenci Görüşmesi, Ceyda, 22.01.2015)"

Altıncı veri 23 Ocak 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Eray isimli öğrenciden elde edilmiştir. Eray, kendisinin unutulmasından dolayı gazetenin uygun bulunduğu "İçimiz Yandı" başlıklı yazısında Konya'nın kış günlerine ve kış günlerindeki kültür unsurlarına değinmiştir. (Bakınız Şekil 31).

Şekil 31. Köşe Yazısı Örneği

Ders içerisinde etkin bir katılım göstermeyen Eray, başlangıçta araştırmacının dağıttığı izin kâğıdına "Etkinliklere katılmak istemediğini yazarak imzalamıştır. Köşe yazısı etkinliğine kadar bu tavrını koruyan Eray, başlangıçta kayıtsız kaldığı bu etkinlik kapsamında arkadaşlarının köşe yazılarının yayınlandığını gördükçe heveslenmiş ve Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'den yeni bir veli izin kâğıdı alarak velisine imzalatmak istediğini söylemiştir. Eray'daki bu değişimi gören öğretmen, ona yeni bir veli izin kâğıdı vererek onu da eylem araştırmasına dâhil etmiştir. Parçalanmış bir ailenin çocuğu olan Eray, yayınlanmasını istediği yazı için çalışmalarına başlamıştır. Dönem sonu yaklaşmasına rağmen Eray'ın köşe yazısının bir an önce yayınlanmasını isteyen öğretmen, köşe yazısının yayınlanma öncesinde öğrenci ile şu görüşmeyi yapmıştır:

Öğretmen: Eray, bugün ya da yarın köşe yazın yayınlanır. İstersen birazdan gazeteyi de arayıp kesinleşen tarihi öğrenebiliriz. Başlangıçta veli izin kâğıdını dağıttığımda izin kâğıdını veline imzalatmak yerine kendin "istemiyorum." diyerek imzalamıştın. Kararını değiştirdiğini gördüm. Neden değişti kararın?

Eray: Önceden fazla yazı yazmak istemiyordum ama sonradan bir anda yazı yazmak istedim niyeysen. Şimdi yazımın yayınlanacağını da bilmiyordum, öğrenince sevindim.

Öğretmen: Sınıftaki arkadaşlarının yazılarının yayınlanmasının etkisi oldu mu kararını değiştirmede?

Eray: Evet, biraz oldu. Yazım yayınlanırsa mutlu olurum.

Öğretmen: Yazın ile ilgili eleştiri yapılırsa ne hissedersin?

Eray: Yazmaya devam ederim, vazgeçmem. Herkesi eleştiri hakkı var.
(Öğrenci Görüşmesi, Eray, 22 Ocak 2015)"

Eray'ın yazısı, 1. dönemin son gününde ona bir karne hediyesi olarak yayınlanmıştır.

Yedinci veri, 09 Şubat 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile Ayşenur Banu isimli öğrenciden elde edilmiştir. Yazının yayınlanmasından önce Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen'in, Nurbanu ile görüşmesi şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Ayşenur, gazetede yazın yayınlanacak, ne hissediyorsun?

Nurbanu: Benim daha önce bir dergide yazım yayınlanmıştı ama hiç gazetede yayınlanma[dı]. Bunun için mutlu oluyorum.

Öğretmen: Diyelim ki bugün yayınlandı, ne yaparsın?

Nurbanu: Çok sevinirim ve hemen bir gazete satın alırım. Yakın aile dostlarıma falan gösteririm.

Öğretmen: Peki, ya eleştiri gelirse? Pişman olur musun, vazgeçer misin?

Nurbanu: Hayır, eleştirilerini göz önünde bulundurarak yeni yazılar yazarım. Onların eleştirilerine saygı duyarım. (Öğrenci Görüşmesi, Nurbanu, 22 Ocak 2015)"

Ayşenur yazma etkinliğinin işlendiği Türkçe dersinden neredeyse iki ay sonra yayınlanabilen, "Eski Zamanlara Özlem" yazısında güncelliğini yayımlandığı tarihlerde hala koruyan kış günlerinin anlatmıştır. Eski zamanlarla birlikte insanların sıcak ve samimi sohbetlerin günümüz şehir yaşantısında giderek azaldığını vurgularken, geçmiş yaşantılar ile günümüzün değişen günlük yaşantılarını karşılaştırmıştır (Bakınız Şekil 32).

Eski Zamanlara Özlem

Soğuk kış günlerini bol karlar ve fırtınalar altında yaşamaktayız. Biz öğrenciler için de bol tatil ve eğlenceli günler bu zamanlar. Geçen gün bu soğuk kış günlerinden birinde sordum dedeme: "Eskiden evler nasıldı?" diye... Bana gerçekten insanın içini ısıtacak bilgiler verdi. Bu bilgiler benimde çok hoşuma gitti tabi sizinle paylaşmak istiyorum. Eskiden evler tek katlı , ufacık fakat içinde bir sürü insanı saklamış. Sobada o enfes kestane kokusu yayılırken bir yandan da çaylar, meyveler, kuruyemişler gelirmiş. Tatlı sohbetler, çocukların o şen kahkahaları... Böylesin sıcak sevgi muhabbet dolu bir evde yaşamayı isterdim. Ailenin hep bir arada içlerinde sevgi güven taşıdıkları zamanlarda...

AYŞENUR

Şimdi evlerde kaloriferler var. Sobada kestane keyfini yaşayamıyoruz. Ne öyle her akşam ev dolup taşacak kadar misafir ne de o kadar sıcak bir ortam... Meyve ve kuruyemiş var olsa da ne zevki var, paylaşacağın birisi yoksa... Bizler artık evim ne kadar lüks, modern olsun içini, dışını nasıl döşeyelim derdindeyiz. Halbuki asıl önemli olan ailenin ne kadar birbirine bağlı olduğudur. Bence bundan daha mühim bir şey olamaz!

Bu sıcak sohbetleri öldüren bir husus daha var: elektronik aletler. Çağın olmazsa olmazları. Birazcık da bundan kaynaklanıyor ailenin hep birlikte olamamaları... Akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar, televizyonlar ve diğer elektronik aletler öldürdü o güzelim kahkaha dolu sohbetleri... Artık insanlar sohbet etmek isteseler dahi onu da elektronik aletlerden yapıyorlar. Sohbet sanal ama yalnız bireyler gerçek...

Ben eski evlere, eski zamanlara özlem duyarım ama büyük bir ihtimale asla görüp yaşayamayacağım. Eski evler, eski zamanlar geri gelmeseyse bile en azından ailemin hep bir arada olmasını isterim. Umarım ki öyle olur...

Ailesi olanlara tavsiyem birbirinizin kıymetini bilin. Aile bu toplumun en sağlam ve huzurlu yapısıdır. Sevgilerimle...

Şekil 32. Köşe Yazısı Örneği

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, köşe yazısının yayınlanmasından sonra, Nurbanu ile şu görüşmeyi yapmıştır:

"Öğretmen: Nurbanu, Konya yerel gazetelerin birinde "Eski günlere Özlem" başlıklı köşe yazın yayınlandı. Bununla ilgili duygu ve düşünceler neler?"

Nurbanu: Benim için çok gurur vericiydi. Çok hoşuma gitti. Başka yazılar da yazmayı düşünüyorum.

Öğretmen: Yazma sürecin hakkında ne söylersin?"

Nurbanu: Aslında çok zamanımı almadı. Sadece bir akşam yazdım. Ailem sadece birkaç yerde yanlışlarımı düzeltti.

Öğretmen: Yayınlandıktan sonra ailen ile neler paylaştın?"

Nurbanu: Onlar da bu yazıyı çok beğendiler. Yazımı kopyasını çekenler bile oldu.

Öğretmen: Eleştiri geldi mi yazın ile ilgili? Geldiyse hangi konuda?"

Nurbanu: Evet, dayımdan geldi. Bazı yerleri olmamış, dedi.

Öğretmen: Peki, tam da bu noktada vazgeçme duygusu belirdi mi içinde? Bir daha yazmayayım gibi.

Nurbanu: Hayır, gelmedi ama biraz sinirlendim. (Öğrenci Görüşmesi, Nurbanu, 03.03.2015)"

Sekizinci veri, 25 Şubat 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı "Konya'daki Bisiklet Yolları" başlıklı yazısı ile Sena isimli öğrenciden elde edilmiştir. Sena, yaşadığı şehir Konya'nın bisiklet yolları ile ilgili sorunlarına değinerek güncel bir yazı kalemlmiştir. Fıkra türündeki bu yazı ile öğrenciler, çevrelerindeki sorunlara kayıtsız kalmak yerine sorunların çözümüne katılımcı olabilmektedir (Bakınız Şekil 33).

Şekil 33. Köşe Yazısı Örneği

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, Sena ile köşe yazısı hakkında görüşmüştür ve görüşme şu şekilde gerçekleşmiştir:

“**Öğretmen:** Sena, dün Konya’daki bisiklet yolları ile ilgili köşe yazın yayınlandı. Bununla ilgili duygu ve düşüncelerini alabilir miyim?”

Sena: Öncelikle çok mutlu oldum. [Bu], yayınlanan ikinci yazımdı; üç haftanın sonunda çıktı.

Öğretmen: Peki, yazı çıktığında neler yaptın?

Sena: İlk baktığımda son sayfalarda yayınlanır sanıyordum. Yazımı ikinci sayfada görünce çok mutlu oldum. Ailemle paylaştım. Hep iyi tepkiler aldım. (Öğrenci Görüşmesi, Sena, 26.02.2015)"

Dokuzuncu veri, 04 Mart 2015 tarihli Konya Yenigün Gazetesi aracılığı ile İzem Can isimli öğrenciden elde edilmiştir. Yaşanan mevsimsel tecrübeler ışığında Konya'daki güncel bir konuya değinen İzem, kaleme aldığı fıkra yazısında kar yağışının eğitimi olumlu ve olumsuz yönlerden etkilemesini anlatmaya çalışmıştır. Tartışmacı anlatım ile yazısını yazan İzem, düşünceyi geliştirme yollarından karşılaştırma ve sayısal verilerden yararlanmayı kullanmıştır (Bakınız Şekil 34).

KAR, TATİL ve BEREKET

Karlı günler neredeyse hemen hemen herkesin hoşuna gider. Böyle günlerde oturup sıcak çay içmeyi, kestane yemeyi, samimi sohbetler etmeyi hemen hemen kim istemez ki? Hele o kış akşamın kestane yemek ne kadar eğlenceli olur. Ama bazı günler vardır ki insanlar zor durumlarda bırakır. Sizler de görmüşsünüzdür belki, buzanan yolda düşen insanlar.

Bazı kar günlerinde de okullar hava şartlarından dolayı tatil olabiliyor. Mesela Konya da, 5-9 Ocak 2015 tarihleri arasında yoğun kar yağışı nedeniyle tatil doyacağı yaşadı. Bazı öğrenciler sevindi bazıları ise üzüldü. Açıkçası ben bu duruma hem sevindim hem üzüldüm. Sevindim çünkü ben de diğer öğrenciler gibi tatilleri severim. Üzüldüm çünkü sınavlarımız birikti.

Çoğu tatil olan okullarda sınavlar diğer haftaya ertelendi. Bu durumlardan dolayı bazı öğrenciler zorlandı fakat nihayet yarı yıl tatili geldi ve öğrenciler yoğun bir sınav döneminin ardından yeniden dinlenme fırsatı yakalamış oldu. Ama okulu tatil yapanlar da haklı. Çünkü onlar bizi düşündüler. Yollar çok buzlaydı ve bir de fırtına olunca dışındaki insanlar ne yapacaklarını şaşırtdı. Dışında işi olanlar dışarı çıkmadığı için

MISAFİR KALEM

İZEM

işlerini yapamadılar. Onların işleri de bizim sınavlarımız gibi ertelendi. Önemli işleri olanlar ise mecburen dışarı çıkmak zorunda kaldılar.

Maalesef şehirdeki tüm okullar tatilken bazı iş yerleri tatil değildi. Ben buna da üzüldüm. Bence iş yerleri de tatil olmalıydı. Sonuçta onlar da kayıp düşebiliyorlardı ve yararlanabiliyorlardı.

Şimdi de biraz iyi yönlerine bakalım kann... Mesela iyi yönlerinden birisi çocukların çok gününce oynaması... Akşamları sıcak sohbetler de kısa süre de olsa herkesi dinlendirirdi. Kısacası bu kar tatili insanları eğlence ve tatil anlamında sevindirdi...

Kar yağışının iyi yönü sadece tatil eğlencesi mi dersiniz? Elbette ki hayır! Gelelim kann asıl faydalana. Yoğun kar yağışı barajların neredeyse %90 oranlarında dolmasını sağladı. Toprak suya doydular. Yazın susuzluk sıkıntısı çekmeyeceğimize anlamına geliyor bu durum. Bereket arttı. Tarlada ekimlerin baharda bereket kılıcıklarını saçmasıyla devam edecek bu bolluk. Tabii ki kazançlarımız da yansıyacak.

Şimdilerde okullar da havalanın da ısınmasıyla var gücüyle eğitim öğretime devam etmekte ve kayıp günlerin acısını çıkarmakta...

Şekil 34. Köşe Yazısı Örneği

Okuma Metni: Yiğitlerimiz Cephane Bekliyor

24 Şubat 2015 tarihinde işlenmeye başlanan "Yiğitlerimiz Cephane Bekliyor" isimli okuma parçası ile birlikte işlenecek konularla ilgili kılavuz kitapta belirtilen etkinlik ve yönergeler şunlardır:

Konuşma: Öğrencilerinize Milli Mücadele yıllarında büyük yararlılıklar gösteren kadın kahramanlardan birinin yaşadığı olayları, yaptığı işleri ve gösterdiği kahramanlıkları arkadaşlarına anlatacaklarını söyleyiniz. Konuşmalarını kurallarına uygun bir şekilde ve kesintisiz olarak yapmalarını için hafızada tutma yöntemini kullanmalarını sağlayınız.

Yazma: Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemini kullanınız. 6. Etkinlikteki şiiri dikkatlice okumalarını, şiirde ele alınan ana duyguyu geliştirerek ve yaratıcılıklarını kullanarak bir hikâye yazmalarını isteyiniz.

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, Türkçe dersi ile medya okuryazarlığı becerilerinden medya üretme becerisini bu kazanım ve etkinliklerle ilişkilendirebilmek için şu önerilerde bulunmuştur:

Konuşma ve yazma etkinlikleri için, kılavuz kitapta belirtilen şiir okunduktan sonra Çanakkale ve Kurtuluş savaşındaki kahramanlar ile ilgili birkaç kısa film izletilir. "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı" türküsünün de dinlettirilmesinin ardından Çanakkale savaşlarını konu alan bir kısa film senaryosu yazma etkinliği yapılabilir (Bakınız Eylem Etkinlik Planı 7. Bölüm Tablo 10).

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, kılavuz kitabın derse hazırlık bölümünde öğretmenden sınıf ortamına getirilmesi istenen "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı" türküsü ile Kurtuluş Savaşı ve Çanakkale Savaşlarını konu alan film, belgesel türündeki medya metinlerini Türkçe dersi ile medya okuryazarlığı becerilerinin ilişkilendirilmesi adına yapılacak olan senaryo yazma aşamasında kullanmayı tercih etmiştir. Dinleme metni, öğrencilere öğretmen tarafından bir fon müziği eşliğinde okutulduktan sonra dinleme-anlama etkinlikleri kılavuz kitapta belirtildiği şekillerde yapılmıştır. Konuşma ve Yazma etkinliklerine geçildiğinde, öğretmen sınıfa Çanakkale Savaşlarını konu alan bir

kısa film izletir. Filmin ardından filmdeki konudan hareketle senaryo yazma etkinliği yapacaklarını sınıfa duyurmuştur. Fakat sınıftaki öğrenciler daha önce hiç senaryo yazmadıkları için nasıl yazılacağını bilmediklerini söylemelerinin üzerine Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, senaryo konusunu ve nasıl yazılacağını işlendiği ile ilgili günlüğüne şu şekilde yansımıştır:

"Sınıfa girip yoklamayı aldıktan sonra öğrencilere "Yiğitlerimiz Cephane bekliyor" metnin 6. etkinliğinde Çanakkale, Kurtuluş Savaşı ya da Mehmetçikleri anlatan bir yazı çalışması yapacağımızı fakat bu yazıların kitabın ifade ettiği gibi hikâye türünde değil de senaryo türünde olacağını belirttim. Bu senaryoları yazmadan önce kafalarında bir düşünce ve hayal oluşturmak için daha önceden çekilmiş olan kısa film örnekleri izlettirerek bu filmlerin aslında bir senaryonun uygulama safhası olduğunu vurguladım. Öğrenciler kısa film izlerken sessiz ve dikkatli bir şekilde dinlediler. Ardından Çanakkale savaşı ve Kurtuluş Savaşlarına dikkat çekerek izledikleri kısa filmlere benzer ya da farklı bir konuda bir senaryo yazacaklarını duyurdum. Sınıfta bazı öğrenciler senaryonun ne olduğunu bilmedikleri için bu tür bir yazı yapamayacaklarını dile getirdiler. Önce senaryonun ne olduğunu öğrencilere anlatmak gerektiğini fark ederek daha önceden hazırlamış olduğum senaryo bilgi kartlarını öğrencilere dağıttım. Senaryonun anlamı ve yazılış şekli ile ilgili bilgileri öğrencilere aktarırken daha önceden öğrendikleri konu olan güvenli bilgiye ulaşma yolları konusunu hatırlattım. Bilgileri tdk.gov.tr, wikipedia.org gibi sitelerden elde ettiğimi ifade ettim. Dolayısıyla doğruluk ve güvenilirliği yüksek olan internet sitesi uzantılarını tekrar kısaca bir hatırlattım. (Araştırmacı ve Uygulayıcı Günlüğü, 24.02.2015)"

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, daha sonra senaryo yazma etkinliğine geçmiştir. Ders bitiminde çoğu öğrencinin senaryo yazma etkinliğini tamamlayamaması üzerine, etkinliği sürece yaymak istemiş ve bu durum günlüğüne ise şu şekilde yansımıştır:

"Çanakkale içinde Aynalı Çarşı türküsü ile birlikte yazı çalışmasını başlattım. Yazı yazarken birkaç öğrenci dışında diğer öğrenciler zorlandılar. Tam olarak ne yazacaklarından emin değildiler. Berke, Enes, Ceren, Ayşenur Banu isimli öğrenciler ders sonunda senaryolarını

yarılanışlardı. 'Ders bitiminde senaryolarını tamamlayanlar bana e-posta ile son halini gönderebilirler.' diyerek dersi bitirdim. (Araştırmacı ve Uygulayıcı Günlüğü, 24.02.2015)"

Dersin yapıldığı günün akşamı 24 Şubat 2015 tarihinde Batuhan isimli öğrenci senaryosunu tamamlayıp internet ortamına aktararak e-posta ile öğretmenine göndermiştir (Bakınız Şekil 35).

Şekil 35. Senaryo Örneği

Batuhan, senaryosunda düşmanla savaşmaya giden bir Mehmetçiğin annesi ile vedalaşmasını konu almıştır. İç mekân sahnelerinin ağır bastığı senaryoda duygusal yoğunluk göze çarpmaktadır. Senaryonun derste izletilen kısa filmin konusu ile bire bir örtüştüğü ve Batuhan'ın bu filmde etkilendiği göze çarpmaktadır.

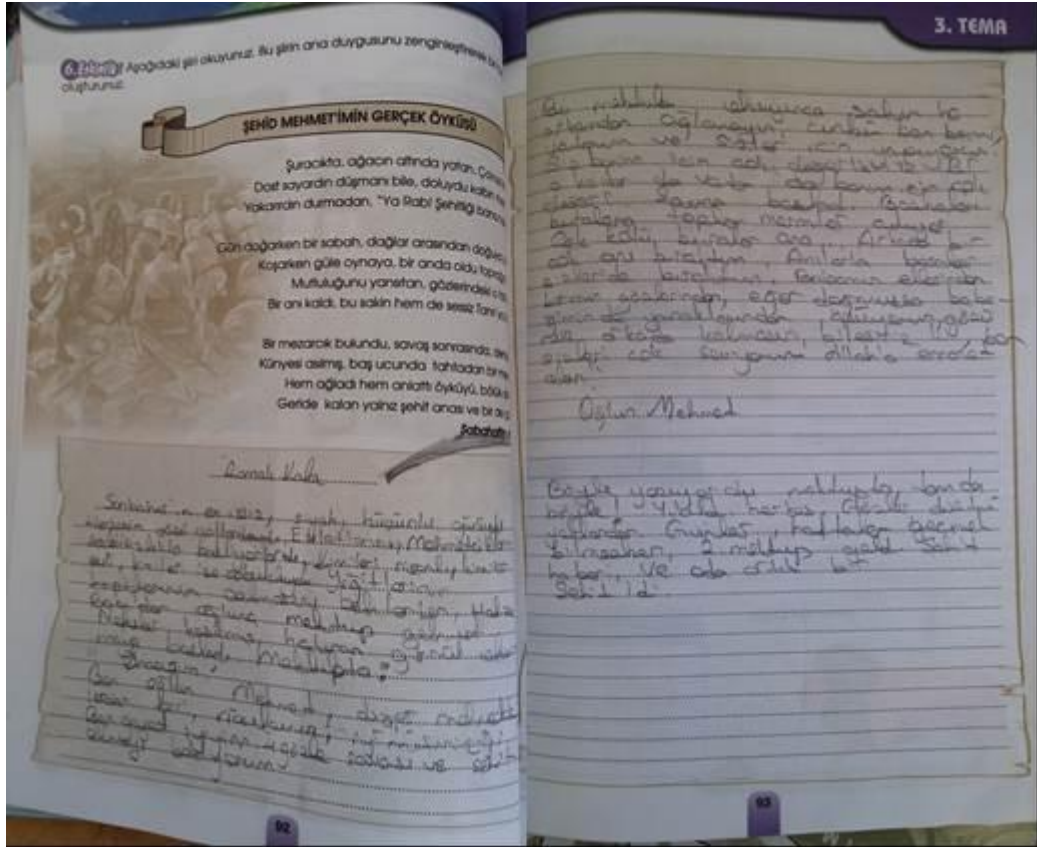
Medya Okuryazarlığı ile ilişkili Türkçe dersleri ile ilgili edinilen bir diğer bulgu etkinliğin yapılmasından 4 gün sonra Berke isimli öğrencinin sosyal medya sayfasında yer alan bir paylaşım üzerinden olmuştur (Bakınız Şekil 36).

Sosyal medya paylaşımında Berke Türkçe dersinde yazmış olduğu senaryosunu filme dönüştürmek için arkadaşlarının arasında oyuncu aramaktadır. Veriden elde edilen gözlemler bu rolleri isteyen arkadaşlarının kendilerine uygun gördükleri rolü yine aynı platformdan ifade etmeleri olmuştur.

Şekil 36. Sosyal Medya Paylaşımı

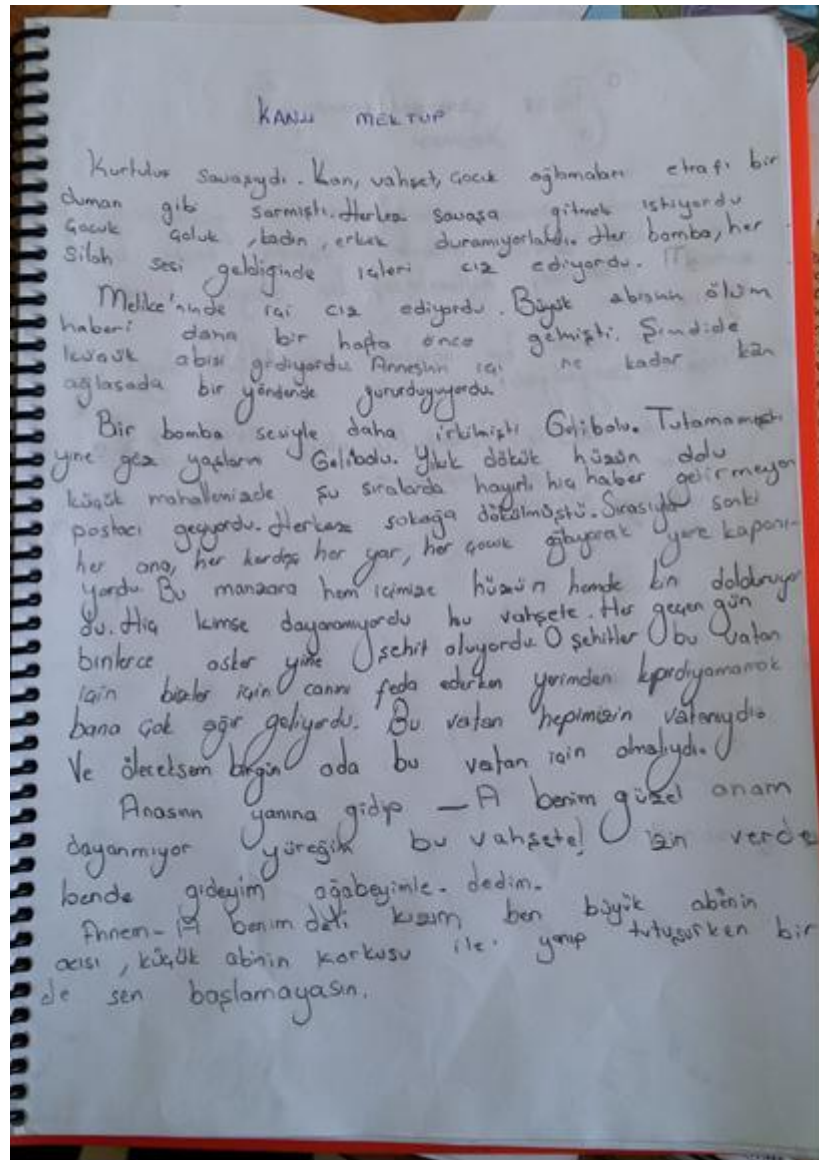
Senaryo yazma etkinliği bir sonraki hafta (03.03.2015) öğrencilerin yazdıklarının kontrol edilmesi ve geri dönütlerin sağlanması için yönlendirilme yapılması çalışmaları ile devam etmiştir. Berke, Ceren, Mustafa Enes, Nur Banu tamamladıkları senaryoları göstererek sınıfla paylaşmışlardır (Bakınız Şekil 37).

Şekil 37. Senaryo Örneği

Ceren, filme dönüştürmeyi düşünmediği "Ramak Kala" isimli senaryosunu çalışma kitabına yazmıştır. Cepheye giden bir Mehmetçiğin annesine mektup göndermesinin ardından şehit olmasını ve annesinin ise oğlundan mektup almasını konu edinen senaryosunda mektubun içeriğini ayrıntılı olarak kaleme almıştır. Genel olarak bakıldığında Ceren, hikâyeye daha yakın bir yazı kaleme almıştır. Senaryosunun filme dönüştürülmesini istemeyen Ceren, sebep olarak "*Çünkü bu yazıyı öylesine, gelişigüzel yazdığım için gerekli değil.* (Öğrenci Görüşmesi, Ceren, 10.03.2015)" demiştir.

"Kanlı Mektup" isimli diğer bir senaryo verisi Nurbanu isimli öğrenciden elde edilmiştir. Nurbanu, senaryosunu Ceren gibi hikâye şeklinde yazmış kameranın çekemeyeceği pek çok iç özelliği de senaryosuna eklemiştir. Dikkat çeken bir husus da anlatıcı ağzlarındaki belirsizliktir. İlk bölümde Melike isimli bir kızı üçüncü şahıs olarak uzaktan gözlemleyen genç yazarımız, daha sonra Melike'nin söylemesi gereken cümleyi birinci şahıs olarak tamamlamıştır (Bakınız Şekil 38).

Şekil 38. Senaryo Örneği

Nurbanu senaryosunu filme dönüştürmeyi istememiştir. Bu durum Nurbanu'nun öğretmen ile görüşmesine şu şekilde yansımıştır:

“Öğretmen: Nurbanu senaryonu filme dönüştürmek istiyor musun?”

Nurbanu: Filme çekmek istemiyorum çünkü filme benzeyen bir yanı olmadı. Bunu kitaba dönüştürmeyi düşünüyorum.

Öğretmen: Peki konusundan bahseder misin? Ne anlattın?

Nurbanu: Bir genç kızın Çanakkale savaşına gitmek isteğini anlatıyor.

Öğretmen: Ömer Seyfettin'in Yalnız Efe'si gibi...

Nurbanu: Ama bu bir kız! (Gülüşmeler)

Öğretmen: Yalnız Efe de bir kızdı zaten!

Nurbanu: Onu okumadığım için bilmiyorum.

Öğretmen: Peki, neden bu senaryonu sadece kitap olarak bırakmak istiyorsun, sence filme çevrilmesi çok mu zor?

Nurbanu: Çünkü diyalog yok fazla.

Öğretmen: Fazla diyalogun olmadığı filmler de var. Sanatsal filmler deniyor anlara. Mesela [ekranda] bir ağaç belirir. Adamın biri 30 saniye boyunca ağaca bakar.(Gülüşmeler) Bir rüzgâr sesi gelir. Böyle filmlere sanatsal film deniyor.

Nurbanu: Yok yani benimki hiç benzemedi. (Öğrenci Görüşmesi, Nurbanu, 10.03.2015)"

Senaryo yazma çalışmasında üçüncü veri Mustafa Enes isimli öğrenciden elde edilmiştir. Mustafa Enes birinci kişi (kahraman bakış açısı) ağzıyla kaleme aldığı yazısında tek kollu abisinin cephede askerlere ilaç taşıyan bir sıhhiye eri olarak şehit oluşunu anlatmıştır. Hikâyeye daha yakın olsa da yer yer görsel öğelerin belirtilmesi yazıyı senaryoya yaklaştırmıştır (Bakınız Şekil 39).

Mustafa, senaryosunun filme dönüştürülüp dönüştürmeyeceği konusunda kararsız kalmıştır. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen ile görüşmesi şu şekilde gerçekleşmiştir:

"Öğretmen: Senaryo etkinliğine aktif olarak katılan öğrencilerden biri olarak senaryon ile ilgili neler söylersin?"

Enes: Çanakkale'yi içine alarak hayal ettiğim şeyleri yaparak, yazmaya çalıştım. Oradaki Türklerimizin, dedelerimizin [hissettiklerini] hissetmeye çalıştım. Türk bayrağını anlamaya çalıştım, Çanakkale türküsünü arkadan dinleyerek yazmaya çalıştım.

Öğretmen: Peki, bunun filme dönüştürmeyi düşünüyor musun?

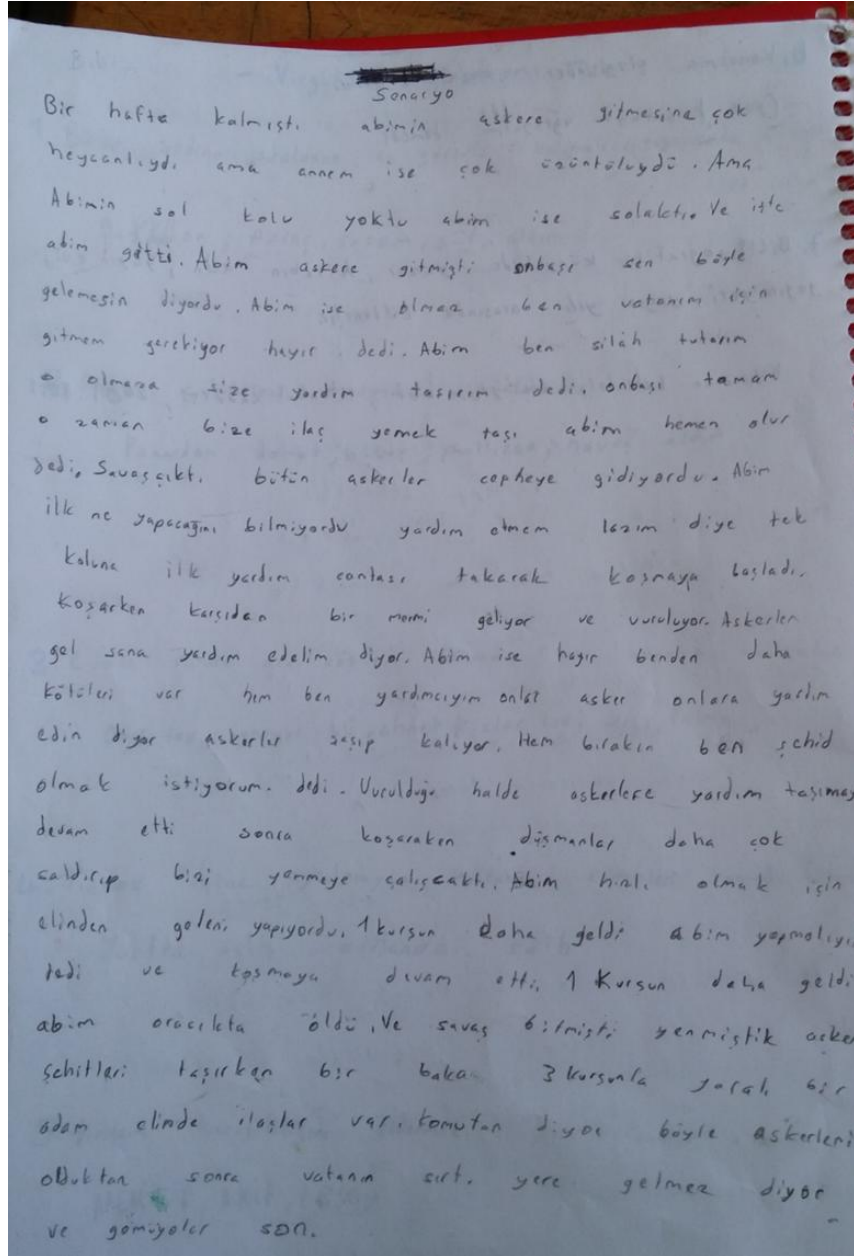
Enes: Biraz diyalog ekleyip film yapmayı düşünüyorum.

Öğretmen: Film yaparsan yine Çanakkale türküsünü kullanacak mısın?

Enes: Kullanacağım, [filmimin] Çanakkale'yi hatırlatmasını istiyorum. Okuldaki arkadaşlarım Berke arkadaşımızın yeni bir sinema filmi çektikleri için sitedeki arkadaşlarımla çekebileceğimi düşünüyorum.

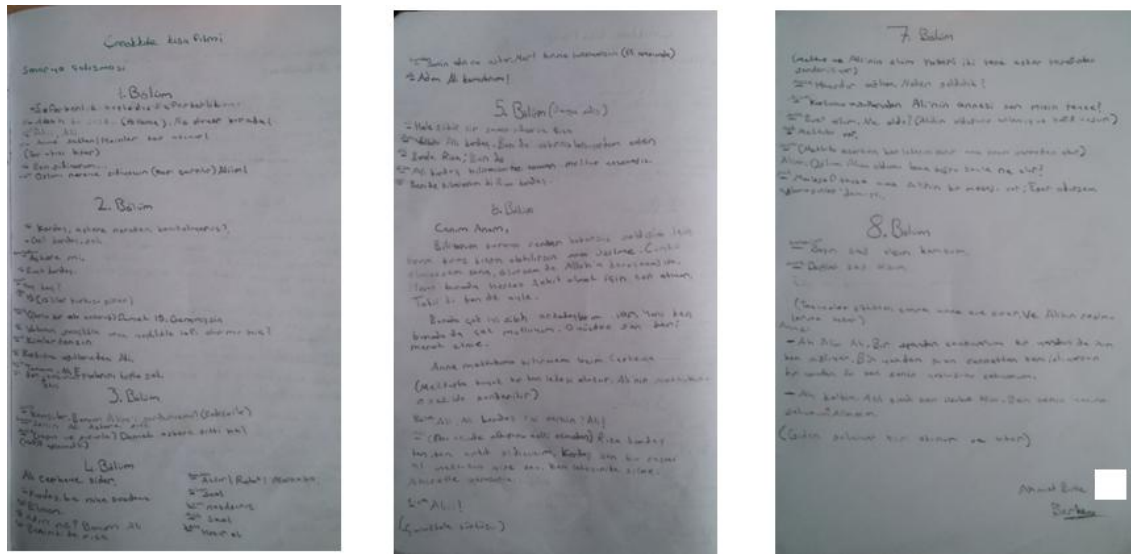
Öğretmen: O zaman filmi merakla bekliyoruz. (Öğrenci Görüşmesi, 10.03.2015)"

Şekil 39. Senaryo Örneği

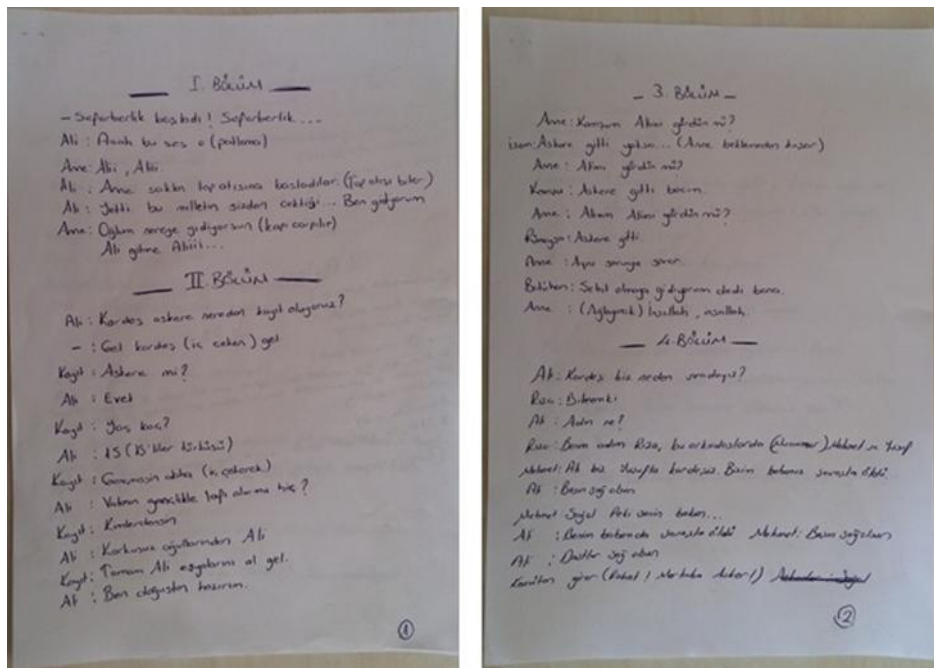
Senaryo yazma çalışmasında dördüncü veri Berke isimli öğrenciden elde edilmiştir (Bakınız Şekil 40).

Şekil 40. Senaryo Örneği

Berke ilk önce Türkçe defterine 3 sayfa, 8 bölüm olarak yazdığı senaryo çalışmasını; daha sonra çizgisiz A4 kâğıdında temize çekerek 6 sayfalık bir metin ile sınıfa getirmiştir (Bakınız Şekil 41-43).

Şekil 41. Senaryo Örneği

Berke senaryosunu diğer öğrencilerden farklı olarak dersteki hazırlık çalışmalarında ifade edilen Amerikan senaryosu tarzında yazmıştır. 6 sayfadan ve 8 bölümden oluşan senaryoda oyuncu kadrosu yazılan diğer senaryo örneklerine göre oldukça fazladır.

Berke: Güzel bir duygu.

Öğretmen: Senaryoyu filme çekmek için neler düşünüyorsun?

Berke: Yazdığım andan beri istiyordum zaten ben. Siz konuyu söyleyince de biraz heyecanlandım, diyebilirim çünkü Çanakkale ile ilgili olacak sonuçta. Kâğıt üzerinde bana göre güzel duruyor. Filme çekersek daha güzel olacak, öyle hissediyorum. Gözümde canlandırıyorum ama bilmiyorum nasıl olacak.

Öğretmen: Filmin çekimi ve efektleri ile ilgili neler yapacaksın?

Berke: Savaşta olan olağan sesler: mesela bomba, silah sesleri eklemeyi düşünüyorum. Bir şiir üç tane de müzik var [eklemeyi düşündüğüm].

Öğretmen: Filmin ile ilgili eleştiri gelirse ne yaparsın?

Berke: İleriki senaryo yazılarımda düzeltmeye çalışırım.

Öğretmen: Buna benzer etkinliklere gelecekte de katılmak istiyor musun?

Berke: Evet. (Öğrenci Görüşmesi, 03-10.03.2015)"

Berke, senaryosunu sınıfla paylaştıktan sonra filme dönüştürmek istediğini ifade etmiştir. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, sözü Berke'ye vererek senaryosu için açıklama ve rol dağıtımını yapmasını istemiştir. Bu durum 03.03.2015 tarihli video ders kaydına şu şekilde yansımıştır:

Berke: Benim yazdığım senaryom vardı arkadaşlar, adı: Çanakkale Zaferi. Onun için oyuncu arıyorum oynamak isteyen var mı? Ama ondan önce birkaç tane rol belli olmuştu. Samet arkadaşımız "Komutan", Enes arkadaşımızı "Rıza" rolünü almıştı. (Alkış).

Oynamak isteyen var mı? Hocam rolleri söylemek için defteri alabilir miyim?

Öğretmen: Ayağa kalkıp kendilerini tanıtabilirler mi acaba? Samet rolünü okudun mu hiç?

Samet: Hayır Hocam, daha verilmedi?

Öğretmen: Diğeri kimdi, evet Enes?

Enes: Benim de rolüm daha verilmedi ama Berke arkadaşşıma güvenerek çıktık bu yola... (Gülüşmeler ve Alkış)

Öğretmen: Berke isim yapmış bir yönetmen olduğu için onunla çıkılır mı diyorsun?

(Oyuncuların isimlerinin söylenmesi ve istekli öğrenciler arasından seçim yapılması esnasında karşılıklı konuşmalar devam eder.)

Emre: Berke, iki tane daha eklersen senaryo daha zengin olur.

Berke: Olur iki tane daha ekleyeyim.

Öğretmen: Oyuncuları tahtaya alalım. Filmin kadrosu epey bir geniş. Bakalım bu kadrodan iyi bir film çıkacak mı? (Ders Video Kayıtları, 03.03.2015)"

Ders daha sonra Ceyda isimli öğrencinin tahtaya oyuncu isimlerini ve rollerini yazmasıyla; Berke'nin de oyun ile ilgili yaptığı açıklamalarla devam etmiştir. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, dersin öğrenciler açısından ilgiyle takip edildiğini ve öğrencilerin film çekme çalışmalarına katılmaktan zevk aldıklarını gözlemlemiştir. Ders sonunda öğrenci günlüklerini dağıtan araştırmacı öğrencilere sorduğu 6 soru ile derste kavratılmaya çalışılan kazanımlar ile ilgili öğrencilerin duygu ve düşüncelerini öğrenmek istemiş ve kayda değer gördüğü şu bulguları elde etmiştir:

"S.1.Bu derste neler öğrendin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Bugün ders işlemedik. Berke arkadaşımızın yazdığı senaryoda rol aldım. Berke'nin senaryosu üzerinde konuştuk ve öğretmenimizin yaptığı kısa filmi izledik.

C.b. Senaryo nedir, kısa film çekmek için ne yapmak gerektiğini öğrendim.

C.e. Video izledik ve rollerimizi nasıl oynamamız gerektiğini öğrendik.

C.f. Senaryoların nasıl yazıldığını; Amerikan senaryo ve Frans[ız] senaryo[yu] öğrendik.

C.h. Senaryo nedir, tiyatro nedir gibi soruların cevabını öğrendim.

C.i. "Senaryo nasıl yazılır, kaçta ayrılır, kuralları nelerdir?" sorularının cevaplarını öğrendim.

C.n. Kendimiz de film çekebiliriz.

C.ş. Senaryo yazmak ve senaryonun farklı şekildeki bölümleri, yapıları, çok şey...

C.u. Senaryo yazmayı ve öykülemeyi.

C.v. Fransız senaryosu ve Amerikan senaryosu nasıl [yazılır], onu öğrendik.

C.z. Bu derste senaryonun yeteneğe dayalı olduğunu, eğitici ve öğretici bir senaryo yazmanın hem yetişkinlerin hem de çocukların düşüncelerini değiştirebileceğini öğrendim.

S.2. "Yaptığın etkinlikler günlük hayatında işe yarayacak mı?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Evet zaten dramayı çok seviyorum. Daha önce de üç kez tiyatrodan oynamıştım ve oynaya oynaya daha çok geliştirmek istiyorum.

C.c. Bence yarayabilir çünkü çok beğendiğimiz bir olayı filme çevir[ebil]irim.

C.e. İnşallah oyuncu olursam çok işime yarayacak.

C.f. Yarayabilir. Belki gelecekte bir senaryo yazabilirim.

C.g. (...)Yakında bir yönetmen olabilirim ancak çalışmalıyım.

C.i. Yarayabilir çünkü bir yarışma olursa katılabilir, öğrendiğim şeylerden yararlanabilirim.

C.j. Evet, çünkü bir gün ben de senaryo yazmak istiyorum, bunları öğrendiğim için daha kolay olur.

C.m. Şu an yarayacak mı bilmiyorum ancak %99 yarayacağına eminim.

C.p. Bana göre en son izlediğimiz "Terk" filmi çok ders verici bir kısa film. Kesinlikle günlük hayatımda [ve] derslerimde işime yarar.

C.r. İleride yarışmalara katılırsak işimize yarayacak.

C.ş. Tabiki de yarayacak, ben bunlarla çok şey yapacağım hatta yapıyorum da.

C.u. Hayır, senaryo yazmayı düşünmediğim için benim işime yaramaz.

C.v. Hatıralarımız olur.

C.y. Bir proje ya da yarışma alanında işime yarayacağını düşünüyorum.

"S.3. Sence bu öğrendiklerin sana neden öğretilmiş olabilir?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. İnsanın hayatında olması gerektiği için.

C.e. Bizi derslerden sonra biraz daha eğlendirmek için olabilir.

C.ş. Hayatta bu tür şeyler karşımıza çıkarsa kolayca yapabilmek için ve bu tür şeyleri öğrenmek için.

C.v. Bizim ileride böyle yeteneklerimiz varsa onu fark etmek [için olabilir].

C.y. Öğrenmem ve deneyip de kendimin neler yapabileceğini öğrenmem, kendimden emin olmam ve kendime güvenmem için.

"S.4. Bu derste en çok neyden hoşlandın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Berke'nin senaryosunda rol almaktan.

C.c. Filmden, film çekmekten.

C.d. Öğretmenimizin yönetmen koltuğuna oturduğu ve bizlere izlettiği [kısa filmden]

C.e. Rollerimiz dağıtılırken.

C.g. sınıf arkadaşlarımla bir kısa film çekeceğiz.

C.h. Kısa film izlemekten.

C.j. Hüseyin Hoca'mızın yapmış olduğu kısa filmi izlemek çok hoşuma gitti.

C.ş. Fon müziği açıp senaryo, hikâye vb. şeyler yazmak ve onu filme çekmek.

C.t. En çok videodan hoşlandım.

C.u. Hoca'nın bizden bir düşünce almasını.

C.y. Ben kendim yazmadım ama arkadaşlarıma [senaryo ve kısa film hakkında] yorum yapmak veya onu böyle yapsaydı daha iyi olurdu, diye kendi içimden düşünmem...

"S.5. Bu derste en çok neyden hoşlanmadın?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.y. Bilmiyorum, yazma kısmı galiba.

C.t. Arkadaşlarımın saygısız[ca] davranmasından.

"S.6. Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne gibi farklılıkların olduğunu söylersin?" Sorusundan Elde Edilen Bulgular

C.a. Bu ders 2 öğretmenimiz var ve Türkçeyi gittikçe daha çok seviyorum bu yüzden her geçen gün dersler daha eğlenceli geçiyor.

C.c. Bu derste diğer derslerden daha çok aktif oluyorum.

C.d. Daha çok sosyal aktivite oluyor.

C.e. Daha eğlenceli

C.g. Bu derste kısa filmin çekilişini öğrendik ve bir film izledik.

C.i. Hüseyin Hoca'mızın bizimle olması ve filmini bize izletmesi.

C.j. Kısa filmleri izledik, normal derslerden ayıran konu bu.

C.l. Birinde film çekmek için rol dağıtılıyor, diğerinde dil bilgisi [öğretiliyor.]

C.m. Birçok farkı oldu. Hem geçen seneye göre daha eğlenceli ve öğretici oldu.

C.o. Bu ders senaryo ve değişik etkinlikler var, diğer derslerde yok.

C.r. Daha eğitici ve eğlendirici.

C.ş. Daha eğlenceli, daha öğretici, daha güzel, daha zevkli.

C.u. Senaryo[ya öğrendik] ve film izledik, yeni bir konu açıldı.

C.v. Sosyal aktivitelerin daha fazla olması.

C.y. Sosyal etkinlikler çok ve sıkılacağım bir ders değil.

Öğrenci günlüklerinde görüldüğü üzere öğrencilerin çoğu, medya üretme etkinliklerinde kendilerini daha aktif hissettiklerini ve büyük bir çoğunluğu bu aktivitelere katılmaktan hoşlandıklarını ifade etmektedirler. Değerlendirilmeye alınan 24 Öğrenci günlüğü formunda 22 öğrencinin "S.5. *Bu derste en çok neyden hoşlanmadın?*" sorusuna "yok" veya "Her şey çok güzeldi." ifadelerini yazmışlardır. 2 öğrenciden biri "yazma" etkinliğinden hoşlanmadığını söylerken diğeri ise "arkadaşlarının saygısız davranışlarından" diyerek etkinlikler ve konuların dışındaki bir husustan bahsetmiştir.

"*Yaptığın etkinlikler günlük hayatında işe yarayacak mı?*" sorusuna bir öğrenci dışında diğer öğrencilerin "yarayacak" dediği ve örnekler verdiği görülmüştür.

"Sence bu etkinlikler sana niçin öğretilmiş olabilir?" sorusuna üç öğrencinin farklı ve ilginç cevapları olmuştur:

C.ş. Hayatta bu tür şeyler karşımıza çıkarsa kolayca yapabilmek için ve bu tür şeyleri öğrenmek için.

C.v. Bizim ileride böyle yeteneklerimiz varsa onu fark etmek [için olabilir].

C.y. Öğrenmem ve deneyip de kendimin neler yapabileceğini öğrenmem, kendimden emin olmam ve kendime güvenmem için.

Verilen üç cevap, eğitimin hayata hazırlayıcı olmasını, öğrencilerde bulunan farklı yetenek ve ilgileri harekete geçirmesi gerektiği ve öğrencilerin özgüvenlerinin bu tür etkinliklerle sağlanabilmesi hususlarından dolayı manidar bulunmuştur:

"*Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne gibi farklılıkların olduğunu söylersin?*" sorusuna cevap olarak öğrencilerin büyük bir kısmı; sosyal aktivitelerden, eğlenceli anlardan bahsetmiştir. Bu tarz etkinliklerin sınıfı eğlendirdiği görülmüştür.

İlerleyen günlerde senaryo yazımı ve film çekme çalışmaları öğrencilerin gündeminde yer almaya devam etmiştir. Bunu, Berke tarafından 17 Mart 2015 tarihinde kurulan

"Kısa Film" Facebook kapalı grup sayfasından ve kendi sınıfları için kurulmuş olan 7-D kapalı grup sayfasının paylaşımlarından gözlemek mümkündür (Bakınız Fotoğraf 46).

Senaryo yazımının ardından gelen film çekim aşamalarında bazı sorunlar gözlenmiştir. Öğrencilerin yazılı sınavlarından dolayı filmi çekmeye zaman ayıramadıkları sosyal medya platformundaki paylaşımlarında gözlenmiştir (Bakınız Şekil 44).

Şekil 44. Facebook Kapalı Grup Sayfası

Grup sayfasını kuran Berke sınıftan ve sınıf dışından arkadaşlarını gruba dâhil etmiş ve bu platform vasıtası ile arkadaşları ile haberleşmeye devam etmiştir. Kısa film grubu Berke önderliğinde 7-A sınıfından Eymen isimli öğrenciyi yönetmen seçerek film çekme çalışmalarına başlamıştır. Öğrencilerin kısa film çekme çalışmalarına karşı çok ilgili olduğu sınıf gözlemlerinden, sosyal medya paylaşımlarından ve öğrencilerle yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır (Bakınız Şekil 45 - 46).

Şekil 45. Facebook Kapalı Grup Sayfası

Şekil 46. Facebook Kapalı Grup Sayfası

Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen, kısa film çalışmasında yönetmen ve senaristlik yapan öğrencisi Berke tarafından 18 Mart 2015 tarihinde, facebook grubuna eklendiğinde, gruptaki öğrencilerine şu mesajı iletmiştir (Bakınız Şekil 47).

Şekil 47. Facebook Kapalı Grup Sayfası

4.2.4. Slogan Yarışmasından Elde Edilen Bulgular

Eylem etkinlik planında yer almamasına rağmen öğrencilerin ürettikleri medya metinlerinin paylaşıldığı platformlar da değerlendirme ve veri toplama kapsamında değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığının iş birliği ile yürütülen ve eylem araştırmasının yapıldığı okulda da gönüllülük esası ile uygulanan Demokratik Okul Kültürü Projesi kapsamında okul genelinde yapılacak bir medya metni üretme yarışmasının araştırmaya yapacağı olumlu katkılar düşünülmüştür.

Öğrencilere; okuma alışkanlığı, okuduklarını değerlendirip yorumlama becerisi, duygu ve düşüncelerini ifade edebilme becerisi ve hayata farklı açılardan bakabilme yeteneği kazandırmak amacıyla okul genelinde bir slogan yarışması düzenlenmiş olup eylem araştırmasının yürütüldüğü 7-D sınıfı, bu süreçte yalnızca gözlenmiştir.

Yarışmanın ilk basamağı olan yarışma şartnamesi, okul müdürü ve öğretmenlerce hazırlanmış ve EK 17'de görüleceği üzere yarışma afişi hazırlanarak öğrencilere duyurusu yapılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nin Toplum Hizmeti başlıklı 12. maddesinin "e" bendinde yer alan "Toplumda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma bilincini geliştirme ve kitap okuma alışkanlığını kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmak." hükmü çerçevesinde düzenlenen slogan yarışması ile öğrencilerin okumaya olan ilgilerinin artırılmasına çalışılmıştır. Kitap, kitap okumanın önemi ve kitabın değeri konulu bir slogan yarışması başlangıcı ve ödül törenine kadar yaklaşık bir aylık bir süreci kaplamıştır.

İki hafta süren ve okul girişine konulan bir sandık usulü ile yapılan yarışma sürecinin ardından Türkçe öğretmenlerinden oluşan bir komisyon; sloganların özgün olması, öğrencinin kendi ürünü olması ve aynı sloganların birden fazla oylanmaması gibi ölçütleri de göz önüne alarak ön eleme yapmış ve 10 sloganı okuldaki diğer tüm personelin oylarına sunmak üzere seçmişlerdir (Bakınız EK 17).

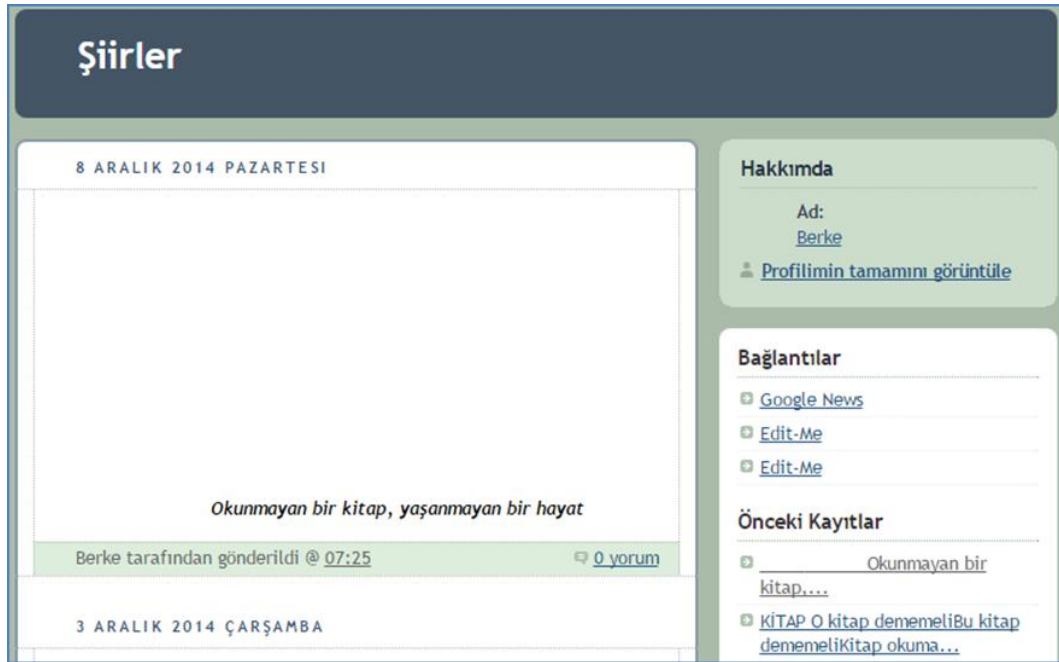
Ön elemenden geçen sloganlar, okulda çalışan öğretmen, memur, hizmetli ve temizlikçi vb. tüm çalışanların oyuna sunulmuş ve en yüksek oy alan üç slogan belirlenerek (Bakınız EK 17) okul panolarında ve tuvalerde yayınlanmıştır. Dereceye giren slogan sahiplerine ayrıca okul müdürlüğü tarafından hediyeler verilmiştir.

Ön elemenden geçen sloganlar şunlardır:

1. Kitap okurum teker teker, benim okulum çok şeker.
2. Keşke annem daha çok kitap okusaydı!
3. Kitaplar okudukça yaşar...
4. Kitap, hayat koçudur.
5. Bir kitap içinde bin hayat vardır.
6. İnsan bilmiyorsa özünü, okusun yazarların sözünü.
7. Sürmegöz Okuyor!
8. Oku ki nesiller okusun...
9. Okuyan bilir, okumayan ne bilir?
10. Oturduğun yerden dünyayı dolaş!

Ön elemenden geçen 10 slogan arasından dereceye giren üç sloganın belirlenmesi için okulda görevli tüm personel arasından ikinci bir oylama yapılmıştır. Yapılan oylamada 23 oy ile, "*Bir kitap içinde bin hayat vardır.*" sloganı birinci; 14 oy ile, "*İnsan bilmiyorsa özünü, okusun yazarların sözünü.*" sloganı ikinci; 10 oy ile "*Oku ki nesiller okusun.*" sloganı üçüncü seçilmiştir (Bakınız Ek 17'deki Belgeler).

Ön elemenden geçemeyen sloganlar arasından eylem araştırmasının yapıldığı 7-D sınıfından Berke isimli öğrencinin "Okunmayan bir kitap, yaşanmayan bir hayat." sloganı da bulunmaktadır. Berke, sloganı kendi blog adresinde yayınlamıştır (Bakınız Şekil 48). Aynı sloganın birkaç öğrenci tarafından yazılıp slogan yarışmasında kullanılmasından dolayı ön elemenden geçemediği araştırmacı tarafından tarafına bildirilmiştir.

Şekil 48. Blog Sayfası Paylaşımları

Yönetici, öğretmen ve diğer okul personelinin de oylamalarının sonucunda ön elemeden geçen 10 slogan arasında "Bir kitap içinde bin hayat vardır." sloganı 23 oy ile birinci seçilmiş olup ilk üç slogan okulun pek çok köşesinde sergilenmiştir (Bakınız EK 17).

Slogan yarışmasında ödüllerin başlangıçta belirtilmemesine rağmen okulda sandık usulü oylamalar yapıldığı için çok ilgi çektiği gözlenmiştir. Yarışma birincisi Öykü ile röportaj yapan araştırmacı şu bulguları elde etmiştir.

"Birinci olacağımı hiç beklemiyordum. Doğaçlama gelişt, aklıma geldi. Hemen bir slogan bulup kutunun içine attım. Diğer slogan yarışmalarında da katılmayı düşünüyorum. (Öğrenci Görüşmesi, Öykü, 15.12.2014)"

4.2.5. Öğrenciler ile Yapılan Son Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular

Eylem araştırmasının süreci sonunda; çalışma grubunda yer alan anahtar katılımcı öğrenciler ile medya okuryazarlığı becerileri bağlamında davranış ve düşüncelerinde değişiklikler olup olmadığını tespit edebilmek amacıyla görüşmeler yapılmış ve şu bulgular elde edilmiştir (Bakınız Tablo 61 ve 63).

Tablo 61. Öğrencilerin, Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Derslerinde Etkinlikler ve Medya Metni Üretme ile İlgili Öz Değerlendirmeleri

G.2.1. Eylem araştırması sürecinde yapılan çalışmalar konusunda kendini nasıl değerlendirirsin?	Kodlayarak Temalandırma	
Sonda: Hangi medya üretme etkinliğinde daha yeteneklisin?	Kodlar	Temalar
Ö1. Önceden [yeteneklerimin] olduğunu bilmiyordum. Sizin sayenizde öğrendim.		
Ö2. Etkinliklere katılmadım. Öyle şeyleri yapamam ben.		
Ö3. Kendimi fazla iyi değerlendirmiyorum çünkü daha iyi yazarları da gördüm. Sürecin başında böyle bir yeteneğimin olduğunu düşünmüyordum ama ilerlediğimiz zamanlarda ise yazabildiğimi fark ettim.	"wattpad"	
Ö4. Kitap yazmayı seviyorum ama "wattpad"te bazılarına baktığımda çok güzel yazıyorlar. Aramızda dağlar kadar fark var. Kelime hazneleri daha geniş.	e-posta	
Ö5. Münazaraya katılmışım. Sunuculuk yeteneğim olduğu için o bölümde kendimi yetenekli buldum.		
Ö6. Senaryo yazdım, izleyici temsilcisine e-posta gönderdim. Olumlu yönler var. Mesela diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerim vardı bunları dile getiremiyordum. Şimdi ise bunları en kısa [yoldan] bir e-posta adresi ile ulaştırabilirim.	Senaryo	Yazma Becerileri
Ö7. Blog adresi açtım ama yazı yazmada pek yetenekli değilim. Yetenekli olsam da pek sevmiyorum. Derslerimiz çok ağır olduğu için giremiyorum. Yazın daha çok böyle faydalı bilgiler, oyunlar ile ilgili değişik bilgiler paylaşmayı düşünüyorum.	Blog	
Ö8. Yeteneğim var da işim olmadığı sürece pek kullanmak istemiyorum.		
Ö9. Ben, bu konuda geliştiğimi düşünüyorum. Yazı yazma hevesim falan geldi. Kitap yazıyordum ama bir iki aydır yazmayı bıraktım çünkü internete girememeye başladım; annemgil yasakladı.	Günlük	
Ö10. Yeteneğimi sadece münazarada gördüm. Yazarlıkta kendimi biraz düşük gördüm yazdığımda da pek acı bir şey çıkmadı ama şu 5 aylık süreçte baya yazmamı geliştirdim ve duygularımı daha kolay kaleme alıyorum. Şu an günlük gibi bir defter tutuyorum. Bir gün ne yaptığımı, ne zorluklarla ve nelerle karşılaştığımı yazıyorum.	Hikâye	
Ö11. Yazı yazmada yetenekliyim ama senaryoyu yapamadım. Düşündüklerimi yazıya dökmeyi, e-posta kullanmayı öğrendim. İnternette daha kolay yazı yazmaya başladım. Kuzenlerimle şimdi yeni "cesaret" konusunda bir kitap yazıyoruz. Birbirimize yazdıklarımızı [e-posta] ile gönderiyoruz.	Münazara	Konuşma Becerileri
Ö12. Haftanın 3 günü dershaneye gidiyorum okuldan çıktıktan sonra hani eve bile uğrayamadan geçiyorum. Zamanım olunca da blog adresi açmayı ve enteresan bilgiler ve yazdığım kısa hikâyeleri paylaşmayı düşünüyorum.		
Ö13. Bilgisayarım yoktu, etkinliklere pek katılamadım. Kısa film çekecektik arkadaşlarla bir araya gelemedik.	Kısa Film	
Ö14. Köşe yazsısı yazdım ama size ulaştırmadım öyle kaldı, gitti.		
Ö15. Önceden bilmiyordum ama sizin sayenizde öğrenmiş oldum. Blog sayfasını arkadaşımınla birlikte açtık, şu an güncelledi mi bilmiyorum.		

Tablo 61'de de görüldüğü gibi yaklaşık 5 ay süren eylem araştırma sürecinin sonunda Ö2, Ö12, Ö13 ve Ö14 kodlu öğrencilerin dışında anahtar katılımcı öğrencilerin çoğu (Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö15), yazma ve konuşma becerilerinde yetenekli olduklarını düşündükleri en az bir alan fark etmiştir. Yazı yazma becerilerinde

yetenekli olmadığını düşünen 3 öğrenci (Ö3, Ö7, Ö10) vardır. Ö5 ve Ö10 kodlu öğrenciler konuşma beceri alanında yetenekli olduklarını, yapılan etkinlikler sonucunda fark ettiklerini söylemişlerdir.

Eylem araştırması sonunda bazı öğrencilerin günlük, hikâye, kişisel internet sayfası oluşturma (blog), senaryo, e-posta yazma gibi etkinlikleri okul dışındaki ortamlarda da devam ettikleri; kendi başlarına kitap, günlük, blog, senaryo vb. yazmaya başladıkları görülmüştür (Ö3, Ö4, Ö9, Ö10, Ö11). Ö7 ile Ö12 kodlu öğrenciler yaz tatilinde *blog* adreslerinde yazdıkları yazıları, ilginç bilgiler ve oyun tanıtımları ile ilgili bilgiler paylaşmayı düşünmektedirler. Ö6 kodlu öğrenci ise gelecekte izlediği diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerini e-posta yoluyla ifade edebileceğini söylemiştir. Ö4 kodlu öğrenci ise diğer öğrencilerden farklı olarak "*wattpad*" isimli yazı yazma ve paylaşma programı ve platformundan bahsederek o mecrada yazarların kendisinden daha yetenekli olduğunu söylemiştir.

Ö2 kodlu öğrencinin medya metinleri üretme etkinliklerinde kendine güveninin olmadığını "*Öyle şeyleri yapamam ben.*" ifadesi ile dile getirmiştir. Ö12 kodlu öğrenci ise ders notu, sınav ve akademik başarı kaygısından dolayı ailesi tarafından dershaneye gönderilmesinden dolayı günlerinin çok yoğun geçtiğinden, yakınlıkla *blog* sayfası açamadığından bahsetmiştir.

Ö6 kodlu öğrencinin "*Mesela diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerim vardı bunları dile getiremiyordum. Şimdi ise bunları en kısa [yoldan] bir e-posta adresi ile ulaştırabilirim.*" ifadesi; Ö7 ve Ö12 kodlu öğrencilerin, "*blog adresimde faydalı ve enteresan bilgiler, oyunlar ile ilgili değişik bilgiler ve yazdığım kısa hikâyeleri paylaşmayı düşünüyorum.*" ifadesi ve Ö11 kodlu öğrencinin, "*İnternette daha kolay yazı yazmaya başladım. Kuzenlerimle şimdi yeni "cesaret" konusunda bir kitap yazıyoruz. Yazdıklarımızı birbirimize [e-posta] ile gönderiyoruz.*" ifadesi öğrencilerin medya yazarlığı alanında farklı çalışmalar içerisinde olduğunu göstermiştir.

Tablo 62. Öğrencilerin İnternette Doğru, Hızlı ve Güvenilir Kaynaklara Ulaşmak için Kullandıkları Arama Yöntemleri ve Erişim Becerileri

G.2.2. İnternette doğru ve güvenilir bilgiye nasıl ulaşıyorsun?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
Ö1. Uzantılardan ".com, .gov" gibi şeylerden ayırıyorum. Tırnak işareti kullanıyorum.		
Ö2. "gov" uzantısı ile[doğru ve güvenilir bilgilere ulaşabilirim]. Tırnak işareti kullanarak daha az bilgiye, biraz daha güvenilir bir şekilde daha iyi ulaşabilirim.	<i>Ctrl+f</i>	<i>Bilgiye Hızlı Erişim</i>
Ö3. Çift tırnak kullanıyorum."Ctrl+f" tuşu vardı herhalde. Güvenilir bilgi olup olmadığını uzantılardan anlayabilirim. Mesela "gov, org" güvenilir uzantılar.		
Ö4. Uzantıları "gov, org, edu" gibi linkleri olan sayfalara girmeye çalışıyorum ama tabi ki çok girmiyorum "com"a devam ediyorum.		
Ö5. Genellikle, siz söylemişsiniz, "gov" olanlara daha çok güveniyorum. Diğerlerine pek fazla bakmıyorum. "org"lar da güvenli ama "org" kadar değil. Görsel arıyorsam üst köşede görsellere giriyorum.	" "	<i>Aramayı Sınırlama</i>
Ö6. Tırnak işareti kullanıyorum. [Arama] sonuçları daha fazladan gerçek ve az sonuçlara indiriyor. Kısaltmalar gördüm mesela "edu, gov, com, net" gibi. Bunlar da sitelerin ne kadar güvenilir ya da güvenilirmez olduğunu belli ediyor.		
Ö7. Uzantılara ben önceden de dikkat ediyordum. Bilgi ne zaman yazılmış, bilgi güncellenmiş mi? Yeni güncellenene daha çok dikkat ederim. Uzantılara da bakarım ama bazen dikkat etmediğim de oluyor. Güncelleme tarihi çok önemli.	<i>.gov</i> <i>.com</i> <i>.net</i>	<i>Doğru Bilgi Kaynakları</i>
Ö8. Önceden de zaten pek çok bilgiye sahiptim. Mesela ".com" uzantılı sitelere pek güvenmiyorum. Ama "gov, tr, org" bu tipteki sitelerde daha da güvenilir içerikler olduğuna inanıyorum. Genellikle benim baktığım siteler askeri siteler oluyor...	<i>.org</i> <i>.tr</i>	<i>Güvenilir Bilgi Kaynakları</i>
Ö9. Pek kullanmıyorum daha çok sadece gireceğim siteyi yazıp, o şekilde.	<i>.edu</i>	
Ö10. Güvenilir bilgiye daha çok <i>wikipedia</i> ya da internet dışında da kullanıyorum. Eskiden hep internetten araştırırdım ama şimdi ansiklopedi gibi kitaplar aldım. İnternette mesela Konya haberleri aradığım zaman filtrede yerleşim yerini açıyorum. Telefonda konum servisini açıyorum mesela. Ya da uzantılardan "org, gov, k12" falan. Mesela en son yapılan deneme sınavı KDS sonuçlarına bakmak için uzantısını ".k12" şeklinde yazdım sadece MEB'ten buldum.	<i>.k12</i>	
Ö11. Önceden önüme gelen her siteye giriyordum. Şimdi "com"a fazla girmiyorum bilgiye ulaşamazsam bakıyorum. Ctrl+F ile [aradığım kelimeyi hızlıca bulabilirim].	<i>Resimler</i> <i>Konum</i>	<i>Aramayı Filtreleme</i>
Ö12. Aramam gereken şey çok ciddi bir şey ise mutlaka "gov, com" gibi uzantılara dikkat ediyorum. Çok ciddi değilse iki üç sitenin bilgilerini karşılaştırarak bana daha yakın gelen bilgiyi kullanıyorum.		
Ö13. Google kullanıyorum eskisi gibi. [Bilginin güvenilir olduğunu anlamak için] son harflerine bakıyorum, "com, gov". Önceden doğru mu yanlış mı, pek bilmiyordum.		
Ö14. Uzun bir cümleyi kısa ve öz bir şekilde özetliyorum. Aradığım şeyi kısa ve öz yazıyorum.	<i>wikipedia</i>	<i>Güvenilir İnternet Siteleri</i>
Ö15. Uzantılarına bakıyorum. Sonu "org" olanlara giriyorum genellikle. Bir site güvenilirse ona üye oluyorum, araştırma ödevlerimi hep o siteden yapıyorum.		

Tablo 62'de de görüldüğü gibi yaklaşık 5 ay süren eylem araştırma sürecinin sonunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun internette doğru ve güvenilir bilgilere ve kaynaklara erişim için eylem araştırmasında öğrencilere benimsetilmeye çalışılan aramayı filtreleme, güvenilir uzantısı olan internet sitelerini tercih etme ve hızlı arama gibi yöntem ve teknikleri kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Eylem araştırması sürecinin sonunda görüşme yapılan 15 anahtar katılımcı öğrenci arasından internette doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına, genel ağ adreslerinin uzantılarına göre ulaşabilen 13 öğrenci (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15) vardır. Beş öğrenci (Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö10, Ö11) çift tırnak veya CTRL+F kullanarak ya da görsel, haber, video gibi filtreleme yaparak medya içeriklerine hızlı erişimi; bir öğrenci (Ö7) arama ile ilgili site içeriklerinin güncellenme tarihlerine dikkat ederek doğru ve güncel bilgiye ulaşma yollarını dile getirmiştir.

(Ö3 ve Ö11) kodlu öğrenciler ise CTRL+F yoluyla yazılı metinlerde istenen bilgi ya da sözcüklere hızlı erişim becerisini bildikleri halde başlangıçta dile getirmemiş; araştırmacı ve uygulayıcı öğretmenin "*Çok sayfalı bir metin içerisinde aradığın kelimeye ya da kelimelere nasıl ulaşırsın?*" gibi soru biçiminde bir örneklendirme yapmasından sonra bu beceriyi dile getirmişlerdir.

Tablo 63. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Dersleri Hakkında Öğrenci Değerlendirmeleri

G.2.3. Eylem araştırması sürecindeki Türkçe derslerini nasıl değerlendirirsin?

Sonda: Hayal ettiğin gibi bir Türkçe dersi işlendi mi? Cevabın hayır ise başka neler yapılabildi?

- Ö1. Birinci dönem hayalimdeki derse ulaştım ama ikinci dönem (?).
- Ö2. Bence yapılan etkinlikler Türkçe ile alakalıydı ama *blog* açma falan bana biraz sıkıcı geliyor. Ama köşe yazıları ve senaryo yazmak daha eğlenceli gibi geliyor.
- Ö3. Daha bilinçli oldum o konularda. Mesela önceden senaryo yazabileceğimi düşünmüyordum, yazabiliyordum.
- Ö4. Senaryo, kitap yazmak Türkçe ile ilgili ama "g-mail" oluşturmak Türkçe ile ilgili gibi gelmiyor. [Dersler] geçen dönem hayal ettiğimden daha fazlasıydı ama bu dönem yıkıldık.
- Ö5. Orada [medyada], yazım kurallarına dikkat etmek zaten Türkçe ile alakalı bir şey. Ayrıca da sosyal medya, blog açmak gibi şeylerin Sosyal Bilgiler ile de alakalı olduğunu düşünüyorum. [Araştırma sürecinde) Benim düşünmediğim [hayal bile edemediğim] şeyleri bile yaptık. Siz gittikten sonra da baya değişti Türkçe dersi.
- Ö6. Türkçe derslerine katkısı olanlar da oldu olmayanlarda diyebilirim. Ben aslında Türkçe dersinden önce de bazı şeyleri biliyordum. Mesela çift tırnak işaretini...
- Ö7. Bence Türkçenin temeli yazı yazmaktır, kelimelerle bir şeyler oluşturmaktır. *Blog* adresi açmak ve orada paylaşım yapmanın bence Türkçe dersinin alakası var. Görsellerin çok olduğu, eğlenceli bir Türkçe dersi istiyordum ve zaten öyle bir ders geçti ama şu son dönemlerde görselin azaldığı daha çok böyle yazıya dayalı dersi sevmiyorum. O beş aylık süreçte gayet mutluydum, hayal ettiğim dersi yaşadım.
- Ö8. Sanal bir havacılık grubu kurduk. Orada bilmeyenlere, yeni başlayanlara ve istekli olanlara eğitim veriyoruz. Bu etkinlikler ile aslında [Türkçe dersinin] alakası var. Belli cümleleri kurmak zorundayız. Cümlelerin içerikleri mesela herhangi bir bilgi yazısı. İşte bunu yazarken belli kurallara uymamız lazım, içinde belli bir disiplin olması lazım. Açıkçası Türkçe dersinden, açıkçası pek bir şey hayal etmiyordum umduğumdan daha iyi sonuçlar aldım.
- Ö9. Türkçe ile ilgili geçen sene hiçbir şey yapmamıştık. Neredeyse hiçbir şey öğrenmemiştik. 1. dönem [eylem araştırması süreci] çok iyiydik, hepimizde gelişme oldu fakat 2. dönem bir gerileme oldu. Bu herkesin fikri. Yani 2. dönem bize hiçbir katkı sağlamadı.
- Ö10. İnternette *blog* oluşturma hariç diğerlerinin [alakalı] olduğunu düşünüyorum. Çünkü *blog* oluşturmayı geçen sene bilişim teknolojileri dersinde yapmıştık. Diğer münazara ve yazı yazma; onlar yazarlık becerileri Türkçe dersleri ile ilgili, onları yakın buluyorum. Bilmiyorum sizin ders anlatma tarzınız belki öyle ama bana sosyal medya derse uzak geldi. Etkinlikler biraz abartılı gibi oldu. Mesela *blog* oluştururken bilgisayar açtık [dikkatimiz] dağıldı. Farklı bir ders tarzı şu ana kadar 3 Türkçe öğretmeni değiştirdim en değişik en yararlı ders buydu galiba.
- Ö11. Düşündüklerimi yazıya dökmeyi, e-posta kullanmayı öğrendim. İnternette daha kolay yazı yazmaya başladım.
- Ö12. Senaryo yazmak bir beceridir, Türkçe dersi de bir beceridir aslında. Türkçenin dersle [bilgiyle] fazla bir ilgisi olmadığını düşünüyorum kendimce. Senaryo yazarken mutlaka yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine dikkat edeceğiz. 1. dönem tamı tamına hayalimde olması gerekenler oldu ama 2. dönem sıkılmaya başladım, hiç derse katılmasım gelmedi.
- Ö13. Klavyeye yazdıkça Türkçemizi geliştiriyoruz.
- Ö14. İletişim ve haberleşmenin Türkçe ile ilişkisi vardır.
- Ö15. Türkçede zaten yazı yazıyoruz ve sizin bize yaptırmanız çalışmalar da yazı ile ilgili. Hayal ettiklerimizi 1. dönem siz yaptınız. Baya alışmıştık size. 2. dönem de başka Hoca gelince Ben çöküş yaşadım.

Eylem araştırma sürecinin sonunda öğrencilerin yarısından çoğu (Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15) medya okuryazarlığı becerileri ile yapılan etkinliklerini Türkçe dersleri ile ilişkili bulmuşlardır. Türkçe dersini; 2 öğrenci (Ö8, Ö12) özellikle

medya metinlerinde dikkat edilmesi gereken dil ve ifade becerileri ile ilişkilendirmişlerdir.

Öğrencilerden biri (Ö10), özellikle *blog* açma etkinlik ve becerisi ile Türkçe dersi arasında bir alaka kuramadığını söylerken bir diğeri (Ö7) *blog* açmayı Türkçe dersi ile zihninde ilişkilendirebilmiştir. Ö5 kodlu öğrenci ise diğerlerinin bakış açısından farklı olarak *blog* açmayı ve sosyal medyada paylaşımında bulunmayı "Sosyal Bilgiler" dersi ile de alakalı gördüğünü belirtmiştir. Ö4 kodlu öğrenci; senaryo ve kitap yazma etkinliklerini Türkçe ile ilgili görürken "*g-mail*" oluşturma etkinliğinin Türkçe ile ilgili gibi görünmediğini dile getirmiştir.

Türkçe dersinin bir beceri dersi olduğunu dile getiren Ö12 kodlu öğrenci senaryo yazımını da beceri olduğu için birbiriyle ilişkili olduğunu söyleyerek beceri temelli iki dersin ortak yönüne şu cümleler ile işaret etmiştir: *Senaryo yazmak bir beceridir, Türkçe dersi de bir beceridir aslında. Türkçenin dersle [bilgiyle] fazla bir ilgisi olmadığını düşünüyorum kendimce.*

Dersin önceki Türkçe derslerinden farklı ve yararlı olduğunu ve hayal ettikleri zevkli ve eğlenceli ders algısına uyduğu yine öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından (Ö1, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö15) ifade edilmiştir.

4.2.6. Öğrenci Velileriyle Yapılan Son Görüşmeler ile Elde Edilen Bulgular

Eylem araştırması sürecinde, medya metinleri üretme becerileri ile ilgili olarak öğrencilerde meydana gelen davranış değişiklikleriyle ilgili velilerin gözlemlerini tespit etmek amacıyla yapılan görüşmelerde; öğrenci velilerine, öğrencisi ile ilgili son zamanlarda bir davranış değişikliği gözlemleyip gözlemlemediği sorulmuş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. (Bakınız Tablo 64 ve 65)

Tablo 64. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İşlenen Türkçe Derslerinin, Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkileri ile İlgili Veli Gözlemleri

G.2.1. Velisi bulunduğunuz öğrencinizin Türkçe dersi ile ilgili son zamanlarda gözlemlediğiniz bir davranış değişikliği oldu mu?	Kodlayarak Temalandırma	
	Kodlar	Temalar
V1. Bir haftadır Türkçe dersi ile ilgili "Hocamla mesajlaşıyorum." dedi. Hatta dün akşam bir e-posta göndereceğini söyledi. Önce şüphelendim. Hocanın haberi var mı, onu rahatsız etme, dedim. Haberi var; benden yazı bekliyor, dedi. Son zamanlarda televizyondaki yayınları dikkate alıyor. "Baba bunlarda bir yanlış olursa not edeyim." Oğluma: "Yanlış şeyler yapma sıkıntı olabilir. Hocan ne dediyse ona göre ödevini yap." dedim.	Mesajlaşma	
V2. Kendisine bir e-mail açtı, bir yazıyı e-posta ile gönderdiğini hatırlıyorum. Köşe yazısı konusunda kendisine güveni yok. Başarısız olacağını düşünüyor.	Blog Açma ve Yönetme	
V3. Köşe yazısı yazarken çok heyecanlıydı. "Anne yazıyı ben buldum, öğretmenime gösterdim; bazı yerlerini birlikte değiştirdik" dedi. Yazı çıkmadan kendi yazdığını okumuştum, çok beğenmiştim. Yazı yayınlanınca çok mutlu oldu. Bütün sülalemizle paylaştı. Ondan sonra ayağını kırdı zaten. Nazar olduğunu düşünüyor. Blog açarken merak ettim. "Ne yapmak için açıyorsun?" dedim. "Öğretmenimizle yazılarımı paylaşacağım." dedi. Son zamanlarda da bir senaryo yazıyor. Arkadaşları ile toplanıp film çekeceğini söyledi. Bir ara kitap da yazıyordu.	Senaryo Yazma	Yazarlık Becerileri
V4. Şu anda "Pembe Kramponlar" isminde bir kitap yazıyor. İsmi de biraz garip. Krampon erkek ayakkabısı ama rengi pembe. Herhalde ben güçlüyüm falan mı diyor. Tam bilmiyorum.		
V5. Kitap yazıyor şu anda. Hayal dünyası çok geniş kızımın. Bir kız yaratıyor hayal dünyasında. Onun yaşadıkları, zorluklar falan. Baba baskısından dolayı erken evleniyor mesela. Bir de şiir yazmaya başladı son zamanlarda.	Kitap Yazma	Okuma Becerileri
V6. Ceren öğrendiklerini ya da yaptığı ödevleri bize pek yansıtmaz.		
V7. Emre okulda ne yaptıysa bana anlatır. Karagöz ve Hacivat oyununu bizlerle paylaştı, çok hoşuna gitmiş. Ablasına gönderdi.	Video Paylaşımı	
V8. Sizin verdiğiniz bir ödev vardı onu yaparken gördüm. Uçak resimleri falan koymuştu. Bir de haber sunarken Fatih Portakal ile ilgili bir e-posta göndermek istedi. Ben de sen bilirsin, dedim.		
V9. Aynı zamanda tiyatroya da gidiyor. Son zamanlarda özgüveni yerine geldi.		
V10. E-posta aldığını ve bir mail gönderdiğini biliyorum. Fakat yorumlarına baktığımda kısaltma şeklinde küfürlü ifadeler görüyorum, üzülüyorum.	Sosyal Medyada Mesajlaşma	İletişim Becerileri
V11. 6. sınıfta kitap okumayı bırakmıştı. Bu sene de kitap okumayı bıraktığının farkında. Son zamanlarda şiir yazmayı çok seviyor. Size e-posta gönderdiğini hatırlıyorum. Hatta sizin ona cevap olarak gönderdiği şiir ile ilgili bilgilendirme yapmanıza çok sevindi.		
V12. Çoğu zaman verdiğiniz yazı ödevlerini yapıyor, e-posta gönderiyor. Yazmaya hevesi var, Ben yazabiliyorum duygusu var. Sürekli bir hikâye yazma modunda.	Hikâye Yazma	
V13. Pek paylaşmıyor Hocam. Fakat bazı öğrencilerin gazetede yazıları çıkıyor. Mert'in sosyal medya sayfasını takip ediyorum ara sıra.		
V14. Arkadaşlarının etkisinde çok kalıyor.		
V15. Oldu. Son zamanlarda gazeteye bir köşe yazısı yazdığını söyledi. Yazıyı okudum. Hatta sizin e-posta üzerinden gönderdiğiniz cevaplar, eleştiriler ve yönlendirmeler yapmanız çok hoşuna gitmiş. Kendine bir güven geldi. Cesareti arttı diye düşünüyorum.	Köşe Yazarlığı	

Eylem etkinlik planı ile birlikte işlenen ve medya yazarlığı becerisini destekleyen Türkçe derslerinden sonra velilere, öğrencilerinde meydana gelen bir davranış değişikliğinin olup olmaması sorulmuştur. Görüşme yapılan 15 veli arasından dört veli dışında (V2, V6, V13 ve V14) diğer veliler çocukları üzerinde okuma, iletişim becerileri ve yazarlık becerileri ile ilgili olumlu ve üretime yönelik davranış değişiklikleri gözlemlemiştir.

V3, V4 ve V5 kodlu veliler çocuklarının kendi başlarına bir kitap yazma çalışması içinde olduklarını söylerken V9, V10, V12, V15 kodlu veliler, çocuklarının e-posta gönderme ve öğretmeniyle mesajlaşma uygulamalarından olumlu etkilendiğini ve çocuklarına özgüven geldiğini dile getirmişlerdir. V15 kodlu veli düşüncelerinin şu ifade ile dile getirmiştir: *"Son zamanlarda gazeteye bir köşe yazısı yazdığını söyledi. Yazıyı okudum. Hatta sizin e-posta üzerinden gönderdiğiniz cevaplar, eleştiriler ve yönlendirmeler yapmanız çok hoşuna gitmiş. Kendine bir güven geldi. Cesareti arttı diye düşünüyorum."*

V2 kodlu veli öğrencisinin köşe yazısı yazma konusunda kendine güveninin olmamasından yakınırken, V3 kodlu veli ise bunun aksine köşe yazısının çocuğu üzerindeki olumlu etkilerini dile getirmiştir. V6 ile V13 kodlu veli, çocuğunun ders ile ilgili herhangi bir şeyi eve yansıtmadığını ve kendisi ile paylaşmadığını belirtirken, V14 arkadaşlarının etkisinde kaldığını söylemiştir.

V3 kodlu veli, öğrencisinin etkinliklere katılımından duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir. Özellikle köşe yazısını mutluluktan tüm akrabalarına gösterdiğini hatta bunun için çocuğuna nazar değdiğini düşünmektedir. Öğrencisinin eylem araştırması süresince yaşadıklarını şu ifadeler ile dile getirmiştir:

"Köşe yazısı yazarken çok heyecanlıydı. 'Anne yazıyı ben buldum, öğretmenime gösterdim, o da onayladı. Bazı yerlerini birlikte değiştirdik.' dedi. Yazı çıkmadan kendi yazdığını okumuştum, çok beğenmiştim. Yazı yayınlanınca çok mutlu oldu. Bütün sülalemizle paylaştı. Ondan sonra ayağını kırdı zaten. Nazar olduğunu düşünüyorum. 'Blog' sayfası açarken merak ettim. 'Ne yapmak için açıyorsun?' dedim. 'Öğretmenimizle yazılarımı paylaşacağım.' dedi. Son zamanlarda da bir senaryo yazıyor.

Arkadaşları ile toplanıp film çekeceğini söyledi. Bir ara kitap da yazıyordu."

V1 kodlu veli, eylem araştırma sürecindeki etkinlikler ile ilgili zihnindeki geleneksel öğretmen algısı ile öğretmenin okul dışında iletişim kurulmasından rahatsız olabileceğini ifade etmiştir. Öğrencisinin ise televizyon yayınlarına karşı daha bilinçli olduğunu ve yayınları eleştirel gözle izlediğini şu ifadeler ile anlatmaktadır:

"Bir haftadır Türkçe dersi ile ilgili "Hocamla mesajlaşıyorum." dedi. Hatta dün akşam bir e posta göndereceğini söyledi. Önce şüphelendim. Hocanın haberi var mı, onu rahatsız etme, dedim. Haberi var; benden yazı bekliyor, dedi. Son zamanlarda televizyondaki yayınları dikkate alıyor. 'Baba bunlarda bir yanlış olursa not edeyim.' [diyor]."

Öğrencilerin yazma etkinliklerinin okul dışında da devam ettirdikleri V3, V4, V5, V11, V12 kodlu velilerin de ifadelerinden anlaşılmaktadır:

"V3. Son zamanlarda da bir senaryo yazıyor. Arkadaşları ile toplanıp film çekeceğini söyledi. Bir ara kitap da yazıyordu.V4. Şu anda "Pembe Kramponlar" isminde bir kitap yazıyor. İsmi de biraz garip. Herhalde, 'Ben güçlüyüm.' falan mı diyor, tam bilmiyorum. V5. Kitap yazıyor şu anda. Hayal dünyası çok geniş kızımın. Bir kız yaratıyor hayal dünyasında. Onun yaşadıkları, zorluklar falan. Baba baskısından dolayı erken evleniyor mesela. Bir de şiir yazmaya başladı son zamanlarda. VII. Son zamanlarda şiir yazmayı çok seviyor. Size e-posta gönderdiğini hatırlıyorum. Hatta sizin ona cevap yazmanıza ve gönderdiği şiir ile ilgili bilgilendirme yapmanıza çok sevindi. VI2. Çoğu zaman verdiğiniz yazı ödevlerini yapıyor, e-posta gönderiyor. Yazmaya hevesi var, "Ben yazabiliyorum." duygusu var. Sürekli bir hikâye yazma modunda."

Tablo 65. Öğrencilerin Türkçe Derslerine Yönelik Tutumları ile İlgili Veli Görüş ve Gözlemleri

G.1.4. Eğer bilgi sahibi iseniz, öğrencinizin Türkçe dersini sevip sevmediği ile ilgili neler söyleyebilirsiniz? **Alt Soru:** Sevme ya da sevmeme nedenini nedir?

- V1.** Türkçeye karşı bir soğukluğu yok. İngilizceyi Türkçeye göre daha çok seviyor.
- V2.** Bu sene sevmeye başladı. Artık bizim baskımız olmadan kitap okuyabiliyor. Türkçeden de korkmuyor artık. Daha rahat ve kendinden emin.
- V3.** Türkçe dersini çok seviyor. Sizinle olmak ona çok iyi geliyor bence. Bu sevgisi bütün derslere yansıyor. Berke genellikle çok ders çalışan bir çocuk değil ama dinleyen bir çocuk. Önceki yıllara nazaran bu yıl belirginleşen bir tavır ondaki...
- V4.** Türkçe dersini ve sizi çok seviyor.
- V5.** Türkçeyi çok seviyor. Matematiği o kadar sevmiyordiyebilirim. Ben herhalde sözelciyim, diyor. Sosyal Bilimler lisesini kazanmak istiyorum, diyor.
- V6.** Türkçe dersini seviyor. Derslerin zevki geçtiğini söylüyor.
- V7.** Türkçe dersini seviyor.
- V8.** Geçen sene hiç memnun değildi. Bu sene biraz daha farklı.
- V9.** Bu seneye kadar hiç sevmezdi. Ne zamanki çocuk rahat bir şekilde yazmaya başladı, o zaman sevmeye başladı.
- V10.** Ben bazen, Türkçe dersinde ne yaptığını sorarım; etkinlik yaptık, der geçer. Özellikle derse katılıp katılmadığını sorarım. Katıldığını ve derslerin de genellikle eğlenceli geçtiğini söyler.
- V11.** Evet, seviyor. 5. sınıfta bir kitap kurdu oldu. Her gün bir kitap okuyordu. Öğretmenini sevdiği zaman derse de adapte oluyor.
- V12.** Türkçe dersini sizinle beraber çok seviyor. Sizin gözünüze gireyim diye çok fazla çabalıyor. Ama bu kez diğer derslerde başarısı düştü. Bu açıdan rahatsızım.
- V13.** Türkçe dersini sizin de bildiğiniz gibi seviyor. Türkçeyi, Matematiği ve Fen ve Teknoloji seviyor. Mert'te öğretmenin etkisi çok fazla. İki senedir siz giriyorsunuz; sizi çok seviyor. Din Kültürü ile çok arası yok, Hocasıyla anlaşamıyor mesela.
- V14.** Türkçe dersini ve sizi çok seviyor. Zaten tiyatroya katılmasının sebebi de budur.
- V15.** Son zamanlarda abisinin aksine Türkçe ve sözel derslere yatkın olduğunu gözlemliyorum. Türkçe dersini de seviyor.

"Eğer bilgi sahibi iseniz, öğrencinizin Türkçe dersini sevip sevmediği ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?" sorusuna bir veli hariç (V1), çocuklarının Türkçe dersini sevdiğini söylemişlerdir. Öğrencisinin Türkçe derslerini sevdiğini söyleyen 14 veliden 10'u (V2, V3, V6, V8, V9, V11, V12, V13, V14, V15), öğrencilerinin önceki yıllara nazaran araştırmanın yapıldığı yıl, Türkçe derslerine olan sevgilerinin belirginleştiğini ve ifade etmişlerdir.

"Sevme ya da sevmeme nedenini nedir?" sorusuna ise veliler farklı cevaplar vermişlerdir. Öğrencilerinin Türkçe derslerini sevdiğini söyleyen 8 veli (V2, V3, V4, V8, V11, V12, V13, V14) çocuklarının Türkçe derslerini sevmeme sebebi olarak öğretmeni görmüşlerdir. V5, V15 kodlu veliler ise çocuklarının sözel becerilere yatkın olmalarından dolayı Türkçe derslerini sevdiklerini ifade etmektedir. V6 ve V10 kodlu veliler ise eğlenceli bir dersin eğlenceli işlenmesi sayesinde öğrencilerinin Türkçe dersini sevdiğini vurgulamışlardır.

5. SONUÇ-TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

“Hiç kimse her şeyi bilmez. Biz hepimiz bazı şeyleri biliyoruz. Hepimiz bazı şeylerden habersiziz.”

(Freire ve Macedo,1998)

Bu bölümde; ilköğretim 6, 7 ve 8. Sınıflar (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programının medya okuryazarlığı becerileriyle ilişkilendirilmesine dair bulgular ile eylem araştırması sürecinde elde edilen bulgular, medya okuryazarlığı ve ana dili eğitimi alan yazınlarıyla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

5.1.1. Medya Okuryazarlığı Becerileri ile İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıflar (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı Amaç ve Kazanım İlişkilendirmesinden Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın 1. bölümünde uzman görüşleri ile şekillendirilen Türkçe programı (6, 7 ve 8. Sınıflar) ile medya okuryazarlığı becerilerinin ilişkilendirilmesi yapılmıştır. Genelden özele bir sıra takip edilerek yapılan bu analizlerde 6, 7 ve 8. Sınıflar Türkçe programının büyük oranda medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonunda, İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan 11 genel amacın 9’u (%81,8) medya okuryazarlığı dört temel becerisi ile ilişkili bulunmuştur. İlişkili bulunan 9 genel amaçtan 7’sinin *analiz ve değerlendirme* becerisi ile ilişkili olduğu görülmüştür. Özellikle "*Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmak.*" ifadesi ile 8. ve "*Anlama, sıralama, ilişki kurma, sınıflama, sorgulama, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma, yorumlama ve değerlendirme becerilerini geliştirmek*" ifadesi ile 4. genel amacı, medya okuryazarlığı ile doğrudan bağlantılı görülmektedir. Ayrıca programın genel amaçları arasında yer alan "*Duygu,*

düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmek" ifadesi ile 2. genel amaç ve *"Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmak."* ifadesi ile 3. genel amacın, medya metinleri üretirken göz önüne alınması gereken nitelikler olduğu da açıkça görülmektedir.

Türkçe Programının genel amaçları ile medya okuryazarlığı becerileri ilişkisinde Çeçen'in (2014) benzer araştırmasında da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Çeçen; "Medya Okuryazarlığı" isimli araştırmasında, benzer bulguları elde ettiğini şu ifadeler ile dile getirmiştir:

"Türkçe Dersi Öğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Programının (2006) giriş kısmında ifade bulan on bir (11) maddelik Türkçe dersinin genel amaçları içerisinde 'öğrencilerin bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanmaları, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanmaları ve seçici olmaları' (MEB 2006) ifadesine yer verilmiştir. Bu ifadenin Türkçe dersinin genel hedefleri ile medya okuryazarlığı eğitiminin hedefleri arasındaki benzerliğe vurgu yaptığı söylenebilir (Çeçen, 2014, s. 159)."

Daha önce Çakmak ve Altun (2013) tarafından yapılan, 1-5. Sınıflar Türkçe Öğretim Programı (2009) ile medya okuryazarlığı becerileri ilişkilendirmesini konu alan çalışmada, 1-5. Sınıflar TDÖP'teki 13 genel amaçtan 6'sının medya okuryazarlığı temel becerileri ile doğrudan ilişkilendirilebilir nitelikte olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın 1. aşamasında uzman görüşleri ile İlköğretim (Ortaokul) TDÖP'ün içerisinde yer alan dinleme/izleme beceri alanındaki 42 kazanımın 31'i (%73,8) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkili bulunmuştur. Elde edilen bu bulgular, farklı araştırmacıların benzer çalışmalarından elde edilen bulgular ile karşılaştırılmıştır. Çeçen de araştırmasında dinleme/izleme beceri alanı ile medya okuryazarlığı ilişkilendirmesi yapmış ve bu araştırmanın bulgusuna yakın bir sonuca ulaşmıştır. Bu durumu araştırmasında şöyle ifade etmektedir:

"Türkçe Dersi Öğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Programının (2006) dinleme/izleme öğrenme alanında yer alan kırk iki (42) kazanımdan yirmi yedisinin (27); yani %64'ünün medya okuryazarlığı eğitimi ile ilişkili olduğu görülmektedir. Bu durum medya okuryazarlığının Türkçe dersi içerisine serpiştirilmeye çalışıldığını göstermektedir (Çeçen, 2014, s. 161)."

Araştırmanın 1. aşamasında yer alan ilköğretim (6, 7 ve 8. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı ile medya okuryazarlığı becerilerinin ilişkilendirilmesine genel olarak bakıldığında dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma beceri alanlarına ait toplam 177 kazanımdan 153'ünün (%86,4) medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkilendirilebilecek düzeyde olduğu görülmüştür. Türkçe dil beceri alanları tek tek dikkate alındığında; dinleme/izleme beceri alanındaki kazanımlarının %74'ünün, konuşma beceri alanındaki kazanımların %90'ının, okuma beceri alanındaki kazanımların %84'ünün, yazma beceri alanındaki kazanımların %98'inin medya okuryazarlığı eğitimi ile ilişkilendirilebilecek nitelikte olduğu görülmüştür. Medya okuryazarlığı beceri alanları tek tek dikkate alındığında, ilişkili bulunan 153 kazanımın 82'si medya üretme, 29'u analiz, 8'i değerlendirme, 7'si erişim, 24'ü hem analiz hem değerlendirme, 3'ü ise hem erişim hem de medya üretme becerisi alanlarında olmuştur. Bu veriler, 1-5. sınıfların Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili önceki araştırmalar ile benzer ilişkinin olup olmadığı sorusunu gündeme getirmektedir.

Çakmak ve Altun'un (2013); 1-5. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı (2009) ile medya okuryazarlığı becerileri ilişkilendirmesini konu alan araştırmalarında, 1-5. Sınıflar TDÖP kazanımlarının % 62'sinin medya okuryazarlığı temel becerileri ile doğrudan ilişkilendirilebilir nitelikte olduğu sonucuna varılmıştır. Beceri alanları tek tek ele alındığında; dinleme beceri alanındaki kazanımlardan %58'inin (108/185), konuşma beceri alanında % 60'ının (127/210), okuma beceri alanında % 56'sının (163/290), yazma beceri alanında % 64'ünün (144/226) ve son olarak görsel okuma/yazma beceri alanındaki kazanımların ise % 69'unun (101/147) medya eğitimi ile ilişkilendirilebilecek nitelikte olduğu ve sınıf düzeyine göre ise en fazla ilişkilendirmenin % 65,3 oranla dördüncü sınıf kazanımları ile yapılabileceği sonucuna varılmıştır.

5.1.2.Eylem Araştırması Öncesinde, Öğrenci ve Velilerle Yapılan Görüşmelerden Elde Edilen Bulgular ve Tartışma

Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamının evlerinde TV olduğu ve çoğunun TV başında vakit geçirdikleri, çalışma grubundaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun evinde bilgisayar olduğu ve internet erişimlerinin olduğu görülmektedir. Bu da bize öğrencilerin medya yolu ile gelen iletilerle yakın ilişki içerisinde olduklarını ve günlük hayatlarında medya metinlerine maruz kalma oranlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin okul dışında interneti (bilgisayar ile) kullanma sıklığı ile ilgili soruya görüşme yapılan 15 velinin neredeyse yarısı bilgisayar kullanımı için çocuklarına kısıtlama getirdiklerini söylemektedir. Bu Bulgu Semiz'in (2013) *Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Yeterlikleri ve Medya Okuryazarlığı Dersini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar* isimli araştırma sonuçları ile de benzerlik göstermektedir. Semiz'in araştırmasında yer alan öğrenci görüşlerine göre ebeveynlerin, öğrencilerin TV izleme sürelerine ve öğrencilerin bilgisayarda geçirdikleri sürelere müdahale ettikleri, öğrencileri denetledikleri saptanmıştır. Ancak öğretmenler, velilerin öğrencilerin TV ve bilgisayar karşısında ne şekilde vakit geçirdiklerini denetlemediklerini belirtmişlerdir.

Görüşme yapılan anahtar katılımcı öğrencilerin çoğu (10 öğrenci) interneti; ödev veya araştırmak için kullandığını söylemişlerdir. Öğrencilerin yine çoğu (8 öğrenci) oyun sözcüğünün kullanarak interneti, bilgisayar oyunları oynamak için de kullanmaktadır. Görüşme yapılan öğrenciler, interneti genel olarak daha çok eğlenmek ve bilgilenmek için kullandıkları görülmektedir. Görüşme yapılan velilerinin gözlemlerine göre çocuklar genellikle oyun oynamak, sosyal medya uygulamalarını kullanmak, test çözmek, ödev yapmak ve araştırma yapmak için bilgisayarı kullanmaktadırlar.

Yıldırım Ankarılıgil (2009), *İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinde Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Üzerine Bir Araştırma* isimli araştırmasında öğrencilerin bilgisayar kullanım amaçları ile öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri arasında doğrudan ilişki olduğunu, şu sonuçlara ulaşarak ifade etmiştir:

"Bilgisayarı ödev yapmak için kullanan öğrencilerin toplam ve tüm alt testlerdeki eleştirel düşünme puanları, ödev yapmak için kullanmayan öğrencilerin eleştirel düşünme puanlarından anlamlı düzeyde yüksek iken; bilgisayar eğlenmek-zaman geçirmek ve bilgisayar oyunları oynamak için kullanan öğrencilerin toplam ve tüm alt testlerdeki eleştirel düşünme puanları, bilgisayar belirtilen bu amaçlara yönelik kullanmayan öğrencilerin eleştirel düşünme puanlarından anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur. Bilgisayarı, internete girmek için kullanan öğrencilerin puanları ise okuma ve araştırma alt boyutlarında anlamlı bir fark yaratmıştır. Elde edilen bulgulara göre bilgisayar internete girmek amacıyla kullanan öğrencilerin eleştirel düşünme puanları bu amaçla kullanmayan öğrencilerin puanlarından belirtilen boyutlarda anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur." (s.171)

Akıllı telefonları kullanma sıklığı öğrenciye ve aile yapısına göre değişiklik göstermektedir. Görüşme yapılan 15 anahtar katılımcı öğrencinin 14'ü, akıllı telefona sahip olduğunu söylemiştir.

"Öğrencinizin akıllı telefonu var mı?" sorusuna görüşme yapılan 15 veliden 11'i "var" cevabını verirken 4 veli "yok" cevabını vermiştir. Bu bulgu, öğrencilerden elde edilen bilgiler ile çelişmektedir. Çünkü öğrencilerden sadece 1'i akıllı telefonu olmadığını belirtmiştir.3 öğrenci telefonu olmadığı halde "var" demiştir. Bu durum, öğrenciler için bir itibar meselesi olarak görülen akıllı telefona sahip olmadığını söyleyerek görüşme yaptığı öğretmene mahcup olamama duygusu ile açıklanabilir. Bu duygu 3 öğrencinin, görüşme sorusunu doğru olmayan ifadeler ile cevaplaması şeklinde sonuçlanmıştır. Bu çelişkiyi doğrulayan bir 1 veli (V12), çocuğunun normal bir telefonu olmasına rağmen eski görünümlü olmasından ve akıllı telefon özellikleri göstermemesinden dolayı arkadaşları arasında dışlandığını şu sözlerle dile getirmektedir: "Eski bir telefonu var ama arkadaşları arasında çirkin falan diye kullanmıyor." Diğer bir veli ise (V9) şu ifadeleri ile telefonun öğrenciler arasında bir saygınlık belirtisi olduğu olgusunu desteklemektedir: "Akıllı telefonu yok ama olmasını çok isterdi, eminim. Sınıftaki arkadaşlarına özeniyor, niye bende yok dediği zaman cevap veremiyorum."

Akıllı telefon kullanım sıklığı olarak en fazla 12 ve 10 saat kullandığını söyleyen birer öğrenci olmuştur. Bunların dışındaki öğrenciler genellikle akıllı telefonlarını 1-5 saat

arası kullanmaktadır. "Öğrenciniz, akıllı telefonu sıklıkla ve ne için kullanır?" sorusuna 6 veli, kendi halinde bırakırsanız sürekli meşgul olur ifadesini dile getirerek çocuklarının telefon bağımlısı durumunda olduklarını söylemişlerdir. Öğrenciler akıllı telefonlarının kullanım amaçlarını; arkadaşları ile sosyal medya platformlarında görüşmek, oyun oynamak, internete girmek ve ödev araştırmak olarak belirtmişlerdir.

Görüşme yapılan öğrencilerin hepsi, evinde televizyon, akıllı telefonların dışında bir alternatif olarak görülmektedir. Televizyon izleme sıklığı öğrenciye, aile yapısına, kişilik özelliklerine ve beklentilerine göre değişebilmektedir.

Öğrencilerin okul dışında televizyon kullanma sıklığı ile ilgili soruya; "pek izlemez" cevabını veren 3 velinin dışında diğer veliler "Evet günde en az 1-2 saat izler." demişlerdir. 4 veli çocuklarının televizyon izlemeye çok düşkün olduklarını, hatta televizyon bağımlısı olduklarını, izin verilirse sürekli televizyon başında vakit geçirdiklerini söylemişlerdir. Bu Bulgu Semiz'in (2013) *Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Yeterlikleri ve Medya Okuryazarlığı Dersini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar* isimli araştırmasının sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Semiz'e (2013) göre araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin günlük ortalama TV izleme süreleri ağırlıklı olarak 1,5-2 saat arası, bilgisayarda geçirdikleri ortalama süre ise ağırlıklı olarak 1-1,5 saat arası olarak tespit edilmiştir.

Velilerin gözlem ve görüşlerine göre öğrenciler televizyonu; futbol, basketbol gibi spor müsabakaları, çizgi film, dizi, komedi programları ve teknoloji konulu belgesel programları için izlemektedir. Ağırlıklı olarak eğlenmek için izlenen televizyonun, bilgilenmek için izleyen öğrenci sayısından fazla oluşu medya okuryazarlığı, özellikle de eleştirel düşünce becerisinin gelişimi için olumsuz sayılabilecek bir sonuçtur. Yıldırım Ankarılıgil (2009) de, *İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinde Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Üzerine Bir Araştırma* isimli araştırmasında öğrencilerin televizyon kullanım amaçlarının onların eleştirel düşünme becerilerini doğrudan etkilediğini şu ifadeler ile belirtmiştir:

"Araştırmada televizyonu, bilgi edinmek amacıyla izleyen öğrencilerin eleştirel düşünme puanlarının, televizyonu merak, boş zamanlarını değerlendirmek ve eğlenmek amacıyla seyreden öğrencilerin puanlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır." (s.171)

Öğrencilerin televizyonu genellikle hafta içi akşam daha fazla izledikleri görülmektedir. Hafta sonu az izlenme nedenleri olarak "öğrencilerin dershaneye gitmesi, dışarıda arkadaşları ile oynaması" gösterilirken, hafta içi akşamları çok izlenmesinin sebebi olarak da okul saatlerinin sabah itibarıyla başlaması belirtilmiştir.

Görüşme yapılan 15 öğrencinin 9'u radyoyu arabada iken müzik dinlemek özel amacında eğlenmek genel amacı çerçevesinde dinlemektedir. Radyoyu 9 öğrenci arabada dinlerken, 5 öğrenci telefon, 1 öğrenci tablet, 2 öğrenci ayrı bir radyo cihazı, 1 öğrenci ise "mp4" cihazı ile dinlemektedir.

Görüşme yapılan anahtar katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğu; Türkçe derslerinin günlük hayatla ilişkili olduğunu söylemiş; Türkçe dersi ile günlük hayatın ilişkisine örnek olarak da dil bilgisi kurallarının günlük hayata faydalarını, konuşma ya da yazma becerilerinin günlük hayattaki kullanımına vurgu yapmışlardır.

Görüşme yapılan velilerin büyük çoğunluğu da (15 veliden 14'ü), Türkçe dersini günlük hayatla ilişkilendirmektedir. Bu ilişkilendirmeler; konuşma, yazma, vurgu, noktalama, diksiyon, teknolojik alt yapılar, sosyalleşme ve sosyal hayat kavramları üzerinden ve iletişimde anlama ve anlatma becerileri çerçevesinden yapılmıştır. Veliler, çocuklarının sosyalleşmesini ve iletişim becerileri konusunda, öğrencilerinin anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesini istedikleri için bu alanlardaki örneklerle Türkçe dersini günlük hayatla ilişkilendirmektedir.

Görüşme yapılan anahtar katılımcı öğrencilerin yarısına yakını; Türkçe derslerinin internet, televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi medya araçları ile ilişkisi olduğunu düşünmemektedirler. İlişki olduğunu düşünen öğrenciler, Türkçe derslerini yazım ve konuşma kuralları bakımından medya araçları ile ilişkilendirmektedirler.

Görüşme yapılan velilerin 1'i dışında 14 veli Türkçe dersini medya araçları ile ilişkili bulmuştur. 3 veli, Türkçe dersi ile medya araçları arasındaki ilişkiyi medya araçlarında Türkçeyi doğru ve etkili kullanmanın önemi ile vurgulamışlardır.

Eylem araştırmasının sonunda anahtar katılımcı öğrencilerin yarısından çoğu, erişim ve medya üretme etkinliklerini Türkçe dersi etkinlikleri ile ilişkili bulmuşlardır.

Öğrencilerin Türkçe derslerinde edindiği bilgi ve becerileri evde veya okul dışında herhangi bir ortamda kullanıp kullanmadığı ile ilgili velilerin gözlem ve görüşlerine başvurulmuştur. Bu görüşme sorusuyla, mevcut Türkçe derslerinin günlük hayatla ilişkisi, veli görüş ve gözlemleri ile irdelenmeye çalışılmıştır.

Görüşme yapılan velilerin neredeyse yarısı (7 kişi) bu konu ile ilgili gözlem yapmadıklarını dile getirmişlerdir. Gözlem yapan veliler ise öğrencilerinin evde ödev yapmasını; kitap okumasını, günlük ve şiir yazmasını, slayt hazırlamasını, bulmaca çözmelerini gözlemlemişlerdir. Gözlemler; bilişsel uygulamalar, teknolojiyi kullanma, okuma ve yazma alanları ile ilişkilidir.

Medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işlenen Türkçe derslerinde yapılan çalışma ve ürünlerin medya araçlarında yayınlanmasına, görüşme yapılan 15 öğrencinin ve velilerinin tamamı olumlu bakmıştır. Fakat öğrencilerin önemli bir kısmı, Türkçe dersinde ürettikleri medya çalışmalarının, güzel ve başarılı olunması şartıyla yayınlamasını istemiştir. V2 kodlu veli "*Hilal, uzun çalışmaları yapmaktan sıkıldığı için kısa ve onun yapabileceği etkinliklere katılmasını istiyorum. Bir de Hilal çok eleştiri gelir diye de bu etkinliklerden çekiniyor. Ben yapamam düşüncesi çoğu zaman onu etkiliyor.*" ifadesi ile medya araçlarında yayın yapmanın eleştiri getireceği düşüncesiyle öğrencisinin etkileneceğini ifade etmiştir. Medya üretme etkinliklerine katılanların eserlerinden başarılı olanlarının yayınlanması, öğrenci başarısını pekiştirecek bir ödüllendirme şeklinde de düşünülebileceği bu bulgular eşliğinde dile getirilebilir.

"*Öğrenciler, basılı yayın araçlarında yer alan içindikiler bölümünü kullanıyor mu?*" sorusuna 2 öğrenci hariç, görüşme yapılan diğer öğrenciler (13 öğrenci) kullandıklarını söylemişlerdir. Öğrencilerin yarısından çoğu, basılı yayın araçlarında içindikiler kısmını amaçlı kullanarak hızlı aramalar yaptıklarını ifade etmiştir. Öğrenciler; basılı yayın araçların içindikiler bölümünü merak, kitabın/derginin boyutu, arama yapma gibi sebeplerle kullanmaktadırlar.

Yapılan görüşmede anahtar katılımcı öğrencilerin, arama motoru kavramını ve internette hızlı ve doğru arama yapmanın püf noktalarını tam anlamıyla henüz bilmedikleri ortaya çıkmıştır. İnternet sitelerinin kuruluş amaçlarını fark edebilme yetisi ile ilgili eylem araştırması öncesinde, görüşme yapılan 15 öğrenciden 3'ü bu konularla ilgili herhangi bir bilgisi ve fikrinin olmadığını, geriye kalan 12 öğrenciden 11'i ise

internet sitelerinin kuruluş amaçlarını site içeriklerinden fark etmeye çalıştıklarını söylemişlerdir. Özetle görüşme yapılan 15 öğrenciden 11'inin; internette doğru, güvenilir ve hızlı aramanın yöntemlerinden habersiz olduğu görülmektedir.

Eylem araştırmasının başlangıcında yapılan ön görüşmelerde; anahtar katılımlı öğrencilerin çoğu kısa film, afiş, davetiye, broşür, kitap, gazete ya da dergi gibi medya ürünleri oluşturma konusunda, yönlendirme ve rehberlik yapılması durumunda, başarılı olacaklarına inanmaktadırlar.

Eylem araştırması öncesinde anahtar katılımcı öğrencilerin Türkçe derslerine karşı tutumları büyük çoğunlukta olumludur. Öğrenciler, ders konuları zorlayıcı ise veya dersler yoğun bir şekilde işlenirse sıkıldıklarını; dersler eğlenceli işlenirse sevdiklerini söylemişlerdir. Bu durum, öğretmene göre değişebilecek niteliktedir.

5.1.3. Eylem Araştırması Sürecinde Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmacı; eylem araştırması süresince yaptığı gözlemlere göre öğrencilerin sosyal medyayı, yaş sınırına rağmen oldukça etkin kullandıklarını; çoğunun sosyal medya hesabı açabilmeleri için yaşlarını büyük gösterdiklerini gözlemlemiştir. Bu da bize öğrencilerin sosyal medyanın olumlu ve olumsuz yönleriyle karşı karşıya olduklarını göstermektedir. Her ne kadar aileler ve resmi kuruluşlar olumsuz iletilere ve görüntülere engel olmaya çalışsa da ergenlik döneminde olan bu öğrencileri daha fazla bilgilendirmemiz gerektiği yadsınamaz bir gerçektir.

Eylem araştırması sürecinde işlenen *İletişim* teması, medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işlenen Türkçe derslerinde öğrencilerin etkinlikleri benimsemesi bakımından en uygun tema olmuştur. Görmez (2014) de Ortaokul *Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Düzeyleri* isimli araştırmasının sonuç bölümünde *Medya okuryazarlığı dersini oluşturan konular hayatın her anında etkili bir biçimde kullanabileceğimiz beceri ve kazanımlardan (etkili iletişim kurabilme, medya iletilerini, analiz etme, eleştirme, değerlendirme, üretme vb.) oluşmaktadır.*" ifadesi ile iletişimi kurabilmeyi de medya okuryazarlığı becerilerinden kabul ederek şunları söylemektedir:

"Medya okuryazarlığı dersi, kazanımlarının hayat boyu öğrenme mantığıyla bireyler tarafından içselleştirilmesine önem vermektedir. İletişim

de hayatın belirli bir bölümünde başlayıp biten bir etkinlik değil; hayatın her anına ve alanına yayılan bir etkinliktir. İnsanın bütün yaşamı boyunca duygularını, düşüncelerini, hayallerini vs. etkili bir biçimde diğer insanlarla paylaşması ciddi bir eğitim gerektirir. Bu eğitime en önemli katkıyı sunan disiplinlerden biri de şüphesiz medya okuryazarlığı dersidir. (s. 161)"

Eylem araştırmasında Türkçe dersinde işlenen “*Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür*” isimli okuma metni için 7.sınıf MEB Kılavuz kitapta yer alan konuşma etkinlikleri aslında öğrencilerin görsel okumalarını da geliştirerek aslında medya okuryazarlığı becerilerinin gelişimine destek vermektedir. Bunu kitapta yer alan şu ifadelerden anlamak mümkündür:

"Öğrencilerin, görsel okuma becerilerini geliştirmek için kitle iletişim araçları ile ilgili karikatürler hakkında konuşma yapacaklarını söyleyiniz. Bu konuşma çalışmalarında görsellerden hareketle konuşma yöntemini kullanınız. Öğrencilere, bu konuşmalarını sunarlarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanmaları gerektiğini belirtiniz. Konuşmalar bittikten sonra, öğrencilerin kendi konuşmalarını değerlendirmeleri için çalışma kitabının 206. sayfasındaki form doldurtunuz (MEB Komisyon, 2014, s. 64-65)."

Eğitimdeki önemine pek çok araştırmacının dikkat çektiği görsel okuma ile ilgili AKYOL (2013), "*Çocuklar sözel metinleri okumadan görsel metinleri okuyabilmektedirler. Bundan dolayı onların okumalarına değişik görsellere yer veren bilgi verici metinlerle destek verilmelidir.*" ifadelerini kullanmakta ve görsel okuryazarlıktan bahsetmektedir:

"Görsel okuryazarlık geleneksel ve içinde yaşadığımız yüzyıl medyasından yararlanarak düşünmeyi, karar vermeyi, iletişim ve öğrenmeyi geliştirme amacıyla; yorumlama, kullanma, değer verme ve imaj oluşturma becerilerini geliştirmektedir. (Akyol, 2013, s. 176-179)" Görseller, anlaşılması zor olan kavramların açıklanmasında kolaylık sağlar. Görseller, öğretim materyallerinde dikkat odaklayıcılık, bilgilendiricilik, destekleyicilik, akılda kalıcılık gibi bazı görevler üstlenmektedir (Güney, 2011, s. 52).

İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğinde, öğrencilerin TV programlarında yansıtılan olumsuzluklarla ilgili görüşlerini ifade etmede çekingen davrandıkları ve medya şirketlerini bir otorite olarak benimsedikleri görülmüştür. Sürecin sonunda herhangi bir olumsuz tepkiyle karşılaşmayan öğrencilerin; TV, gazete, radyo gibi medya araçlarına karşı bakışı değişmiştir. Bu değişim eylem araştırması sürecinin sonunda yapılan görüşmelerde bir öğrencinin “*Diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerim vardı bunları dile getiremiyordum. Şimdi ise bunları en kısa [yoldan] bir e-posta adresi ile ulaştırabilirim.*” ifadesinden anlaşılabilir. Bu bulgu Dal’ın yaptığı (2012) ve eylem araştırmasını içeren, sosyal sorunlara farkındalık oluşturmak için reklamların çocuklar üzerindeki zararlı etkileri sorununa öğrenciler ile ilgili firmaya ve RTÜK’e e-posta göndererek çözüm üretmeleri ile ilgili araştırmanın şu bulgusuyla benzerlik göstermektedir:

“Eleştirel okuryazarlık uygulamalarıyla öğrencilerin, metinleri olduğu gibi dünyayı da sorgulayıcı bir bakış açısı ile değerlendirip eleştirel bilinç geliştirdikleri; böylece kendi ya da başkalarının yaşamındaki sorunlara yansıtma yapma ve bu sorunları çözmeye yönelik eyleme geçme aşamasına ulaştıkları görülmüştür (s.42).

Okullarda kompozisyon ve yazılı anlatım çalışmaları genellikle klasik usulle yapılmaktadır. “yazma” becerilerine yönelik etkinlikler çoğunlukla günlük yaşamla ilişkilendirilmemekte soyut konuların deftere yazılması veya tahtada anlatılması şeklinde yapılmaktadır. Araştırmanın uygulama kısmında, özellikle öğrencilerdeki “konuşma” ve “yazma” becerilerinin çok katmanlı medya metinleri üretmeye yönelik olarak medya araçlarında da etkin kullanımını sağlanmaya çalışılmıştır. Değişen okuryazarlık algısında yazarlık becerisi, sadece harflerle anlamlı kelimeler ve cümleler oluşturmak yerine amacına uygun, etkili ve bilinçli iletiler içeren medya metinleri üretebilme becerisi olarak değerlendirilmelidir.

"Medya mesajlarını 'okuyabilen' bir öğrencinin, mevcut medya mesajlarına alternatif medya mesajları hazırlaması 'yazmak' olarak kabul edilir. Öğrencinin amatör girişimle günlük yaşamından ve çevresinden videolar çekmesi, yazı yazması ve yazdığını duvar gazetesinde veya internette yayınlaması, internet radyosunda program yapması medyayı 'yazmak'tır. Böylece öğrenci, çeşitli medya metinlerini bizzat kendisi hazırlayıp

deneyimler, hazırlanış sürecini ve bu işin nasıl yapıldığını yaşayarak öğrenme ortamı bulur, hem de medya profesyonelleri ile empati kurar. (Bilici, 2014, s. 37)"

Göçer'in (2010) de belirttiği gibi, geleneksel ve yanlış bir anlayışın bir sonucu olan kompozisyon yazma anlayışının dışına çıkarak farklı tür ve içerikte yazma çalışmalarının yaptırılması gerekmektedir. Yapılacak yazma çalışmalarında öğrencilere atasözü, vecize verip açıklamalarını isteme yerine, duygu ve düşünce dünyasını harekete geçirecek açık uçlu konular öğrencilerle birlikte belirlenmelidir. Konu belirleme yanında, öğrencilerin yazmayı severek, isteyerek yapacakları sebepler geliştirilmeli, ortam oluşturulmalıdır (s. 179-192). Bu bağlamda öğrencilere e-posta, *blog* sayfası oluşturma ve "web günlüğü" gibi etkinliklerle yazı çalışmaları tek mecra olan kâğıdın dışına taşarak günlük hayata ve teknolojik araçlara taşınmalıdır.

Elde edilen verilerin bazılarında blog sayfası açan ve sosyal medyayı etkin şekilde kullanan öğrenci sayısı sınıftaki öğrenci sayısı ile karşılaştırıldığında çok da fazla değildir. Bazı öğrencilerin e-posta adresine sahip olmaması, bazılarının ise akıllı telefonlarının ellerinden hiç düşmemesi öğrenciler arasındaki kültür, sosyo-ekonomik seviye farklarına işaret ettiği gibi internet kullanım becerilerinin de farklılığına da işaret etmektedir.

Kısa film çalışmasında öğrencilere izletilen Çanakkale konulu kısa filmin senaryosundan hareketle farklı konular da senaryo yazılabileceği söylenmesine rağmen; öğrencilerin, izletilen kısa filme çok benzer hatta aynı olay örgüsünü içeren senaryolar yazdıkları gözlenmiştir. Bu durum medya metinlerinin öğrencilerin medya üretme becerilerini ve hayal güçlerini etkilediğini hatta onları düşünce ve davranış olarak yönlendirdiğini göstermektedir.

Televizyon ve bilgisayar beynimizin yalnızca görsel bölümünü çalıştırmakta, özellikle dilsel ve eleştirel bölümler körelmektedir. Dilsel bölümlerin işlevliğini artırmak için izlenen, dinlenen ya da algılanan medya metinlerinin hemen ardından bunu yazma becerisi ile sonlandırmak, öğrencilerin dil ve ifade becerilerini artırmaya yöneliktir.

"İngiltere'de Okuma, Yazma ve Matematik için yeni "İlköğretim Çerçevesi"nde ilköğretim 5.sınıf öğrencilerine yönelik film çalışmalarını içeren bir anlatı dersi yer almaktadır. BİT konusundaki İngiliz müfredatıyla ilgili bu çizelge hem medya kavramını içermesi

hem de onlarla ilgili zihinsel faaliyetleri kapsamı bakımından kayda değerdir (Varlı, 2012, s. 161)."

Ayrıca kısa film çalışmalarında öğrenciler; bir metnin, sadece yazılı olarak değil, görsel ve işitsel öğelerle de desteklenmesi ile daha etkili mesajlar oluşturabilmenin farkına vararak elektronik okuryazarlığı becerilerini de geliştirmiş olmaktadır.

Okul dışında öğretmen veya başka bir uyarıcıya ihtiyaç duymadan öğrencilerin filmi çekme ve bitirme çalışmaları, aslında yalnızca Türkçe dersi konu ve becerilerinin değil diğer ders konularının da benzer medya çalışmaları ve yöntemlerle öğrencilere öğretilebileceğini göstermektedir. Okulu öğrencinin hayatına taşımak, öğrencinin okulu sevmesini ve benimsemesini sağlayabilir ve öğrencinin okula gelmesi için bir sebep daha teşkil edebilir. Çünkü medya okuryazarlığı becerileri sadece Türkçe dersi kapsamında değil okul dışında hayat boyu geliştirilmesi ve uygulanması gereken bir beceri bütünüdür.

Araştırmacı; eylem araştırması ile edebi metinlerin yanında medya araçlarında günlük hayatta karşılaştığımız metinlerin de kullanılabileceğini ve benzerlerinin öğrenciler tarafından da oluşturulabileceğini ortaya koymaya çalışarak öğrencilerin zihnindeki günlük yaşantıdan ve sosyal çevreden uzak kalan Türkçe dersi algısını değiştirmeye çalışmıştır. Popüler kültür metinleri, sınıftaki rutini zorlayabilir, bozabilir ve öğrencilerin öğrenme ve iletişimde söz konusu olan süreçlere ilişkin geliştirmekte olan anlayışlarıyla ilişkili epistemolojik konuları tartışmaları için öğretmen ve öğrencilere fırsatlar sağlar (Dewing, 1992; Giroux, 1994).

Medya okuryazarlığı becerileri ile birlikte işlenen Türkçe derslerinin sonunda öğrencilere dağıtılan etkinlik günlüklerinden elde edilen veriler dikkate alındığında; eylem araştırması sürecinde ve sonrasında öğrencilerde, internet sitesi uzantılarına karşı bir farkındalık oluştuğu görülmüştür.

5.1.4. Eylem Araştırması Süreci Sonunda Öğrenci ve Veli Görüşmelerinden Elde Edilen Sonuçlar ve Tartışma

Eylem araştırması süreci öncesinde, esnasında ve sonrasında yapılan görüşmelerde soruların bazıları hem öğrencilere hem de velilere sorulmuştur. Çoğunlukla da veli ifadelerinin öğrenci ifadelerini desteklediği gözlenmiştir.

Ayrıca eylem araştırması sürecinin sonunda yapılan görüşmelerde; öğrencilerin büyük çoğunluğunun (13 öğrenci), internette araştırma yaparken doğru ve güvenilir medya içeriklerine erişim becerileri için kullanmaları gereken yöntem ve teknikleri kullandıkları; site uzantıları, arama filtrelemeleri ve güncellenme tarihleri gibi hususları da göz önünde bulundurdıkları anlaşılmıştır. Bu beceriler aslında öğrencilerin internet okuryazarlığı becerilerini de geliştirmeye bir katkı sağladığı düşünülmektedir.

“İnternet okuryazarlığı, internet üzerinde sunulan bilgi kümeleri arasından istenilen bilgiye ulaşabilme, içeriğin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda ne yapması gerektiğini bilebilme ve erişilen bilginin nasıl sunulması gerektiğini bilme olarak tanımlanabilir. (Altun, 2005, s. 96)”

Eylem araştırması sürecinin sonunda görüşme yapılan 15 anahtar katılımcı öğrenciden 11'inin yazma ve konuşma becerilerinde yetenekli olduklarını düşündükleri en az bir alan keşfettiklerini söylemişlerdir. Bazı öğrencilerin günlük, hikâye, kişisel internet sayfası oluşturma (blog), senaryo, e-posta yazma gibi etkinlikleri okul dışındaki ortamlarda da devam ettikleri; kendi başlarına kitap, günlük, blog, senaryo vb. yazmaya başladıkları görülmüştür. 2 öğrenci yaz tatilinde *blog* adreslerinde yazdıkları yazıları, ilginç bilgiler ve oyun tanıtımları ile ilgili bilgiler paylaşmayı düşünmektedirler. 1 öğrenci gelecekte izlediği diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerini e-posta yoluyla ifade edebileceğini söylemiştir. 1 öğrenci ise diğer öğrencilerden farklı olarak "*wattpad*" isimli yazı yazma ve paylaşma uygulamasında yazı yazdığından bahsetmiştir.

Ö6 kodlu öğrencinin “*Mesela diziler hakkında iyi veya kötü düşüncelerim vardı bunları dile getiremiyordum. Şimdi ise bunları en kısa [yoldan] bir e-posta adresi ile ulaştırabilirim.*” ifadesi; Ö7 ve Ö12 kodlu öğrencilerin, “*blog adresimde faydalı ve enteresan bilgiler, oyunlar ile ilgili değişik bilgiler ve yazdığım kısa hikâyeleri paylaşmayı düşünüyorum.*” ifadesi ve Ö11 kodlu öğrencinin, “*İnternette daha kolay yazı yazmaya başladım. Kuzenlerimle şimdi yeni "cesaret" konusunda bir kitap yazıyoruz. Yazdıklarımızı birbirimize [e-posta] ile gönderiyoruz.*” ifadesi öğrencilerin medya yazarlığı alanında farklı çalışmalar içerisinde olduğunu göstermiştir.

Eylem etkinlik planı ile birlikte işlenen ve medya yazarlığı becerisini destekleyen Türkçe derslerinden sonra velilere, öğrencilerinde meydana gelen bir davranış değişikliğinin olup olmaması sorulmuştur. Görüşme yapılan 15 veliden 11'i çocukları

üzerinde okuma, iletişim becerileri ve yazarlık becerileri ile ilgili olumlu ve üretime yönelik davranış değişiklikleri gözlemlenmiştir. Bu bulgu öğrencilerle yapılan görüşmeleri doğrular niteliktedir.

Hobbs (2004); *Medya Okuryazarlığı Hareketinde Yedi Büyük Tartışma* isimli araştırmasında "Medya üretimi medya okuryazarlığı eğitiminin temel bir özelliği olmalı mıdır?" sorusunu ele alarak bazı eğitimcilerin; gençlerin, fotoğraf çekmek, öykü kareleriyle (storyboard) düşünceleri planlamak ve organize etmek, metinler yazmak ve kamera önünde oynamak, kendi internet sayfalarını tasarlamak veya bir haber öyküsünü bildirmek deneyimlerini yaşamadıkça kitle iletişiminin gerçek anlamda eleştirel tüketicileri haline gelemeyeceklerine inandığını belirtmektedir. Yine Hobbs'a göre, birçok üretim etkinliğinin uygulamaya ilişkin kısıtlılıkları, bunların ilk ve orta dereceli okul öğrencilerine önerilmesini önlemektedir. Örneğin, video ve çoklu medya üretimleri, genellikle halihazırda pek çok okulda sağlanandan daha fazla donanım, ders süresi, personel ve öğretmen eğitimi gerektirmektedir.

Eylem araştırması sonunda velilerin gözlem ve görüşmeleri ile öğrencilerin Türkçe dersine olan tutumları ön görüşmeler ile karşılaştırma yapmak amacıyla ölçülmüş ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun (14 öğrenci) Türkçe dersini, işleyiş ve etkinliklerden dolayı sevdiği veli ifadelerinden anlaşılmıştır. Öğrencisinin Türkçe derslerini sevdiğini söyleyen 14 veliden 10'u, öğrencilerinin önceki yıllara nazaran araştırmanın yapıldığı yıl, Türkçe derslerine olan sevgilerinin belirginleştiğini ve ifade etmişlerdir.

Görüşme ve gözlemlerden elde edilen bulgulara göre bazı öğrenci velilerinde bir sonraki sene yapılacak olan merkezi sınavların kaygısının mevcut olduğu ve bu kaygının öğrenciye de yansıdığı ve beceri temelli etkinlikleri uygulama çalışmalarına katılan öğrenciler üzerinde olumsuz etki yaptığı görülmüştür. Bu veriler elde edilirken velilerin, öğrencilerin düşünce ve davranış biçiminin şekillenmesindeki rolü bir kez daha ortaya çıkmıştır. Çoğu veli çocuğunun sınavlara hazırlanması ve ders çalışması için, evde medya araçlarının kullanımını kısıtladığı çalıştığı gözlenmiştir. Bunda bazı velilerin sınav kaygıları da önemli rol oynamaktadır.

Çalışma grubunda yer alan anahtar katılımcı öğrenci velilerinin çoğu eylem araştırması kapsamında yürütülen etkinliklere olumlu bakmış fakat bazı velilerin eylem araştırması etkinlikleri ile sınav kaygısı arasında ikilemde kaldığı gözlenmiştir.

Eylem araştırması boyunca velilerdeki sınav kaygısı ve bunun öğrenciye yansımaları görüşme yapılan bir velinin (V13) ifadelerine şu şekilde yansımıştır: *Derslerini aksatmadığı sürece olabilir fakat seneye TEOG sınavına gireceği için abisi ile babası çok ders başarısının düşeceği konusunda çok endişeli. Bu sene çok önemli. Dershaneye gidiyor, onun sınavları da çok fazla [yoruyor Mert'i]. Son denemede 23 yanlışı çıkmış. Onun için her şey yasaklandı. [Telefon, bilgisayar, televizyon].*

Sınav kaygısı, bazı önceki benzer araştırmaların sonuçlarından da elde edilmiştir. Tüzel (2012) doktora tezinde sınav kaygısı ile ilgili olarak şunları söylemiştir: *Öğrencilerin çok zevk aldıklarını belirttikleri derslerden ve etkinliklerden sonra bile SBS kaygılarının devam ettiği görülmüştür* (Tüzel, 2012, s. 286).

Veri toplama araçları olarak görüşme, gözlem ve doküman incelemesine başvuru sürecinin sonunda görülmüştür ki öğrenciler, konuşma ve yazma becerilerini medya araçlarında uygulama yaparak öğrenmeye karşı oldukça isteklidir. Genel itibarıyla medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkilendirilen Türkçe derslerinde, medya üretme etkinliklerine katılan öğrencilerin geneli bu katılımdan duydukları memnuniyeti dile getirmişleridir.

Tanrikulu (2014) da *Medya Okuryazarlığı Bağlamında Çocuk Dergileriyle Zenginleştirilmiş Türkçe Dersinin Etkililiği* isimli doktora tezinde gerçekleştirdiği eylem araştırmasının sonucunda, çocuk dergilerinin bir materyal olarak dersi olumlu yönde etkilediğini, öğrencilerin çocuk dergilerini her konuda Türkçe ders kitabına tercih ettiklerini, çocuk dergileriyle işlenen dersin Türkçe ders kitabıyla işlenen derse göre daha etkili olduğunu, gözlemlemiştir.

Eylem araştırması sürecinin, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin medyaya erişim ve medya üretme becerilerinde olumlu etkiler bıraktığı gözlenmiştir. Süreç sonunda yapılan görüşmelerde; öğrencilerin büyük çoğunluğu (13 öğrenci), internette araştırma yaparken doğru ve güvenilir medya içeriklerine erişim becerileri için kullanmaları gereken yöntem ve teknikleri kullandıkları; site uzantıları, arama filtrelemeleri ve güncellenme tarihleri gibi hususları da göz önünde bulundukları anlaşılmıştır. Yine süreç sonunda, anahtar katılımcı öğrencilerin ifadelerine ve bu öğrencilerin velilerinin gözlemlerine göre öğrencilerin önemli bir kısmında eylem araştırması ile başlayan

yazma çalışmalarının (e-posta gönderme; kitap, günlük ve köşe yazısı yazma; blog oluşturma vb.) devam ettiği görülmüştür.

Tüzel (2012) de "*İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Medya Okuryazarlığı*" isimli doktora tezinde Medya Okuryazarlığını Türkçe dersleri ile ilişkilendirmeye çalışarak yaptığı eylem araştırmasında, uygulanan öğretimin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını değiştirdiğini, medya okuryazarlık alt boyutu olan güven ve okuryazarlık alanlarında önemli farklılıklar oluşturduğunu tespit ederek şu öneride bulunmuştur: "*Medya okuryazarlığı eğitiminin Türkçe dersleri ile ilişkilendirilmesi ile birlikte ilköğretim çağındaki 13 milyon öğrencinin tamamı, hayatlarında oldukça önemli bir yer işgal eden medya iletilerini sorgulamaya yönelik olarak medya okuryazarlığı eğitimi alabilecektir (s. 289).*"

İlkokulda ilk okuma ve yazma ile birlikte temel okuma ve yazma becerilerini geliştirerek öğrencinin okuryazar olmasını sağlayan Türkçe dersleri, ortaokul, lise ve hatta üniversite düzeyinde geçildiğinde okuryazarlığı farklı bir boyuta taşınmalı ve öğrencilerin günlük hayatta karşılaştığı medya metinlerini okuyup yazabilecekleri becerilerle donatmalıdır. Zira Türkçe dersleri ilkokuldan bu yana sürekli dil bilgisi kurallarının geleneksel yöntemlerle öğretilmeye çalışıldığı bir ders olarak öğrenci algısında etkileyciliğini yitirmiş durumdadır. Göçer'in (2014, s. 331) de dediği gibi; öğrencilerin bilgiye ulaşmasını bilen, analitik düşünme niteliğini kazanmış, eleştirel becerilerini ortaya koyma cesaretini kazanmış bireyler olmaları için sahip olduğu bilgiyi hayatta kullanma seviyeleri ile beceri ve alışkanlıklarının değerlendirilip ödüllendirildiği eğitim uygulamalarına yer verilmelidir.

Keleş'in (2013), *Eleştirel Pedagoji Bağlamında Medya Okuryazarlığı Dersinin İşleniş Biçiminin İncelenmesi* isimli yüksek lisans tez çalışmasının sonuç bölümündeki şu ifadeleri, araştırmanın amaç ve bulgularını destekler niteliktedir:

"Medya okuryazarlığı dersi bireyin hayatı boyunca alması gereken bir ders olması ile birlikte okul öncesi ve ilkokul düzeyinde farklı disiplinlerle (oyun eğitimi, hayat bilgisi, Türkçe gibi) ilişkilendirilerek verilmesi gerekmektedir. Ortaokul düzeyinde ise bireyin artık bilişsel gelişim anlamda soyut döneme geçmesi ile birlikte her sınıf düzeyinde (5-6-7-8. Sınıf) bağımsız bir ders olarak haftada en az iki saat olmak üzere zorunlu bir ders

olarak verilmesinin yanı sıra diğer derslerin kazanımlarıyla da ilişkilendirilmesi gerekliliğine inanılmaktadır."

Bilgi temelli olmasından çok beceri temelli bir yapıya sahip olan Türkçe eğitimi, yine ağırlıklı olarak beceri esasına dayalı medya okuryazarlığı ile yakın ilişki içerisinde. Türkçe eğitiminde yer alan okuma ve dinleme/izleme becerileri, anlama yetisine yani medya metinlerini okumaya ve anlamlandırmaya gönderme yaparken; konuşma ve yazma becerileri, anlatma yetisine yani medya metinleri üretmeye işaret etmektedir. Bu beceriler temel alındığında erişim, analiz, değerlendirme ve medya üretme becerilerinin Türkçe dersi ile çok yakından ilişkili olduğu hatta medya okuryazarlığı becerilerinin, Türkçe dersindeki 5 temel becerinin gelişmesine bağlı olarak benimsetilebileceği görülmektedir.

Türkçe dersleri ile birleştirilmiş medya okuryazarlığı becerileri ile öğrenciler; doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişebilmeyi, günlük hayatta maruz kaldığı yüzlerce hatta binlerce medya metnine eleştirel gözle bakarak analiz ve değerlendirmeler yapmayı, konuşma ve yazma becerilerini medya metinleri üretirken kullanmayı ve geliştirmeyi öğrenebilecek ve bilinçli medya okuryazarı bireyleri olarak yetişebilecektir. Bu da hem Türkçe hem de medya okuryazarlığı eğitiminde istenen tablo olsa gerektir.

5.2. Öneriler

İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf (Ortaokul) Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımları ile medya okuryazarlığı becerilerinin birlikte verilmesi durumunda; Milli Eğitim Bakanlığı, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri ile okullar bünyesinde bu ilişkilendirmeyi destekleyecek çalışmalar ve atılacak adımlar şunlar olmalıdır:

5.2.1. İlişkilendirmeye Yönelik Öneriler

1. Medyasız bir toplum hayatının mümkün görünmediği günümüz yaşam koşulunda Türkçe eğitimi; ilk okuma ve yazma becerilerinin kazandırılmasından sonra, gelişen teknolojilerle bireylerin iletişim becerilerini en üst düzeyde sağlayabilecek bir algı ve beceri anlayışına dönüştürülmeli ve bireyin karşılaştığı farklı medya metinlerini doğru okuyup yazma becerisi olan medya okuryazarlığı ile birleştirilmelidir.

2. Günlük hayatlarını bütünüyle sarmış durumda olan medyaya ve medya araçları ile kendisine ulaşan iletilere/metinlere eleştirel bir gözle bakabilen, onları doğru algılayıp değerlendirebilen, toplumsal ve günlük amaçlarına göre şekillendirebilen öğrencilerin yetişmesinde, Türkçe dersi üzerine düşen görevi yerine getirmelidir. Türkçe dersleri; bilinçli medya okuryazarlığı noktasında ihtiyaç duyulan dil ve ifade becerileri kapsamında yeniden değerlendirilmeli ve gelişen teknolojiler karşısında yenilenmeli ve güncellenmelidir.
3. RTÜK ve MEB arasında imzalanan protokol gereği 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren okullarda kurulan *medya okuryazarlığı kulüplerinin*, kültür edebiyat ve kütüphane kulüpleri başta olmak üzere diğer kulüplerle işbirliği yapmalarını sağlayacak çalışmalar yapılabilir.

5.2.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Medya araçlarının bilinçli kullanımı konusunda veli ve öğrencilere bilgilendirici ve eğitici seminerler verilebilir.
2. Yazma becerileri, günümüzde yer bulduğu uygulama alanları da göz önüne alınmalı ve bu beceriler öğrencilere yalnızca kâğıt temelli değil, klavye temelli de öğretilmelidir. Bu kapsamda Türkçe derslerinde öğrencilere 10 parmak klavye kullanımları konusunda gerekli eğitimler verilebilir.
3. Türkçe ders kitaplarında yer alan edebi metinlerin yanı sıra günlük konuşma dilini ve güncel hayat şartlarını yansıtan çok katmanlı medya metinlerine (haber, reklam, film, vb.) de yer verilebilir hatta bu metinlerin internet siteleri üzerinden ekran temelli olarak işlenmesi sağlanabilir.
4. Her öğrencinin bir e-posta hesabına sahip olması sağlanmalıdır. Türkçe öğretmenleri başta olmak üzere tüm öğretmenler e-posta yoluyla da öğrencileri ile iletişim sağlayabilmelidir. Okul tarafından yapılan duyuruların bazıları ya da ödevlerin bu e-postalar vasıtasıyla gönderilmesi öğrencilerin medya araçlarını amaçlı kullanmayı öğrenmesine katkı sağlayabilir.
5. Türkçe dersinde verilecek olan proje ödevlerinin konuları medya üretme etkinliklerini de kapsayacak şekilde genişletilebilir. Örneğin proje ödevini

araştıran bir öğrenci bu ödev ile ilgili bir *blog* sayfası, gazete veya dergi hazırlayarak ödevi içselleştirebilir ve daha fazla öğrenciye medya üretme becerileri ile ulaşabilir.

6. Yerel medya organları, öğrencilerin Türkçe dersinde edindiği becerilerin uygulama sahası olarak değerlendirilebilir.
7. Okul bünyesinde yapılacak yarışmalarda, yarışma içerikleri ile birlikte biçimler genişletilerek medya metinleri (reklam, kısa film, senaryo, slogan vb.) ve araçları (blog, kitap, gazete, dergi vb.) da bu kapsama dâhil edilebilir.
8. Okul dergisi, gazetesi, panoları ve hatta koridorlardaki ekranlar; öğrencilerin Türkçe derslerinde ürettikleri medya ürünlerinin sergileneceği şekilde yeniden değerlendirilebilir.
9. Öğrencilerin Türkçe dil becerileri ve medya üretme becerilerinin gelişimi için; sınıf, okul, ilçe ve il çapında görüş ve düşüncelerini ifade edecekleri platformlar (forumlar, bloglar, web günlükleri) kurularak yazma uygulamaları yaptırılabilir.
10. Görüşmelerde bazı veli ve öğrencilerin, Türkçe dersinde yazdığı yazılardan yalnızca başarılı ya da güzel olanların çeşitli medya araçlarında yayınlanmasını istemişlerdir. Öğrencilerin Türkçe dersinde yazdıkları yazıların medya araçlarında yayınlanması onları yazmaya teşvik edecek bir ödül olarak düşünülmelidir.
11. Okullarda yapılan etkinlik, yarışma, sosyal faaliyet ve projeler; aslında öğrencilerin broşür, afiş, reklam, kısa film, slogan ve senaryo gibi pek çok medya metni üretmeleri için bir fırsat olarak görülmelidir. Zaten bu tür etkinliklere öğrencilerin katılımları konusunda rehber öğretmen konumunda olan Türkçe öğretmenleri aynı zamanda bu etkinliklere katılımın yanı sıra onların medya üretme becerilerinin gelişimine de bir katkıda bulunabilir.
12. Özellikle okul bünyesinde gelenekselleşen şiir ve kompozisyon yarışmaları; gelişen iletişim teknolojilerini de dikkate alarak senaryo, slogan, kısa film, reklam, afiş vb. gibi medya ürünleri ile çeşitlendirilebilir.

5.2.3. Araştırmacılara Öneriler

1. 21.7.2012 tarihli ve 28360 sayılı resmi gazete ile yürürlüğe giren İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ile ilköğretim kurumlarının ilkokul ve ortaokul olarak bölünmesi ve adlandırılması sonucunda, İlköğretim (6, 7 ve 8. Sınıf) Türkçe Dersi Öğretim Programının yerine yeni sisteme uygun olarak hazırlanması beklenen olan Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı da medya okuryazarlığı becerileri bağlamında incelenmeli ve bu programa ilişkin medya üretme uygulamaları yapılmalıdır.
2. Medya okuryazarlığı becerileri ile ana dili (Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı, Dil ve Anlatım) eğitimi ilişkilendirmesine yönelik araştırma ve uygulamaların, yeni hazırlanacak İlkokul (1-4. Sınıf) Türkçe Dersi Öğretim Programı ve ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı derslerine ait programlar bağlamında da ele alınması ve araştırılması gerekmektedir.
3. Bu araştırmada öğrencilerin medya ürünü oluşturabilme yeterlikleri köşe yazısı yazma, blog sayfası oluşturma, senaryo yazma, slogan oluşturma yönlerinden değerlendirilmiştir. Bundan sonra yapılacak araştırmalarda araştırmacıların; öğrencilerin kısa film oluşturma, radyo programı yapma, okul gazetesini ve dergisini çıkarma, internet sitesi oluşturma gibi farklı medya üretimlerine yönelik çalışmalarını da değerlendirmeleri önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adams, D. ve M. Hamm (2006). Media and Literacy “Learning in the Information Age- Issues, Ideas and Teaching Strategies”.USA/İllinois/Springfield: Charles C Thomas Publisher LTD.
- Adıgüzel, A. (2005). Avrupa Birliği’ne Uyum Sürecinde Öğretmen Niteliklerinde Yeni Bir Boyut: Bilgi Okuryazarlığı. Milli Eğitim Dergisi, 167. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/167/index3-adiguzel.htm
- Akbaba, F. (2012). Ülke Profili Avusturya. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 89-113). Kocaeli: Umuttepe.
- Akkor Gül, A. (2012). Ülke Profili Portekiz. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 364-396). Kocaeli: Umuttepe.
- Aksoy, N. (2003). Eylem Araştırması: Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 36, 474-489.
- Aktı, S. (2011). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı İle Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Akyol, H. (2013). Görsel Okuma ve Sunu. A. Kırkkılıç ve H. Akyol (Ed.), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* içinde (s. 16-179). Ankara: Pegem.
- Altun, A. (2002). E-okuryazarlık. *Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu*, Anadolu Üniversitesi, 1- 11. 23-25 Mayıs 2002.
- Altun, A. (2005). *Gelişen Teknolojiler ve Yeni Okuryazarlıklar*. Ankara: Anı.
- Altun, A. (2009). Eğitim Bilim Açısından Seçmeli Medya Okuryazarlığı Dersi Programına Eleştirel Bir Yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 97-109.

- Altun, A. (2010). *Medya Okuryazarlığının Sosyal Bilgiler Programlarıyla İlişkilendirilmesi ve Öğretimi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunay, D. (2012). Ülke Profili İspanya. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili içinde* (s. 270-307). Kocaeli: Umuttepe.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve Sosyal Bir Değer Olarak Okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17, 9-26.
- Bacaksız, T. (2010). *Medya Okuryazarlığı Dersinde Gazete ve Dergi Kullanımı*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bakan, U. (2010). *İlköğretim Medya Okuryazarlığı Dersinin Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bilici, İ. E. (2011). *Türkiye’de Ortaöğretimde Medya Okuryazarlığı Dersi İçin Bir Model Önerisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erciyes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Bilici, İ. E. (2014). *Medya Okuryazarlığı ve Eğitimi (1.Basım)*. Ankara: Nobel.
- Bütün, E. (2010). *Medya Okuryazarlığı Dersine İlişkin Öğretmeni Öğrenci ve Veli Görüşleri (Samsun İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Chomsky, N. (2012). *Medya Gerçeği*. Abdullah Yılmaz & Osman Akınhay (Çev.) İstanbul: Everest.
- Coşkun, İ. (2014). Dil Öğretimi. Muammer Yılmaz (Ed.), *Yeni Gelişmeler Işığında Türkçe Öğretimi içinde* (s.1-16). Ankara: Pegem.
- Çakmak E. ve A. Altun. (2013). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında Medya Okur Yazarlığı Eğitimi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9 (2): 152-170.

- Çeçen, M. A. (2014). Medya Okuryazarlığı. Muammer Yılmaz (Ed.), *Yeni Gelişmeler Işığında Türkçe Öğretimi* içinde (s.149-163). Ankara: Pegem.
- Çetinkaya, S. (2008). *Bilinçli Medya Kullanıcıları Yaratma Sürecinde Medya Okuryazarlığının Önemi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dal, S. (2012). *İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Eleştirel Okuryazarlık Uygulamaları*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Damlapınar, Z. (2014). Medya Okuryazarlığı Dersi Tercihlerine Göre İlköğretimdeki Çocukların Medya Tutumları ve Davranışları. *Selçuk İletişim*, 2, 177-191.
- Demiray, U. (2012). Ülke Profili Macaristan. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 342-363). Kocaeli: Umuttepe.
- Dewing, M. (1992). *Beyond TV: Activities for Using Video With Children*. Santa Barbara, CA: ABC Clic.
- Ergin, M. (2007). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak.
- Ertürk, S. (1984). *Eğitimde 'Program' Geliştirme* (5.Baskı). Ankara: Yelkentepe.
- Freire, P. ve D. Macedo (1998). *Okuryazarlık "Sözcükleri ve Dünyayı Okuma"* Serap Ayhan (Çev.). Ankara: İmge.
- Giritli İnceoğlu, Y. (2012). Ülke Profili Slovenya. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 397-413). Kocaeli: Umuttepe.
- Giroux, H. A. (1994). *Disturbing pleasures: Learning popular culture*. New York: Routledge.
- Göçer, A. (2010). Türkçe Eğitiminde Yazma Eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12, 178-195.

- Göçer, A. (2014). *Türkçe Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme* (1.Baskı). Ankara: Pegem.
- Görmez, E. (2014). *Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Düzeyleri*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Gündüz Kalan, Ö. (2010). Medya Okuryazarlığı ve Okul Öncesi Çocuk: Ebeveynlerin Medya Okuryazarlığı Bilinci Üzerine Bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2 (39), 59-74.
- Güneş, F. (1994). Okur-Yazarlık Kavramı ve Düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2, 499-507.
- Güney, Z. (2011). E-Öğrenme ve Etkileşimli Ortam Tasarımı. Gonca Telli Yamamoto, Uğur Demiray, Mehmet Kesim (Ed.), *Türkiye'de E-Öğrenme "Gelişmeler ve Uygulamalar"* (s. 40-64). Ankara: Elif.
- Hazar, Ç. M. (2006). *Bilgi Toplumu*. Ankara: Turhan.
- Hobbs, R. (2004). *Medya Okuryazarlığı Hareketinde Yedi Büyük Tartışma*. (Çev. M. T. Bağlı). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37 (1), s. 122-140.
- İnal, K. (2009). *Medya Okuryazarlığı El Kitabı* (1. Baskı). Ankara: Ütopya.
- İnan, G. (2011). Eylem Araştırması: Eğitimde Değişimin Yaratılmasında Öğretmenin Gücü. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 481-486.
- İnan, T. (2010). *Öğretmen Adaylarının Medya Okuryazarlık Düzeyleri ve Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- İnceoğlu, Y. (2005). Medyayı Doğru Okumak.
<http://www.yasemininceoglu.com/makaleler10.php> Erişim Tarihi: 22/04/2015

- İstifçi, İ. (2012). Ülke Profili Finlandiya. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 176-200). Kocaeli: Umuttepe.
- Jolls, T. ve E. Thoman (2008). *21. Yüzyıl Okuryazarlığı-Medya Okuryazarlığına Genel Bir Bakış ve Sınıf İçi Etkinlikler*. Cevat Elma ve Alper Kesten (Çev.). Ankara: Ekinoks.
- Kanatlı, F. ve Çekici Y. E., (2013). Türkçe Öğretiminde Disiplinler Arası Olanaklar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2), 223-234.
- Karaman, M. K. (2010). Öğretmen Adaylarının TV ve İnternet Teknolojilerini Kullanma Amaç Ve Beklentilerinin Medya Okuryazarlığı Bağlamında Değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 51-62.
- Keleş, M. (2013). *Eleştirel Pedagoji Bağlamında Medya Okuryazarlığı Dersinin İşleniş Biçiminin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kızılay, N. (2014). *Arkeoloji Konularının Sınıf İçi Yaparak Yaşayarak Öğretiminin 6. Sınıf Öğrencilerinin Tarihsel Düşünme Becerilerini Geliştirmeye Etkisi Üzerine Bir Eylem Araştırması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adıyaman Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Köklü, N. (1993). Eylem Araştırması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 357-365.
- Kösebalaban Doğan, N. ve Taşköprülü, Ş. S. (2008). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Kavramı Bağlamında Medyayı Kullanmaya Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi*, 32, 81-96.
- Kurudayıoğlu, M. ve S. Tüzel (2010). 21. Yüzyıl Okuryazarlık Türleri, Değişen Metin Algısı ve Türkçe Eğitimi. Çukurova Üniversitesi-Türkoloji Araştırmaları Merkezi. http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/ms_metin/ms_metin.htm
Erişim Tarihi: 20/04/2015

- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme ve Mesleki Gelişimde Eylem Araştırması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6, 425-433.
- MEB ve RTÜK (2007). *İlköğretim Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: MEB.
- MEB, Komisyon (2014). *İlköğretim Türkçe 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: MEB Ders Kitapları Dizisi.
- MEB, Komisyon. (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB.
- MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB.
- MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 11.09.2006 Tarih ve 354 Sayılı Kararı.
- MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 05.07.2012 Tarih ve 97 Sayılı Kararı.
- MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2013). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Medya Okuryazarlığı Dersi Öğretim Programı*. Ankara: MEB.
- MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, 06.11.2014 Tarih ve 10230228/821.07/5087857 Sayılı Yazısı.
- MEB, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, 19.09.2014 Tarih ve 45512797/45/4068238 Sayılı Yazısı.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma*. Selahattin Turan (Çev.) Ankara: Nobel.
- Nalçaoğlu, H. (2003). Medya ve Toplum İlişkisini Anlamak Üzere Bir Çerçeve. http://eski.bianet.org/diger/pdf/01/medya_toplum.pdf Erişim Tarihi: (22.04.2015)
- Nergis, A. (2011). Okuryazarlık Kültürü ve Değişen Okuryazarlık Türleri. *International Online Journal of Educational Science*, 3 (3), 1133-1154.
- Önal, İ. (2010). Tarihsel Değişim Sürecinde Yaşam Boyu Öğrenme ve Okuryazarlık: Türkiye Deneyimi. *Bilgi dünyası*, 1, 101-121.

- Öncel Taşkıran, N. (2012). Ülke Profili Fransa. Nurdan Öncel Taşkıran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 201-239). Kocaeli: Umuttepe.
- Öncel Taşkıran, N. (2012). Ülke Profili İtalya. Nurdan Öncel Taşkıran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 308-341). Kocaeli: Umuttepe.
- Öncel Taşkıran, N. ve A. M. Varlı (2012). Medya Okuryazarlığı Profili Avrupa. Nurdan Öncel Taşkıran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 9-57). Kocaeli: Umuttepe.
- Özad, B.E. (2006). Medya Okur Yazarlığı ve Yetişkinlerin Öğrenmesi. N. Türkoğlu (Ed.), *Medya Okuryazarlığı* içinde. İstanbul: Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi.
- Özbay, M. (2008). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*. Ankara: Öncü.
- Resmi Gazete, (2012). İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (11.04.2012, 28261).
- Resmi Gazete, (2012). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. (21.07.2012, 28360).
- RTÜK (2012). Medya Okuryazarlığı Çalıştayı (30 Haziran – 1 Temmuz 2012). Sonuç Bildirisi. <http://www.medyaoakuryazarligi.org.tr/cal9.html>, Erişim tarihi: (02.05.2015).
- RTÜK (2015). (Medya Okuryazarlığı) Medya Okuryazarlığı Tarihçesi, <http://medyaoakuryazarligi.org.tr/tarihce.html>, Erişim Tarihi: (30.04.2015).
- Semiz, L. (2013). *Ortaokul Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığı Yeterlikleri ve Medya Okuryazarlığı Dersini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.

- Sevinç, Y. S. (2013). *İlköğretim Okulu yöneticilerinin İletişim Yeterliliklerine İlişkin öğretmen görüşleri ile öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri arasındaki İlişki (Uşak İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Silverblatt, A. (2001). *Media literacy: Keys to interpreting media messages*, 2nd edition. Westport, CT: Praeger.
- Sur, E. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Öğretmen Ve Öğrencilerinin Medya Okuryazarlığına İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Şahin, M. (2012). *Medya Okuryazarlığı Dersi Alan Ve Almayan İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Medya Tüketim Alışkanlıkları Farklılaşması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şeylan, S. (2008). *Medya Okuryazarlığı Ders Uygulamalarında Dünya Üzerinde Görülen Aksaklıklar*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şirin, M. R. (1999). *Gösteri Çağı Çocukları*. İstanbul: İz.
- Tanrıkulu, F. (2014). *Medya Okuryazarlığı Bağlamında Çocuk Dergileriyle Zenginleştirilmiş Türkçe Dersinin Etkililiği: Bir Eylem Araştırması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Eğitim Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Tanrıverdi, B. (2012). Ülke Profili Almanya. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.). *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s.59-87). Kocaeli: Umuttepe.
- TDK (2015). Medya Kavramı,
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.55440432030367.83767385, Erişim Tarihi: (10.04.2015).

- TDK (2015). Okuryazarlık Kavramı,
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.55440435c5bd03.67272866, Erişim Tarihi: (03.03.2015).
- Tekinalp, Ş. (2012). Ülke Profili İrlanda. Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 240-269). Kocaeli: Umuttepe.
- Tüzel, S. (2012). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Medya Okuryazarlığı: Bir Eylem Araştırması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Tüzel, S. (2012). Medya Okuryazarlığının Türkçe Dersleri ile İlişkilendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 81-96.
- Tüzel, S. (2013). İngiltere, Kanada, ABD ve Avustralya Ana Dili Öğretim Programlarının Medya Okuryazarlığı Bağlamında İncelenmesi ve Türkçe Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 4, 2291-2316.
- Varlı, A. M. (2012). Ülke Profili Birleşik Krallık (İngiltere, Galler, İskoçya, Kuzey İrlanda). Nurdan Öncel Taşkiran (Ed.), *Medya Okuryazarlığı: Avrupa Profili* içinde (s. 114-175). Kocaeli: Umuttepe.
- Wikipedia (2015), Okuryazarlık, https://tr.wikipedia.org/wiki/Okuryazarl%C4_%B1k, Erişim Tarihi: (20.04.2015)
- Yelok, V. S. ve Dolunay, S. K. (2007). Telaffuz Meselesi ve Ülkemizde Telaffuz Eğitimi. *Türk Yurdu*, 27(239), 63-66.
- Yıldırım Ankaralığıl, S. (2009). *İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinde Medya Okuryazarlığı Ve Eleştirel Düşünme Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım Ankaralığıl, S. (2009). *İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinde Medya Okuryazarlığı ve Eleştirel Düşünme Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5.Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yıldız, V. A. (2011). *Bir Sosyal Öğrenme Aracı Olarak Medya ve Ahlaki Gelişim Kuramları Açısından Medya Okuryazarlığına Eleştirel Bir Bakış*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Yılmaz, B. (1989). Okuryazarlık ve Okuma Alışkanlığı Üzerine. *Türk Kütüphaneciliği*, 1, 48-53.
- Yılmaz, M. (2014). Okuma Eğitimi. Muammer Yılmaz (Ed.). *Yeni Gelişmeler Işığında Türkçe Öğretimi* içinde (s.77-108). Ankara: Pegem.

EKLER

EK

1. Araştırma İzin Belgeleri
2. Araştırma için Veli İzin Formu
3. Eylem Etkinlik Planı
4. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu
5. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Ön Görüşme Formu
6. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Son Görüşme Formu
7. Yarı Yapılandırılmış Veli Ön Görüşme Formu
8. Yarı Yapılandırılmış Veli Son Görüşme Formu
9. Öğretmen Adayları Gözlem Formu
10. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Günlüğü Örnekleri
11. Öğrenci Günlüğü Örnekleri
12. Öğrenci Ders Günlüğü Örneği
13. TV Kanalları İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar
14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri
15. Öğrenci Köşe Yazısı Örnekleri
16. Öğrenci Senaryo Örnekleri
17. Slogan Yarışması Belgeleri

EK 1. Araştırma İzin Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/11/2014-74464			
		T.C. ERCİYES ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı	
Sayı	:14065294-044/		
Konu	:Anketler		
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE			
İlgi :			
a) 20/10/2014 tarihli ve 044/68790 sayılı yazımız.			
b) Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 05/11/2014 tarihli ve 605.99/5057604 sayılı yazısı.			
<p>Enstitünüz Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden Hüseyin SAYIN'ın ""Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı ile İlişkilendirilmesi ve Öğrencilerin Kaynak Medya Metinlerinden Hareketle Yeni Metinler Üretme Becerilerinin Değerlendirilmesi" konulu yüksek lisans tez çalışmasını Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Konya ██████████ ██████████ Ortaokulunda yapmasında bir sakıncanın olmadığı ve eğitim- öğretimi aksatmadan İlgi yazı ekindeki onaylı nüshaların kullanılarak yapılması, araştırma sonucunun CD ortamında iki nüsha olarak İl Millî Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesi kaydıyla uygun görüldüğü bildirilmektedir.</p> <p>Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.</p>			
Prof.Dr. Hasan YETİM Rektör Yardımcısı			
Not= Onaylı anket nüshaları ayrıca elden gönderilecektir.			
EK :			
1- İlgi (b) yazı ve ekleri (6 Sayfa)			
Evrakı Doğrulamak İçin : http://193.255.88.15/enVision-Sorgula/validate_doc.aspx?V=BENNRJPI		Pin : 07161	
Erciyes Üniversitesi Talas Yolu Melikgazi 38039 KAYSERİ		Ayrıntılı bilgi için İrtibat: Bekir Yılmaz	
Telefon: +90 352 437 49 47		Faks: +90 352 437 20 23	
E-Posta: ogridbsk@erciyes.edu.tr		Elektronik Ağ: http://ogrisl.erciyes.edu.tr	
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.			

EK 1. Araştırma İzin Belgeleri

Evrak Tarih ve Sayısı: 10/11/2014-21873

**T.C.
KONYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 83688308/605.99/5057604 05/11/2014
Konu: Araştırma İzni

**ERCIYES ÜNİVERSİTESİNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)**

İlgi : 20/10/2014 tarihli ve 14065294-044/15848 sayılı yazı

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Hüseyin SAYIN'ın "Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Ortaokul Türkçe Programı İle İlişkilendirmesi ve Öğrencilerin Kaynak Medya Metinlerinden Hareketle Yeni Metinler Üretme Becerilerinin Değerlendirilmesi" konulu araştırmasını uygulama talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen ve onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen araştırmanın, [REDACTED] Ortaokulu öğrencilerine eğitim ve öğretimi aksatmamak kaydıyla uygulanmasında sakınca görülmemektedir. Araştırmada Müdürlüğümüz tarafından onaylanarak gönderilen nüshalar kullanılacak olup; sonucun CD ortamında iki nüsha olarak gönderilmesi gerekmektedir.

Bilginizi ve adı geçene tebliğini arz ederim.

**Mukadder GÜRİSOY
İl Millî Eğitim Müdürü**

EK:
Anket Formu(5 Sayfa)

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
...../20.....
06 11 2014

Akçeşme Mah. Garaj Cad. No:4 42020 Karatay/KONYA
Tel : 0332 353 30 50 Faks : 0332 351 59 40
Web : <http://konya.meb.gov.tr>
E-Posta : konyamem@meb.gov.tr

Strateji Geliştirme:
Bilgi:F.GÖRES
Tel : 0332 353 30 50 /1250
istatistik42@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 44fa-7239-33c6-ba3e-c897 kodu ile teyit edilebilir.

EK 2. Araştırma için Veli İzin Formu

VELİ İZİN FORMU

Sayın Veli,

Merhaba, ben öğrencinizin Türkçe öğretmeni Hüseyin SAYIN,

Aynı zamanda Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrenimi görmekte ve şu an "*Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı İçerisindeki Yeri ve Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi*" konusunda bir tez çalışması yürütmekteyim.

Bu araştırmayı İl Milli Eğitim Müdürlüğünden ve Erciyes Üniversitesinden almış olduğumuz resmi izinle yürütmekteyiz.

Bu araştırmada amacım, öğrencilerin Türkçe derslerini, medya okuryazarlığı becerileri ile ilişkilendirmek ve öğrencilerin medya metinleri üretme becerilerini değerlendirerek çocuğunuzun dil becerilerini geliştirmektir.

Araştırma süreci esnasında Türkçe dersleri, 2014-2015 eğitim öğretim yılında uygulanan yıllık plana ve planda belirtilen amaç ve kazanımlara göre işlenmeye devam edecektir.

Nisan ayına kadar sürecektir. Araştırma sürecinde, **7-D sınıfındaki** öğrencinizin ders işleme sürecinde ürettiği/yazdığı/hazırladığı afiş, **reklam, broşür, kısa film, köşe yazısı, mektup, e-posta, davetiye, haber gibi medya ürünleri yayınlanmak üzere** çeşitli medya araçlarına gönderilecektir. **Başta okul gazetesi ve dergisi olmak üzere SEDEP gibi yerel ya da Demokratik Okul Kültürü gibi merkezi projelerde, gazete, dergi, internet, televizyon, kitap gibi yayın organlarında öğrencilerinizin eserlerinin yayınlanması ihtimal dâhilindedir. Amacım öğrencinizi bilinçli bir medya üretimi sürecine dâhil edilmeye çalışmak ve bilinçli bir medya okuyazarı olmasını sağlamaktır.**

Uygulama sürecinde öğrencileriniz ile, bazen de sizin ile, çeşitli görüşmeler yapılacak ve öğrencilerinizden bilimsel veri olarak her türlü doküman, ses ve görüntü kaydı toplanacak ve toplanan verilerin çözümlenmesi yapılacaktır. **Bu araştırmada elde edilecek veri ve bulgular yalnızca bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılacak olup başka herhangi bir amaç için kullanılması kesinlikle söz konusu olmayacaktır.**

Açıklamaları okuyarak çocuklarınızın bu çalışmalara katılmasına gönüllü olarak destek verdiğinizize dair bu araştırma izin belgesini imzalamanız uygun olacaktır.

Doç. Dr. Ali GÖÇER- Hüseyin SAYIN

Erciyes Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü

Öğrenci Adı Soyadı:

Veli Adı Soyadı:

İmza

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 1. Bölüm

1.TEMA: İLETİŞİM				
1. Okuma Metni: “Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür”		İşlenecek Zaman: Ekim 3. ve 4. Hafta	Süre: 7 Ders Saati	
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirilmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma:</p> <p>3. 1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. 3.2. Konuşma metni hazırlar. 3. 3. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. 3. 4. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekler. 3. 7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. 3.12 Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>Yazma:</p> <p>1. 3. Elektronik ortamdaki yazışmalarda biçim ile ilgili kurallara uyar. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. 3.2. Düşünce yazıları yazar. 6.1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</p>	<p>Konuşma: Öğrencilerin, görsel okuma becerilerini geliştirmek için kitle iletişim araçları ile ilgili karikatürler hakkında konuşma yapacaklarını söyleyiniz. Bu konuşma çalışmalarında görsellerden hareketle konuşma yöntemini kullanınız. Öğrencilere, bu konuşmalarını sunarlarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanmaları gerektiğini belirtiniz. Konuşmalar bittikten sonra, öğrencilerin kendi konuşmalarını değerlendirmeleri için çalışma kitabının 206. sayfasındaki form doldurtunuz (<i>MEB Komisyon, 2014: 64-65</i>).</p> <p>Yazma: <u>5. Etkinlik:</u> Günlük Hayatta kullandığımız sembol ve işaretler(Öğrenci Çalışma Kitabı sayfa 25). <u>6. Etkinlik:</u> Kitle iletişim araçlarından biri ile ilgili tanıtma yazısı yazma. Yazılan yazının elektronik ortama aktarılarak bir arkadaşına postalanması (Öğrenci Çalışma Kitabı sayfa 26).</p> <p>Uluslararası iletişimi sağlamada sembol, işaret, sanat dalı, reklam, moda vb.nin rolü konulu deneme yazmalarını söyleyiniz. Kelimelerin, cümle yapılarının ve ifade kalıplarının Türkçenin kurallarına uygun şekilde yazılmasını sağlamak amacıyla kontrollü yazma yöntemini kullanınız (<i>MEB Komisyon, 2014: 65</i>).</p>	<p>Erişim: Dersin başında yazılı/yazısız karikatürlerden örnek gösterilir. Bu tarz karikatürlere internette nasıl ulaşılabileceği gösterilirken internette arama yapmanın püf noktalarına değinilir. İnternette arama yaparken tırnak işaretinin kullanılması; alan adı uzantılarına dikkat edilmesi; zaman ve tür gibi filtrelemelerin kullanılması hususlarında bilgilendirmeler yapılır.</p> <p>Konuşma: Yapılan konuşmalar videoya çekilip sosyal medyada yayınlanabilir veya veli toplantılarında velilere izletilebilir.</p> <p>Yazma: "5. ve 6. etkinlik birbirinin devamı şeklinde yaptırılabilir. Öğrenci çalışma kitabında tanıtılan akıllı işaretler ele alındıktan sonra güncel TV programların içeriği, akıllı işaretlere uygun davranıp davranmadığı ya da öğrencinin dil duyarlılığı kazanması için TV programlarında kullanılan dilin (Türkçe) doğru ve güzel kullanımı konularında 6. etkinliğe eleştiri türünde yazılar yazılabilir. Bu yazılar yerel, ulusal TV kanallarının izleyici temsilcilerine ya da RTÜK'e e-posta olarak gönderilebilir. Yazılan e-postaların dışında 'TV programları ve Türkçemizin Korunması' konulu 'fikra' türünde yazılar yazılarak aralarından en beğenilenleri, yayınlanması teklifi ile Konya'daki yerel gazetelere gönderilebilir."</p>	<p>Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Bilgiye ulaşmak için farklı medya araçlarını ve arama stratejilerini kullanır.</p> <p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır. 2. Kazanım: Medya iletileri üreten bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara uyarak kendini ifade eder. 3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar. 4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır. 5. Kazanım: Beğendiği ya da sorunlu gördüğü medya içeriklerine ilişkin duyarlı davranır. 6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üreten dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Stajyer Gözlem Formları</i></p> <p><i>Öğrenci Günlüğü</i></p> <p><i>Doküman İnceleme</i></p> <p><i>Araştırmacı Günlüğü</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 2. Bölüm

1.TEMA: İLETİŞİM				
2. Okuma Metni: “Balkondaki Muhabbet Kuşu”		İşlenecek Zaman: Ekim 4. ve Kasım 1. Hafta		Süre: 7 Ders Saati
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı ile İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma 3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>Yazma 1.7. Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. 1.8. Yazısında sebep-sonuç ilgisi kurar. 1.9. Yazısında amaç-sonuç ilişkisi kurar. 2.8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. 2.9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. 2.10. Yazıya konu ile ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. 3.1. Olay yazıları yazar. 5. 8. Yazdıklarını başkalarıyla paylaşır ve onların değerlendirmelerini dikkate alır. 6.1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</p>	<p>Öğrencilerinizi “Her canlıyla iletişim kurulabilir.” “Bazı canlılarla iletişim kurulamaz.” Konuları hakkında olumlu veya olumsuz fikirler yürüterek benim-sedikleri fikirleri savunma becerilerini geliştirmek amacıyla tartışma yöntemini kullanınız (K.3.12). (<i>MEB Komisyon, 2014: 74</i>).</p> <p>Panoya asılan bitki ve hayvan resimlerinin öğrencilerin kendilerinde uyandırdığı duygu, düşünce, hayal ve izlenimleri hikâye olarak yazmalarını isteyiniz.</p> <p>Yazılarına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapmalarını, konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulmalarını, yazılarını etkileyici ifadelerle sonuçlandırma- dirmalarını söyleyiniz.</p>	<p>Konuşma: “Canlılar ile İletişim” konulu bir münazara yapılır. Tartışma kamera kaydı ile çok katmanlı metne dönüştürülerek sosyal medyada veya okulun/sınıfın internet sitesinde yayınlanabilir.</p> <p>Yazma: “Adam köpeği ısırdı” isimli örnek bir haber metni verilir. Öğrencilerden çevrelerindeki bitki ve hayvanlar ile ilgili veya yansıtılan fotoğraflar ile ilgili 5N 1K sorularına cevap verebilen haber metinleri yazdırılabilir. Yazılan ve haber değeri olanlar varsa, fotoğraflarla da desteklenerek e-postalarla yerel gazetelere yayınlanması teklifi ile gönderilebilir.</p> <p>İlginç ve etkileyici haberler sosyal medyada yayınlanabilir. Hayvanların korunması ile ilgili ya da farklı konularda slogan bulma yarışması yapılabilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>3. Kazanım: Tüm medya iletilerinin kurgulanmış olduğunu kavrar.</p> <p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır. 2. Kazanım: Medya İletileri üretilirken bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara uyarak kendini ifade eder. 3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar. 4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır. 6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretilirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Gözlem</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Stajyer Gözlem Formları</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Öğrenci Günlüğü</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Araştırmacı Günlüğü</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 3. Bölüm

2.TEMA: ATATÜRK				
1. Okuma Metni: "Unutulmayan Hafta"		İşlenecek Zaman: Kasım 2. ve 3. Hafta		Süre:8 Ders Saati
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirilmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma</p> <p>1.7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda akıcı biçimde konuşur.</p> <p>1.9. Olayları bilgileri sıraya koyarak anlatır.</p> <p>1.10. Konuşmasında sebep sonuç ilişkileri kurar.</p> <p>1.11. Konuşmasında amaç sonuç ilişkileri kurar.</p> <p>3.1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.</p> <p>3.7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.</p> <p>3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>Yazma</p> <p>2.10. Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.</p> <p>2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>6.1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</p>	<p>Konuşma: 3 dk. Gündümlü Konuşma</p> <p>Öğrencilerinizden bazılarını "Atatürk ilke ve inkılaplarının önemi ve bunları iyi anlamak" konusunda üçer dakika konuşturunuz. Konuşmalarında önceden hazırladıkları görsel ve işitsel malzemelerden de yararlanabileceklerini söyleyiniz.</p> <p>Yazma:</p> <p>6. Etkinlik: Dükân ve Tabela isimleri ve gazete başlıklarının yazım kurallarına göre değerlendirilmesi.</p> <p>7. etkinlik: Dergi, kitap ve makale adlarının yazılışı.</p> <p>Öğrencilerinizin hangi türde yazmaya yatkın olduklarını belirleyerek yaratıcılıklarını o yönde geliştirmek amacıyla "bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma" yöntemini kullanınız. Şiir yazma çalışması yapılması.</p> <p>Öğrencilerinizden şiir defteri tutmalarını ve kendi yazdıkları şiirler ile beğendikleri şiirleri bu deftere yazmalarını isteyiniz. Ayrıca beğendikleri sözleri, metinleri ve şiirleri derlemelerini bunun için bir defter ya da elektronik ortamı kullanabileceklerini söyleyiniz.</p>	<p>Yazma:</p> <p>Öğrencilere kişisel blog sayfalarının nasıl yapıldığı kısaca anlatılır ve şiir, güzel söz veya hikâye gibi kişisel derleme çalışmalarını bu sayfalara yazabilecekleri söylenir.</p> <p>Ayrıca öğrencilerin alacağı bir ürünle ilgili forum sitelerinde o ürünü kullanan başka kişilerin görüşünü alma ya da kullandığı ürünle ilgili görüşlerini forum sitelerinde paylaşma etkinliklerine yer verilebilir.</p> <p>Yazdığı şiirleri ya da hikâye türü gibi düz yazılarını "web" günlüğünde paylaşma gibi yeni medyanın sunduğu olanaklar üzerinde durulabilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı:</p> <p>Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Bilgiye ulaşmak için farklı medya araçlarını ve arama stratejilerini kullanır.</p> <p>Öğrenme Alanı:</p> <p>Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır.</p> <p>2. Kazanım: Medya İletileri üretirken bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara uyarak kendini ifade eder.</p> <p>3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Stajyer Gözlem Formları</i></p> <p><i>Öğrenci Günlüğü</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Blog Sayfaları</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 4. Bölüm

2.TEMA: ATATÜRK				
2. Okuma Metni: “Atatürk ve Türk Dili”		İşlenecek Zaman: Kasım 4. ve Aralık 1. Hafta	Süre:8 Ders Saati	
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	<i>Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:</i>	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma 1.6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. 1.8. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. 1.10. Konuşmasında sebep sonuç ilişkileri kurar. 1.11. Konuşmasında amaç sonuç ilişkileri kurar. 1.12. Tekrara düşmeden konuşur. 2.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder. 2.6. Yapımcıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur. 3.1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. 3.3. Konuşmasını ana fikir etrafında planlar. 3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>Yazma 1.1.Kâğıt ve sayfa süzenine dikkat eder. 1.5.Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. 3.2. Düşünce yazıları yazar. 6.1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</p>	<p>Konuşma: Tartışma şeklinde "Türkçeyi yabancı kelimelerin etkisinden korumak için neler yapmalıyız?" konusu bir başkan eşliğinde tartışılır. Öğrencilerinize konuşmalarında, çevrelerindeki marketlerde satılan ürünlerin adları ile ilgili ya da izledikleri TV program adları ile ilgili hazırlanmaları için belli bir süre veriniz. Konuşmalarını bir ana fikir etrafında planlamalarını ve günlük hayatla ilişkilendirmelerini söyleyiniz.</p> <p>Yazma: Güdümlü yazma yöntemi ile Düşünce Yazıları Yazma Etkinliği (Deneme, Fıkra veya Makale)</p> <p>Konu: Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem</p>	<p>Konuşma: Yapılan tartışma videosu sosyal medyada paylaşılabilir.</p> <p>Yazma: Atatürk'ün Türk Diline Verdiği Önem ile ilgili yazılan düşünce yazıları okul panosunda veya dergisinde sergilenebilir.</p> <p>Türkçeyi yabancı kelimelerin etkisinden korumak konulu amaç ve hedef kitlesine uygun afiş, broşür, haber, tanıtım filmi, reklam gibi farklı türde medya iletileri oluşturabilir.</p> <p>TV programları ve Türkçemizin Korunması" konulu "fıkra" yazıları yazılarak aralarından en beğenilenleri, yayınlanması teklifi ile Konya'daki yerel gazetelere gönderilebilir."</p>	<p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p> <p>Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>7. Kazanım: Amaç ve Hedef Kitlesine Uygun Farklı türde medya iletileri oluşturur.</p> <p>Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>3. Kazanım: Tüm medya iletilerinin kurgulanmış olduğunu kavrar.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Gözlem</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Stajyer Gözlem Formları</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Öğrenci Günlüğü</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Blog Sayfaları</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Doküman İncelemesi</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 5. Bölüm

3.TEMA: KAVRAMLAR ve ÇAĞRIŞIMLAR				
1. Okuma Metni: “Bakardım Güneş Avuçlarımda”		İşlenecek Zaman: Aralık 2. ve 3. Hafta	Süre:7 Ders Saati	
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma</p> <p>1.6. Yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır.</p> <p>1.8. Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.</p> <p>1.10. Konuşmasında sebep sonuç ilişkileri kurar.</p> <p>1.11. Konuşmasında amaç sonuç ilişkileri kurar.</p> <p>1.12. Tekrara düşmeden konuşur.</p> <p>2.3. Kelimeleri doğru telaffuz eder.</p> <p>2.6. Yapmacıktan, taklit ve özentiden uzak bir sesle konuşur.</p> <p>3.1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.</p> <p>3.3. Konuşmasını ana fikir etrafında planlar.</p> <p>3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>Yazma</p> <p>1.1. Kâğıt ve sayfa süzenine dikkat eder.</p> <p>1.5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.</p> <p>2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>3.2. Düşünce yazıları yazar.</p> <p>6.1. Yazım kurallarını kavrayarak uygular.</p>	<p>Konuşma:</p> <p>Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma yöntemi.</p> <p><i>“rüya, yıldız, çocukluk evleri, güneş, at sürmek, masal, hür olmak, pencere, dağ, anka kuşu, kaf dağı, hülya”</i> kelimelerinden birini veya birkaçını seçerek öğrencilerden hayallerini anlatmalarını isteyiniz.</p> <p>Yazma:</p> <p>Duyulardan hareketle yazma yöntemini kullanınız. Bunu için önceden getirdiğiniz hayal ve rüya konulu poster, resim ve fotoğrafları sınıfa asınız. Öğrencilerinize “Bana bir Masal Anlat Baba” şarkısını dinletiniz. Öğrencilerinizden dinledikleri şarkılardan, okudukları metinden veya görsellerden hareketle kendilerinin başkahraman oldukları bir masal ya da hikâye yazmalarını isteyiniz. (6. Etkinlik)</p>	<p>Konuşma ve Yazma:</p> <p>Öğrencilere bazı hayal ve rüya temalı resimler gösterilir. Ardından “Bana bir Masal Anlat Baba” şarkısını dinletilir.</p> <p>Dinledikleri şarkılardan, okudukları metinden veya görsellerden hareketle kendilerinin başkahraman oldukları bir masal ya da hikâye yazdırılabilir. Yazılan bu hikâyeler ve masallar okul ya da sınıf dergisinde yayınlanmak üzere değerlendirilebilir.</p> <p>(6. Etkinlik)</p> <p>Hayalini anlat konulu konuşma çalışmalarını yaptırılıp bunlar ile ilgili videolar, sosyal medya ortamında paylaşılabilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı:</p> <p>Eğlence Alanı Olarak Medya</p> <p>4. Kazanım: Farklı izleyici kitlelerine yönelik eğlence medyası üretir.</p> <p>Öğrenme Alanı:</p> <p>Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>4. Ünite: Benim Medyam</p> <p>4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p><i>Öğrenci Günlükleri</i></p> <p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Doküman İncelemesi</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 6. Bölüm

3.TEMA: KAVRAMLAR ve ÇAĞRIŞIMLAR				
2. Okuma Metni: “Pembe İncili Kaftan”		İşlenecek Zaman: Aralık 3. ve 4. Hafta	Süre:8 Ders Saati	
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma 1.7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda akıcı biçimde konuşur. 1.12. Tekrara düşmeden konuşur. 2.1. Konuşurken nefesini ayarlar. 2.2. İşitilebilir bir sesle konuşur. 2.4.Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. 2.7. Sözleri ile jest ve mimiklerin uyumuna dikkat eder. 2.8. Canlandırmada, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır. 3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5.4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.</p> <p>Yazma 2.5. Konunun özelliğine uygun düşüncüyü geliştirme yollarını kullanır. 2.9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. 3.1. Olay yazıları yazar. 5.2. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır. 6.2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.</p>	<p>Konuşma Öğrencilerin konuşma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla canlandırma tekniğini kullanınız. Öğrencilerinizden kendilerini hikâyedeki kahramanların yerine koyarak olay ve durumları değerlendirmelerini ve kronolojik sıra ve mantık akışına dikkat ederek olay kişi ve durumları canlandırmalarını isteyiniz.</p> <p>Yazma Tahminde bulunma yöntemini kullanarak yazı yazma çalışması yapınız. Öğrencilerinizden hikâyenin bitmemiş olduğunu farz ederek hikâyenin devamını kurgulamalarını isteyiniz. Öğrencilerinize hikâyenin devamını metnin genel anlamına ve mantıksal bütünlüğüne bağlı kalarak yazmaları gerektiğini ifade ediniz (5.Etkinlik).</p>	<p>Konuşma Verilen bir hikâyeden yola çıkarak yapılan canlandırma kameraya çekilerek elektronik ortama aktarılabilir ve sosyal medyada paylaşılabilir.</p> <p>Yazma Metnin devamını yazan öğrenciler arasından gönüllü olanlarına devamı ile ilgili canlandırma yapımları ve videoya kaydedip sınıf ortamında paylaşımaları istenir. Sevilen çalışmalar kısa film olarak sosyal medya ortamında yayınlanabilir.</p>	<p>Öğrenme alanı: Eğlence Alanı Olarak Medya</p> <p>4. Kazanım: Farklı izleyici kitlelerine yönelik eğlence medyası üretir.</p> <p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>4.Ünite: Benim Medyam 1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır. 4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır. 6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p><i>Araştırmacı ve Öğrenci Günlükleri</i></p> <p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Kısa Film Örnekleri</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Doküman İncelemesi</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 7. Bölüm

3.TEMA: KAVRAMLAR ve ÇAĞRIŞIMLAR				
3. Okuma Metni: “Yiğitlerimiz Cephane Bekliyor”		İşlenecek Zaman: Ocak 1. ve 2. Hafta	Süre:7 Ders Saati	
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma 2.1. Konuşurken nefesini ayarlar. 2.2. İşitilebilir bir sesle konuşur. 2.4.Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. 2.7. Sözleri ile jest ve mimiklerin uyumuna dikkat eder. 3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5.4. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.</p> <p>Yazma 1.4. Standart Türkçe ile yazar. 1.10. Tekrara düşmeden yazar. 1.11. Yazım ve noktalama kurallarına uyar. 2.3. Yazısını bir ana fikir etrafında planlar. 2.4. Yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler. 2.5. Konunun özelliğine uygun düşünceyi geliştirme yollarını kullanır. 2.8. Yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar. 2.9. Yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlar. 2.10. Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p>	<p>Konuşma Öğrencilerinize Milli Mücadele yıllarında büyük yararlılıklar gösteren kadın kahramanlardan birinin yaşadığı olayları, yaptığı işleri ve gösterdiği kahramanlıkları arkadaşlarına anlatacaklarını söyleyiniz. Konuşmalarını kurallarına uygun bir şekilde ve kesintisiz olarak yapmalarını için hafızada tutma yöntemini kullanmalarını sağlayınız.</p> <p>Yazma Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma yöntemini kullanınız. 6. Etkinlikteki şiiri dikkatlice okumalarını, şiirde ele alınan ana duyguyu geliştirerek ve yaratıcılıklarını kullanarak bir hikâye yazmalarını isteyiniz.</p>	<p>Toplumsal dayanışma, örnek kişi ve davranışlar gibi konularda toplumsal duyarlılığı harekete geçirmek amacıyla ikna etme tekniklerinin kullanıldığı konuşmalar, afiş, broşür ve tanıtım filmi ve gibi medya iletileri üretme etkinlikleri yapılabilir.</p> <p>Konuşma Milli mücadele yıllarında büyük yararlılıklar gösteren kadın kahramanlar ile ilgili konuşmalar videoya çekilip sosyal medyada paylaşılır.</p> <p>Konuşma ve Yazma Kılavuz kitapta belirtilen şiir okunduktan sonra Çanakkale ve Kurtuluş savaşındaki kahramanlar ile ilgili birkaç kısa film izletilir. "Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı" türküsünün de dinlettirilmesinin ardından Çanakkale savaşlarını konu alan bir kısa film senaryosu yazma etkinliği yapılabilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>4. Kazanım: İkna tekniklerini kullanarak medya iletileri üretir.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p> <p>3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>Öğrenme Alanı: Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>7. Kazanım: Amaç ve Hedef Kitlesine Uygun Farklı türde medya iletileri oluşturur.</p>	<p><i>Araştırmacı ve Öğrenci Günlükleri</i></p> <p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Doküman İncelemesi</i></p> <p><i>Günlüğü</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 8. Bölüm

4.TEMA: MİLLİ KÜLTÜR				
1. Okuma Metni: "Miras Keçe"		İşlenecek Zaman: Şubat 2. ve 3. Hafta		Süre:8 Ders Saati
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma 3.1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. 3.7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. 3.10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. 3.11. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleri ile sona erdirir. 3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5.2. Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.</p> <p>Yazma 1.9. Yazısında amaç-sonuç ilişkisi kurar. 1.10. Tekrara düşmeden yazar. 2.2. Yazacaklarının taslağını oluşturur. 2.7. Yazdığı metni görsel materyallerle destekler. 2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır. 3.1. Olay yazıları yazar. 6.2. Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.</p>	<p>Konuşma Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma yöntemi. Konuşma Konuları: Kültürel mirasların korunması ve yaşatılması ve Kültürel mirasların tanıtılması Öğrencilerinizden araştırdıkları kültürel miras varlığı ile ilgili hazırladıkları resim ve fotoğrafları konuşmalarında kullanmalarını isteyiniz.</p> <p>Metni İnsan Hakları ve Vatandaşlık Ara Disiplini 11. Kazanım "<i>Hakların ihlal edildiği durumlar karşısında yetkili kurumlara başvurmanın bir vatandaşlık görevi olduğunu belirtir.</i>" ile ilişkilendirebilirsiniz.</p> <p>Yazma Bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma yöntemi ile yazı çalışması ile "Ben olsaydım nasıl yazardım?" sorusuna cevap aranarak "Miras Keçe" adlı hikâyeyi kendi ifadeleri ile yeniden yazmalarını söyleyiniz.</p>	<p>Konuşma Verilen görsellerden ve videolardan hareketle çok katmanlı tanıtıcı konuşmalar hazırlanır ve kültürel miraslarımız tanıtılabilir. İnsan Hakları ve Vatandaşlık Ara Disiplini 11. Kazanım "Hakların ihlal edildiği durumlar karşısında yetkili kurumlara başvurmanın bir vatandaşlık görevi olduğunu belirtir." ile ilişkilendirmek için Medya okuryazarlığı programı genel amaçlarından "İnsan hakları, sorumluluk, etik, mahremiyet, kişisel güvenlik konularını dikkate alarak etkili ve özgün iletiler oluşturma" ifadesi olan 6. ilkesi ile bağlantı kurulur. Telif haklarına değinilebilir. Medya üreten kendisine ve başkalarına ait bilgilerin paylaşımında dikkat etmesi gereken konular üzerinde durulabilir.</p> <p>Yazma Araştırmanın yapıldığı şehir olan Konya'nın kültürel miras varlıkları ile ilgili etik, mahremiyet, telif ve fikir hakları, güvenlik vb. konuların dikkate alındığı medya üretme etkinlikleri yapılabilir. Afişler ve tanıtıcı kitapçıklar, broşürler yapıp Turizm İl Müdürlüğüne gönderilebilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı: Katılım Ortamı Olarak Medya</p> <p>1. Kazanım: Yeni medyanın bireye sunduğu imkânların farkına varır.</p> <p>2. Kazanım: Medya İletileri üreten bireysel/toplumsal hak ve sorumluluklara uyarak kendini ifade eder.</p> <p>3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üreten dilini doğru kullanımına dikkat eder.</p>	<p><i>Araştırmacı ve Öğrenci Günlükleri</i></p> <p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Doküman İncelemesi</i></p>

EK 3. Eylem Etkinlik Planı 9. Bölüm

4.TEMA: MİLLİ KÜLTÜR				
2. Okuma Metni: "Mehmet Akif Ersoy"		İşlenecek Zaman: Mart 1. ve 2. Hafta		Süre:7 Ders Saati
Medya Üretme Becerileri ile İlişkilendirilen Türkçe Programı Kazanımları:	Kılavuz Kitapta Yer Alan Yönerge ve Etkinlikler	Türkçe Dersi - Medya Okuryazarlığı İlişkilendirmesi için Araştırmacının Önerisi ve Planı:	Ortaokul Medya Okuryazarlığı Programı İle İlişkilendirilen Öğrenme Alanı ve Kazanımlar	Veri Toplama Araçları
<p>Konuşma</p> <p>1.5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.</p> <p>3.1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.</p> <p>3.7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır.</p> <p>3.10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır.</p> <p>3.11. Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleri ile sona erdirir.</p> <p>3. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>5.2. Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.</p> <p>Yazma</p> <p>1.8. Yazacaklarında sebep sonuç ilişkisi kurar.</p> <p>1.10. Tekrara düşmeden yazar.</p> <p>2.2. Yazacaklarının taslağını oluşturur.</p> <p>2.12. Yazma yöntem ve tekniklerini kullanır.</p> <p>3.2. Düşünce yazıları yazar.</p> <p>6.2. Noktalamaya işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanır.</p>	<p>Konuşma</p> <p>Güdümlü konuşma yöntemi ile Türk Büyükleri(Mevlana, Yunus Emre, Evliya Çelebi, Ali Kuşçu, Mimar Sinan, Kaşgarlı Mahmut, Oktay Sinanoğlu vb.) hakkında konuşma çalışmaları yapılır. Öğrencilerinize getirdikleri gazete kupürlerinin içeriğini inceleyerek tartışmalarını isteyiniz. Gazete kupürlerindeki Türkçenin kurallarına uygun cümleleri belirleyerek altlarını çizmelerini söyleyiniz. Öğrencilerinize araştırma yaptıkları Türk büyükleri ile ilgili resim ve fotoğrafları konuşmalarında yararlanmalarını söyleyiniz.</p> <p>Yazma</p> <p>Öğrencilerinizden Mehmet Akif Ersoy'un ismi verilen kurum ve kuruluşlara ait görseller (Okul, hastane, üniversite, cadde, sokak vb) ile milli duyguları işleyen marşlar, şarkılar ve türküler getirmelerini isteyiniz. Görselleri öğrencilere gösteriniz. Daha sonra onlardan çalışma kitabının 6. Etkinliğindeki görsellerden de yararlanarak M:A.Ersoy ile ilgili duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini anlatan bir deneme yazmalarını isteyiniz.</p>	<p>Konuşma ve Yazma</p> <p>Sınıfa getirilen görseller, gazete kupürleri, marşlar, şarkı ve türküler değerlendirilip incelendikten sonra bu metinlerden, görsellerden ve müziklerden hareketle örnek kişi (Mehmet Akif Ersoy) ve davranışlarının toplumsal dayanışmaya yaptığı katkıları vurgulayan çok katmanlı metinler, afişler ve haberler yazılır. Mehmet Akif Ersoy'un hayatı ve örnek davranışları konulu afiş, broşür, tanıtım filmi, reklam, kısa film gibi medya üretme etkinliklerine yer verilebilir. Yapılan bu çalışmalar bir gazete veya broşür haline getirilip okulda tüm öğrencilere dağıtılabilir. İlgili konuşmalar videoya çekilip sosyal medyada paylaşılabilir.</p>	<p>Öğrenme Alanı:</p> <p><i>Katılım Ortamı Olarak Medya</i></p> <p>3. Kazanım: Medyayı kullanırken kişisel güvenlik kurallarına uyar.</p> <p>4. Kazanım: Oluşturduğu iletileri başta internet olmak üzere medyada paylaşır.</p> <p>6. Kazanım: Medya iletilerini çözümlerken ve üretirken dilin doğru kullanımına dikkat eder.</p> <p>Öğrenme Alanı:</p> <p>Bilgi Kaynağı Olarak Medya</p> <p>7. Kazanım: Amaç ve Hedef Kitesine Uygun Farklı türde medya iletileri oluşturur.</p> <p>Öğrenme Alanı:</p> <p><i>Katılım Ortamı Olarak Medya</i></p> <p>3. Ünite: Önce Bir Düşünüyüm</p> <p>4. Kazanım: İkna tekniklerini kullanarak medya iletileri üretir.</p>	<p><i>Araştırmacı Öğrenci Günlükleri</i></p> <p><i>Gözlem</i></p> <p><i>Sosyal Medya Paylaşımları</i></p> <p><i>Doküman İncelemesi</i></p>

Not: Belirli gün ve hafta kutlamalarından, merkezi sınavların yapıldığı günlerin tatil olmasından, bayram ve kar tatili gibi sebeplerden dolayı planın uygulamasında yaşanan gecikmeler neticesinde; Eylem Etkinlik Planında yer alan 6, 8 ve 9. bölümler için öngörülen etkinlikler gerçekleştirilememiştir.

EK 4. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu (1.Sayfa)**ÖĞRENCİ TANIMA FORMU****Sevgili Öğrencilerim,**

Bu anket "*Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı İçerisindeki Yeri ve Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi*" konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Burada vereceğiniz bilgiler sadece araştırma amacıyla kullanılacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır. Vereceğiniz cevapların doğruluğu araştırmanın sonuçlarını etkileyeceği için maddeleri dikkatlice okuyarak cevaplayınız.

Adınız ve Soyadınız :
Doğum Tarihiniz :
Kardeş Sayınız (Kendiniz Hariç) :

Ailenizin Gelir Durumu:

( ) 1000 TL ve Altı ( ) 1000-1500 TL ( ) 1500-2000 TL
 ( ) 2000-2500 TL ( ) 2500-3000 TL ( ) 3000-3500 TL
 ( ) 3500-4000 TL ( ) 4000 TL ve Üstü

Anne ve Baba Bilgileri

	ANNE	BABA
Sağ\Ölü		
Öz\üvey		
ÖĞRENİM DURUMU	Okur-Yazar Değil ( ) İlkokul Mezunu ( ) Ortaokul Mezunu ( ) Lise Mezunu ( ) Üniversite Mezunu ( ) Y.Lisans-Doktora ( )	Okur-Yazar Değil ( ) İlkokul Mezunu ( ) Ortaokul Mezunu ( ) Lise Mezunu ( ) Üniversite Mezunu ( ) Y.Lisans-Doktora ( )
MESLEĞİ	İşçi ( ) Memur ( ) Serbest M.( ) Çalışmıyor ( )	İşçi ( ) Memur ( ) Serbest M.( ) Çalışmıyor ( )
ANNE-BABA	BERABER ( )	AYRI ( )

EK 4. Öğrenci Kişisel Bilgi Formu (2. Sayfa)

Ev Durumu ve Okul Dışı Platformu

Eviniz kaç odalı? Ayrı Odanız Var mı?		
Evinizde televizyon var mı? Varsa kaç adet?		
Evinizde bilgisayar var mı? Varsa kaç adet?		
Evinizde internet var mı?		
Günde yaklaşık kaç saat televizyon izliyorsunuz?	Hiç Seyretmem ( ) 3-4 saat ( )	1-2 saat ( ) 5 saat ( )
Facebook hesabınız var mı? Varsa ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?	Var ( ) Yok ( )	
	Her gün ( ) Haftada Bir ( )	2-3 Günde Bir ( ) Ayda bir ( ) Hiç ( )
Twitter hesabınız var mı? Varsa ne kadar sıklıkla ziyaret ediyorsunuz?	Var ( ) Yok ( )	
	Her gün ( ) Haftada Bir ( )	2-3 Günde Bir ( ) Ayda bir ( ) Hiç ( )
Üyesi olduğunuz internet sitesi var mı? Varsa hangileri?		
Bilgisayarda, oyun konsollarında ya da cep telefonunda günde kaç saat oyun oynarsınız?		
Günde Kaç saat radyo/müzik dinlersiniz?		
Daha önce bir gazete veya dergide yazınız yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangilerinde?		
Daha önce hiç bir medya kanalında ya da aracında yazınız veya eserinizi yayınlandı mı? Yayınlandıysa hangileri?		
Daha önce hiçbir senaryo yazdınız mı? Yazdıysanız ismini/isimlerini belirtiniz.		
Daha önce bir kısa film/reklam çektiniz mi?		
Türkçe dersinde yazdıklarımı bir kitap haline getirmeyi hiç düşündün mü?		
Beğenmediğin bir televizyon ya da radyo programları ile ilgili eleştirilerini O kanalın izleyici temsilcisine göndermeyi hiç düşündün mü?		

EK 5. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Ön Görüşme Formu

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ ÖN GÖRÜŞME FORMU

Adı-Soyadı:

Yaş:

Merhaba, ben Türkçe öğretmenin Hüseyin SAYIN,

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. "**Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi**" konusunda bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada amacım, öğrencilerin Türkçe dersinde öğrencilerin doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişimlerini ve medya metinleri üretme becerilerini değerlendirmektir. **Bu çalışmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılacak olup başka herhangi bir amaç için kullanılması kesinlikle söz konusu değildir.** Bu çalışmada elde ettiğim bulguların, sağlıklı ve verimli bir eğitim- öğretim ortamının oluşmasına katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Öncelikle şunları belirtmek isterim:

- Görüşmeye katılmanız sizin isteğinize bağlıdır.
- Görüşme esnasında söyleyeceklerinizin hepsi gizli kalacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırma sonucunda yazılacak raporda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir.
- Görüşmemizin yaklaşık 15/20 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

Görüşme Formu Soruları

1. İnterneti ne sıklıkla ve hangi amaçla kullanıyorsun?
2. Televizyonu ne sıklıkla ve hangi amaçla kullanıyorsun?
3. Radyoyu ne sıklıkla ve hangi amaçla kullanıyorsun?
4. Akıllı Telefonu ne sıklıkla ve hangi amaçla kullanıyorsun?
5. İnternette herhangi bir konuda nasıl arama yapıyorsun?
Alt Sorular: a. Doğru ve hızlı arama yapmanın püf noktaları hakkında ne biliyorsun?
b. Arama motoru kullanır mısın? Arama yaparken nelere dikkat edersin?
6. İnternette karşılaştığın sitelerin hangi amaçla kurulmuş olduğunu fark edebiliyor musun?
Alt Soru: İnternet sitelerinin "com, org, gov, net" gibi uzantıları hakkında ne biliyorsun?
7. Kitap, Dergi gibi basılı yayın araçlarında içindekiler kısmını kullanıp kullanmadığınla ilgili neler söylersin?
8. Türkçe derslerini seviyor musun?
Alt Soru: Sevme/sevmeme nedeni nedir?
9. Türkçe derslerinin günlük hayatınla ilişkili olduğunu düşünüyor musun?
Alt Soru: Türkçe dersinde öğrendiklerini günlük hayatta nasıl kullanıyorsun?
10. Türkçe derslerinin internet, televizyon, radyo, gazete ya da dergi gibi medya araçları ile nasıl bir ilişkisi vardır?
Alt Soru: Eğer yoksa nasıl bir ilişki kurulabilir?
11. Kısa film, afiş, davetiye, broşür, kitap, gazete ya da dergi gibi medya ürünleri oluşturma konusunda kendini nasıl değerlendirirsin?
12. Türkçe dersinde ürettiğin bir çalışmanın herhangi bir medya organında yayınlanması konusunda ne düşünürsün?
Alt Sorular:
a. Yazdığın bir yazının gazetede ya da dergide yayınlanması, yazdığın senaryonun kısa film, reklam, fragman olarak sosyal medyada yayınlaması ya da afiş, broşür, davetiye gibi ürünlerinin basılıp yayınlaması konusunda ne düşünürsün?
b. Çalışmalarınla ilgili eleştiri gelme durumunda ne yaparsın?

EK 6. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Son Görüşme Formu

YARI YAPILANDIRILMIŞ ÖĞRENCİ SON GÖRÜŞME FORMU

Adı-Soyadı:

Yaşı:

Merhaba, ben Türkçe öğretmenin Hüseyin SAYIN,

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. "**Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi**" konusunda bir araştırma yapıyorum. Bu araştırmada amacım, öğrencilerin Türkçe dersinde öğrencilerin doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişimlerini ve medya metinleri üretme becerilerini değerlendirmektir. **Bu araştırmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılacak olup başka herhangi bir amaç için kullanılması kesinlikle söz konusu değildir.** Bu araştırmada elde ettiğim bulguların, sağlıklı ve verimli bir eğitim- öğretim ortamının oluşmasına katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Öncelikle şunları belirtmek isterim:

- Görüşmeye katılmanız sizin isteğinize bağlıdır.
- Görüşme esnasında söyleyeceğinizin hepsi gizli kalacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Araştırma sonucunda yazılacak raporda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir.
- Görüşmemizin yaklaşık 15/20 dakika süreceğini tahmin ediyorum.

Görüşme Formu Soruları

1. Eylem araştırması sürecinde yapılan çalışmalar konusunda kendini nasıl değerlendirirsin?

Alt Soru: Hangi medya üretme etkinliğinde daha yeteneklisin?

2. İnternette doğru ve güvenilir bilgiye nasıl ulaşıyorsun?

3. Eylem araştırması sürecindeki Türkçe derslerini nasıl değerlendirirsin?

Alt Sorular:

- a. Hayal ettiğin gibi bir Türkçe dersi işlendi mi?
- b. Cevabın hayır ise başka neler yapılabilirdi?

EK 7. Yarı Yapılandırılmış Veli Ön Görüşme Formu

YARI YAPILANDIRILMIŞ VELİ ÖN GÖRÜŞME FORMU

Adı-Soyadı:

Yaşı:

Mesleği:

Merhaba, ben öğrencinizin Türkçe öğretmeni Hüseyin SAYIN.

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. "**Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi**" konusunda bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada amacım, öğrencilerin Türkçe dersinde öğrencilerin doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişimlerini ve medya metinleri üretme becerilerini değerlendirmektir. **Bu çalışmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılacak olup başka herhangi bir amaç için kullanılması kesinlikle söz konusu değildir.** Elde ettiğim bulguların, verimli ve daha kaliteli bir eğitim- öğretim ortamının oluşmasına katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Öncelikle şunları belirtmek isterim:

- Görüşme esnasında söyleyeceklerinizin hepsi gizli kalacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Görüşmeye katılmanız sizin isteğinize bağlıdır.
- Araştırma sonucunda yazılacak raporda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir.
- Görüşmemizin yaklaşık 15/20 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- İsteğiniz dâhilinde görüşmemiz ses kaydına alınacak ve yazıya geçirildikten sonra tamamen silinecektir.

Görüşme Formu Soruları

Öğrenciniz okul dışında,

1. Bilgisayarı ne kadar sıklıkla ve ne yapmak için kullanır?
2. Televizyon ne kadar sıklıkla ve ne yapmak için kullanır?
3. Cep telefonu(akıllı telefonu) ne kadar sıklıkla ve ne yapmak için kullanır?
4. Türkçe derslerinin öğrencinizin günlük hayatıyla ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz?
5. Türkçe derslerinin medya araçları ile ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız nasıl bir ilişki kurulabilir?
6. Velisi bulunduğunuz öğrencinizin Türkçe derslerinde yazdığı yazıları veya yaptığı konuşmaları okul dışında veya medya araçlarında (internet, gazete, dergi vs.) yayınlanmasını ister misiniz?
7. Öğrenciniz Türkçe derslerinde edindiği bilgi ve becerileri evde veya okul dışında herhangi bir ortamda kullanıyor mu?

EK 8. Yarı Yapılandırılmış Veli Son Görüşme Formu

YARI YAPILANDIRILMIŞ VELİ SON GÖRÜŞME FORMU

Adı-Soyadı:

Yaş:

Mesleği:

Merhaba, ben öğrencinizin Türkçe öğretmeni Hüseyin SAYIN.

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. "**Türkçe Dersinde Öğrencilerin Medya Okuryazarlığı Becerilerinin Değerlendirilmesi**" konusunda bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada amacım, öğrencilerin Türkçe dersinde öğrencilerin doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarına erişimlerini ve medya metinleri üretme becerilerini değerlendirmektir. **Bu çalışmada elde edilen veriler yalnızca bilimsel yayınlarda ve toplantılarda kullanılacak olup başka herhangi bir amaç için kullanılması kesinlikle söz konusu değildir.** Bu çalışmada elde ettiğim bulguların, sağlıklı ve verimli bir eğitim- öğretim ortamının oluşmasına katkı sağlayacağını ümit ediyorum.

Öncelikle şunları belirtmek isterim:

- Görüşme esnasında söyleyeceğinizin hepsi gizli kalacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.
- Görüşmeye katılmanız sizin isteğinize bağlıdır.
- Araştırma sonucunda yazılacak raporda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir.
- Görüşmemizin yaklaşık 15/20 dakika süreceğini tahmin ediyorum.
- İsteğiniz dâhilinde görüşmemiz ses kaydına alınacak ve yazıya geçirildikten sonra tamamen silinecektir.

Görüşme Formu Soruları

1. Velisi bulunduğunuz öğrencinizin Türkçe dersi ile alakalı son zamanlarda gözlemlediğiniz bir davranış değişikliği oldu mu?

Alt Sorular:

- a. Öğrenciniz Türkçe derslerinde edindiği bilgi ve becerileri evde veya okul dışında herhangi bir ortamda kullanıyor mu?
- b. Velisi bulunduğunuz öğrencinin Türkçe dersinde yaptığı çalışma ve etkinlikleri çeşitli medya araçlarında yayınladığını sizinle paylaştı mı?

2. Eğer bilgi sahibi iseniz, öğrencinizin Türkçe dersini sevip sevmediği ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Alt Soru: Sevme ya da sevmeme nedeni nedir?

EK 9. Öğretmen Adayları Haftalık Gözlem Formu Örneği

Bu haftaki gözlemlerin amacı, öğrencilerin Türkçe derslerinde yazdıkları şiirleri/yazıları internette paylaşacakları ya da yayınlayacakları platformlar oluşturma becerilerini değerlendirmektir.

Stajyer Öğrencinin Adı Soyadı:

Gözlemlerinizi sırasında aşağıdaki soruları göz önünde bulundurmanız bu haftaki gözlem amacından uzaklaşmamaya yardımcı olabilir.

1. Öğrencilerin etkinliklere katılımı nasıl?
2. Öğrenciler derste yapılan etkinliklerin amacını kavramış görünüyorlar mı?
3. Teneffüslerde ders ile ya da derste yapılan etkinlikler ile ilgili neler konuşuyorlar?
4. Derste yapılan ya da yapılacak olan etkinlikleri öğrencilerin nasıl algıladıkları ile ilgili sizin düşünceleriniz neler?

Öğrencilerin algılarını tespit etmek amacıyla sınıf içindeki davranışlarının yanında teneffüslerdeki davranışlarını gözlemleyerek birbirlerinin konuşmalarına dikkat ederek yapılan etkinliklere yönelik algılarını anlayabilirsiniz. Öğrencilerin algılarını tespit etmek amacıyla onlarla görüşebilir, aldığınız cevapları onların cümleleriyle aktarabilirsiniz.

GÖZLEMLER ile İLGİLİ NOTLARINIZ

EK 10. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Günlüğü Örnekleri 1

22.10.2014

Sabah ilk iki dersim eylem araştırmasını yürüttüğüm 7-D sınıfına idi. Her zamanki gibi 07.10'da ders başladı. Çocuklar sabah ilk saatlerde genellikle uykulu oluyorlar. Onun için derse başlarken bir gün önce iki öğrencim tarafından bana gönderilen e-postaları açıp karikatürler ve yabancı dükkân isimleri ile ilgili değerlendirmelerde bulundum. İlgilerinin arttığını fark edince neden sadece iki öğrencinin gönderdiğini sordum. Kamil ve Batuhan simli öğrenciler söz alarak e-posta hesabının olmadığını ve sadece sosyal medya (facebook) üzerinden gönderdiğini söylediler onlara e-posta hesabı açmalarını ve o şekilde göndermeleri gerektiğini söyledim. Bir öğrencim hotmail'den gönderip gönderemeyeceğini sordu. Öğrencilerime her hafta derse katılım(konuşma ve dinleme becerileri için), ödev ve kitap okuma puanları veriyorum. E-posta etkinliğine katılan dört öğrenci için teşvik olması için derse katılım puanı vererek ödüllendirdim. Öğrencilerin sosyal medyayı e-posta sisteminden daha çok kullandıklarını ve bu kanalı kullanarak bu etkinlikleri yapmak istediklerini gözlemledim.

Batuhan ve Mert'ten sınıfa özel bir facebook sayfası kurup kurmadıklarını sordum. Sayfayı Batuhan'ın kurduğunu öğrendim. Mert sayfayı "Hocam sayfayı kapalı grup olarak kurduk." dedi. Bu habere sevindim. Açıkçası ben öğrencilere kapalı grup özelliğini söylememiştim kendileri bulmuşlar. Zaten sadece sınıfa ait bir sayfa olduğu için kapalı grup olması mantıklı idi. Hem bu platform sadece sınıfı ilgilendirdiği için çekingen ve tereddütlü öğrencilere samimi bir ortam oluşturabilirdi. Bu da sayfayı kullanım oranını artırır, diye düşündüm.

Daha sonra Emre ve Hasan isimli iki öğrencim, bir önceki derste girişini yaptıkları Karagöz ve Hacivat oyununu tamamladıklarını söylediler. Bir de kafalarına takmak için biri yeşil diğeri kırmızı renkte iki külah hazırlamışlardı. Hemen oynamalarını istedim. Projeksiyona önceki derslerde izlettiğim gölge oyununun giriş fotoğrafını da yansıttıktan sonra kamera çekimi için öğrencilerden yardım istedim. Özellikle kamera kullanım sürecinde aktif rol almalarını istiyordum.

Yeni İlköğretim Kurumları yönetmeliğine göre okula telefon getirmenin yasak olmadığını fakat derste de çalmaması gerektiğini artık öğrenmişlerdi. Bu önemli konuyu hatırlattıktan sonra üç öğrencinin cep telefonunda üç farklı açıdan oyunu videoya kaydettik. Sınıf pür dikkat izliyordu. Oyunu üç kere çektik. En son çektiğimiz en az hatalı olandı. Mert ve Batuhan kaydettikleri videoyu oynatmaya başlayınca sınıftaki öğrenciler kısa zamanda videoyu izlemek için ikisinin etrafında toplanmaya başladı. Hemen bu kargaşayı durdurmak için bu videoların sınıfta izlenilmeyeceğini akşama sosyal medya sayfasında paylaşılınca izlenmesi gerektiğini söyleyince öğrenciler yerlerine geçti. Bu merak duygusu da medya metinlerine erişim ve üretme becerileri için olumlu sayılırdı.

İkinci ders "Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür" metnindeki görselleri yorumlama ve metni okuma üzerine geçti. Daha sonra metinde ismi geçen ünlü karikatürist Nezih Danyal'dan hareketle internette doğru ve hızlı arama yapmanın püf noktalarına değindim. Nezih Danyal örneğini kullanarak projeksiyon üzerinden arama motorlarında yapılabilecek özel aramalar ve arama seçeneklerini gösterdim. Tırnak işareti ile özel aramalar yapabileceklerini, dil seçeneklerini, arama yaptıkları sitelerin ticari ya da resmi olup olmadıklarını gösteren gov, com, net vb gibi uzantılarını anlattım. Ayrıca metin içeren sitelerde ya da dosya biçimlerinde aranan kelime veya dizinler ile ilgili Ctrl+F tuşunun işlevlerini gösterdim. Erişim becerisi adına yaptığım bu etkinlik ile ilgili yaptığım sorgulamada 35 kişilik sınıfta sadece 7-8 öğrencinin bu tür arama özelliklerini bildiğini tespit ettim.

Dersin sonunda 1. Etkinlik olan bulmaca etkinliğini yaptırđım. Saate baktığımda Zile 5 dk. kaldığını görünce daha önceden çoğaltmış olduğum öğrenci günlüğü kâğıtlarını hızlıca dağıtarak doldurmaları konusunda bilgiler verdim. Süre yetmedi. Zil çaldı. Formun ikinci üçüncü sorusunda zilin çalması öğrencileri olumsuz etkiledi. Dönütleri hemen almak benim için önemli idi. Birkaç öğrenci evde doldurup bir sonraki derse getireceklerini söylese de teneffüslerinde 3-4 dk. daha alarak formu tamamlamalarını sağladım. Öğrenci günlüklerini yazarken zorlandıklarını ve kısa cevaplar vermeye meyilli olduklarını gözlemledim. Bir daha ki çalışmada en az 10 dk. önce öğrenci günlüklerini dağıtmalıyım.

EK 10. Araştırmacı ve Uygulayıcı Öğretmen Günlüğü Örnekleri 2

27.10.2014

Derse girer girmez yoklamayı aldım ve bir önceki derste verdiğim ödevleri kontrol ettim. Tüm sınıfın ödev yapma durumlarını kendi hazırladığım çizelgelerle değerlendirdim. Yaklaşık 10 dk. alan bu değerlendirmeden sonra "Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür" metninin etkinliklerine geçeceğimizi söyledim.

Bir İletişim Biçimi Olarak Karikatür metninin kelime etkinliğini yaptık. Kitle iletişim araçlarının işlevleri, faydaları ve zararları ile ilgili etkinlikte söz almak isteyen öğrenci sayısı fazlaydı. Bundan dolayı etkinliği tamamlamamız biraz uzun sürdü. Parmak kaldıran veya söz isteyen öğrenci oldukça fazla idi. Ardından metinde yer alan zıtlık bağlaçlarını, yine kitle iletişim ile ilgili cümle örnekleri ile kavratmaya çalıştım. Zil çaldı.

İkinci ders Uluslararası İşaret ve sembollerle ilgili etkinliğe geçtik. Uluslararası ortak işaretler üzerinde durarak örnek işaret ve sembolleri projeksiyondan yansıttım. Etkinlikte yer alan işaretlerden akıllı işaretler üzerinde durdum. Akıllı işaretler ile ilgili olarak RTÜK'ün sitesini kaynak olarak gösterdim ve siteyi tanıtmaya çalıştım. Tüm akıllı işaretlerin anlamını tekrar ettikten sonra, öğrencilere sitenin uzantısının "org" olduğuna dikkat çektim. "org" uzantılı sitelerin ticari amaç gütmeyen kuruluşlara ait olduğunu tekrar ederek ve bu sitelerde yer alan bilgi, belge ve dokümanlara güvenebileceğini söyledim ve şöyle devam ettim:

TV kanallarının akıllı işaretlere uygun yayınlar yapmadığı durumlarda kanalların internet sitelerinden ulaşabileceğiniz izleyici temsilcilerinin e-posta adreslerine görüş ve önerilerinizi iletebilirsiniz. Aramızda herhangi bir kanal ya da programlar ile ilgili görüş ve eleştirilerini yazacak ve izleyici temsilcisine gönderebilecek olan arkadaşımız var mı?"

Sınıftan ses çıkmadı. Söylediklerimi biraz yadırgamış gibiydiler. Tedirgin olduklarını bakışlarından okuyabiliyordum. Yağmur söz istedi:

Yağmur: "Öğretmenim iyi ama ya bize dava açarlarsa?"

Öğretmen: "Ne için Yağmur?"

Yağmur: "Ne bileyim, hani eleştiriyoruz ya o bakımdan."

Öğretmen: "TV kanallarında bulunan izleyici temsilcileri sizin için oradalar. Yani sizin sesiniz olmak için. Onun için yaptığınız eleştiriler TV kanallarının daha iyi programlar yapmasını sağlar, diye düşünüyorum. Yağmur gibi düşünenler var mı?"

Sınıfın neredeyse yarısı böyle düşünüyordu. Eleştiri içeren e-postaların başlarını belaya sokacağını düşünüyordular. Açıklama yaparak onları rahatlatmaya çalıştım:

"Peki arkadaşlar önümüzdeki derslerde farklı sınıflardan arkadaşlarınızın gönderdiği e-postaları sizinle paylaşacağım.. Onların e-postalarına hiçbir olumsuz cevap gelmedi. Ben bu e-postaları hazırlarken sizden, bir hafta sürecinde yerel veya ulusal kanallara dikkatli bir biçimde izlemenizi, gözlemler yaparak eleştiri türünde yazılar yazmanızı istiyorum. Yazdığınız yazıları hangi kanala gönderecekseniz o televizyon kanalının internet sitesine girerek izleyici temsilcisinin e-posta adresine ulaşmanızı istiyorum. Şimdilik bu kadarını yapalım. Gönderme işlemlerini sadece istekli ve cesur arkadaşlarınıza bırakalım."

Sınıftan yine ses çıkmadı. İleriki derslerde öğrencileri bu etkinlikle ilgili detaylarla aydınlatmalıyım, diye düşündüm.

Bir sonraki etkinlik olan 1 dk. boyunca hazırlıksız konuşma etkinlikleri için benzer uluslararası işaret ve semboller bulmalarını ve buldukları bu işaret ve sembolleri daha önceden göstermiş olduğum gibi e-posta yoluyla bana göndermelerini istedim. Önümüzdeki derste bu işaret ve sembollere bakarak 1 dk. boyunca hazırlıksız, duraklama yapmadan ve konuyla alakalı mantıklı bir şekilde konuşma etkinliği yapacağımızı söyledim. "Oleey" sesleri yükseldi. Öğrencilerimin sevinçlerinin bu yabancı kökenli sözcükle dile getirmeleri beni yine üzdü ve düşündürdü. Zil çalınca sınıftakilerin çoğu koşarak çıktı.

EK 11. Öğrenci Günlüğü Örnekleri 1

Sevgili Günlük,

Nasılsın? İyi misin? Lafı fazla uzatmayayım, bugün yaptığımız münazarayı anlatacağım. İstersen başlayalım.

Münazaramızın konusu "Her Canlıyla İletişim Kurulabilir mi?" Münazara gereği iki grup oluşturduk. Yağmur, Şenol ve Nurbanu arkadaşlarımız her canlıyla iletişim kurulabilir tarafını savunurken; Mert, Rümeyza ve Kamil arkadaşlarımız ise her canlıyla iletişim kurulamaz tarafını savunuyordu.

Münazara başladı. Sunucu konuşmasını yaptıktan sonra sözü her canlıyla iletişim kurulamaz grubuna bıraktı. Konuşmacı olan Mert konuşmaya başladı. Sonraki söz ise her canlıyla iletişim kurulabilir grubuna verildi. İki karşıt grup birbirlerine soru sorarak konuştular. Sonra münazara bittikten sonra sorularımız alındı ve münazaramız kameraya çekildikten sonra sosyal medyada yayımlandı. Öğretmenimiz bu münazarayı pek beğenmediğini söyledi ve aynı münazarayı tekrar farklı kişiler tarafından yapılmasını istedi. Yeni kişiler ben, Yağmur, Mert K., Mert B., Berke ve Emre bakalım biz nasıl bir performans sergileyeceğiz...

Ceyda ...

E-Posta ile Alınma Tarihi: 01.12.2014

EK 11. Öğrenci Günlüğü Örnekleri 2

Sevgili Günlük;

Nasılsun iyi misin? Beni soracak olursan ben iyiyim. Bugün Türkçe dersinde yaptıklarımızı seninle paylaşabilir miyim?

Beden Eğitimi dersinden çıkmıştık hepimiz çok yorgunduk. Okul formalarımızı giydik ve tim sınıf Hüseyin Hocayı bekliyorduk. Fakat içeriye iki stajyer abla geldi. Onları tanıyorduk, birisi Sümmeyye diğeri de Ayşegül ablaydı. Bugün dersi biz işleyeceğiz diyince Sümmeye abla sınıfta bir çığlık tufanı oluştu, içlerinde tabi bende vardım. Sonunda ders başladı ve biz bugün "Unutulmayan Hafta" parçasını okuduk. Ben aralardaki yerleri okurken Ayşegül abla Seçil karakterini, Hasan Serdar karakterini, İsmail öğretmen karakterini, Hilal ise Hilal karakterini okudu.

Teneffüs zili çaldı teneffüste Ayşegül abla, Sümmeyye abla ve sınıfta bende dâhil 7-8 arkadaşımınla beraber özçekim yaptık. İkinci dersi bilgisayar laboratuvarında geçirdik. Öğretmenimiz Hüseyin Hoca bize nasıl sayfa açılacağını öğretti, sonra öğretmenler günü gösterisi için aşağı indik. Harika bir gösteriydi. Güldük, oynadık, zıpladık, eğlendik ve okulun bir günü böyle geçti. Sözlerime son vermeden önce Sümmeye, Ayşegül, Hüseyin Hocalarımla Öğretmenler Günü'nü kutluyorum...

Batuhan ...

E-Posta ile Alınma Tarihi: 03.12.2014

EK 12. Öğrenci Ders Günlüğü Formu**Adı Soyadı:****Tarih:**

Bu derste neler öğrendin?

Yaptığımız etkinlikler günlük yaşantında işine yarayacak mı?

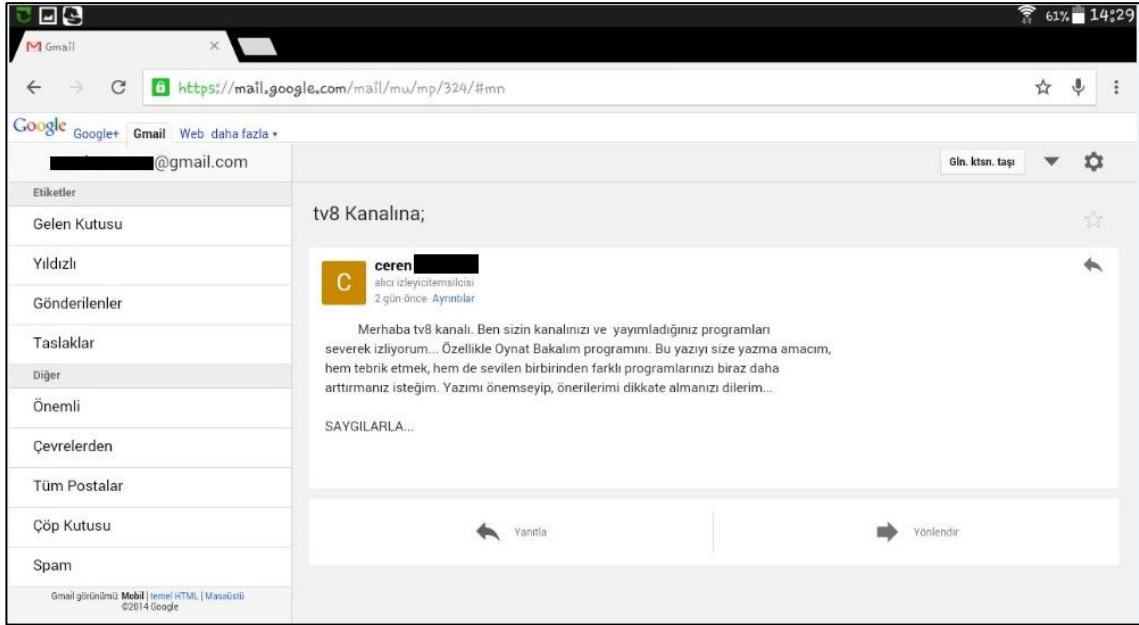
Sence bu öğrendiklerin sana neden öğretilmiş olabilir?

Bu ders en çok neyden hoşlandın?

Bu ders en çok neyden hoşlanmadın?

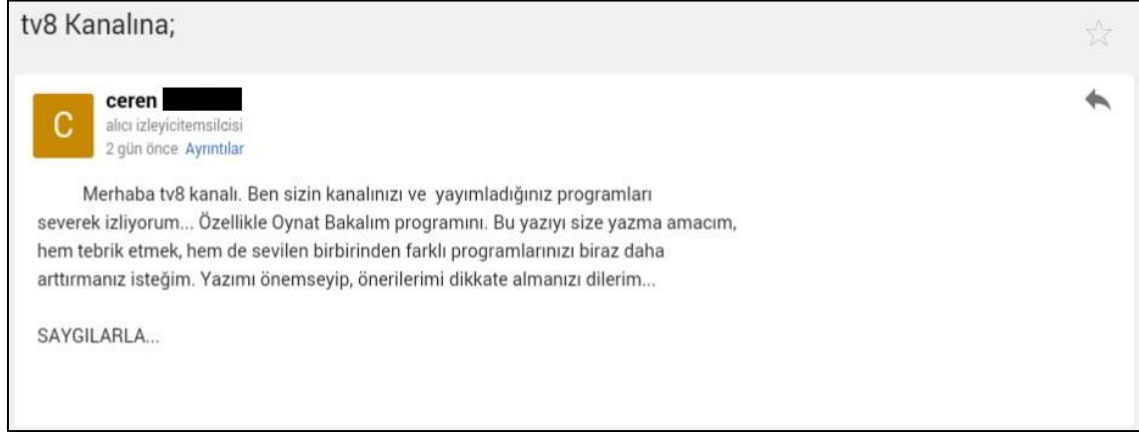
Bu dersi önceki Türkçe dersleri ile kıyaslarsan ne tür farklılıklar var?

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Ödev

Alime [REDACTED]@hotmail.com) Kişilere ekle 23.11.2014

Kime: huseyinsayin42@hotmail.com

Değerli Temsilci,

Kanalınızı düzenli bir şekilde izlediğim pek söylenemez. Ancak bu düzensizliğin bir sebebi var.

Yayınladığınız programların veya dizilerin konusu hep aynı. Halkın daha farklı şeyler istediğinin farkında olmalısınız. Değişik heyecanlar ve olaylar halkın dikkatini çekecek ve izlenme dereceniz artacaktır. Söylediklerim sadece benim fikrim değil. Halktan gelen bilgileri derleyip size sunuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim... İyi akşamlar...

Ödev

ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

bloom_mg_97 <[REDACTED]@hotmail.com> 23 Kas (8 gün önce)

Alıcı: bana

Sayın Fox TV Ailesi,

Kanalınızda her yaşa uygun programlarınız bulunmaktadır. Bu yüzden ailecek sizi izlemekten keyif duyuyoruz. Gündüz kuşağında sabah haberleriniz ile uyanıyor, güne sizinle daha mutlu başlıyoruz. Akşam dizileriniz her zaman izlenebilir şekilde oluyor.

Ancak çocukların izleyebileceği diziler hafta içi okul zamanına denk geliyor. Bu yüzden çocuklar geç yattıyor. Bazen reklamlar uzun sürüyor. Bunun giderilmesini rica ederim.

Yine de Kanalınızı her zaman seyerek izleyeceğiz...

Gönderen: Zülal [REDACTED]
7/D [REDACTED]

Samsung Mobile tarafından gönderildi

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:33 (0 dakika önce)

Alıcı: bloom_mg_97

Sevgili Öğrencim Zülal,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum. Sınıfını ve numaranı silip sadece adın ve soyadınla göndermen daha uygun olur. Bu e-postayı şimdi izleyici temsilcisinin e-posta adresine gönderebilirsin.

Bilinçli bir medya okuryazan olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

23 Kasım 2014 17:39 tarihinde [REDACTED]@hotmail.com yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Bir Film Hakkında Rahatsız Olduğumuz Şey ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Batuhan <[redacted]28@gmail.com> 18:12 (4 saat önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın Fox Tv Ailesi;
Yayınladığınız Kiraz Mevsimi dizisini severek izliyorum,fakat reklam aralan neredeyse 15 dakikayı buluyor.
Gereğinin Yapılmasına Arz Ederim...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:12 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: Batuhan ▾

Sevgili Öğrencim Batuhan,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.
Yazın ile ilgili belirtmek istediğim birkaç husus var:
Hitap ifadelerinin sonuna virgül geldiğini unutmuş olmalısın.
"fakat" ifadesinden önce virgüle gerek yok sanırım.

"Gereğinin Yapılmasına Arz Ederim..."
ifadesinde "a" harfi yerine "ı" harfi kullanılır ve
bir cümle olduğu için sadece ilk kelimenin baş harfi büyük yazılır.
Bir de bu ifade dilekçe gibi resmi yazılarda tercih edilen bir ifade.

"Söylediklerimin dikkate alınmasını rica ederim..." gibi bir cümle yazabilirsin mesela...

Bilinçli bir medya okuryazan olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

1 Aralık 2014 18:12 tarihinde Batuhan [redacted]@gmail.com> yazdı:
Sayın Fox Tv Ailesi;

(konu yok) ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Samet 30 Kas (1 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili İzleyici Temsilcisi

Benim adım Samet Konya Selçukluda bulunan Adnan Hadiye Sürmegöz okulu 7/D şubesindeyim.

Kanal D'de yayınlanan "ARKA SOKAKLAR" dizisini severek izliyorum.Oyuncular çok güzel rol yapıyor sanki gerçek gibi.

Fakat dizinin bazı bölümlerinde olumsuz örnek olabilecek davranışlar sergileniyor ve ailem bana pek fazla seyrettirmiyor.

Eğer bu davranışları serilemesseniz çok sevinirim ve ailem bana o diziyi izletebilir.Oyuncuların performanslarının devamı dilerim.Teşekkür eder güle güle derim.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 30 Kas (1 gün önce) ☆

Alıcı: Samet ▾

Sevgili öğrencim Samet,
Guzel bir e-posta olmus fakat "serilemez" kelimesinin ne anlama geldiğini anlayamadım. Duzeltip gonderebilersen daha iyi olur.

Sevgilerimle...

30 Kas 2014 19:34 tarihinde "Samet [redacted]@gmail.com" yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

ÖDEV ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

 Hikmet <[redacted]@gmail.com> 30 Kas (1 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili İzleyici Temsilcisi,
Kardeş payı ailecek zevkle izlediğimiz çok güzel bir dizi izlediğim diziler arasında en komik olan dizi.
Ama biraz savaş veya aksiyon katacak bölümler ekleseniz daha iyi ve daha güzel bir dizi olur. Bir de çok fazla küfürü sözcük var bunu azaltmaya çalışsanız çok iyi olur.
Şimdiden teşekkür ederim. İyi akşamlar dilerim.

 Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:17 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: Hikmet ▾

Sevgili Öğrencim Hikmet,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.
bu e-postayı şimdi izleyici temsilcisinin e-posta adresine gönderebilirsin.

Bilinçli bir medya okuyazan olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

30 Kasım 2014 22:11 tarihinde Hikmet [redacted]@gmail.com> yazdı:

...

İbrahim [redacted] Ödev Hakkında ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

 İbrahim <[redacted]@gmail.com> 15:35 (6 saat önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi
ATV kanalında bulunan "Alemin Kralı" dizisini beyenerek izliyorum. Ayrıca dizide oynayan oyunculara tebrik ediyorum. Ancak bazı bölümlerde olumsuz örnek oluşturabilecek yerler var.
Saygılarımla...
İBRAHİM [redacted] 7/D [redacted]

 Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:16 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: İbrahim ▾

Sevgili Öğrencim İbrahim Alper,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

Yazın ile ilgili belirtmek istediğim birkaç husus var:
Hitap ifadelerinin sonuna virgül geldiğini unutmuş olmalısın.

*Adının sadece baş harfleri büyük soyadının ise her harfi büyük olursa daha uygun olur sanki.
İbrahim Alper [redacted] gibi.*

*Bir de sınıfını ve numaranı yazmana gerek yok.
Bu şekilde izleyici temsilcisine gönderebilirsin.*

Bilinçli bir medya okuyazan olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

(konu yok) ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Samet <[redacted]@gmail.com> 22 Kas (9 gün önce) ☆

Alıcı: bana

Sevgili İzleyici Kitlesi

Ben Samet Star TV'de yayınlanan "ARAMIZDA KALSIN"dizisi çok güzel bir dizi oyuncular çok güzel rol yapıyor. Ancak bazı yerlerde olumsuz örnek olabilecek davranışlar sergileniyor ondan dolayı ailem pek fazla izletmiyor. Bu sorun çözülmüşse çok iyi olur ve her zaman izlerim oyuncuların performansının devamını bekerim.Bu mail'i görüp bana cevap yazarsanız çok sevinirim teşekkür eder güle güle derim.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22 Kas (9 gün önce) ☆

Alıcı: Samet

Sevgili Öğrencim Samet,

Giriş bölümünde kendini tanıtırırsan muhakkak sana cevap verirler. Gerekli düzeltmeleri yapıp İzleyici Temsilcisine gönderebilirsin. İyi çalışmalar dilerim...

22 Kasım 2014 14:43 tarihinde Samet <[redacted]@gmail.com> yazdı:

izleyici temsilcisi ile ilgili yazı ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Engin <[redacted]@gmail.com> 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: bana, iletişim

sevgili izleyici temsilcisi,

ATV yayınındaki karadayı dizisini severek izliyorum ve güzel örnekler veriyor.

Birde ATV yayınındaki karadayı filminde olumsuz örnekler olmasada reklamları çok uzun sürüyor biraz kısa olsa çok sevinirim birde ben saat 06.50'de okula gidiyorum reklamlarınız biraz kısa olsa çok sevinirim

ilginiz için çok teşekkürler.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:28 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: Engin

Tebrikler Engin, Güzel bir e-posta olmuş. Bazı hataların var onları düzeltip izleyici temsilcisine gönderirsen daha iyi olabilir:

Hitap cümlelerinin her kelimesi büyük harfle başlar. *olmasada, "da" bağlacı ayrı yazılır.*

reklamları çok uzun sürüyor biraz kısa olsa çok sevinirim Cümlelerin bitiminde nokta koymalısın.

"birde" kelimesinden önce cümle bittiği için nokta koymalısın.

çok sevinirim birde ben saat 06.50'de okula gidiyorum "birde" kelimesindeki "de" ayrı yazılır.

saat 06.50'de okula gidiyorum reklamlarınız biraz kısa olsa çok sevinirim "gidiyorum" kelimesinden sonra cümle bittiği için nokta koymalısın.

ilginiz için çok teşekkürler. Cümle büyük harfle başlamalı...

Bu düzeltmeleri yaparak gönder... İyi çalışmalar...

23 Kasım 2014 13:29 tarihinde Engin <[redacted]@gmail.com> yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

kanala uyarı mesajı ● ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Elanur [redacted]@gmail.com> 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın ATV Yayını,
Merhaba öncelikle ben atv de olan dizilerin bazılarını seviyorum fakat dikkatimi çeken bir konuda sizi uyararak istiyorum.
Ben genellikle atv de ki dizilerde şiddet ve korkuya yönelik konular kullanıldığının farkındayım. Buna bir çözüm getirilmesini öneriyorum.
Size başarılar diliyorum.

iletisim@atv.com.tr

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: Elanur ▾

Tebrikler Elanur,
Bu e-postanı artık "İzleyici Temsilcisi"ne gönderebilirsin.

23 Kasım 2014 14:32 tarihinde Elanur [redacted]@gmail.com> yazdı:
...

ödev ● ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

hilal [redacted] 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi,
Ben TRT1'deki "Zengin Kız Fakir Oğlan" adlı dizinizi beğenerek izliyorum. Bu dizinin en sevdiğim yanı uygunsuz davranışlar yok. Bu konuda sizi tebrik ederim.
Fakat reklam süresi çok uzun.
Bu sorununun giderilmesini arz ederim.

---

hilal [redacted] 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Hocam ilk gönderdiğimi yanlışlıkla gönderdim. O gönderdiğim eksik. Kusura bakmayın.

23 Kasım 2014 13:16 tarihinde hilal [redacted]@gmail.com> yazdı:
...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: hilal ▾

"arz ederim" yerine "rica ederim" demen daha uygun olur.
Böylece gönderebilirsin.
İyi çalışmalar dilerim...

23 Kasım 2014 13:19 tarihinde hilal [redacted]@gmail.com> yazdı:
...

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Dizinin bitme ve baslama saati ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

MrtkLs. 24 Kas (7 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi ,
Şundan bahsetmeliyimki yayınlamakta olduğunuz Guzel Koylu dizisini cok seviyorum ve severek izliyorum . :)
Fakat bitme saati cok gec oldugu icin sonun hep kacirmak zorunda kaliyorum , bundan dolayi Deniz Yildizi dizisinin kaldırilip , o saatte Guzel Koylu dizisinin baslamasini istiyorum .
Gereginin yapılmasını arz ederim ... :)

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 25 Kas (6 gün önce) ☆

Alıcı: MrtkLs. ▾

Tebrik Ederim Mert,
Noktalama işaretlerini de düzelterek artık gönderme işlemi yapabilirsin.

24 Kasım 2014 20:27 tarihinde MrtkLs. - [REDACTED]@hotmail.com> yazdı:

...

(konu yok) ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

emre [REDACTED] 23 Kas (8 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi,
Kanalınızdaki bazı programları ailecek ve severek izliyoruz.
Ancak dizilerin tam saatinde başlamaması uzun süren özetlerle dizinin geç saatlerde başlaması dizileri ve programları izleyememe yol açıyor.
gereğinin yapılmasını istiyor, iyi günler diliyorum...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:32 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: emre ▾

Sevgili Öğrencim Emre,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.
Bu e-postayı şimdi izleyici temsilcisinin e-posta adresine gönderebilirsin.

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

23 Kasım 2014 19:01 tarihinde emre [REDACTED]@hotmail.com> yazdı:

...

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Dizi veya filmlerin olumlu olumsuz davranışları ÖĞRENCİ BÜLTENİ

muammer [redacted]@outlook.com> 22 Kas (9 gün önce) ☆

Alıcı: bana, izleyicitemsil. ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi,
Kanal D' de yayınlanan "Küçük Ağa " dizisini beğenerek izliyorum ancak,
Reklamlar ve dizi içerisindeki uygunsuz içeriklerin kalkmasını veya azalmasını arz ederim
Ve ayrıyetten dizinin içerisindeki insaları küçümsememe ve onlara yardım edilmesi çok hoşuma gidiyor

izleyicitemsilcisi@kanald.com.tr

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:36 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: muammer ▾

**Teşekkürler Muammer,
Güzel bir ileti olmuş.**
Arz ederim ifadesi resmi bir hava katıyor.
Onun yerine başka bir ifade yazmanı temenni ederim.
Ayrıca "ve" ile cümle başlamaz onu düzeltip
izleyici temsilcisine gönderebilirsin.
İyi çalışmalar..

22 Kasım 2014 15:16 tarihinde muammer [redacted]@outlook.com> yazdı:
Sayın İzleyici Temsilcisi,

Star tv ÖĞRENCİ BÜLTENİ

Nurbanu [redacted]@outlook.com> 21 Kas (10 gün önce) ☆

Alıcı: operasyon, bana ▾

Sayın Star Tv İzleyici Temsilcisi

Star kanalındaki sezon finaline giren Kardeş Payı dizisini çok severek izliyorum.
Fakat yayınlanma saati çok geç başlıyor. İzleyemiyoruz. Saatleri biraz daha geriye alınırsa seviniriz.
Gereğinin yapılmasını rica ederim .

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:40 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: Nurbanu ▾

**Sevgili Öğrencim Ayşenur Banu,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.**

Yazın ile ilgili belirtmek istediğim birkaç husus var:
Hitap ifadelerinin sonuna virgül geldiğini unutmuş olmalısın.
Düzeltilmeleri yaparak izleyici temsilcisine gönderebilirsin.

**Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...**

21 Kasım 2014 22:22 tarihinde Nurbanu [redacted]@outlook.com> yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Diziler ÖĞRENCİ BÜLTENİ x Daha yeni

KAMİL [redacted]@gmail.com> 17 Kas ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili Yayın Temsilcileri,
Kanal D'nin "Ulan İstanbul" adlı dizisini severek izliyorum.
Bu dizinin daha fazla yayınlanması ve dizi saatlerinin biraz daha erken bitmesini istiyorum.
Gereğinin yapılmasını arz ederim. Hayırlı çalışmalar.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:49 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: KAMİL ▾

Sevgili Öğrencim Kamil,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

**"Gereğinin yapılmasını arz ederim..." ifadesi dilekçe gibi resmi yazılarda tercih edilen bir ifade.
"Söylediklerimin dikkate alınmasını rica ederim..." gibi bir cümle yazabilirsin...**

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

17 Kasım 2014 21:38 tarihinde KAMİL [redacted]@gmail.com> yazdı:

...

Eleştiri Yazısı ÖĞRENCİ BÜLTENİ x Daha yeni

cafer [redacted]@gmail.com> 19 Kas (12 gün önce) ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili İzleyici Temsilcisi,
Kanal D de yayınlanan Beyaz Show programınızı severek izliyorum.
Ancak bazen olumsuz davranışlar oluyor.
İlginiz için Teşekkür ederim.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:44 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: cafer ▾

Sevgili Öğrencim Cafer,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

**"teşekkür ederim" ifadesinde "T" küçük olmalı...
Düzeltilmeleri yaparak izleyici temsilcisine gönderebilirsin.**

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

19 Kasım 2014 15:26 tarihinde cafer [redacted]@gmail.com> yazdı:
Sevgili İzleyici Temsilcisi,

...

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

ÖDEV ■ ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

Berke [REDACTED] 17 Kas ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili İzleyici Temsilcisi,

Sizin kanalınızda yayınlanan "Bu Tarz Benim" adlı yarışmanızı benim çevremde severek izleyen bir sürü kişi var.

Ama çevremde benim gibi düşünen bir sürü insan var. Yarışmacılar kendilerine hakaret ediyorlar. Bu da küçük izleyicilere kötü örnek oluyor.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

izleyicitemsilcisi@show.com.tv

[REDACTED] Ahmet Berke

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 17 Kas ☆

Alıcı: Berke ▾

Berke Merhaba,

"Ama çevremde benim gibi düşünen bir sürü insan var."
cümlesini çıkarabilirsin.

Bir de **"Gereğinin yapılmasını arz ederim."**
ifadesini değiştir. Çünkü bu ifade sadece dilekçelerde olur.

O şekilde yazıp düzeltirsen daha başarılı olur.

Bir de yazını alt alta yazmaya çalış.
Sağa sola kaymış görünüyor.
Bu da okunmasını güçleştiriyor.
Cümle bitimlerinde "enter" tuşuna basarsan
sorun giderilebilir diye tahmin ediyorum.

17 Kasım 2014 16:36 tarihinde Berke [REDACTED] <[\[REDACTED\]@outlook.com](mailto:[REDACTED]@outlook.com)> yazdı:

...

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

İstek ÖĞRENCİ BÜLTENİ

Sumeyye [redacted]@gmail.com 18 Kas (13 gün önce) ☆

Alıcı: izleyicitemsil., bana

Sevgili İzleyici Temsilcisi,
Ben Sumeyye. Ortaokulu'da okuyorum.
Kanal D'de yayınlanan Küçük Ağa dizisini beğenerek izliyorum.
Fakat programınızda bulunan bazı kişiler argo kelimeler kullanmaktadır ve reklamlar çok uzun sürmektedir.
Çalışmalarınızda başarılar diler,gereğinin yapılmasını arz ederim.

Hüseyin Sayın 18 Kas (13 gün önce) ☆

Teşekkürler Sumeyye. Başarılı bir çalışma olmuş. 18 Kasım 2014 15:22 tarihind...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:47 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: Sumeyyealtında.

Sevgili Öğrencim Sumeyye,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

"Gereğinin yapılmasını arz ederim..."
ifadesi dilekçe gibi resmi yazılarda tercih edilen bir ifade.
"Söylediklerimin dikkate alınmasını rica ederim..." gibi bir cümle yazabilirsin mesela...

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

18 Kasım 2014 16:01 tarihinde Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> yazdı:

ceyda [redacted] 15 Kas ☆

Alıcı: bana, info

Sevgili İzleyici Temsilcisi,

FOX TV 'de yayınlanan"Kiraz Mevsimi "adlı diziyi severek izliyorum .Ancak bazı bölümleri güzelken bazı bölümlerinde olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar sergileniyor ve bu benim hoşuma gitmiyor.Bunun düzeltilmesini istiyorum.

Ayrıca FOX TV 'nin başka bir konuda dikkat çekmek istiyorum.Reklamlar çok uzun sürüyor ve buda izleyici kitlesini azaltmaktadır buna da bir çözüm bulunmasını rica ederim...

İYİ ÇALIŞMALAR DİLERİM...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 15 Kas ☆

Alıcı: ceyda

Herhalde gönderdin Ceyda, güzel bir izleyici yorumu olmuş. Tebrikler...

Not: "buda" sözcüğü hala birleşik olarak kalmış.

Fakat genel anlamda baktığımızda görev başarıyla tamamlanmış :)

15 Kasım 2014 11:27 tarihinde ceyda [redacted]@gmail.com yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

Diziler Daha yeni

ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

KAMİL [redacted]@gmail.com> 17 Kas ☆

Alıcı: bana ▾

Sevgili Yayın Temsilcileri,
Kanal D'nin "Ulan İstanbul" adlı dizisini severek izliyorum.
Bu dizinin daha fazla yayınlanmasını ve dizi saatlerinin biraz daha erken bitmesini istiyorum.
Gereğinin yapılmasını arz ederim. Hayırlı çalışmalar.

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 22:49 (0 dakika önce) ☆

Alıcı: KAMİL ▾

Sevgili Öğrencim Kamil,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

"Gereğinin yapılmasını arz ederim..."
ifadesi dilekçe gibi resmi yazılarda tercih edilen bir ifade.
"Söylediklerimin dikkate alınmasını rica ederim..." gibi bir cümle yazabilirsin...

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

17 Kasım 2014 21:38 tarihinde KAMİL [redacted]@gmail.com> yazdı:

...

Televizyon Programları Hakkında Tost Tekniği ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

---

Yağmur [redacted]@gmail.com>

Alıcı: biz yazın, bana ▾

Sevgili İzleyici Temsilcisi,

Kanal D'de yayınlanan "ULAN İSTANBUL" adlı diziyi severek izliyorum ve çok seviyorum.

Fakat olumsuz örnek ve davranışlar sergilediğine şahit oluyorum. Dizide hırsızlığın kötü bir şey olmadığını ve hırsızların haram yiyenden çalışıyormuş gibi gösteriyorlar ve buda beni rahatsız ediyor. Ayrıca reklamlar çok uzun sürüyor, bence biraz reklam süresini azaltmalısınız.

💜💜 ...TEŞEKKÜRLER... 💜💜

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com>

Alıcı: Yağmur ▾

Sevgili Öğrencim Yağmur,
İzleyici temsilcisine e-posta gönderme etkinliğine katıldığın için teşekkür ediyorum.

"buda" kelimesinde "da" bağlacını ayrı yazmalısın.

Bilinçli bir medya okuryazarı olma yolunda başarılar dilerim...
İyi çalışmalar...

17 Kasım 2014 19:46 tarihinde Yağmur [redacted]@gmail.com> yazdı:

EK 13. TV Kanallarının İzleyici Temsilcilerine Gönderilen E-Postalar

ödev ● ÖĞRENCİ BÜLTENİ x

hikal [redacted] 23 Kas (8 gün önce) ☆ ↶ ↷

Alıcı: bana ▾

Sayın İzleyici Temsilcisi,
Ben TRT1'deki "Zengin Kız Fakir Oğlan" adlı dizinizi beğenerek izliyorum. Bu dizinin en sevdiğim yanı uygunsuz davranışlar yok. Bu konuda sizi tebrik ederim.
Fakat reklam süresi çok uzun.
Bu sorununun giderilmesini arz ederim.

hikal [redacted] 23 Kas (8 gün önce) ☆ ↶ ↷

Alıcı: bana ▾

Hocam ilk gönderdiğimi yanlışlıkla gönderdim. O gönderdiğim eksik. Kusura bakmayın.

23 Kasım 2014 13:16 tarihinde hikal [redacted]@gmail.com> yazdı:

...

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 23 Kas (8 gün önce) ☆ ↶ ↷

Alıcı: hikal ▾

"arz ederim" yerine "rica ederim" demen daha uygun olur.

Böylece gönderebilirsiniz.
İyi çalışmalar dilerim...

23 Kasım 2014 13:19 tarihinde hikal [redacted]@gmail.com> yazdı:

...

← [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] Diğer ▾ 3 / 318

MEDYA OKUR YAZARLIĞI eleştiri yazısı ● Gelen Kutusu x

ceyda [redacted] 13 Kas (2 gün önce) ☆ ↶ ↷

Alıcı: bana ▾

FOX TV 'de yayınlanan "Kiraz Mevsimi" adlı diziyi severek izliyorum. Ancak bazı bölümleri güzelken bazı bölümlerinde olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar sergileniyor. Ve bu benim hoşuma gitmiyor. Bunun düzeltilmesini istiyorum.
Ayrıca FOX TV 'nin başka bir konuda dikkat çekmek istiyorum. Reklamlar çok uzun sürüyor. Ve buda izleyici kitlesini azaltmaktadır bunada bir çözüm bulunmasını arz ederim...

TELEFON

İSTANBUL: 0 212 414 90 00
ANKARA: 0 312 419 26 01
GMAIL: info@fox.com.tr

Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com> 14 Kas (1 gün önce) ☆ ↶ ↷

Alıcı: ceyda ▾

Çok güzel olmuş Ceyda, tebrikler...
Bazı küçük düzeltmelerle yazını daha güzel hale getirmek istersen şunları yapabilirsin:
Yazıya bir hitap ile başlasan daha iyi olur.
Mesela şöyle:

Sevgili İzleyici Temsilcisi,

Bir de bazı yerlerde nokta ile "ve" birlikte kullanılmış.
Ancak bazı bölümleri güzelken bazı bölümlerinde olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar sergileniyor. Ve bu benim hoşuma gitmiyor.
"Reklamlar çok uzun sürüyor. Ve"
"Ve" bağlacının kullanıldığı yerde noktaya gerek yoktur.

"Reklamlar çok uzun sürüyor. Ve buda"
"bunada bir çözüm bulunmasını arz ederim..."
cümlelerinde "da" bağlaçlarının da ayrı yazılması gerekir.

Bir de "arz ederim" ifadesi çok resmi olmuş.
"rica ediyorum" desen daha içten olur diye düşünüyorum.

Bu düzeltmeleri yaparak e-postanı gönderebilirsin.
Aynı anda bir de bana gönderirsen memnun olurum.
İyi çalışmalar dilerim, bilinçli medya okuryazarına...

EK 14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri

Şiir Dünyası

4 Aralık 2014 Perşembe

Sen ve Ben

Usulca ilerlerken hayatımda ,
Birden sen çıktın karşıma ,
Kalbimin atışı değişti bir anda .
Aşık oldum dönüşü yok .

O güzel masum yüzün ,
Görmez senden başkasını gözüm ,
Seninleyken duygularım olmaz bir daha hüznün.
Aşık oldum dönüşü yok.

MERT [Redacted]

Gönderen Mert [Redacted] zaman: 06:37 Hiç yorum yok:

[Bunu Google'da ara](#)

Hakkımda

Mert [Redacted]

[Takip et](#)

Profilimin tamamını görüntüle

Blog Arşivi

[Blog Arşivi](#)

EK 14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri

Gönderen Mert: [REDACTED] zaman: 06:37 Hiç yorum yok:

[M](#)
[E](#)
[T](#)
[f](#)
[@](#)
[8+1](#)
 +1 Bunu Google'da anarın

CANIM KONYA'M
 Akşehir'den başladım ,
 Nasreddin Hoca'ma uğradım ,
 Ordan Akşehir Gölü'ne .
 Canım Konya'm , Canım Konya'm.

Akşehir'den Beyşehir'e ,
 Beyşehir Gölü önünde bir yemek ,
 Burası ne güzel bir memleket .
 Canım Konya'm , Canım Konya ' m .

Beyşehir'den Merkeze ,
 Mevlana Türbesi ,
 Meram'ın çay bahçesi ,
 Canım Konya ' m , Canım Konya ' m .

MERT [REDACTED]

Gönderen Mert: [REDACTED] zaman: 06:12 Hiç yorum yok:

EK 14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri

2 Aralık 2014 Salı

Hakkında

Berfin

Takip et 1

[Profilimin tamamını görüntüle](#)

ÖZLÜ SÖZLER

ÖZLÜ SÖZLER

- Ağzıyla kuş tutsa da sevedemediğim insanlar var benim! Bir de canıma okusa bile sevmekten vazgeçemediklerim.
- İnsanlar seninle konuşmayı bıraktığında, arkandan konuşmaya başlarlar.
- Bazen insanlar da ikiye ayrılır; Yanınızdakiler, aklınızdakiler.
- Hani derler ya ben sensiz yaşayamam diye. İşte ben onlardan değilim. Ben sensiz de yaşarım; Ama seninle bir başka yaşarım.
- Kalbi kırmaya tek bir söz yeter; ama kırılan kalbi tamir etmeye ne bir özür, ne de bir ömür yeter.
- Dostun üzüntüsüne acı duyabilirsin. Bu kolaydır; ama dostun başarısına sempati duyabilmek, sağlam bir karakter gerektirir.
- Hayat bazen insanları, birbirleri için ne kadar çok şey ifade ettiklerini anlaşılar diye ayırır.
- Bu hayatta farklı ol! Değiş, geliş, keşfet, yüksel! Sonunda tek ol!
- Sesini değil, sözünü yükseltmeli insan. Çünkü gökgünütüleri değil, yağmurlardır yaprakları yaşatan.
- Para ve insan arasındaki karşılıklı ilişki şöyledir: İnsan paranın sahtesini yapar, para da insanın.
- Toprak gibi olmalısın! Ezildikçe sertleşmelisin! Seni ezenler sana muhtaç kalmalı! Hayatı sende bulmalı.
- Pişman değilim yaşadıklarından, Öfkem belki de yaşamadıklarından.
- Ne kadar okursan oku, bilgine, yakışır şekilde davranmıyorsan cahilsin demektir.
- Bir insanın zekâsı verdiği cevaplardan değil; soracağı sorulardan anlaşılır.
- Kişiye göre davranacaksın, küçükle küçük olacaksın hatta; ama seviyesizin seviyesine inecek kadar düşmeyeceksin hayatta.
- Mutlu insanlar; her şeyin en iyisine sahip olanlar değil, sahip olduklarını kaybetmeyecek kadar çok sevenlerdir. Olmadığım kişi için sevilmeğe, olduğum kişi yüzünden nefret edilmeyi yeğlerim.

Kaynak: Özlü Sözler
<http://www.guzelsozlerin.com/ozlu-sozler.html>

Blog Arşivi

- ▼ 2014 (1)
- ▼ Aralık (1)
- [ÖZLÜ SÖZLER](#)

EK 14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri

Şiirler

3 ARALIK 2014 ÇARŞAMBA

KİTAP

O kitap dememeli
Bu kitap dememeli
Kitap okumazsan
Bilgisiz olursun

Bu kitap dersin
Şu kitap dersin
Kitap okumazsan
Bilgisiz olursun

Derslerini dinlersen
Düzenli çalışırsan
Bir de kitap okursan
İşte o zaman en iyi sen olursun

Ahmet Berke [Redacted]

Berke tarafından gönderildi @ 10:51 1 yorum

Hakkımda

Ad:
[Berke](#)

[Profilimin tamamını görüntüle](#)

Bağlantılar

- [Google News](#)
- [Edit-Me](#)
- [Edit-Me](#)

Önceki Kayıtlar

- [KİTAP O kitap dememeliBu kitap dememeliKitap okuma...](#)

Arşivler

- [Aralık 2014](#)

 1 Power Blogger

Kaydol:
Kayıtlar [\[Atom\]](#)

BLOGGER ÖĞRENCİ BÜLTENİ/Blog x

 Berke [Redacted] <[Redacted]@gmail.com>
Alıcı: bana

Sevgili Öğretmenim,
Ben Berke. Bu yeni gmail adresim.Açtığım blogu link olarak gönderiyorum.

<http://ahmetber.blogspot.com.tr/>

3 Ara (3 gün önce) ☆ ↶ ↷

 Hüseyin Sayın <huseyinsayin42@gmail.com>
Alıcı: Berke

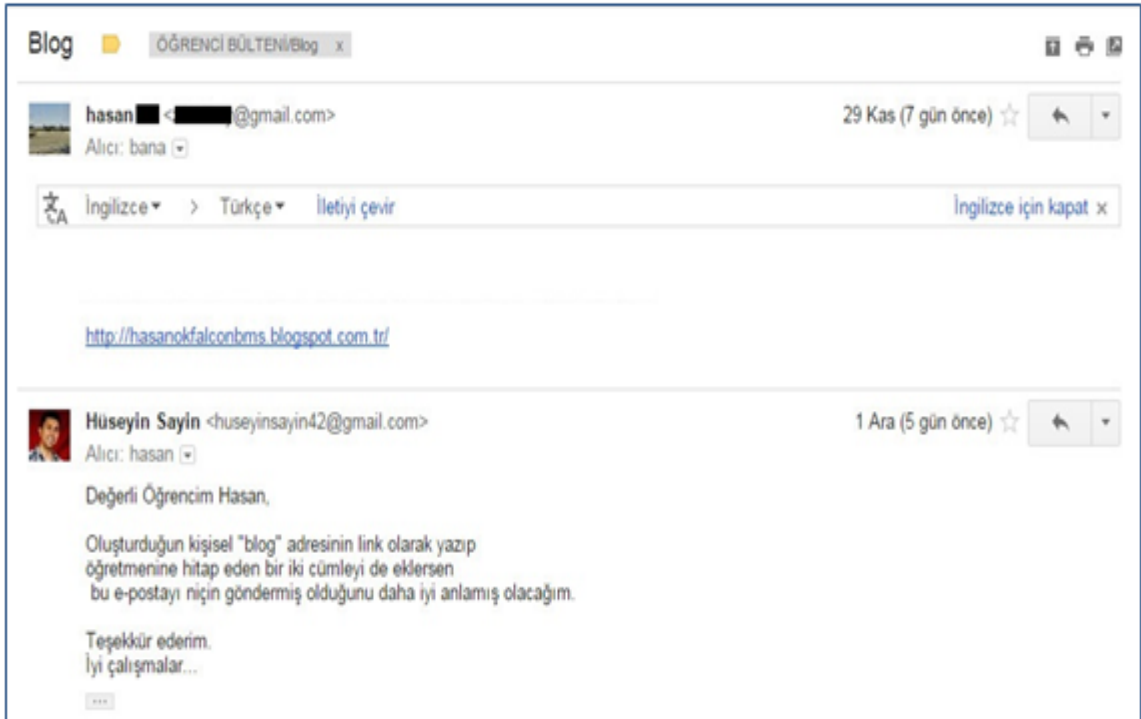
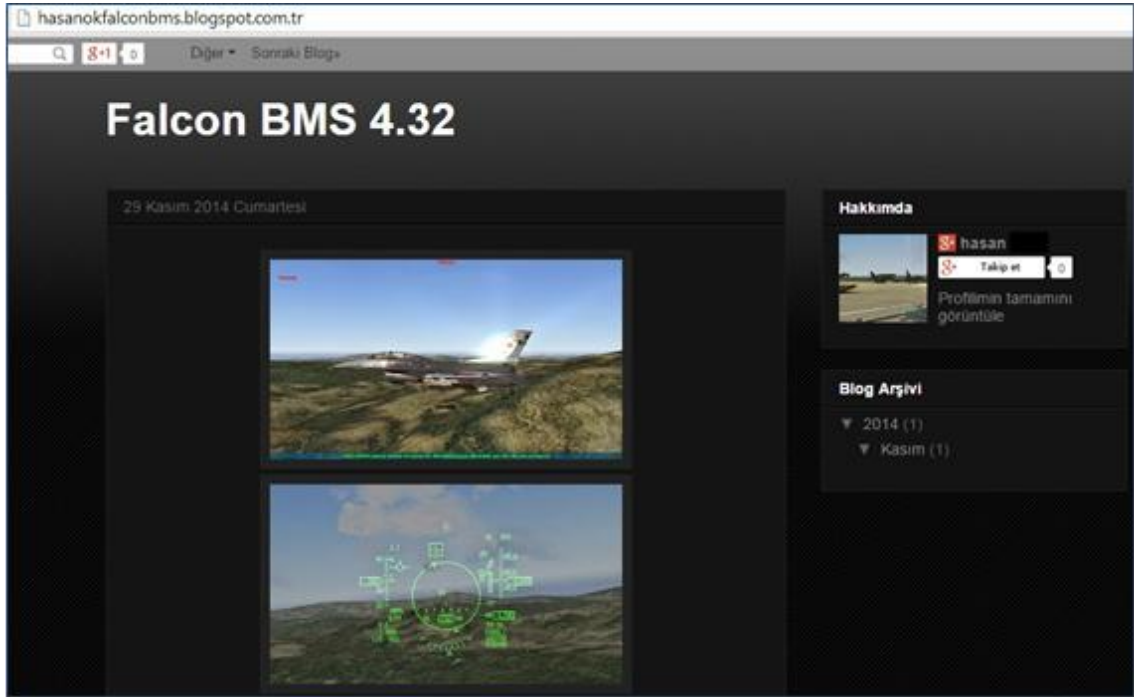
Sevgili Öğrencim Berke,
Bundan sonra Türkçe derslerinde yazdığın şiir veya hikaye gibi yazılarını yayımlayabileceğin kişisel bir internet siten var.

Güzel eserler yazman ve yayman dileklerle,
İyi çalışmalar...

3 Aralık 2014 20:57 tarihinde Berke [Redacted] <[Redacted]@gmail.com> yazdı:

3 Ara (3 gün önce) ☆ ↶ ↷

EK 14. Öğrenci Blog Sayfası Örnekleri

EK 15. Öğrenci Köşe Yazısı Örnekleri 2

6 HABER

Yeniğün

24 ARALIK 2014

KONYA'DAKİ YABANCI İŞLETMELER

21. yüzyılda Dünyadaki gelişmeler Türkiye ve Konya'ya da etkiler. Avrupa ülkelerinde açılan "kafeler, restoranlar ve aam" gibi alanlar bizim ülkemizde ve şehrimizde de hızla yayılmaya başlamıştır.

Konya'da Türkiye'nin pek çok şehrinde de olduğu gibi buna pek çok örnek var: "David People, Gloria Jeans Coffees, Mc Donald, Real Aam, Burger

Kings" vs. Bu markalar bir, kültürel ve sosyal anlamda çok fazla etkiler; bizim hayatımıza yeme içme kültürümüzü değiştirerek milli değerlerimizi unutturmaya başlamıştır. Gençlerimizin de bu değerlere bütüncül bir bakış varlığını olan kültür ve benliğimizi kaybetmeye doğru süratlenmektedir.

Günümüz gençleri, kendi marka ve işletmelerini sadece katabildikleri algarı nedeniyle zor duruma sokarak yerli eskiye tahmin edilemeye başlamıştır. Artık gençler Kahveci Ahmet Ertel'den değil de

"Starbucks"tan kahve içmektedirler. Bu etkilerin dilimizde olumsuz yönde etkilenmiş olup gençleri çekimlilik için yerli yatırımcıların bile yabancı isimler kullanmaya sevk etmektedir. Yani artık Berber Mehmet Bey, dikkanın ismini kalemde yazılan modern görünüme alışmış peşinlik için "Star Style" koyabilmektedir. Ya da "Gün-gün" gibi Türkiye, bir süreceği İngilizce "S" eki getiren "Gün-gün's Internet Cafe" gibi karniş ve meze satış obdeleri de işletmelerini isimlendirilmektedir.

Bu aşılık duygusu ve tirnik için

"modernlik algısı", kelime değercimizde hiçe sayarak İngilizce, Fransızca, İspanyolca gibi dillerden markalar oluşturuyor. Türk dili gibi köklü ve zengin bir dili göz ardı etmemize neden oluyor. Sonunda da kültürün zayıf, gelişmiş olmayan toplumla dillerden sözcüklerle konuşan bir genç kuşluğu oluşturuyor.

Burada birine çok büyük görevler düşmektedir. Bizim Türkiye'yi yaşatabilmek için Yeni marka ve ürünlerimizi kullanmamız gerekmektedir. Sadece kullanmakla kalmayıp Türkiye ismini ve markaları desteklememiz gerekmektedir. Alışverişimizde kanca kanca kendi ülkemizi göze almalı ismini markaları satın almada onları tercih ederek ödüllendirmiş oluruz. Tabii ki katelesini de dikkatte almalıyız.

Bizim Türkiye'yi destekleyen yerli markaları bile ülkemizde tutturabilmek için Türkiye markaları İthalat, dışa ve Türkiye'ye destek olmaları gerekir zorunda kalmaktadırlar. Türkiye'yi yaşatabilmek için Yeni marka ve ürünleri kullanmamız bu ünleri desteklemeye sahip çıkmamız demektir.

ALİ BULAÇ'IN YAZISI'NA SORULAR

Zaman Gazetesi yazarı Ali Bulaç, 22 Aralık 2014 "Fazalesi günü "AK Parti bir proje miydi?" başlıklı yazısında "AK Parti'nin bir ABD Projesi olduğunu, ABD tarafından desteklenip Kaddafi'yı öldürdüğü, AK Parti önderlikte engelsiz kaldığı, Fransız destek sağlandığını" yazmış. Bunun karşılığında ABD'nin AK Parti'den üç şey istediğini ifade etmiş: İsrail'in güvenliğini artırmak, önderlik görevleri kaldırarak, büyük Ortadoğu Projesi, yani sınırları değiştirmek.

Ali Bulaç, "AK Parti bir ABD projesi'dir" demeye çağırıyor, bir de bunları dışarın ve Fetullahi Gülen'in bir projesi'dir diye kendine düşüyor, soruyor. Bir de Sadık Özkök'ün dediği gibi "Uyanmaya Davam" adıyla ÖZGÜR MEDYA

14 Aralık'tan bu yana bir kesim Camiat ve ona paralel yayın yapan Medya, gazete ve televizyonlarda "Özgür Medya Susturulmuş" diye yayın yapıyorlar. Ağır ifadelerle "Yükü, Diktatör, Fitanın, Zalin" gibi şafaklar kullanarak Bağta Camiat başkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Ahmet Davutoğlu'nu, AK Parti hükümetine derinledikleri tiraketyorlar.

Kendi tirafatını sokaja ve meşurlarını dikerek, sloganları atarak, Kar'an ve Özgün okutarak kendileri için dua, karp karp için beddua ediyorlar.

Önemli Avrupa ve Amerika'ya sıkıştıyorlar. Avrupa ve Amerika basınında Öküzün aleyhinde yayın yapan referans gösterip, bu yayımlara bel bağlıyorlar. Üstüne doğru gelen bir Türkiye algısı meydana gelmeye çalışıyorlar.

Hi di Türkiye'de dağıtılmı olmasa, dikta rejimi olmasa bu halden bunları, nasıl yapacaklardı? Yapabilecekler miydi?

Hem öngör olmak gazetesinde ve medyaya suç işleme imtiyazı ve hakları sağlıyor mu?

"FAHRETTİN GAZETESİ" Yalçın Gazetesi Yazarı Dönmez'in Genel Yayın Yönetim'iyle yayın hayatına başlıyor. Gazetede Milli Gazete, Yeni Akl, Yeni Ayg, Yeni Şafak gibi, gazetelerden tiratık sızlar var. Konyalı'dan tiratık sızları bilinen bir isim, kemal Akemdir dellenmiş gözüküyor.

Gazete de ayrıca Türkiye'nin meşhurlarını, Hocası, Çöplüğü Ahmet Ertel'de de bir sahife ayırıyor. İlgili sorulara ilgili cevaplar veriyor.

Ben gazeteyi içerisine bakarak beğenirim.

İşgalatlı Türk milletinin ve İslam Dinimiz'in bük ve terabetliğine vesile olan işgalatı ismiyle müsalamna bir yayın politikası ider.

MUSA ARAT

AK Parti'de Başbakan Adayı olarak Musa Arat'ın ismi belli karmış. AK Parti Genel Merkez'ine götürülen dört isim arasında Musa Arat'ın ismi öne çıkıyor.

Şimdi Konyalı AK Partililer Meclisinin istese de istemesi de Musa Arat'ı Başbakan olarak sepecektir. Nasıl seçinse? Önce seç sonra seçli.

Hi di Musa Arat kimdir? Teşkilatta daha önceden hangi görevlerde bulunmuş? İgin etli mide değı miydi? Nası bir performans göstermiş?

Bunlar zannında görülecek.

Ben seçilmem adına Musa Arat'a şimdiden hayırlı olsun diyorum. Musa Arat, işgalatı Ahmet Sarıgül'ü anımsar.

Gelen gideni çoğu zaman aratıyor da.

Ali Bulaç, Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dünya Boyun Bükükler" gibi sözlerle "ama millet" gibi konuşmalarıyla, "Det Akl" gibi tesdiklatıyla, "oy Pansiyona" gibi haykaraşyla, ABD ve İsrail'e, öbürkü Batı'ya karşı nasil meydan okuduğunu iyi biliyor. Ama bu dik duruş ve diklenmişle bir şey yapamazcağına, ayıya vatalığı içinmiş gibi tesdiklatıyla de bürkü bir aygırlanmışlık duygusuyla ifade ediyor.

Peki ABD, Fetullah Gülen gibi bir din adamını Pensilvanya'da, bir Malikiye'de, yillarca neçin mesafiri ediyor, ABD, gılcılarını ıyrmasa, işgine gelmesie öyle mülakat bir zidi neçin mesafiri olamaz?

ARD, sahile Melki, safte Peygamber İslam'ın Ertensayılı'na neçin kuzak açıp NUR TV'den yayınla yapıyorsa, neçin bunlara göz yumuyor?

Eret, ABD için kendi gılcılarını öndenmiş. ABD için bir öküde denemeleri varmış, yokmuş, kıraklıkmış değılmiş önenü değılmiş. Müslimankar bilimleri değımiş, birbiri bilimleri değımiş, Müslimankarın kan akıyormuş, canı pıyormuş hiç önenü değılmiş. İşgine gelmedi mi yayını Hazretim de sepeyibeni, Recep Tayyip Erdoğan'ı sepeyibeniye çağlığı gibi.

Minik Dehalar'ın hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi'

Minik Dehalar'ın hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' kapsamında bu yıl 'Sessiz Çığlık' adlı albüm, sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı. Proje kapsamında sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı. Proje kapsamında sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı.

GÜNÜN SÖZÜ HASTANEDE YATAN DEĞİL, ECELE GELEN ÖLÜR. Alparslan

Uysal Yayınları'nın Sahibi Asım Uysal, yayıncılığı bir sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğünü belirtti

İstanbul Çarşıoğlu'nda Uysal Yayınları'nın Sahibi Asım Uysal, yayıncılığı bir sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğünü söyledi. Uysal, "Dünya, ortancılara, adanmış insanlara değil, yemektelen insanlara aittir. İnsanlar için kitap da bir sadaka-i cariye olabilir" dedi.

Asım Uysal, İstanbul'da Çarşıoğlu'nda bulunan Uysal Yayınları'nın Sahibi Asım Uysal, bir konuşmada yayıncılığın önemini vurguladı. Uysal, "Yayıncılık bir sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğümü belirtiyordum. Bu günlerde yayıncılık, sadece kitap satmak değil, insanlara hizmet etmektir. İnsanlar için kitap da bir sadaka-i cariye olabilir" dedi.

Çocuk ve aile sorunları, din ve ahlak konularında yayınlanan kitapların yanı sıra Uysal Yayınları'nın Sahibi Asım Uysal, "Kültür ve sanatın yaygınlaşması için yayıncılık önemlidir. Dünyaya hizmet eden yayıncıların sayısı azdır. Biz de bu alanda hizmet etmeye çalışıyoruz. Her yayıncılık sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğümü belirtiyordum. Bu günlerde yayıncılık, sadece kitap satmak değil, insanlara hizmet etmektir. İnsanlar için kitap da bir sadaka-i cariye olabilir" dedi.

Asım Uysal, finansman her ne kadar zor olsa da yayıncılığın önemini vurguladı. Uysal, "Yayıncılık bir sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğümü belirtiyordum. Bu günlerde yayıncılık, sadece kitap satmak değil, insanlara hizmet etmektir. İnsanlar için kitap da bir sadaka-i cariye olabilir" dedi.

Yayıncılık 2 binde aşkın kitapla yayıncılık bir sadaka-i cariye ve cihat olarak gördüğümü belirtiyordum. Bu günlerde yayıncılık, sadece kitap satmak değil, insanlara hizmet etmektir. İnsanlar için kitap da bir sadaka-i cariye olabilir" dedi.

Minik Dehalar'dan hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi'

Minik Dehalar'ın hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' kapsamında bu yıl 'Sessiz Çığlık' adlı albüm, sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı. Proje kapsamında sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı.

Minik Dehalar'ın hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' kapsamında bu yıl 'Sessiz Çığlık' adlı albüm, sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı. Proje kapsamında sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı.

Minik Dehalar'ın hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' kapsamında bu yıl 'Sessiz Çığlık' adlı albüm, sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı. Proje kapsamında sokak hayvanlarına yönelik bir farkındalık kampanyası olarak Konya'da hayvanlar için 'Sessiz Çığlık Projesi' başlatıldı.

GÜNÜN SÖZÜ HASTANEDE YATAN DEĞİL, ECELE GELEN ÖLÜR. Alparslan

EK 15. Öğrenci Köşe Yazısı Örnekleri 4

12 HABER

Yeni Gün

22 OCAK 2015

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Resmî Karşılama Törenlerindeki Yeni Objeler

Yeni Türkiye'nin ismi, siyasi ve kültürel hayatın değişiminde büyük rol oynamıştır. Bu yeni Türkiye'nin yapılandırılması için yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Resmî Karşılama Törenleri'ndeki yeni objeler, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

MUSTAFA ERAVCI

günümüzün en önemli yapılarıdır. Bu yapıların tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

Özellikle ve resmi törenlerdeki bilgi bakanının çağın Önemli birisi Türk devletine dir bu konularla ilgili olarak, Muvazir ve diğer sosyal alanlarda yapılan çalışmaların bir sonucu olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı. Bu objelerin tasarımı, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne yeni bir yüz kazandı.

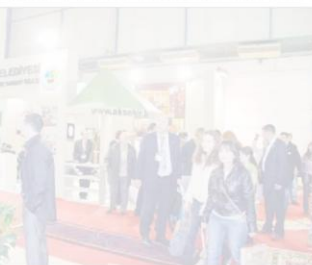
KİTAP GÜNLERİ...

28 Kasım - 7 Aralık 2014 tarihleri arasında yapılan kitap günü etkinliği Konya Şehir Meclisinde yapıldı. Öncelikle şairi söyleyenler bu araya geçişim aldılar ve konuşmalarını yaptılar.

Yazarlara için 5 saatlik birer, bu günün Türkiye öğretmenleri Hüsniye Sayın fark etti. Meğserim benim yazma bozumu varmış. Sonra çabalar yapmaya başladım. Hatta yazdığım bir hikayeyi okuduk. Okulda da müdür yardımcısı olan Kerem yazıyor. Duran Çeltikler bileğüstünden, beğendi. Konya Kitap Günleri, bir yıldır üzeri kullanan bu yazarların yeniden okudukları. Busene, bir filmde seslendirerek bir kitap yazmaya başladım. Şu ana kadar beş kitabım bu harikam Türkiye öğretmenleri "Kitabın günün olsun" Onlarınla görüşüp tanışmaya çalışıyorum. Beşlerse unuttum bunun gibi kitap günlerinde sağlanır. Sevgilerimle...

Akşehir'in kültür ve turizmi, EMITT Fuar'ında tanıtılacak

Bu yıl 10'unu aşan düzenlenmiş olan Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarına, Akşehir Belediyesi de Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası ile ortak şekilde katılmaya hazır. 22-25 Ocak 2015 tarihleri arasında İstanbul TUYAP Boğaziçi Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenecek olan EMITT Fuarı'nda Akşehir standında Akşehir'in turizm ve sanayi olanaklarını tanıtmaya çalışacak. Akşehir'in turizm ve sanayi olanaklarını tanıtmaya çalışacak. Akşehir'in turizm ve sanayi olanaklarını tanıtmaya çalışacak.

Yapılacak Akşehir Belediye Başkanı Sahil Akkaya yaptığı açıklamada, "Bu yıl Belediyemiz de Turizm ve Sanayi Odası ortaklığıyla açacağı bir standla Akşehir'in turizm, kültür ve yerel ürünlerini tanıtmaya çalışacak. Akşehir'in turizm ve sanayi olanaklarını tanıtmaya çalışacak. Akşehir'in turizm ve sanayi olanaklarını tanıtmaya çalışacak."

HABER MERKEZİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Halil Etmeyez, "Kayıtlı sigortalı sayısı 2002'de 12 milyon iken, bugün 20 milyona yaklaşmış durumda. Prim gelirlerimiz arttı" dedi

'Prim gelirleri arttı'

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yardımcısı Halil Etmeyez, kayıt dışı çalışan sayısının geçen yılın sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti.

2014 yılında toplamda 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti.

2014 yılında toplamda 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti. Etmeyez, Konya Serbest Mübahare ve M. Akın Özalp ile birlikte, 2014 yılı sonuna kadar prim gelirlerinin 2014 yılı sonuna kadar 12,5 milyar lirasına ulaştığını belirtti.

Firari zanlı yakayı ele verdi

Rüğe Akk, Gözetimden kaçtığı zanlıyı ele verdi. Zanlıyı ele alan polisler, zanlıyı ele aldılar. Zanlıyı ele alan polisler, zanlıyı ele aldılar. Zanlıyı ele alan polisler, zanlıyı ele aldılar. Zanlıyı ele alan polisler, zanlıyı ele aldılar.

Madenci ailelerine yardım

Karadüz'de Ermenek ilçesinde meydana gelen maden kazasında yaralanan ve ailesine yardım edenler. Madenci ailelerine yardım edenler. Madenci ailelerine yardım edenler. Madenci ailelerine yardım edenler.

EK 15. Öğrenci Köşe Yazısı Örnekleri 6

İLAN/HABER

KONYA
YeniGün

9 ŞUBAT 2015 9

Eski Zamanlara Özlem

Sürekli bir günün bir hafta ve ayların altında yaşamaktayız. Biz öğrenciler için de böyledir ve öğrencilerimiz bu anlamda. Geçen gün bu soğuk kış günlerinde bir rindim sordum dedim: "Eskiden evler nasıl? diye... Bunu gördükten insanın içini sıcak hisler vardı. Bu büyük benliğim pek hoşuma gitti tabii ki de yaşamaktaydım. Eskiden evler çok kalın, sıcak kâğıt içinde bir sirtini insanı saklamış. Sobada o erdiksiz kışın kokusu yayılmış bir yandan da çaylar, meyveler, kuruyemişler gelmiş. Tatlı sohbetler, çocukların o şen kâğıtları... Bütün bunlar sıcak sevgi muhabbet dolu bir evde yaşamayı isterdim. Akşamın hep bir anında içinde sevgi güven başkaldırı zaranlıktı...

Şimdi evlerde kalınlar var. Sobada keşane kaynar yaşamıyoruz. Ne diye her aşımın o dokup taşacak kadar misafir ne de o kadar sıcak bir ortam... Miye ve kuruyemiş var olsa da ne zeki var, paylaşmanın beisi yoksa... Bütün artık evim ne kadar kâğıt modern olsa içi deymiş neşeyim deşirdiyiz. Habluku işi eskiden olan alının ne kadar bahirine bağlı oluyordu. Bence bundan daha mühim bir şey olmaz!

Bu sıcak sohbetleri okuyan bir husus daha var: elektronik aletler. Çajın olması olmaz. Bizlere de bundan faydalanıyor aların hep birlikte olmaları... Akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar, televizyonlar ve diğer elektronik aletler öldürdü o güzelim kâğıtları dolu sohbetleri. Artık insanlar sohbet etmek isteseler dahi onları elektronik aletlerden yapıyorlar. Sohbet sanal ama yalnız böyleler yapar...

Ben eski evlere, eski zamanlara özlem duyuyorum ama büyük bir ihtimalle eski günleri yaşamayacağım. Eski evler, eski zamanlar gelip geçerse bile onları ayardırmam hep bir anda olmasını istemem. Umarım öyle olur...

Alisi okurlara tavsiyem habiretinizi kaymetni bilin. Akle bu toplumun en sağlam ve huzurlu yapısıdır. Sağlıklıdır...

M. Davut Özcan'ın 11. Madde Yolları 4

Olağan Kongresinde, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi
'de 'Poçanoğlu' dönemi

Ünvan başkanı AK Parti Kadın Kolları Genel Başkanı Yardımcısı Çiğdem Çelikkaya, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

YASAKLAR AK PARTİ İLE SONLANDI

Kongrede konuşan ve başarılarını paylaşan AK Parti İstanbul İl Başkanlığı Başkanı Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, konuşurken AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Kongrede konuşan ve başarılarını paylaşan AK Parti İstanbul İl Başkanlığı Başkanı Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, konuşurken AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Konuşan Kibar Marcan'ın da başkanlığına AK Parti Konya 4. Olağan Kongresi ile, seçime tek aday olarak giren Ayşe Lütfiye Poçanoğlu, başkan seçildi.

Şirketimiz bünyesinde KİMYAGER olarak görevlendirilmek üzere
-Üniversitelerim Kimya/Kimya Mühendisliği bölümlerinden mezun
-Kimya sektöründe terchen (temizlik ürünleri imalatı) tecrübeli
-Erkek adaylar için askerlikle ilişkisi bulunmayan
BAY VEYA BAYAN KİMYAGER ALINACAKTIR.

Müradlar Şahsen Yapılacaktır.

3. Organize Sanayi Bölgesi T. Zeynepi İn. Çd. B. Sk. No:28
Tel : 332 239 11 02

KONYA MERKEZDE FAALİYET GÖSTEREN FABRİKAMIZDA İSTİHDAM EDİLMEK ÜZERE
• Elektrik ve Argon kaynağı yapabilen kaynak ustaları,
• Sıhhi Tesisat elemanı,
• Alanında tecrübeli olması
• 20-35 yaş arası
• Erkek adayların ise askerliğini yapmış olması gerekmektedir.
• Müradlar şahsen yapılacaktır.

BÜYÜKLERİN ADAYLARININ AŞAĞIDAKİ BELİRTİLEN ADRESİBİZE MÜRACAT ETMELİDİR. GEREKMEKTEDİR.
ENKA SİT VE GIDA MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
Adana Çarşı Yaka Sokak No:43300 KONYA

TAKIM ARKADAŞLARI ARIYORUZ
KONYA
BÜYÜKLERİN AŞAĞIDAKİ BELİRTİLEN ADRESİBİZE MÜRACAT ETMELİDİR. GEREKMEKTEDİR.
ENKA SİT VE GIDA MAMÜLLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
Adana Çarşı Yaka Sokak No:43300 KONYA

Firmamız bünyesinde çalışılmak üzere
ARGON TİG KAYNAKÇILARI, GAZ ALTI KAYNAKÇILARI, YETİŞTİRİLMEK ÜZERE ELEMANLAR ALINACAKTIR
MÜRACATLAR ŞAHSEN YAPILACAKTIR
GSM: 0555 804 03 76
Tel: 345 07 28 | www.marangozlar.com.tr

ULUMLAR DEKARASYON
Marangoz İşinden anlayan
Vasıflı - Vasıfsız eleman alınacaktır
Müradların şahsen yapılacaktır.
Adres: Hacı Yusuf Mescit Mh. Yeni Marangozlar San. Sit. Uzun Hisar Sk. No:11 Kuratay/KONYA

BURS KAMPANYASI
BI DÜNYA ÖĞRENCİ KONYA'DA BİZ BİR MİLLETİZ
MİSAFİR ÖĞRENCİLERE YABANCI KALMAYIN
Üniversite eğitimi için öğrencilerin 10 farklı ülkeden Kurum ve kuruluşlarımızın öğrencilerine eğitimlerini devam ettirebilmeleri için burs verilmektedir.

EK 15. Öğrenci Köşe Yazısı Örnekleri 8

İLAN

YENİA
YeniGün

4 MART 2015 13

Karaca, ziyaretlerinde hız kesmiyor

Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor. Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor. Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor.

Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor. Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor. Karaca'nın son iki hafta ve bu hafta Dr. İsmet Karaca'nın ziyaretleri hız kesmiyor.

Kaleli, KTO'ya veda etti

Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti.

Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti.

Konya BÜSAN Organize Sanayi Bölgesinde bulunan fabrikamıza aşağıdaki açık pozisyonlar için elemanlar aranmaktadır

Proje Tasarım Departmanında görevlendirilmek üzere; Yükseköğretim mezunu, iyi seviyede Auto Cad programı kullanan bay eleman.

Pasta Reyonu Montaj Hattı için, tercihen bu işte tecrübesi bulunan, bay eleman.

Demirhane Departmanı için, tercihen bu işte tecrübesi bulunan, bay eleman.

ELEMANLAR ARANMAKTADIR

Müracaatların fabrikamıza 17.03.2015 tarihine kadar şahsen yapılması gerekmektedir

Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti.

ÜSKÜDAR KTO MECLİSİNE VEDA ETTİ
Meclis toplantısında konuşan Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti. Kaleli, KTO'ya veda etti.

KAR, TATİL VE BEREKET

MISAFIR KALEM

İZEM KAR

Kış günleri nemli ve herzen herkesin hoşuna gider. Büyük günlerde otup sıcak çay içmeyi, kestane yemeyi, samani solubilmek olmayı herzen herzenim işimdir!?

Her o kas ağrıyan kestane yemek ne kadar eğlenceli olur. Ama bazı günler vante ki insanın zor durumları bekar Süz de görmeye sınırları belli, budumun yolda dileyen insanlar.

Bazı günlerde de okullar hava şartlarından dolayı tatil olabilir. Mesela Konya'da 5-6 Ocak 2015 tarihlerinde olduğu gibi kar yağışı nedeniyle tatil doğmuştu.

Çocukları okullarda sınıflarda diğer hatırlaya etmişim. Bu durumlardan dolayı bazı öğretmenler zorlukları hissediyorlar. Tatil günlerinde çocukları okullarda bırakarak evlerine gönderiyorlar. Çocukları okullarda bırakarak evlerine gönderiyorlar.

Şimdi de biraz iyi yönde bakalım karın. Mesela öğretmenlerin birisi çocuklarını okullarda bırakarak evlerine gönderiyor. Çocukları okullarda bırakarak evlerine gönderiyor.

Kar yağışını iyi yönde sadece tatil günlerinde mi düşünür? Üstelik ki her yıl Gelim karın asıl faydaları. Yoğun kar yağışı her yılın her yerinde %60 oranında dolmasını sağlar. Toprak suya doydu. Yazın susuzluk siketisi çekmeyeceğiz anlamına geliyor bu durum. Berekettir. Tatilde okulların baharında baskınlı kışın her yerinde suyunun olduğu demektir bu bolluk. Tabii ki okullarınca da yansınacak.

Şimdi de okullar da her zaman da sınıflarına her günün eğitim öğretim devam etmekte ve kış günleri sadece okullarınca...

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

I. BÖLÜM

- Seferberlik başladı! Seferberlik ...

Ali : Aaah bu ses o (patlama)

Anne: Alii , Aliii.

Ali : Anne sakın top atısına başladılar. (Top atışı biter)

Ali : Jetti bu milletin sizden cektigi... Ben gidiyorum

Anne: Oglum nereye gidiyorsun (kapı çarpılır)

Ali gitme Aliii...

II. BÖLÜM

Ali : Kardeş askere nereden kayıt oluyoruz?

- : Gel kardeş (iş çeken) gel

Kayıt : Askere mi?

Ali : Evet

Kayıt : Yaş kaç?

Ali : 15 (15'liker türküsü)

Kayıt : Gençmissin abla (iş çekerek)

Ali : Vatanın gençlikle lafı olurmu his?

Kayıt : Kimlerdensin

Ali : Korkusuz oğullarımdan Ali

Kayıt : Tamam Ali eşyalarını al gel.

Ali : Ben doğuştan hazırım.

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

— 3. Bölüm —

Anne: Komşum Alimi gördün mü?
 İrem: Askere gitti yoksa... (Anne beklemeden koşar)
 Anne: Alimi gördün mü?
 Komşu: Askere gitti bacım.
 Anne: Alim Alimi gördün mü?
 Rümeysa: Askere gitti.
 Anne: Aynı soruyu sorar.
 Batuhan: Şehit olmaya gidiyorum dedi bana.
 Anne: (Ağlayarak) İnşallah, insallah.

— 4. Bölüm —

Ali: Kardeş biz neden sıradayız?
 Rıza: Bilmem ki
 Ali: Adın ne?
 Rıza: Benim adım Rıza, bu arkadaşlarda (Muammer) Mehmet ve Yusuf
 Mehmet: Ali biz Yuşta kardeşiz. Bizim babamız savaşta ölü.
 Ali: Basın sağ olsun
 Mehmet: Sağ ol Peki senin baban...
 Ali: Benim babamda savaşta ölü Mehmet: Basın sağ olsun
 Ali: Dastlar sağ olsun
 Kamüter girer (Rahat! Merhaba asker!) ~~Askere: Sağ ol~~

(2)

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

Askerler: Saol

Komutan : Nasılsınız?

Askerler : Sağal

Komutan : (Biraz sağdan sola yürür) Asker adın ne?
Mert birine benziyorsun (Elini askerin -
omzuna koyar)

Ali : Adım Ali Komutanım

— 5. BÖLÜM —

Ali : Heleşükür bir savaşa gidiyoruz Rıza

Rıza : Vallahi Ali bende sabırsızlanıyordum zaten

Ali : Bende Rıza bende Mehmet Sen?

Mehmet: Bende sabırsızlanıyordum Ali

Rıza : Ali kardeş biz ne zaman mektup yazacağız.

Ali : Bilmemki Rıza

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

— 6. BÖLÜM —

Canım Anam,

Bitiyorum burayı senden habersiz geldiğim için bana biraz kızgınım ama üzülme, çünkü ölmez seçilürsem sana ölürsem Alah'a kavuşacağım.

Hem burada herkes şehit olmak için çan atıyor anam, tabiki ben de.

Burada çok iyi silah arkadaşlarım var.

Yusuf ve Mehmet'in babalarında aynı benim babam gibi savaşta ölmüş. O yüzden onlara bir yakınlık hissettim. Sen beni hissetmek etme.

Anam mektubumu bitirmem lazım çünkü....

(Mektupta konu kelesi olur ve Rıza Alinin yanına gelir)

Rıza: Ali Ali kardeş iyisin Ali

Ali: (Acı içinde olduğunu belli etmeden gülümseyerek)

Rıza kardeş ben, ben artık gidiyorum. Kardeş sen bu mektubun işine resmimi koy konu kelesini de silme.

(4)

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

Liza: Aliiii

(Canakkale Rükusu)

— 7. BÖLÜM —

(Mektup ve Alinin ölüm haberi üzerine 2 asker seçilmiştir)

Anne: Hayırdır evlat neden geldiniz?

Asker(1): Korkusuz oğullarından Alinin amesi semisin
Tejze

Anne: Evet ne oldu Aline

Asker(2): Mektubu var.

Anne: (Mektubu alırken konu leksini görün ama yine de okur) Ali, yoksa Alim öldüm... (bayılır)

Asker 1: Kaş Kerim kaş su getir!

Asker 2: Tamam Mahmut abi getiriyorum
(Yüzüne su çalortlar ve uyandır)

Tejze Ali ağlamasını demisti kırma onu.

Anne: Tamam eğer tamam (hüzünlü bir şekilde)

(5)

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 1

— 8. BÖLÜM —

(Tüm komsular sırayla :)

Komsular: Başın sağolsun

Anne: Sağolun dostlar

Anne: (Alinin resmi elinde) Ah Alim Ah...

Bir yandan sevinyorum, Ama bir yandanda
işim kan oğlıyor. Sen şu an cennette
beni izliyorsun, ben ise senin yokluğunla
yanıyorum.

Anne: (Acı içinde) Kalbim, Ali asıl sen
şimdi üzülme. Ben senin yanına geliyorum.

Aliiiiii: (Ses gittikçe azalır)

Ahmet Berke

⑥

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 2

6. Etkinlik: Aşağıdaki şiiri okuyunuz. Bu şiirin ana duygusunu zenginleştirerek bir şiir oluşturunuz.

ŞEHİD MEHMET'İN GERÇEK ÖYKÜSÜ

Şuracıkta, ağacın altında yatan, Çavuş Me
Dost sayardın düşmanı bile, doluydu kalbin me
Yakarırdın durmadan, "Ya Rab! Şehitliği bana ne

Gün doğarken bir sabah, dağlar arasından doğuyay
Koşarken güle oynaya, bir anda oldu toprağın
Mutluluğunu yansıtan, gözlerindeki o tatlı
Bir anı kaldı, bu sakin hem de sessiz Tanrı'ya

Bir mezarlık bulundu, savaş sonrasında, deniz
Künyesi asılmış, baş ucunda tahtadan bir me
Hem ağladı hem anlattı öyküyü, bölük an
Geride kalan yalnız şehit anası ve bir de ge

Sabahattin A

.....
Dinmek Kala

Sabahattin'in en sevdiği, siyahı hüsnüleri, şairliği
Harisin gözü yıllardır, Eflatun, Mehmeti klanı
Sabırsızlıkla bekliyorlardı, kimileri nisan, kimileri
Eylül, kimileri sevgiyle, kimileri yarınlar
Lepelomun mezarından, şehitlerin, Hakan
Nehar basitçe, mezarın, gözleri
Meyhanesi, halim, gözü, şair
"Şairim"
Ben şairim, Mehmet, diğer mezarlık
Ben şairim, nisan, diğer mezarlık
Şairim, bakıyorum göze, şairim ve şair

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 3

KANLI MEKTUP

Kurtuluş Savaşıydı. Kan, vahşet, göcek ağlamaları etrafı bir duman gibi sarmıştı. Herkes savaşa gitmek istiyordu. Göcek gölük, kadın, erkek duramıyorlardı. Her bomba, her silah sesi geldiğinde ıslak ciz ediyordu. Melike Melike'inde ıslak ciz ediyordu. Büyük abisinin ölüm haberi daha bir hafta önce gelmişti. Şimdiye kadar küçük abisi gidiyordu. Annesinin ıslak ne kadar kan ağlasada bir yönde duruyordu.

Bir bomba sesiyle daha irkilmisti Gelibolu. Tutamamıştı yine göz yaşlarını Gelibolu. Yıkık döktük hüznü dolu küçük mahallede şu sıralarda hayırlı hiç haber getirmeyen postacı geçiyordu. Herkes sokağa dökmüştü. Sırasıyla senki her ana, her kordesi her yar, her göcek ağlayarak yere kapanıyordu. Bu manzara hem ıslak hüznü hemde kin dolduruyordu. Hiç kimse dayanmıyordu bu vahşete. Her geçen gün binlerce asker yine şehit oluyordu. O şehitler bu vatan için bizler için canını feda ederken yerinden kırılamamak bana çok ağır geliyordu. Bu vatan hepimizin vatanıydı. Ve öleceksem bugün oda bu vatan için olmalıydı.

Anasının yanına gidip - A benim güzel anam dayanmıyor yüreğim bu vahşete! İzin ver de bende gideyim ağabeyimle - dedim.

Annem - A benim dedi kızım ben büyük abinin acısı, küçük abinin korkusu ile yamp tutuşurken bir de sen başlamayasın.

EK 16. Öğrenci Senaryosu Örnekleri 4

~~Senaryo~~
Senaryo

Bir hafta kalmıştı, abimin askere gitmesine çok heyecanlıydı, ama annem ise çok üzgünlüydü. Ama abimin sol kolu yoktu abim ise solaktı. Ve işte abim gitti. Abim askere gitmişti onbasi sen böyle geleceğin diyordu. Abim ise olmasa ben vatanım için gitmem gerekiyor hayır dedi. Abim ben silah tutarım a olmasa size yardım taşıyam dedi. onbasi tamam a zaman bize ilaç yemek taşı abim hemen olur dedi. Savaşçıktı, bütün askerler cepheye gidiyordu. Abim ilk ne yapacağını bilmiyordu yardım etmem lazım diye tek koluna ilk yardım çantası takarak koşmaya başladı. Koşarken karsıdan bir mermi geliyor ve vuruluyor. Askerler gel sana yardım edelim diyor. Abim ise hayır benden daha kötülerini var hem ben yardımcıyım onları asker onlara yardım edin diyor askerler sesip kalıyor. Hem bırakın ben şehid olmak istiyorum. dedi. Vurulduğu halde askerlere yardım taşımayı devam etti sonra koşarak düşmanlar daha çok saldırıp bizi yemeye çalışıyordu. Abim kılıcı olmak için elinden geleni yapıyordu. 1 kursun daha geldi abim yapmalıydı dedi ve koşmaya devam etti. 1 kursun daha geldi abim oracileta öldü. ve savaş bitmişti yenmiştik asker şehitleri taşıırken bir bakan 3 kursunla yaralı bir adam elinde ilaçlar var. Komutan diyor böyle askerleri öldükten sonra vatanın sırtına yere gelmez diyer ve gömüyorlar son.

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 1 (Afiş)

Haydi Öğrencileri !
Sloganını bul!

Konu: *Okumanın Önemi*

Yarışmanın Süresi: 19-28 Kasım 2014

Slogan nedir?

1. Bir düşünceyi kolay hatırlanıp tekrarlanabilir bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı söz,
 2. Kimlik, topluluk, örgüt, kurum veya kuruluşun amaç ve araçlarını özlü bir biçimde tanımlayan deyiş veya söz (Kaynak: www.tdk.gov.tr)

Yarışmaya nasıl katılırım?

Okulumuzun girişinde görevli olan nöbetçi öğrenciden bir katılım formu al!
 Katılım formuna adın-soyadın, sınıfın ve numaran ile birlikte bulduğun sloganı yaz ve okulumuzun girişindeki yarışma sandığına at! Sürpriz hediyelerden birini kazanma şansını yakala!

Not: Bir öğrenci yarışmaya sadece bir kez katılabilir.

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 2 (Ön Eleme Sonuçları)

OKULUMUZDA YAPILAN
SLOGAN YARIŞMASINDA ÖN ELEMEDEDEN
GEÇEN SLOGANLAR

1. Keşke annem daha çok kitap okusaydı...
2. Kitap okurum teker teker, benim okulum çok teker.
3. İnsanlar bilmiyorsa öğrensün, okusun yazarların sözü.
4. Sümeğöz okuyor...
5. Bir kitap içinde bin hayat ...
6. Kitaplar okudukça yazar...
7. Kitap hayat koçudur...
8. Oku ki , nesiller okusun...
9. Okuyan bilir , okumayan ne bilir?
10. Okudugun yerden dünyayı dolas!

Y. Sayın

Hosaym SAYIN

Mustafa Tacedap

Emine Köser

Not: Yukarıdaki seçilen 10 slogan okul sloganının belirlenmesi için öğretmenlerin oyuyla sunulacaktır.

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 3 (Öğretmen Oylaması Sonuç Tutanağı)

Demokratik Okul Kültürü Projesi Kapsamında,
Okulumuzda Düzenlenen "Okumanın Önemi"
KONULU SLOGAN YARIŞMASI SONUÇLARI

1. Seçilen Slogan (23 oyla)

Bir Kitap İçinde Bin Hayat Vardır.
6/E Öykü YILBİZ

2. Seçilen Slogan (14 oyla)

İnsan Bilmiyorsa Özü ; Okusun, Yazarların Sözü
7/B Aybüke UYSAL

3. Seçilen Slogan (10 oyla)

Oku ki Nesiller Okusun.

4/B Ahsen Nur ABBASOĞLU

4. Seçilen Slogan (8 oyla)

Okuyan Bilir, Okumayan Ne Bilir?

4/E Vedat ÖLMEZ

Emine KOŞEN

Hüseyin SAĞIN

Mustafa GÜCEBAĞ

İrting SARICA
Okul Müdürü
Liyandır

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 4 (Öğretmen Oylaması Sonuç Tutanağı)

DEMOKRATİK OKUL KÜLTÜRÜ PROJESİ KAPSAMINDA OKULUMUZDA DÜZENLENEN "OKUMANIN ÖNEMİ" KONULU SLOGAN YARIŞMASINDA ÖN ELEME DEN GEÇEN SLOGANLARIN OYLANMASI SONUÇLARI													
SLOGANLAR	ALDIĞI OY										TOPLAM		
1. Kitap okurum teker teker, benim okulum çok şeker.	x	x	x	x	x							5	
2. Keşke annem daha çok kitap okusaydı!	x	x	x	x	x							5	
3. Kitaplar okundukça yaşar...	x	x	x	x	x							6	
4. Kitap, hayat koçudur.	x	x	x	x	x							6	
5. Bir kitap içinde bin hayat vardır.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23
6. İnsan bilmiyorsa özünü, okusun yazarların sözünü.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	14
7. Sürmegöz Okuyor!	x	x	x	x	x								5
8. Oku ki nesiller okusun...	x	x	x	x	x	x	x	x					10
9. Okuyan bilir, okumayan ne bilir?	x	x	x	x	x	x							8
10. Oturduğun yerden dünyayı dolaş!	x												1
SLOGANLAR	ALDIĞI OY										TOPLAM		
1. Kitap okurum teker teker, benim okulum çok şeker.													83
2. Keşke annem daha çok kitap okusaydı!													
3. Kitaplar okundukça yaşar...													
4. Kitap, hayat koçudur.													
5. Bir kitap içinde bin hayat vardır.													
6. İnsan bilmiyorsa özünü, okusun yazarların sözünü.													
7. Sürmegöz Okuyor!													
8. Oku ki nesiller okusun...													
9. Okuyan bilir, okumayan ne bilir?													
10. Oturduğun yerden dünyayı dolaş!													

H. Bayram
Emine Köser
Mustafa Kücedağ
Erdoğan SARICA
Okul Müdürü

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 5 (Fotoğraflar)

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 5 (Fotoğraflar)

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 5 (Fotoğraflar)

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Zehra Ceren Beşginler</p> <p>Sınıfım- Numaram: 6/İ 906</p> <p>Bulduğum Slogan: Okumak hayattır, in- sani okudugunu anlamaktır.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Feyza Ceren Çirgıs</p> <p>Sınıfım- Numaram: 4/E</p> <p>Bulduğum Slogan: Her okumanın sonucu hedefe ulaşabilirdir.</p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Rahim Eren Gürdal</p> <p>Sınıfım- Numaram: 5/Ü 1477</p> <p>Bulduğum Slogan: Terk edilmeyen tek dost kitaptır.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Yusuf Gökbaş</p> <p>Sınıfım- Numaram: 5/İH 1545</p> <p>Bulduğum Slogan: Oku seçeceğin kendin 24</p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Barış Bağcı</p> <p>Sınıfım- Numaram: 7/İE 1356</p> <p>Bulduğum Slogan: Elma kuru değil kitap kuru ol.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Tuğrul Mehmet FESLİ</p> <p>Sınıfım- Numaram: 7-E 346</p> <p>Bulduğum Slogan: "İnsan Tanınmak, Kitap Okunmak İster."</p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: ÖGÜZHAN DİKEN</p> <p>Sınıfım- Numaram: 6/D 997</p> <p>Bulduğum Slogan: Okumak bir Deva Anlatmak bir Şifadır.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Simay Saygıoğlu</p> <p>Sınıfım- Numaram: 6-F 495</p> <p>Bulduğum Slogan: İşbir okur her zaman Okur</p>

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Sena YILDIRIM</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>61A 1013</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Kendini Yasattığın gibi Kitaplarında okuyarak yasot</i></p>	<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Rafet TEKELİOĞLU</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>61G 1111</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Her derdin çaresi okumak.</i></p>
<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Melih Yıldız</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>4-D 885</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Okuyan insan fenalığa vakit bulamaz.</i></p>	<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Sude Turgut</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>51B - 941</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Kitap bir lambadır, Okudukça insanı aydınlatır.</i></p>
<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Sudenas Mirza</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>81B 690</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Oku dostum ö Bu bir ilimdir, Yaşamın zorluklarını öğretir...</i></p>	<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Musa Eren Öaten</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>5-K 1429</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Okuyan insan fenalığa vakit bulamaz</i></p>

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *Nurvana Kocakılıç*

Sınıfım- Numaram: *6-B 353*

Bulduğum Slogan: *Kitaplar okunur,
boş zaman unutulur.*

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *Murat Bekar*

Sınıfım- Numaram: *6/C -473*

Bulduğum Slogan: *Kitaplar bizi anlatacaktır
enlattıkça fark yaratacaktır.*

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *İbrahim Ünveren*

Sınıfım- Numaram: *6-C 472*

Bulduğum Slogan: *Agac bize meyvesini
kitap ise bilgisini verir*

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *Berke Yalın*

Sınıfım- Numaram: *7-D/191*

Bulduğum Slogan: *Okunmayan bir kitap,
yaşanmayan bir hayat.*

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *Buse Şengül*

Sınıfım- Numaram: *7/G 116*

Bulduğum Slogan: *Bir söz bir insan, bir
kitap bir millet...!*

Okumanın Önemi Konulu
Slogan Bulma Yarışması

Adım-Soyadım: *Zeynep Limoncu*

Sınıfım- Numaram: *5/L 457*

Bulduğum Slogan: *Kitap oku gelecek
nesillere örnek ol!*

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Azra Bekmeç</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>4/B-310</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Okuyarak cahil değil akıl olursun</i></p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>can aydın</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>1955</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>okunulmuş kararmış</i></p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Emir Durmaz</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>5/E 47</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Okuyan insan bilgin Bilmeyen insan cahildir</i></p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Sena Kocakaya</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>6-j 1350</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Bir milletin geleceğinin en büyük sigortası okuyan gençlerdir.</i></p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Şervat Şölen</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>5/D-934</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Bir kitap bin bakış</i></p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <i>Dilara Özdemir</i></p> <p>Sınıfım- Numaram: <i>4/D 342</i></p> <p>Bulduğum Slogan: <i>Kitap okuyun onun ömrünü olun.</i></p>

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <u>Öykü Yıldız</u></p> <p>Sınıfım- Numaram: <u>6-E 730</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Bir kitabın içinde bir hayat var. hayat...</u></p>	<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <u>Bengisu Sağlam</u></p> <p>Sınıfım- Numaram: <u>6/E 530</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Kitap hayat kayıdır!</u></p>
<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <u>Vedat Ötmez</u></p> <p>Sınıfım- Numaram: <u>4/E - 1157</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Okuyan bilir. Okumayan ne bilir.</u></p>	<p>Adım Soyadım: <u>Alihan Dur Akbaşoğlu</u></p> <p>Sınıfım Numaram: <u>4-B/ 460</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Oku ki Neşiller Okusun</u></p>
<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <u>Hacer Keloğlu</u></p> <p>Sınıfım- Numaram: <u>5-J 350</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Kitap okurum teter teter, benim okumam çok zaker...</u></p>	<p>Adım Soyadım: <u>Aybüke Gökgen Uysal</u></p> <p>Sınıfım Numaram: <u>7/B 1140</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>İnsanlar bilmiyorsa özünü Okusun yazarlarını sözünü</u></p>
<p style="text-align: center;">Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: <u>Aleyna Kuyak</u></p> <p>Sınıfım- Numaram: <u>6/B 621</u></p> <p>Bulduğum Slogan: <u>Sünnegöz Okuyor!</u></p>	

EK 17. Slogan Yarışması Belgeleri 6 (Slogan Örnekleri)

<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Efe Talha Doğru</p> <p>Sınıfım- Numaram: 5-C 1650</p> <p>Bulduğum Slogan: Okuyorum, servetimi arttırıyorum.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Emre Nur</p> <p>Sınıfım- Numaram: 7/H- 405</p> <p>Bulduğum Slogan: Okumayı öğrendim yazmayı öğrendim şimdi herşey benim</p>
<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Fatih SEVİ</p> <p>Sınıfım- Numaram: 5-A 1728</p> <p>Bulduğum Slogan: OKU, DÜŞÜN, DERİNLES.</p>	<p>Okumanın Önemi Konulu Slogan Bulma Yarışması</p> <p>Adım-Soyadım: Ömer Geçit</p> <p>Sınıfım- Numaram: 6/1 -998</p> <p>Bulduğum Slogan: Karanlık için aydınlık, aydınlık için okumak gerek.</p>
<p>Adım Soyadım: Alara Coşkun</p> <p>Sınıfım Numaram: 5VA 170</p> <p>Bulduğum Slogan: Banabir hayat ver ben ise sana bir kitap</p>	

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Hüseyin SAYIN

Uyruğu: Türkiye (TC)

Doğum Tarihi ve Yeri: 16.01.1982, Konya

Medeni Durumu: Evli

Tel: 0 505 270 22 19

e-posta: huseyinsayin42@gmail.com

Yazışma Adresi: Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Akçeşme Mah. Garaj Cad. No:4
Karatay/KONYA

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Tarihi
Lisans	SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi	2002
Lise	Afyon Cumhuriyet Lisesi,	1998

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görev
2002-2014	MEB'e Bağlı Resmi Okullar	Öğretmen
2015-Halen	MEB, Konya İl MEM	Strateji Uzmanı

YABANCI DİL

İngilizce

YAYINLAR

- Göçer A. ve Sayın H. (2014). 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Kılavuz Kitaplarındaki Metinlerin Dil Bilgisi Öğretimindeki Yeterliliği ve Kullanım Durumlarının İncelenmesi. *Journal of European Education (JEE)*, 4 (2), 11-28.